

ДЕРЖСТАТ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ
У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**СТАТИСТИЧНИЙ
ЩОРІЧНИК**

Чернігівщини

ЗА 2012 РІК

ЧЕРНІГІВ

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернігівській області

За редакцією **Д.І.Ашихміної**
Відповідальний за випуск **Т.В.Козар**

У статистичному щорічнику вміщено дані про соціально-економічне становище Чернігівської області у 2012р. в порівнянні з попередніми роками. Висвітлено показники системи національних рахунків, матеріального виробництва, фінансової та соціальної сфери, населення, деякі статистичні показники регіонів України.

Видання розраховане на широке коло читачів.

Головне управління статистики
у Чернігівській області

- ◆ адреса: вул. Горького, 37, м. Чернігів, 14000, Україна
- ◆ телефон: 675-027
- ◆ факс: 675-082
- ◆ електронна пошта: post@chernigivstat.gov.ua
- ◆ веб-сайт: www.chernigivstat.gov.ua

Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики у Чернігівській області

- ◆ адреса: вул. Горького, 37, кімната 404, телефон 676-423

Книжкова виставка-продаж (постійно діюча)

- ◆ адреса: вул. Горького, 37 (другий поверх), м. Чернігів, 14000, Україна

ПЕРЕДМОВА

Пропонуємо Вашій увазі видання Головного управління статистики у Чернігівській області "Статистичний щорічник Чернігівщини за 2012 рік".

Щорічник містить широкий спектр актуальних статистичних показників соціально-економічного стану області у 2012р. та динаміку розвитку з 1990р.

Статистичні показники розподілено за видами економічної або промислової (будівельної) діяльності, видами продукції, організаційно-правовими формами, у розрізі міст обласного значення та районів. Збірник сформовано за такими розділами: фінанси, ціни й тарифи, Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), матеріально-енергетичні ресурси, промисловість, сільське господарство, мисливство, лісове господарство, рибальство, рибництво, інвестиції та будівельна діяльність, транспорт і зв'язок, зовнішньоекономічна діяльність, оптова та роздрібна торгівля, ресторанне господарство, послуги, діяльність підприємств, наука та інновації, населення, зайнятість населення, доходи і витрати населення, житлові умови населення, освіта, охорона здоров'я та соціальна допомога, культура, відпочинок, спорт і туризм, правопорушення, природні ресурси та охорона навколишнього середовища, пожежі та їх наслідки. В окремий розділ виділено інформацію про міжрегіональні зіставлення деяких показників за областями України. Майже всім розділам передують методологічні пояснення. Для зручності користування в кінці щорічника вміщено предметно-алфавітний покажчик.

Макроекономічні та окремі галузеві показники за 2012р. є попередніми і будуть уточнені в наступних виданнях. Деякі показники попередніх років уточнено по відношенню до раніше опублікованих.

При підготовці щорічника використано дані, отримані органами державної статистики від підприємств, установ, організацій, населення шляхом проведення суцільних та вибірових державних статистичних спостережень, фінансової звітності, а також адміністративні дані.

Редакційний колектив висловлює подяку всім особам та установам, які надали додаткову інформацію, що значно збагатило зміст щорічника.

Упевнені, що видання знайде вдячного читача.

Будемо вдячні за відгуки, критичні зауваження та побажання щодо розміщення та подання інформації.

Головне управління статистики у Чернігівській області

СКОРОЧЕННЯ В ЩОРІЧНИКУ

%	– відсоток	м	– метр
га	– гектар	м ²	– квадратний метр
Гкал	– гікакалорія	м ³	– кубічний метр
год	– година	міс.	– місяць
грн.	– гривня	Мкал	– мегакалорія
дал	– декалітр	млн.	– мільйон
дол.США	– долар США	млрд.	– мільярд
кВ	– кіловольт	мм	– міліметр
кВ·А	– кіловольт-ампер	пас.км	– пасажиро-кілометр
кВт	– кіловат	р.	– рік
кВт·год	– кіловат-година	см	– сантиметр
кг	– кілограм	т	– тонна
км	– кілометр	табл.	– таблиця
км ²	– квадратний кілометр	тис.	– тисяча
ккал	– кілокалорія	ткм	– тонно-кілометр
крб.	– карбованець	ц	– центнер
л	– літр	шт.	– штука

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ В ЩОРІЧНИКУ

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Нуль (0;0,0)	– явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці розрядами
Символ (х)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
“у тому числі”, “з них”	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми.

В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних.

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА.....	3
СКОРОЧЕННЯ В ЩОРІЧНИКУ.....	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ В ЩОРІЧНИКУ.....	4
 1. ОСНОВНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	 23
1.1. Геополітична характеристика.....	23
1.2. Кількість релігійних організацій.....	25
1.3. Кількість легалізованих об'єднань громадян.....	26
1.4. Територія, щільність та кількість наявного населення в містах обласного значення та районах.....	27
1.5. Кількість адміністративно-територіальних одиниць.....	28
1.6. Основні соціально-економічні показники.....	29
1.7. Індекси основних соціально-економічних показників.....	31
1.8. Одна доба Чернігівської області.....	32
1.9. Питома вага Чернігівської області в Україні.....	33
 2. ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ	 36
2.1. Випуск, валова додана вартість та валовий регіональний продукт.....	37
2.2. Випуск, проміжне споживання та валова додана вартість за видами економічної діяльності.....	38
2.3. Структура випуску та валової доданої вартості за видами економічної діяльності.....	39
2.4. Індекси фізичного обсягу випуску та валової доданої вартості за видами економічної діяльності.....	40
2.5. Співвідношення проміжного споживання та валової доданої вартості у випуску.....	41
2.6. Індекси фізичного обсягу валової доданої вартості в розрахунку на одну особу.....	41
 3. Ф І Н А Н С И.....	 42
3.1. Структура бюджету області у 2012 році.....	44
3.2. Бюджет області.....	45
3.3. Баланс підприємств за видами економічної діяльності у 2012 році	46
3.4. Структура балансу підприємств за видами економічної діяльності у 2012 році.....	50

3.5.	Фінансовий результат до оподаткування за видами економічної діяльності.....	52
3.6.	Фінансовий результат до оподаткування в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	54
3.7.	Рентабельність операційної діяльності за видами економічної діяльності	55
3.8.	Вклади населення в банках області.....	56
3.9.	Вимоги банківської системи області за наданими кредитами	56
	4. ЦІНИ Й ТАРИФИ.....	57
4.1.	Індекси цін.....	57
4.2.	Індекси споживчих цін	58
4.3.	Індекси споживчих цін у 2000–2012 роках.....	58
4.4.	Індекси споживчих цін на основні групи товарів та послуг....	59
	5. ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ (ЄДРПОУ).....	60
5.1.	Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) у містах обласного значення та районах.....	61
5.2.	Насиченість суб'єктами ЄДРПОУ в містах обласного значення та районах.....	62
5.3.	Кількість суб'єктів ЄДРПОУ за правовим статусом у містах обласного значення та районах	63
5.4.	Кількість суб'єктів ЄДРПОУ за організаційно-правовими формами господарювання.....	64
	6. МАТЕРІАЛЬНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ.....	66
6.1.	Використання паливно-енергетичних ресурсів.....	67
6.2.	Структура використання паливно-енергетичних ресурсів....	67
6.3.	Структура споживання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти	67
6.4.	Питомі витрати енергоресурсів на окремі види продукції (робіт).....	68
6.5.	Споживання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти за окремими видами економічної діяльності у 2012 році.....	69
6.6.	Структура витрат енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти за напрямками споживання у 2012 році...	70
6.7.	Споживання окремих видів енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	71

7. ПРОМИСЛОВІСТЬ.....	72
7.1. Промисловість в економіці області.....	72
7.2. Індекси обсягу продукції промисловості за основними видами діяльності.....	73
7.3. Виробництво окремих видів промислової продукції	74
7.4. Виробництво основних видів харчових продуктів, напоїв.....	75
7.5. Виробництво харчових продуктів, напоїв на одну особу	77
7.6. Виробництво продуктів із м'яса за видами	79
7.7. Виробництво хлібобулочних та кондитерських виробів за видами	79
7.8. Виробництво найважливіших видів продукції легкої промисловості.....	80
7.9. Виробництво швейних виробів за видами	81
7.10. Виробництво найважливіших видів продукції легкої промисловості на одну особу.....	82
7.11. Виробництво окремих видів продукції підприємствами з оброблення деревини та целюлозно-паперового виробництва	82
7.12. Виробництво окремих видів продукції хімічної промисловості.....	83
7.13. Виробництво окремих видів іншої неметалевої мінеральної продукції	83
7.14. Виробництво окремих видів продукції підприємствами з виробництва готових металевих виробів та машинобудування	84
7.15. Виробництво меблів та музичних інструментів за видами.....	85
7.16. Потужність електростанцій та виробництво електроенергії...	85
 8. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, МИСЛИВСТВО, ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО. РИБАЛЬСТВО, РИБНИЦТВО.....	 86
8.1. Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибальство, рибництво в загальному обсязі валової доданої вартості.....	88
8.2. Кількість діючих підприємств за організаційно-правовими формами господарювання	88
Сільське господарство.....	89
8.3. Продукція сільського господарства за категоріями господарств	89
8.4. Структура продукції сільського господарства	89
8.5. Індекси продукції сільського господарства	90

8.6.	Кількість діючих сільськогосподарських підприємств за організаційно-правовими формами господарювання в районах	91
8.7.	Частка господарств населення у виробництві продукції сільського господарства.....	92
8.8.	Виробництво сільськогосподарської продукції на одну особу.....	92
8.9.	Рівень рентабельності продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах.....	93
8.10.	Структура витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в сільськогосподарських підприємствах.....	94
8.11.	Парк тракторів та зернозбиральних комбайнів у сільському господарстві.....	95
8.12.	Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами.....	95
8.13.	Структура реалізації продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах.....	96
	Рослинництво.....	98
8.14.	Розподіл земельної площі та сільськогосподарських угідь.....	98
8.15.	Посівні площі основних сільськогосподарських культур.....	99
8.16.	Площа, з якої зібрано врожай.....	100
8.17.	Виробництво основних сільськогосподарських культур.....	101
8.18.	Виробництво основних сільськогосподарських культур за категоріями господарств.....	102
8.19.	Посівні площі основних сільськогосподарських культур у районах у 2012 році.....	103
8.20.	Виробництво зернових культур у районах.....	104
8.21.	Виробництво цукрових буряків (фабричних) у районах.....	105
8.22.	Виробництво картоплі в районах.....	106
8.23.	Виробництво овочів у районах.....	107
8.24.	Урожайність основних сільськогосподарських культур.....	108
8.25.	Урожайність зернових культур у районах у 2012 році.....	109
8.26.	Урожайність основних сільськогосподарських культур у районах у 2012 році.....	110
8.27.	Унесення добрив під сільськогосподарські культури в сільськогосподарських підприємствах.....	111
8.28.	Реалізація зернових культур у містах обласного значення та районах.....	112
8.29.	Реалізація цукрових буряків (включаючи давальницьку сировину) у районах	113
8.30.	Реалізація картоплі в районах.....	114
8.31.	Реалізація овочів у районах.....	115
	Тваринництво.....	116
8.32.	Поголів'я худоби та птиці за категоріями господарств.....	116

8.33.	Поголів'я великої рогатої худоби в обласному центрі та районах.....	117
8.34.	Поголів'я корів в обласному центрі та районах.....	118
8.35.	Поголів'я свиней в обласному центрі та районах.....	119
8.36.	Поголів'я овець і кіз в обласному центрі та районах.....	120
8.37.	Виробництво основних видів продуктів тваринництва за категоріями господарств.....	121
8.38.	Виробництво м'яса за видами.....	121
8.39.	Структура виробництва продукції тваринництва	122
8.40.	Виробництво м'яса (у живій вазі) в обласному центрі та районах.....	123
8.41.	Виробництво молока в обласному центрі та районах.....	124
8.42.	Продуктивність худоби та птиці	125
8.43.	Середній річний удій молока від однієї корови в районах.....	126
8.44.	Реалізація худоби та птиці в обласному центрі та районах.....	127
8.45.	Реалізація молока та молочних продуктів у районах.....	128
	Мисливство.....	129
8.46.	Основні показники ведення мисливського господарства.....	129
8.47.	Загальна кількість диких тварин, що мешкають у мисливських угіддях	130
	Лісове господарство.....	131
8.48.	Лісовий фонд	131
8.49.	Основні показники ведення лісового господарства.....	131
8.50.	Лісозахисні роботи в лісовому фонді області.....	132
8.51.	Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства в містах обласного значення та районах	133
8.52.	Рубки лісу та заходи лісогосподарської діяльності в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	134
8.53.	Заготівля ліквідної деревини в містах обласного значення та районах.....	135
8.54.	Відтворення лісів у містах обласного значення та районах.....	136
8.55.	Садіння і висівання лісу в містах обласного значення та районах.....	137
8.56.	Лісові пожежі в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	138
	Рибальство, рибництво.....	139
8.57.	Виллов риби за видами	139
8.58.	Виллов риби в обласному центрі та районах.....	139
	9. ІНВЕСТИЦІЇ ТА БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	140
9.1.	Капітальні інвестиції за видами активів.....	141
9.2.	Структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування у 2012 році.....	142

9.3.	Капітальні інвестиції за джерелами фінансування.....	143
9.4.	Капітальні інвестиції в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	144
9.5.	Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності.....	145
9.6.	Індекси капітальних інвестицій за видами економічної діяльності	147
9.7.	Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності.....	149
9.8.	Індекси капітальних інвестицій за видами промислової діяльності.....	150
9.9.	Прийняття в експлуатацію окремих виробничих потужностей.....	151
9.10.	Прийняття в експлуатацію окремих об'єктів та потужностей сільськогосподарського призначення.....	152
9.11.	Індекси обсягів виконаних будівельних робіт у містах обласного значення та районах	153
9.12.	Індекси обсягів виконаних будівельних робіт за видами діяльності	154
9.13.	Розподіл обсягів виконаних будівельних робіт за видами діяльності	154
	Житлове й соціально-культурне будівництво.....	155
9.14.	Прийняття в експлуатацію житла та інших об'єктів соціальної сфери.....	155
9.15.	Розподіл кількості та загальної площі прийнятих в експлуатацію житлових будівель за їх видами.....	155
9.16.	Прийняття в експлуатацію житла в містах обласного значення та районах.....	156
9.17.	Прийняття в експлуатацію житла в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	157
9.18.	Прийняття в експлуатацію житла, збудованого фізичними особами, у містах обласного значення та районах.....	158
9.19.	Прийняття в експлуатацію загальної площі житла в міських поселеннях та сільській місцевості.....	159
9.20.	Прийняття в експлуатацію житлових будівель у містах обласного значення та районах.....	160
	10. ТРАНСПОРТ І ЗВ'ЯЗОК.....	161
	Транспорт.....	162
10.1.	Перевезення вантажів за видами транспорту.....	162
10.2.	Вантажооборот за видами транспорту.....	162
10.3.	Перевезення вантажів автомобільним транспортом у містах обласного значення та районах.....	163
10.4.	Вантажооборот автомобільного транспорту в містах обласного значення та районах.....	164

10.5.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту.....	165
10.6.	Пасажирооборот за видами транспорту.....	165
10.7.	Наявність автомобільного транспорту	166
10.8.	Кількість легкових автомобілів у приватній власності в містах обласного значення та районах.....	167
	Шляхи сполучення.....	168
10.9.	Довжина шляхів сполучення.....	168
10.10.	Щільність шляхів сполучення.....	168
10.11.	Автомобільні дороги загального користування за типами покриття.....	169
10.12.	Дорожньо-транспортні пригоди на дорогах і вулицях області.....	169
	Зв'язок.....	170
10.13.	Доходи підприємств від надання послуг пошти та зв'язку.....	170
10.14.	Доходи підприємств від надання послуг пошти та зв'язку населенню.....	171
10.15.	Продукція (послуги) підприємств пошти та зв'язку загального користування.....	172
10.16.	Основні телефонні апарати загального користування в містах обласного значення та районах.....	173
10.17.	Основні домашні телефонні апарати загального користування в містах обласного значення та районах.....	175
10.18.	Потреба в домашніх телефонних апаратах у містах обласного значення та районах.....	177
10.19.	Кількість телефонізованих об'єктів у сільській місцевості.....	178
10.20.	Забезпеченість населення телефонними апаратами загального користування.....	178
	11. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	179
11.1.	Основні показники зовнішньої торгівлі області.....	180
11.2.	Зовнішня торгівля товарами за країнами світу.....	181
11.3.	Товарна структура зовнішньої торгівлі у 2012 році.....	184
11.4.	Зовнішня торгівля послугами за країнами світу.....	185
11.5.	Структура експорту-імпорту послуг у 2012 році.....	187
11.6.	Прямі іноземні інвестиції в економіку області у 2012 році.....	188
11.7.	Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) за видами економічної діяльності.....	189
11.8.	Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) в економіці області з країн світу.....	191
11.9.	Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) у містах обласного значення та районах.....	191

12. ОПТОВА ТА РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ, РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО.....	192
12.1. Товарооборот торгівлі та ресторанного господарства	193
12.2. Оптовий товарооборот підприємств у містах обласного значення та районах.....	193
12.3. Товарна структура оптового товарообороту у 2012 році.....	194
12.4. Роздрібний товарооборот підприємств.....	197
12.5. Співвідношення продовольчих і непродовольчих товарів у роздрібному товарообороті підприємств.....	198
12.6. Індeksi фізичного обсягу роздрібногo товарообороту підприємств.....	198
12.7. Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу.....	198
12.8. Роздрібний товарооборот підприємств у містах обласного значення та районах.....	199
12.9. Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу в містах обласного значення та районах.....	200
12.10. Індeksi фізичного обсягу роздрібногo товарообороту за товарами в торгівій мережі підприємств	201
12.11. Товарна структура роздрібногo товарообороту підприємств..	202
12.12. Продаж споживчих товарів, які вироблені на території України, через торгову мережу підприємств.....	204
12.13. Продаж продовольчих товарів через роздрібну торгову мережу підприємств	206
12.14. Продаж алкогольних напоїв і тютюнових виробів через торгову мережу та мережу ресторанного господарства підприємств	206
12.15. Кількість ринків із продажу споживчих товарів	207
12.16. Кількість об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного господарства	207
12.17. Кількість підприємств роздрібної торгівлі та ресторанного господарства за видами економічної діяльності.....	208
12.18. Кількість об'єктів роздрібної торгівлі в містах обласного значення та районах.....	209
12.19. Торгова площа магазинів у містах обласного значення та районах.....	210
12.20. Кількість об'єктів ресторанного господарства в містах обласного значення та районах.....	211
12.21. Кількість місць на об'єктах ресторанного господарства в містах обласного значення та районах.....	212
13. ПОСЛУГИ.....	213
13.1. Основні показники діяльності підприємств сфери послуг.....	213

13.2.	Діяльність підприємств сфери послуг у містах обласного значення та районах.....	214
13.3.	Обсяги послуг, наданих населенню, у містах обласного значення та районах.....	215
13.4.	Обсяги послуг за видами економічної діяльності.....	216
13.5.	Структура обсягів послуг за видами економічної діяльності.....	219
14. ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....		221
14.1.	Основні структурні показники діяльності підприємств за їх розмірами.....	223
14.2.	Основні структурні показники підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності.....	224
14.3.	Розподіл основних структурних показників підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності.....	232
15. НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ		240
15.1.	Розподіл організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами наук	241
15.2.	Розподіл організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук у 2012 році.....	241
15.3.	Наукові кадри.....	242
15.4.	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій (підприємств), за видами.....	242
15.5.	Витрати організацій на виконання власними силами наукових та науково-технічних робіт за видами	243
15.6.	Розподіл обсягу фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування.....	243
15.7.	Спеціалісти з науковими ступенями, зайняті в економіці.....	244
15.8.	Розподіл спеціалістів із науковими ступенями, зайнятих в економіці, за віком.....	244
15.9.	Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності	245
15.10.	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації	246
15.11.	Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості.....	247
15.12.	Розподіл обсягу фінансування інноваційної діяльності в промисловості.....	247
15.13.	Упровадження нових технологічних процесів та освоєння виробництва інноваційних видів продукції в промисловості..	248
15.14.	Обсяг реалізованої інноваційної продукції	248

16. НАСЕЛЕННЯ.....	249
16.1. Кількість населення.....	251
16.2. Кількість наявного населення в містах обласного значення та районах.....	252
16.3. Кількість постійного населення в містах обласного значення та районах.....	253
16.4. Розподіл постійного населення за місцем проживання, статтю та віковими групами.....	254
16.5. Розподіл постійного населення за статтю та віковими групами в містах обласного значення та районах.....	255
16.6. Розподіл постійного населення за статтю та віком	256
16.7. Народжуваність, смертність та природний приріст населення.....	257
16.8. Розподіл народжених за статтю.....	257
16.9. Коефіцієнти народжуваності за віковими групами.....	258
16.10. Частка дітей, народжених жінками, які не перебували в зареєстрованому шлюбі.....	258
16.11. Розподіл померлих за статтю та віковими групами.....	259
16.12. Коефіцієнти смертності за віковими групами.....	260
16.13. Смертність населення за основними причинами.....	261
16.14. Смертність населення від деяких зовнішніх причин	261
16.15. Коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року.....	262
16.16. Коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року в містах обласного значення та районах	262
16.17. Смертність дітей у віці до одного року за основними причинами.....	263
16.18. Середня очікувана тривалість життя при народженні.....	263
16.19. Шлюби та розлучення.....	264
16.20. Розподіл осіб, які вступили до шлюбу, за дошлюбним станом.....	264
16.21. Природний рух населення в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	265
16.22. Розподіл народжених за шлюбним станом матерів і порядком народження у 2012 році.....	267
16.23. Основні напрямки міграції населення у 2012 році.....	267
16.24. Міждержавна міграція населення у 2012 році.....	268
16.25. Міграція населення міст обласного значення та районів у 2012 році.....	270
17. ЗАЙНЯТИСТЬ НАСЕЛЕННЯ.....	272
17.1. Кількість зайнятого населення за видами економічної діяльності.....	277
17.2. Населення за економічною активністю.....	278

17.3.	Населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2012 році.....	278
17.4.	Економічна активність населення за статтю та віковими групами у 2012 році.....	279
17.5.	Рівень зайнятості населення за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2012 році.....	279
17.6.	Рівень безробіття за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2012 році.....	280
17.7.	Безробітні за тривалістю незайнятості.....	280
17.8.	Безробітні за тривалістю пошуку роботи.....	281
17.9.	Безробітні за причинами незайнятості	281
17.10.	Вивільнення працівників за видами економічної діяльності.....	282
17.11.	Вивільнення працівників в обласному центрі та районах.....	283
17.12.	Попит на робочу силу за видами економічної діяльності.....	284
17.13.	Попит та пропозиція робочої сили на ринку праці в обласному центрі та районах	285
17.14.	Попит та пропозиція робочої сили на ринку праці за професійними групами.....	286
17.15.	Навантаження на одне вільне робоче місце	286
17.16.	Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за видами економічної діяльності	287
17.17.	Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян в обласному центрі та районах.....	288
17.18.	Кількість зареєстрованих безробітних в обласному центрі та районах	289
17.19.	Рівень зареєстрованого безробіття в обласному центрі та районах	290
17.20.	Тривалість зареєстрованого безробіття.....	291
17.21.	Допомога з безробіття та заробітна плата	291
17.22.	Середньорічна кількість найманих працівників за видами економічної діяльності.....	292
17.23.	Середньорічна кількість найманих працівників у містах обласного значення та районах.....	293
17.24.	Середньорічна кількість найманих працівників за видами промислової діяльності.....	294
17.25.	Розподіл найманих працівників за рівнем освіти та видами економічної діяльності	295
17.26.	Розподіл кількості працюючих пенсіонерів за видами пенсій та видами економічної діяльності.....	296
17.27.	Зайнятість молоді за видами економічної діяльності	297
17.28.	Підготовка та підвищення кваліфікації кадрів за видами економічної діяльності у 2012 році.....	298

17.29.	Використання фонду робочого часу найманих працівників за видами економічної діяльності у 2012 році.....	299
17.30.	Використання фонду робочого часу найманих працівників за видами промислової діяльності у 2012 році.....	300
17.31.	Рівень прийому та вибуття найманих працівників за видами економічної діяльності.....	301
17.32.	Стан укладання колективних договорів за видами економічної діяльності.....	302
18. ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ.....		303
18.1.	Доходи і витрати населення.....	307
18.2.	Структура доходів населення у 2012 році.....	308
18.3.	Структура витрат та заощаджень населення у 2012 році.....	308
18.4.	Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата найманих працівників.....	309
18.5.	Розподіл кількості найманих працівників за рівнем номінальної заробітної плати.....	309
18.6.	Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників за видами економічної діяльності.....	310
18.7.	Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників за видами промислової діяльності.....	311
18.8.	Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників у містах обласного значення та районах	312
18.9.	Кількість та номінальна заробітна плата найманих працівників за статтю та видами економічної діяльності у 2012 році.....	313
18.10.	Середній розмір місячної пенсії.....	314
18.11.	Диференціація життєвого рівня населення	315
18.12.	Розподіл домогосподарств за кількістю їх членів і наявністю дітей	316
18.13.	Розподіл домогосподарств із дітьми за кількістю дітей у їх складі	316
18.14.	Розподіл населення за рівнем середньодушових еквівалентних грошових доходів.....	317
18.15.	Структура грошових витрат домогосподарств.....	318
18.16.	Структура грошових витрат домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році.....	319
18.17.	Розподіл населення за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів.....	321
18.18.	Структура сукупних витрат домогосподарств.....	322
18.19.	Структура сукупних витрат домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році.....	323

18.20.	Структура витрат домогосподарств за основними статтями витрат у 2011 році.....	325
18.21.	Структура грошових доходів домогосподарств.....	326
18.22.	Структура сукупних ресурсів домогосподарств.....	327
18.23.	Структура сукупних ресурсів домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році.....	328
18.24.	Споживання продуктів харчування в домогосподарствах.....	330

19. ЖИТЛОВІ УМОВИ НАСЕЛЕННЯ..... 331

19.1.	Житловий фонд.....	333
19.2.	Розподіл квартир за кількістю кімнат	333
19.3.	Житловий фонд у містах обласного значення та районах.....	334
19.4.	Житловий фонд у містах обласного значення та районах за типами	335
19.5.	Міський житловий фонд у містах обласного значення та районах.....	337
19.6.	Міський житловий фонд у містах обласного значення та районах за типами.....	338
19.7.	Забезпеченість населення житлом у містах обласного значення та районах	340
19.8.	Обладнання житлового фонду.....	342
19.9.	Квартирна черга та поліпшення житлових умов.....	342
19.10.	Розподіл сімей та однаків, які перебували на квартирному обліку, за часом перебування в черзі.....	343
19.11.	Надання житла окремим категоріям населення.....	343
19.12.	Кількість сімей та однаків, які перебували на квартирному обліку, у містах обласного значення та в міських поселеннях районів	344
19.13.	Кількість сімей та однаків, які одержали житло та поліпшили свої житлові умови, у містах обласного значення та в міських поселеннях районів.....	346
19.14.	Благоустрій населених пунктів.....	347

20. ОСВІТА..... 348

20.1.	Дошкільні навчальні заклади	349
20.2.	Дошкільні навчальні заклади в містах обласного значення та районах.....	350
20.3.	Охоплення дітей дошкільними навчальними закладами в містах обласного значення та районах	352
20.4.	Кількість осіб, які навчалися в навчальних закладах.....	353
20.5.	Загальноосвітні навчальні заклади.....	353
20.6.	Денні загальноосвітні навчальні заклади.....	354

20.7.	Денні загальноосвітні навчальні заклади в містах обласного значення та районах.....	355
20.8.	Розподіл учнів денних середніх навчальних закладів за мовами навчання в містах обласного значення та районах.....	358
20.9.	Денні загальноосвітні навчальні заклади нового типу в містах обласного значення та районах	359
20.10.	Продовження здобуття повної загальної середньої освіти випускниками 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів.....	360
20.11.	Вечірні (змінні) загальноосвітні навчальні заклади.....	360
20.12.	Випуск учнів загальноосвітніми навчальними закладами.....	361
20.13.	Професійно-технічні навчальні заклади.....	361
20.14.	Вищі навчальні заклади I–II рівнів акредитації.....	362
20.15.	Вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації.....	363
20.16.	Прийом до вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації (за джерелами фінансування їх навчання) та підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями у 2012 році.....	364
20.17.	Кількість студентів вищих навчальних закладів, які одержували стипендію та проживали в гуртожитках.....	365
20.18.	Підготовка аспірантів.....	366
20.19.	Підготовка докторантів.....	366

21. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА..... 367

21.1.	Основні показники охорони здоров'я.....	369
21.2.	Кількість лікарів усіх спеціальностей у містах обласного значення та районах.....	370
21.3.	Кількість середнього медичного персоналу в містах обласного значення та районах.....	371
21.4.	Кількість лікарняних ліжок у містах обласного значення та районах.....	372
21.5.	Захворюваність за класами хвороб	373
21.6.	Захворюваність на окремі інфекційні хвороби	375
21.7.	Захворюваність населення на ВІЛ-інфекції, СНІД, злоякісні новоутворення, активний туберкульоз, розлади психіки та поведінки.....	376
21.8.	Травматизм, пов'язаний із виробництвом.....	377
21.9.	Кількість потерпілих від травматизму, пов'язаного з виробництвом, у містах обласного значення та районах.....	378
21.10.	Кількість пенсіонерів.....	380
21.11.	Кількість пенсіонерів, які одержують пенсію в Пенсійному фонді, у містах обласного значення та районах.....	381

21.12.	Кількість інвалідів, які перебувають на обліку в Пенсійному фонді, у містах обласного значення та районах.....	382
21.13.	Кількість уперше визнаних інвалідами за причинами інвалідності у 2012 році.....	383
21.14.	Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів	384
21.15.	Окремі інтернатні заклади та заклади соціального захисту для дітей	384
21.16.	Надання цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам із мінімальними доходами у 2012 році.....	385
21.17.	Надання грошової та натуральної допомоги громадянам, які перебували в складних життєвих обставинах, у 2012 році.....	386
21.18.	Надання окремих видів державної допомоги сім'ям із дітьми у 2012 році.....	387
21.19.	Надання населенню субсидій у містах обласного значення та районах у 2012 році.....	388
21.20.	Заборгованість населення та місцевих бюджетів за житлово-комунальні послуги у 2012 році в містах обласного значення та районах.....	389
22. КУЛЬТУРА, ВІДПОЧИНОК, СПОРТ І ТУРИЗМ.....		390
22.1.	Театри, концертні організації та музеї.....	391
22.2.	Бібліотеки, демонстратори фільмів та клубні заклади	392
22.3.	Заклади культури та мистецтва в містах обласного значення та районах.....	393
22.4.	Забезпеченість населення закладами культури в містах обласного значення та районах.....	394
22.5.	Школи естетичного виховання.....	395
22.6.	Виставкова діяльність	395
22.7.	Спортивні споруди.....	396
22.8.	Розподіл туристів за категоріями та метою відвідування.....	396
22.9.	Колективні засоби розмішування.....	397
22.10.	Готелі та аналогічні засоби розмішування.....	397
22.11.	Готелі та аналогічні засоби розмішування в містах обласного значення та районах.....	398
22.12.	Місткість готелів та аналогічних засобів розмішування, їх використання в містах обласного значення та районах.....	399
22.13.	Санаторії та заклади відпочинку.....	400
22.14.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку 2012 року, у містах обласного значення та районах.....	401
23. ПРАВОПОРУШЕННЯ.....		402
23.1.	Кількість зареєстрованих злочинів за окремими видами.....	403

23.2.	Злочинність, пов'язана з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами.....	403
23.3.	Кількість зареєстрованих злочинів в обласному центрі та районах.....	404
23.4.	Кількість та склад неповнолітніх, які перебували на обліку в підрозділах кримінальної міліції в справах дітей...	405
23.5.	Розподіл засуджених за основними мірами покарання.....	406
23.6.	Кількість осіб, засуджених за вироками судів, що набрали законної чинності, за окремими видами злочинів.....	406
23.7.	Склад засуджених.....	407
23.8.	Питома вага молоді (у віці до 30 років), засудженої за окремі види злочинів.....	408
23.9.	Питома вага неповнолітніх, засуджених за окремі види злочинів.....	409
23.10.	Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, за видами правопорушень.....	410
23.11.	Розгляд судами першої інстанції справ (заяв) у порядку цивільного судочинства.....	411
23.12.	Послуги нотаріальних контор.....	412

24. ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ТА ОХОРОНА

	НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	413
	Водні ресурси.....	414
24.1.	Основні показники водопостачання і водовідведення.....	414
24.2.	Використання свіжої води в містах обласного значення та районах.....	415
	Повітряний басейн.....	416
24.3.	Основні показники охорони атмосферного повітря.....	416
24.4.	Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за видами економічної діяльності у 2012 році.....	417
24.5.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в містах обласного значення та районах.....	418
24.6.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в розрахунку на площу міст обласного значення та районів.....	421
24.7.	Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	422
24.8.	Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення в містах обласного значення та районах у 2012 році.....	423
24.9.	Структура викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення у 2012 році.....	424

24.10.	Структура викидів забруднюючих речовин від пересувних транспортних засобів у 2012 році.....	424
24.11.	Упровадження повітроохоронних заходів у 2012 році.....	425
	Відходи.....	426
24.12.	Основні показники поводження з відходами.....	426
24.13.	Наявність відходів у спеціально відведених місцях або об'єктах та на території підприємств за класами небезпеки...	426
24.14.	Утворення відходів за класами небезпеки	426
24.15.	Утворення відходів у містах обласного значення та районах.....	427
24.16.	Наявність відходів у спеціально відведених місцях або об'єктах та на території підприємств у містах обласного значення та районах	428
	Економічні показники природокористування.....	429
24.17.	Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища у 2012 році.....	429
24.18.	Структура капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища за напрямками у 2012 році.....	430
24.19.	Екологічні платежі	431
	25. ПОЖЕЖІ ТА ЇХ НАСЛІДКИ.....	432
25.1.	Загальні відомості про пожежі.....	433
25.2.	Кількість пожеж у містах обласного значення та районах.....	434
25.3.	Кількість пожеж у житловому секторі в містах обласного значення та районах.....	435
25.4.	Прямі збитки від пожеж у містах обласного значення та районах.....	436
25.5.	Кількість загиблих людей унаслідок пожеж у містах обласного значення та районах.....	437
25.6.	Розподіл пожеж за причинами їх виникнення у 2012 році.....	438
25.7.	Кількість пожеж та загорянь у 2012 році.....	439
25.8.	Кількість випадків загибелі людей від пожеж та загорянь у 2012 році.....	440
	26. ДЕЯКІ МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ.....	441
26.1.	Територія, щільність та кількість наявного населення.....	441
26.2.	Валовий регіональний продукт за 2011 рік.....	442
26.3.	Індекси обсягу продукції промисловості.....	443
26.4.	Індекси споживчих цін	444
26.5.	Індекси споживчих цін на товари та послуги у 2012 році.....	445
26.6.	Роздрібний товарооборот підприємств.....	447

26.7.	Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу.....	448
26.8.	Продукція сільського господарства.....	449
26.9.	Капітальні інвестиції.....	450
26.10.	Прийняття в експлуатацію житла.....	451
26.11.	Обсяг будівельних робіт.....	452
26.12.	Середньорічна кількість найманих працівників.....	453
26.13.	Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників.....	454
26.14.	Кількість зареєстрованих безробітних.....	455
ПРЕДМЕТНО-АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК.....		456

1. ОСНОВНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

*Заснований гордим племенем сіверян,
ЧЕРНІГІВ у славі в давнину як центр
величезного князівства, що сягало землями
від Дніпра до верхів'я Дону.*

1.1. Геополітична характеристика

Чернігівщина розміщена на півночі України, у поліській та лісостеповій зонах Придніпровської низовини, у басейні р.Десни. Її надра багаті корисними копалинами. Промислове значення мають поклади нафти, природного газу, торфу, крейди, фосфоритів, вапна, кам'яної солі, різноманітних глин, кварцових пісків.

Належить до Поліського економічного району.

Дата утворення області – 15 жовтня 1932 року

Територія¹ – 31,9 тис.км²

Кількість наявного населення на 1 січня 2013 року – 1077,8 тис. осіб

міське населення – 684,7 тис. осіб

сільське населення – 393,1 тис. осіб

Межує з Гомельською областю Білорусі, Брянською областю Російської Федерації, Київською, Полтавською та Сумською областями України.

Відстань до столиці: – залізницею 209 км
– автошляхами 141 км

¹ За даними Головного управління Держземагентства у Чернігівській області.

Клімат

Помірно-континентальний

Водну мережу² області складають 1570 річок загальною довжиною 8369 км та 26 найбільших озер площею 9,16 км².

Найбільші ріки (довжина в межах області)

Десна	505 км	Снов	190 км
Остер	195 км	Дніпро	124 км
Удай	195 км	Сейм	56 км

Майже четверту частину території області займають **ліси**.

Обласний центр – місто ЧернігівТериторія – 78 км²

Кількість наявного населення
на 1 січня 2013 року – 296,1 тис. осіб.

*Перше письмове свідчення про місто,
датоване 907 роком, знайдено
в “Повісті временних літ”.*

² За даними Деснянського басейнового управління водних ресурсів.

1.2. Кількість релігійних організацій¹

	<i>(на початок року)</i>					
	1996	2001	2006	2011	2012	2013
Усього	407	609	780	894	906	917
Центри, управління (єпархії, дієцезії тощо)	5	4	5	7	8	8
Громади	392	589	757	867	878	888
Монастирі	4	9	12	13	13	14
Місії	2	3	2	3	3	3
Братства	2	2	1	1	1	1
Духовні навчальні заклади	2	2	3	3	3	3
Кількість священнослужителів	325	510	668	729	734	753
Кількість недільних шкіл	48	82	127	151	156	156

¹ За даними відділу у справах релігій облдержадміністрації.

Серед зареєстрованих організацій на початок 2013р. налічувалося: організацій Української Православної Церкви – 568; Української Православної Церкви Київського Патріархату – 127; Всеукраїнського Союзу Об'єднань євангельських християн-баптистів – 74; Всеукраїнського Союзу Церков християн віри євангельської-п'ятидесятників – 32; Української Уніонної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня – 26. Крім того, діяла 51 незареєстрована релігійна організація.

1.3. Кількість легалізованих об'єднань громадян

	<i>(на початок року)</i>					
	1996	2001	2006	2011	2012	2013
Усього	266	1114	7213	9900	10426	11021
Організації політичних партій	59	446	5938	8095	8510	9038
Громадські організації	207	668	1275	1805	1916	1983
громадські рухи	—	3	4	2	4	4
об'єднання національних та дружніх зв'язків	2	8	19	32	28	28
молодіжні об'єднання	3	76	176	234	253	236
дитячі організації	46	61	55	57	55	37
жіночі організації	16	62	88	79	76	59
об'єднання ветеранів та інвалідів у тому числі ветеранів та інвалідів війни	42	100	139	199	212	217
об'єднання професійної спрямованості	7	46	115	176	184	220
об'єднання (товариства) охорони природи (екологічні)	3	18	28	54	73	90
об'єднання (товариства) охорони пам'ятників історії та культури	1	3	3	10	12	13
оздоровчі та фізкультурно-спортивні об'єднання	20	83	154	310	333	341
об'єднання по захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС	4	10	23	21	22	22
науково-технічні товариства, творчі об'єднання	6	13	21	10	10	8
освітні, культурно-виховні об'єднання	10	27	49	96	104	109
інші громадські організації	47 ¹	158	401	525	550	599

¹ У тому числі 23 – благодійні.

1.4. Територія, щільність та кількість наявного населення в містах обласного значення та районах

(на 1 січня 2013р.)

	Територія ¹ , км ²	Щільність населення, осіб на 1 км ²	Кількість наявного населення, тис. осіб			Частка міського насе- лення, відсотків
			усього	міське	сільське	
Чернігівська область	31903	34	1077,8	684,7	393,1	63,5
м.Чернігів	78	3796	296,1	296,1	—	100,0
м.Ніжин	43	1705	73,3	73,3	—	100,0
м.Прилуки	43	1360	58,5	58,5	—	100,0
райони						
Бахмацький	1488	31	46,8	23,8	23,0	50,9
Бобровицький	1418	24	34,5	11,2	23,3	32,5
Борзнянський	1608	21	33,8	10,5	23,3	31,1
Варвинський	590	29	16,9	8,3	8,6	49,1
Городнянський	1566	19	29,8	12,6	17,2	42,3
Ічнянський	1576	21	33,4	15,1	18,3	45,2
Козелецький	2660	18	48,9	22,1	26,8	45,2
Коропський	1312	19	24,9	7,8	17,1	31,3
Корюківський	1424	20	28,1	15,9	12,2	56,6
Куликівський	944	19	18,1	5,5	12,6	30,4
Менський	1376	28	38,2	19,4	18,8	50,8
Ніжинський	1514	19	29,1	4,1	25,0	14,1
Н.-Сіверський	1804	16	28,3	13,8	14,5	48,8
Носівський	1152	27	30,7	14,1	16,6	45,9
Прилуцький	1793	21	37,2	11,3	25,9	30,4
Ріпкинський	2085	14	29,3	14,8	14,5	50,5
Семенівський	1470	13	18,8	8,5	10,3	45,2
Сосницький	916	22	19,9	7,4	12,5	37,2
Срібнянський	579	21	11,9	4,5	7,4	37,8
Талалаївський	633	22	13,8	5,1	8,7	37,0
Чернігівський	2548	21	52,6	9,5	43,1	18,1
Щорський	1283	19	24,9	11,5	13,4	46,2

¹ За даними Головного управління Держземагентства у Чернігівській області.

1.5. Кількість адміністративно-територіальних одиниць

(на 1 січня 2013р.)

	Міста	Селища міського типу	Сільські ради	Сільські населені пункти
Чернігівська область	16	29	525	1481
м.Чернігів	1	—	—	—
м.Ніжин	1	—	—	—
м.Прилуки	1	—	—	—
райони				
Бахмацький	2	1	20	79
Бобровицький	1	—	24	53
Борзнянський	1	—	26	62
Варвинський	—	1	14	29
Городнянський	1	—	30	77
Ічнянський	1	2	27	74
Козелецький	1	2	40	108
Коропський	—	2	25	65
Корюківський	1	1	20	77
Куликівський	—	1	16	24
Менський	1	2	23	53
Ніжинський	—	1	29	71
Н.-Сіверський	1	—	25	86
Носівський	1	—	16	47
Прилуцький	—	3	38	97
Ріпкинський	—	5	27	113
Семенівський	1	—	17	76
Сосницький	—	1	18	42
Срібнянський	—	2	11	28
Талалайвський	—	1	13	44
Чернігівський	—	4	42	120
Щорський	1	—	24	56

1.6. Основні соціально-економічні показники

	2000	2005	2010	2011	2012
Валовий регіональний продукт (у фактичних цінах) ¹ , млн.грн.	3073	7627	17008	21165	...
у розрахунку на одну особу ¹ , грн.	2407	6474	15406	19357	...
Бюджет області, млн.грн.					
доходи	422,0	1213,6	3493,3	4071,6	5047,8
видатки	416,4	1213,6	3506,8	4053,5	4905,1
Доходи населення, млн.грн.	...	8650	23179	26277	28777 ²
Фінансовий результат до оподаткування ³ , млн.грн.	140,8	295,9	1318,0	-137,8	1163,7
Продукція промисловості ⁴ , млн.грн.	2820	6107	12153 ⁵	15251 ⁵	19412 ⁵
Продукція сільського господарства (у постійних цінах 2010р.), млн.грн.	6255,9	6966,4	6510,5	8455,2	9151,9
рослинництва	3562,4	4121,2	4177,8	6166,2	6823,5
тваринництва	2693,5	2845,2	2332,7	2289,0	2328,4
Капітальні інвестиції ⁶ , млн.грн.	...	...	1890,9	2397,0	2737,3
Прийняття в експлуатацію загальної площі житла, тис.м ²	94,7	152,6	160,0 ⁷	157,7 ⁷	191,4 ⁷
Перевезення вантажів усіма видами транспорту ⁸ , млн.т	13,4	15,6	12,5	13,3	12,9
Відправлення (перевезення) пасажирів усіма видами транспорту ⁹ , млн.	193,7	166,0	137,6	115,3	133,7
Роздрібний товарооборот підприємств (у фактичних цінах), млн.грн.	715,7	1578,1	4385,0	5463,8	6293,4
Обсяг реалізованих послуг, включаючи ПДВ, млн.грн.	298,5	931,9	2533,2	2864,1	3125,2
Експорт товарів та послуг, млн.дол. США	133,6	253,7	331,0	425,8	550,3
Імпорт товарів та послуг, млн.дол. США	177,1	260,5	401,1	603,0	571,6
Кількість постійного населення (на кінець року), тис. осіб	1253,9	1159,9	1089,7	1080,0	1069,3
у віці 0–14 років					
чоловіки	100,2	78,1	71,1	70,6	70,7
жінки	95,6	74,2	67,6	67,3	67,5
у віці 15–64 роки					
чоловіки	392,6	368,9	357,9	355,9	352,2
жінки	424,1	394,8	386,2	383,6	378,9

Продовження табл. 1.6

	2000	2005	2010	2011	2012
у віці 65 років і старше					
чоловіки	75,3	78,2	63,8	62,5	61,7
жінки	166,1	165,7	143,1	140,1	138,3
Природний приріст, скорочення (–) населення, осіб	–16367	–16613	–11553	–10045	–9986
Кількість зайнятих ¹⁰ , тис.	520,5	517,9	480,1	475,3	475,5
Кількість безробітних у віці 15–70 років (за методологією МОП), тис.	66,4	44,4	56,1	54,9	51,6
Рівень безробіття населення у віці 15–70 років (за методоло- гією МОП) ¹⁰ , відсотків	11,3	7,9	10,5	10,4	9,8
Кількість зареєстрованих безро- бітних (на кінець року), тис.	38,0	25,3	18,5	15,3	15,0
у тому числі жінок	22,4	14,7	9,5	8,1	7,9
Рівень зареєстрованого безробіт- тя (на кінець року) ¹⁰ , відсотків	5,7	3,8	2,9	2,4	2,4
Середньомісячна номінальна заробітна плата ¹¹ , грн.	177	602	1711	1974	2308

¹ За 2000р. – валова додана вартість.² Дані попередні.³ За 2000, 2005рр. наведено фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування.⁴ До 2005р. – обсяги виробництва у фактичних цінах, з 2005р. – обсяги реалізації у відпускних цінах.⁵ Дані за 2010–2012рр. сформовано за КВЕД–2010 за функціональним підходом (спосіб узагальнення даних, за яким показники діяльності формуються за однорідними видами діяльності), за 2012р. – без урахування зміни підприємствами основного виду економічної діяльності.⁶ Капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою).⁷ З урахуванням обсягів житла, прийнятого в експлуатацію відповідно до Порядку (наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.06.2011р. №91) та Тимчасового порядку (постанова Кабінету Міністрів України від 09.09.2009р. №1035).⁸ З 2005р. – з урахуванням комерційних вантажних перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями.⁹ З 2000р. – з урахуванням обсягів автомобільних пасажирських перевезень, виконаних суб'єктами малого бізнесу.¹⁰ Див. методологічні пояснення до розділу 17.¹¹ За 2000, 2005рр. дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах, крім статистично малих підприємств, з 2010р. – по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше. Безпосереднє співставлення даних 2010–2012рр. з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

1.7. Індекси основних соціально-економічних показників

	<i>(відсотків до попереднього року)</i>				
	2000	2005	2010	2011	2012
Валовий регіональний продукт ¹	106,0	100,1	100,0	107,8	101,5 ²
у розрахунку на одну особу ¹	107,5	101,7	101,1	108,8	...
Доходи населення	...	137,2	122,5	113,4	109,5 ²
Споживчі ціни ³	125,7	109,9	109,5	103,6	98,8
Ціни реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами ⁴	169,0	100,5	133,5	114,1	101,9
Продукція промисловості ⁵	119,1	111,1	99,8	98,0	98,1
Продукція сільського господарства	115,2	90,1	86,6	129,9	108,2
Капітальні інвестиції ⁶	...	...	117,1	118,4	108,0
Прийняття в експлуатацію загальної площі житла	87,2	122,9	152,6	98,5	121,4
Перевезення вантажів усіма видами транспорту	82,0	103,9	101,4	105,7	96,9
Відправлення (перевезення) паса- жирів усіма видами транспорту	103,4	91,2	98,2	83,8	115,9
Роздрібний товарооборот підприємств	104,0	110,1	105,6	111,7	112,9
Експорт товарів та послуг	113,6	101,6	109,4	128,6	129,2
Імпорт товарів та послуг	25,9	119,1	117,2	150,4	94,8
Кількість постійного населення (на кінець року)	98,6	98,4	99,0	99,1	99,0
Кількість зайнятих	98,7	102,3	100,1	99,0	100,0
Кількість безробітних у віці 15–70 років (за методологією МОП)	104,4	83,3	93,2	97,9	94,0
Кількість зареєстрованих безробітних (на кінець року)	75,2	96,7	107,3	82,7	98,0
Середньомісячна номінальна заробітна плата	125,3	137,4	120,5 ⁷	115,4	116,9

¹ За 2000р. – валова додана вартість.² Дані попередні.³ Грудень до грудня попереднього року.⁴ До середніх цін попереднього року.⁵ Див. методологічні пояснення до розділу 7.⁶ Див. методологічні пояснення до розділу 9.⁷ Наведений індекс номінальної заробітної плати розраховано по співставній сукупності.

1.8. Одна доба Чернігівської області

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Вироблено						
Ковбас напівкопчених, т	20	4	3	2	1	1
Сирів жирних, т	19	6	35	45	48	39
Борошна, т	679	277	211	122	122	91
Круп, т	10	5	33	44	36	41
Цукру білого кристалічного, т	289	116	231	91	135	123
Виробів макаронних, без начинки, не підданих тепловому обробленню, т	48	32	20	24	27	26
Вод натуральних мінеральних газованих, тис.дал	3,0	1,6	7,0	8,4	6,7	6,4
Напоїв безалкогольних, тис.дал	10,4	1,1	5,5	3,3	2,6	2,3
Тканин вовняних, тис.м ²	94,1	12,1	19,9	8,8	8,1	6,8
Взуття, тис. пар	11	1	2	3	3	3
Прийнято в експлуатацію загальної площі житлових будинків, м ²	1318	259	418	438	432	523
Перевезено автомобільним транспортом						
вантажів, тис.т	249,8	36,1	41,2	34,1	36,2	35,1
пасажирів, тис.	441,3	192,2	214,9	235,5	192,9	229,1
Роздрібний товарооборот підпри- ємств, млн.грн.	5,2 ¹	2,0	4,3	12,0	15,0	17,2
Відправлено листів, газет, журналів, посилок, грошових переказів, пенсійних виплат, телеграм, тис.	461,6	90,7	81,6	75,0	75,0	79,8
Народилося, осіб	42	24	24	28	28	28
Померло, осіб	57	69	70	59	55	55

¹ Млн.крб.

1.9. Питома вага Чернігівської області в Україні

	<i>(відсотків)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Територія ¹	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Чисельність наявного населення ¹	2,7	2,6	2,5	2,4	2,4	2,4

Основні макроекономічні показники

Випуск товарів та послуг	...	2,1	1,7	1,5	1,5	...
Валовий регіональний продукт ²	...	2,2	1,7	1,6	1,6	...

Упровадження інновацій

Упроваджено нових технологічних процесів	...	2,9	1,7	0,8	0,8	1,3
Освоєно виробництво інноваційних видів продукції	...	6,1	1,5	1,7	1,3	1,2

Промисловість

Обсяг продукції промисловості ³	2,3	1,9	1,3	1,1	1,1	1,4
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Виробництво найважливіших видів продукції промисловості

Тканини вовняні	47,4	68,2	81,1	48,3	43,9	41,0
Волокна хімічні	32,4	34,0	54,3	4,9	3,0	1,7
Деревина уздовж розпиляна чи розколота, завтовшки більше 6 мм	4,1	7,5	9,4	9,3	9,0	10,8
Масло вершкове	6,7	7,2	9,1	7,1	5,6	5,4
Борошно	3,2	3,3	2,6	1,7	1,7	1,3
Вироби макаронні без начинки, не піддані тепловому обробленню	4,8	10,2	7,2	7,6	7,2	8,9
Цукор білий кристалічний буряковий	1,9	2,4	3,9	2,2	2,1	2,1

Продовження табл. 1.9

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Сільське господарство (усі категорії господарств)						
Продукція сільського господарства	4,5	4,1	3,9	3,3	3,6	4,1
рослинництво	3,9	3,8	3,6	3,4	3,8	4,6
тваринництво	5,1	4,6	4,4	3,3	3,2	3,2
<i>Збір основних сільськогосподарських культур</i>						
Зернові	3,4	3,4	4,2	3,9	4,4	6,4
Цукрові буряки	2,4	2,6	4,5	2,7	2,9	3,0
Картопля	9,5	7,4	6,5	6,3	7,2	7,0
Овочі	2,6	3,0	2,2	2,2	2,1	2,1
<i>Поголів'я худоби¹</i>						
Велика рогата худоба	5,8	5,4	5,3	5,4	5,4	5,3
у тому числі корови	5,4	5,2	5,4	5,3	5,3	5,3
Свині	3,9	3,6	3,5	3,1	2,8	2,9
<i>Виробництво основних продуктів тваринництва</i>						
М'ясо (у забійній вазі)	4,3	3,9	3,3	2,0	1,8	1,6
Молоко	5,1	4,7	4,6	5,2	5,2	5,1
Яйця	3,0	3,9	2,7	1,5	1,4	1,4
Автомобільний транспорт						
Перевезено вантажів	1,9	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0
Вантажооборот	2,6	1,5	2,2	2,2	2,3	1,7
Перевезено пасажирів (автобусами)	1,9	2,7	2,0	2,3	1,9	2,4
Пасажирооборот	2,3	3,0	1,8	1,6	1,5	1,6
Інвестиції та будівельна діяльність						
Капітальні інвестиції	...	...	...	1,0	0,9	0,9
Прийняття в експлуатацію житла	2,8	1,7	2,0	1,7	1,7	1,8

Продовження табл. 1.9

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
--	------	------	------	------	------	------

Торгівля

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі та ресторанного господарства

2,3   2,5   1,7   1,6   1,6   1,6

Зовнішньоекономічна діяльність

Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал)¹

...   1,3   0,6   0,2   0,2   0,2

Експорт товарів

...   0,9   0,7   0,6   0,6   0,8

Імпорт товарів

...   1,2   0,7   0,6   0,7   0,6

Освіта та культура

Дошкільні заклади¹

кількість закладів   3,1   3,2   3,1   2,6   2,7   2,7

у них дітей   2,3   2,2   2,2   2,1   2,1   2,0

Загальноосвітні навчальні заклади на початок навчального року

кількість закладів   4,2   3,8   3,6   3,3   3,3   3,3

у них учнів   2,5   2,5   2,4   2,3   2,3   2,2

Підготовка (випуск) кваліфікованих робітників професійно-технічними навчальними закладами

1,8   2,4   2,1   2,0   2,0   1,9

Бібліотечний фонд¹

3,1   3,4   3,6   3,1   3,2   3,2

Кількість закладів культури клубного типу¹

4,4   4,2   4,2   4,2   4,2   4,2

Охорона здоров'я

Кількість лікарів усіх спеціальностей¹

2,0   2,0   1,9   1,8   1,8   1,8

Кількість середнього медичного персоналу¹

2,6   2,8   2,7   2,6   2,6   2,6

¹ На кінець року.

² За 2000р. – валова додана вартість.

³ До 2005р. – обсяг виробленої продукції, з 2005р. – реалізованої.

2. ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

На державному рівні основним узагальнюючим показником, який характеризує економічне становище країни, є **валовий внутрішній продукт (ВВП)**. На регіональному рівні до 2004р. таким узагальнюючим показником була **валова додана вартість (ВДВ)**, з 2004р. – **валовий регіональний продукт (ВРП)**.

Валовий регіональний продукт визначається як підсумок валової доданої вартості всіх видів економічної діяльності, скоригований на величину непрямо вимірюваних послуг фінансового посередництва та податків за виключенням субсидій на продукти.

Валова додана вартість (ВДВ) розраховується як різниця між випуском та проміжним споживанням. Вона містить у собі первинні доходи, що створюються учасниками виробництва й розподіляються між ними.

Випуск – це вартість товарів і послуг, що є результатом виробничої діяльності одиниць-резидентів у звітному періоді.

Проміжне споживання містить витрати на товари та послуги, що використані інституційними одиницями для виробничих потреб.

Починаючи з 2001р. розрахунки ВДВ здійснюються за видами економічної діяльності згідно з Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД).

2.1. Випуск, валова додана вартість та валовий регіональний продукт

	<i>(у фактичних цінах)</i>					
	2001	2005	2008	2009	2010	2011
Випуск, млн.грн.	8936	16733	31681	30406	35453	43564
Частка області у випуску України, відсотків	1,9	1,7	1,5	1,6	1,5	1,5
Валова додана вартість, млн.грн.	3465	6935	13796	13767	15949	19328
у розрахунку на одну особу, грн.	2780	5887	12220	12342	14447	17677
Частка області у валовій доданій вартості України, відсотків	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6	1,7
Індекси фізичного обсягу валової доданої вартості (у цінах попереднього року), відсотків	110,5	99,1	102,0	91,3	99,5	107,3
Валовий регіональний продукт, млн.грн.	...	7627	14918	14636	17008	21165
у розрахунку на одну особу, грн.	...	6474	13213	13121	15406	19357
Частка області у валовому регіональному продукті України, відсотків	...	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6
Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року), відсотків	...	100,1	102,3	89,6	100,0	107,8

2.2. Випуск, проміжне споживання та валова додана вартість за видами економічної діяльності

(у фактичних цінах; млн.грн.)

	Випуск		Проміжне споживання		Валова додана вартість	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Усього	35453	43564	19504	24236	15949	19328
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	6892	9297	3969	5487	2923	3810
Рибальство, рибицтво	14	15	12	13	2	2
Добувна промисловість	1369	2482	607	1083	762	1399
Переробна промисловість	10147	11328	7981	9086	2166	2242
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	1517	2089	1003	1392	514	697
Будівництво	924	1256	602	864	322	392
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	3232	4193	1192	1605	2040	2588
Діяльність готелів та ресторанів	248	269	141	152	107	117
Діяльність транспорту та зв'язку	2944	3673	1256	1694	1688	1979
Фінансова діяльність	779	846	179	227	600	619
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	1677	1937	718	833	959	1104
Державне управління	2181	2277	640	550	1541	1727
Освіта	1743	1923	565	548	1178	1375
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1204	1320	392	424	812	896
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	582	659	247	278	335	381

2.3. Структура випуску та валової доданої вартості за видами економічної діяльності

(у фактичних цінах; відсотків)

	Випуск				Валова додана вартість			
	структура		частка області в загальному обсязі випуску України		структура		частка області в загальному обсязі ВДВ України	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Усього	100,0	100,0	1,5	1,5	100,0	100,0	1,6	1,7
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	19,5	21,4	3,6	3,6	18,3	19,7	3,5	3,4
Рибальство, рибицтво	0,0	0,0	1,6	1,6	0,0	0,0	0,8	0,7
Добувна промисловість	3,9	5,7	1,2	1,6	4,8	7,3	1,2	1,6
Переробна промисловість	28,6	26,0	1,2	1,2	13,6	11,6	1,4	1,3
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	4,3	4,8	1,5	1,5	3,2	3,6	1,5	1,5
Будівництво	2,6	2,9	0,9	1,0	2,0	2,0	1,0	1,1
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	9,1	9,6	1,1	1,2	12,8	13,4	1,2	1,3
Діяльність готелів та ресторанів	0,7	0,6	1,1	1,1	0,7	0,6	1,0	1,0
Діяльність транспорту та зв'язку	8,3	8,4	1,4	1,4	10,6	10,2	1,5	1,5
Фінансова діяльність	2,2	2,0	0,8	0,9	3,8	3,2	0,9	1,0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	4,7	4,5	0,9	0,9	6,0	5,7	1,0	0,9
Державне управління	6,2	5,2	3,0	3,0	9,6	8,9	3,0	3,0
Освіта	4,9	4,4	2,1	2,1	7,4	7,1	2,1	2,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,4	3,0	1,9	1,9	5,1	4,7	1,9	2,0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1,6	1,5	1,6	1,5	2,1	2,0	1,8	1,7

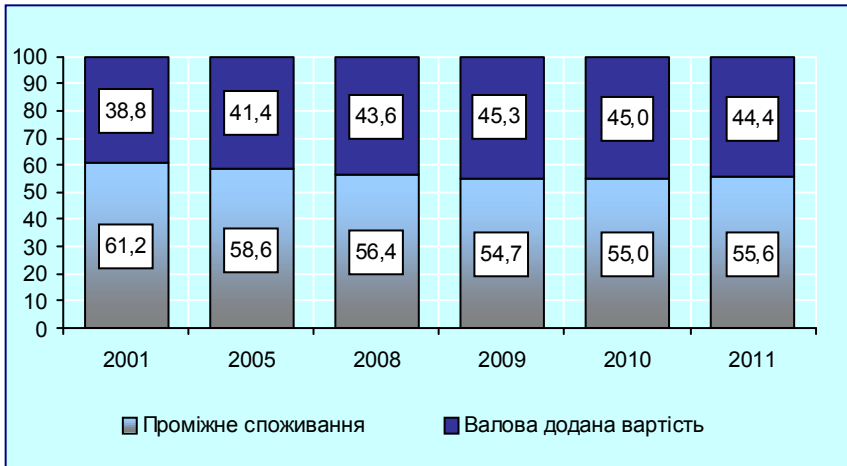
2.4. Індекси фізичного обсягу випуску та валової доданої вартості за видами економічної діяльності

<i>(у цінах попереднього року; відсотків)</i>				
	Випуск		Валова додана вартість	
	2010	2011	2010	2011
Усього	99,2	107,6	99,5	107,3
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	88,0	129,0	87,7	127,7
Рибальство, рибництво	100,0	100,0	100,0	100,0
Добувна промисловість	94,1	89,9	95,7	91,2
Переробна промисловість	102,4	100,5	100,4	100,4
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	100,2	102,8	97,7	102,9
Будівництво	62,7	113,7	69,5	104,7
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	109,3	112,0	112,0	109,4
Діяльність готелів та ресторанів	118,4	104,4	124,7	105,6
Діяльність транспорту та зв'язку	101,3	110,5	101,1	104,9
Фінансова діяльність	105,6	99,6	104,6	94,8
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	107,6	103,3	108,8	103,2
Державне управління	109,1	94,8	101,8	102,5
Освіта	101,7	97,1	98,3	103,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	98,9	99,9	100,8	102,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	103,0	100,3	103,5	101,5

2.5. Співвідношення проміжного споживання та валової доданої вартості у випуску

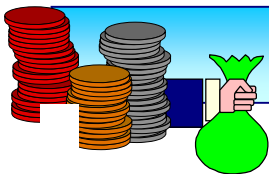
(у фактичних цінах; відсотків)

2.6. Індекси фізичного обсягу валової доданої вартості в розрахунку на одну особу

(у цінах попереднього року; відсотків)

3. ФІНАНСИ

Розділ уміщує інформацію щодо виконання бюджету області, показники банківської статистики, основні фінансові показники господарської діяльності підприємств і організацій.

Бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Доходи бюджету – усі податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, дарунки, гранти).

Видатки бюджету – кошти, що спрямовуються на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом, за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум.

Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Активи – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Фінансовий результат до оподаткування (прибуток, збиток) визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) підприємств від операційної діяльності, фінансових, інших та надзвичайних доходів (прибутків), фінансових, інших та надзвичайних витрат (збитків).

Рівень рентабельності операційної діяльності – відношення фінансового результату від операційної діяльності до витрат операційної діяльності підприємств.

Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток, збиток) – сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Вклад (депозитні зобов'язання банків) – грошова сума, унесена в банк на зберігання на певних умовах або переведення грошей у менш ліквідну форму з метою отримання прибутку чи гарантії.

Банківський кредит (вимоги банків) надається банками, спеціальними кредитно-фінансовими установами функціонуючим підприємцям та іншим позичальникам у вигляді грошових позичок.

Показники таблиць (3.3–3.7) сформовано на підставі даних фінансової звітності підприємств, крім бюджетних установ та банків.

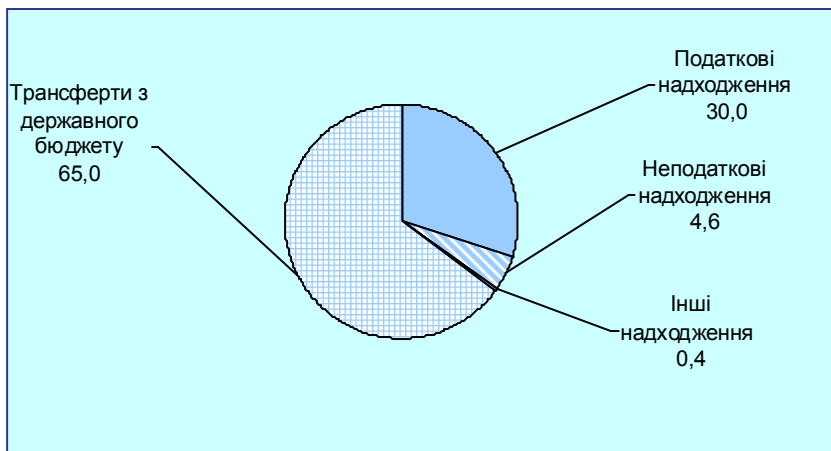
Угрупування інформації за видами економічної діяльності здійснюється згідно з Класифікацією видів економічної діяльності (ДК 009–2010), затвердженою наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року №457 «Про затвердження та скасування національних класифікаторів», яка гармонізована з Класифікацією видів економічної діяльності Європейського Союзу (NACE Rev.2–2006).

Інформацію за 2011р. уточнено з урахуванням зміни підприємствами основного виду діяльності. Інформацію за 2012р. деталізовано за видами економічної діяльності та наведено без урахування зміни підприємствами основного виду діяльності.

3.1. Структура бюджету області у 2012 році

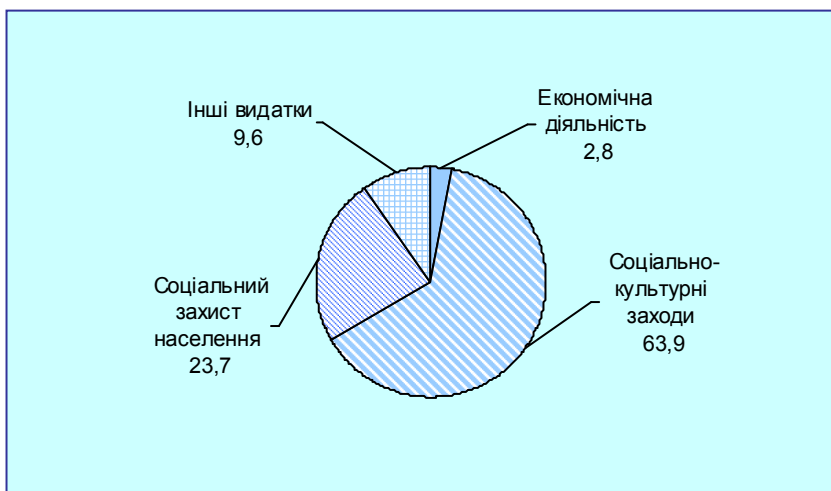
Доходи

(відсотків)

Видатки

(відсотків)

3.2. Бюджет області¹

(млн.грн.)

	1990 ²	2000	2005	2010	2011	2012
Доходи	782	422	1214	3493	4072	5048
Податкові надходження	...	154	373	1050	1231	1515
у тому числі						
податок на прибуток підприємств	128	2	3	5	6	7
податок із доходів фізичних осіб	60	111	275	833	955	1098
платежі за використання природних ресурсів	...	22	35	105	192	268
з них плата за землю	—	21	34	103	132	196
внутрішні податки на товари та послуги	...	7	15	17	—	—
місцеві податки та збори	—	10	11	14	50	107
Неподаткові надходження	...	13	12	205	221	231
у тому числі державне мито	—	2	3	6	6	2
Інші надходження	...	44	154	31	27	21
Трансфerti з державного бюджету	...	211	675	2207	2593	3281
Видатки	738	416	1214	3507	4054	4905
у тому числі						
на будівництво, транспорт, сільське господарство	329	23	83	101	195	135
на соціально-культурні заходи	299	225	742	2272	2520	3134
на соціальний захист населення	...	56	180	826	956	1163
на управління	19	17	52	180	192	209
цільові фонди	...	42	154	13	26	11
вилучення до державного бюджету	...	7	2	—	—	—
Перевищення доходів над видатками або видатків над доходами (—)	44	6	—	—14	18	143

¹ За даними Департаменту фінансів облдержадміністрації.² Млн.крб.

3.3. Баланс підприємств за видами економічної діяльності у 2012 році

(тис.грн.)

	Актив			
	необоротні активи	оборотні активи	витрати майбутніх періодів	необоротні активи та групи вибуття
Усього				
на початок року	17694698,9	14653879,9	259336,0	28854,1
на кінець року	19328399,1	17750298,5	432674,4	21621,7
Сільське, лісове та рибне господарство				
на початок року	2924650,0	5828300,0	90928,7	25466,4
на кінець року	3718287,3	7752301,3	119954,5	20322,4
Промисловість				
на початок року	3860722,0	4716743,4	32547,5	333,9
на кінець року	4540149,5	5321294,9	138412,8	541,2
Будівництво				
на початок року	599737,9	613513,8	3580,2	2726,3
на кінець року	607522,3	679740,4	8942,9	88,3
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів				
на початок року	1413214,8	2426314,8	26206,8	35,5
на кінець року	1682266,2	2724923,1	63379,8	31,9
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність				
на початок року	421292,8	235290,2	945,2	0,8
на кінець року	457314,5	276950,4	1276,2	426,1
Тимчасове розміщування й організація харчування				
на початок року	162521,3	30846,6	476,1	—
на кінець року	166351,3	49309,4	1106,6	—
Інформація та телекомунікації				
на початок року	81911,4	57795,3	89,8	—
на кінець року	84853,7	61363,2	441,9	—

Продовження табл. 3.3

	Актив			
	необоротні активи	оборотні активи	витрати майбутніх періодів	необоротні активи та групи вибуття
Фінансова та страхова діяльність				
на початок року	60190,4	83651,9	31,7	1,0
на кінець року	58539,3	82041,0	98,9	1,0
Операції з нерухомим майном				
на початок року	1602964,9	437573,8	65741,7	276,8
на кінець року	1251036,8	548257,7	70066,6	210,8
Професійна, наукова та технічна діяльність				
на початок року	119229,3	118998,5	1233,4	—
на кінець року	143284,0	136170,7	1221,1	—
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування				
на початок року	6251605,2	83489,1	36994,8	13,4
на кінець року	6434873,8	92618,4	27172,9	—
Освіта				
на початок року	304,4	575,8	12,3	—
на кінець року	367,7	492,5	7,1	—
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги				
на початок року	14140,4	2193,0	6,1	—
на кінець року	13033,8	3042,4	11,1	—
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок				
на початок року	27741,0	3165,9	324,4	—
на кінець року	32103,6	4737,6	338,2	—
Надання інших видів послуг				
на початок року	154473,1	15427,8	217,3	—
на кінець року	138415,3	17055,5	243,8	—

Продовження табл. 3.3

	Пасив					Баланс
	власний капітал	забезпечення наступних витрат і платежів	довгострокові зобов'язання	поточні зобов'язання	доходи майбутніх періодів	
Усього						
на початок року	15905334,1	261465,8	4513254,6	11913828,8	42885,6	32636768,9
на кінець року	17278220,6	327079,0	5139583,1	14743194,0	44917,0	37532993,7
Сільське, лісове та рибне господарство						
на початок року	3557511,4	77452,6	1173410,4	4051286,0	9684,7	8869345,1
на кінець року	4586830,7	84527,4	1532272,0	5396835,1	10400,3	11610865,5
Промисловість						
на початок року	3579339,1	112632,8	1133892,7	3776122,7	8359,5	8610346,8
на кінець року	3909344,5	122067,1	1452127,6	4506190,9	10668,3	10000398,4
Будівництво						
на початок року	641345,5	52281,3	39520,4	486331,4	79,6	1219558,2
на кінець року	608880,4	102212,8	49821,1	535101,2	278,4	1296293,9
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів						
на початок року	499533,1	7768,0	744436,4	2612226,6	1807,8	3865771,9
на кінець року	485900,9	5259,4	888393,8	3089114,2	1932,7	4470601,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність						
на початок року	252605,5	1935,8	15836,0	365572,6	21579,1	657529,0
на кінець року	252622,4	1528,1	44835,7	416976,0	20005,0	735967,2
Тимчасове розміщування й організація харчування						
на початок року	146845,6	197,7	18919,6	27816,9	64,2	193844,0
на кінець року	145537,8	181,9	29076,2	41901,4	70,0	216767,3
Інформація та телекомунікації						
на початок року	116490,7	57,3	1290,6	21810,8	147,1	139796,5
на кінець року	116421,6	43,9	1266,6	28891,7	35,0	146658,8

Продовження табл. 3.3

	Пасив					Баланс
	власний капітал	забезпечення наступних витрат і платежів	довгострокові зобов'язання	поточні зобов'язання	доходи майбутніх періодів	
Фінансова та страхова діяльність						
на початок року	98665,6	1541,7	13029,5	30638,2	–	143875,0
на кінець року	91291,6	2470,7	12600,6	34317,3	–	140680,2
Операції з нерухомим майном						
на початок року	1063315,5	1313,4	668924,1	372838,1	166,1	2106557,2
на кінець року	879644,3	1099,1	499280,8	489317,6	230,1	1869571,9
Професійна, наукова та технічна діяльність						
на початок року	156065,2	548,3	14463,8	67877,0	506,9	239461,2
на кінець року	171554,3	164,8	16784,2	91507,1	665,4	280675,8
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування						
на початок року	5598804,9	5343,5	684558,5	83248,0	147,6	6372102,5
на кінець року	5853003,8	6171,2	608975,5	86240,8	273,8	6554665,1
Освіта						
на початок року	395,7	22,0	127,2	339,6	8,0	892,5
на кінець року	315,7	–	138,3	413,3	–	867,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги						
на початок року	8598,4	–	4732,3	3008,8	–	16339,5
на кінець року	7951,1	–	3930,9	4205,3	–	16087,3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок						
на початок року	26939,6	197,2	113,1	3678,4	303,0	31231,3
на кінець року	27619,5	1128,7	79,8	7993,4	358,0	37179,4
Надання інших видів послуг						
на початок року	158878,3	174,2	–	11033,7	32,0	170118,2
на кінець року	141302,0	223,9	–	14188,7	–	155714,6

3.4. Структура балансу підприємств за видами економічної діяльності у 2012 році

(відсотків)

	Актив			
	необоротні активи	оборотні активи	витрати майбутніх періодів	необоротні активи та групи вибуття
Усього				
на початок року	54,2	44,9	0,8	0,1
на кінець року	51,5	47,3	1,1	0,1
Сільське, лісове та рибне господарство				
на початок року	33,0	65,7	1,0	0,3
на кінець року	32,0	66,8	1,0	0,2
Промисловість				
на початок року	44,8	54,8	0,4	0,0
на кінець року	45,4	53,2	1,4	0,0
Будівництво				
на початок року	49,2	50,3	0,3	0,2
на кінець року	46,9	52,4	0,7	0,0
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів				
на початок року	36,5	62,8	0,7	0,0
на кінець року	37,6	61,0	1,4	0,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність				
на початок року	64,1	35,8	0,1	0,0
на кінець року	62,1	37,6	0,2	0,1
Тимчасове розміщування й організація харчування				
на початок року	83,8	15,9	0,3	—
на кінець року	76,8	22,7	0,5	—
Інформація та телекомунікації				
на початок року	58,6	41,3	0,1	—
на кінець року	57,9	41,8	0,3	—
Фінансова та страхова діяльність				
на початок року	41,8	58,2	0,0	0,0
на кінець року	41,6	58,3	0,1	0,0
Операції з нерухомим майном				
на початок року	76,1	20,8	3,1	0,0
на кінець року	66,9	29,3	3,8	0,0
Професійна, наукова та технічна діяльність				
на початок року	49,8	49,7	0,5	—
на кінець року	51,1	48,5	0,4	—
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування				
на початок року	98,1	1,3	0,6	0,0
на кінець року	98,2	1,4	0,4	—
Освіта				
на початок року	34,1	64,5	1,4	—
на кінець року	42,4	56,8	0,8	—
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги				
на початок року	86,6	13,4	0,0	—
на кінець року	81,0	18,9	0,1	—
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок				
на початок року	88,8	10,1	1,1	—
на кінець року	86,4	12,7	0,9	—
Надання інших видів послуг				
на початок року	90,8	9,1	0,1	—
на кінець року	88,9	10,9	0,2	—

Продовження табл. 3.4

	Пасив					Баланс
	власний капітал	забезпечення наступних витрат і платежів	довгострокові зобов'язання	поточні зобов'язання	доходи майбутніх періодів	
Усього						
на початок року	48,8	0,8	13,8	36,5	0,1	100,0
на кінець року	46,0	0,9	13,7	39,3	0,1	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство						
на початок року	40,1	0,9	13,2	45,7	0,1	100,0
на кінець року	39,5	0,7	13,2	46,5	0,1	100,0
Промисловість						
на початок року	41,6	1,3	13,2	43,8	0,1	100,0
на кінець року	39,1	1,2	14,5	45,1	0,1	100,0
Будівництво						
на початок року	52,6	4,3	3,2	39,9	0,0	100,0
на кінець року	47,0	7,9	3,8	41,3	0,0	100,0
Оптова і роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів						
на початок року	12,9	0,2	19,3	67,6	0,0	100,0
на кінець року	10,9	0,1	19,9	69,1	0,0	100,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність						
на початок року	38,4	0,3	2,4	55,6	3,3	100,0
на кінець року	34,3	0,2	6,1	56,7	2,7	100,0
Тимчасове розміщування й організація харчування						
на початок року	75,8	0,1	9,8	14,3	0,0	100,0
на кінець року	67,2	0,1	13,4	19,3	0,0	100,0
Інформація та телекомунікації						
на початок року	83,3	0,1	0,9	15,6	0,1	100,0
на кінець року	79,4	0,0	0,9	19,7	0,0	100,0
Фінансова та страхова діяльність						
на початок року	68,6	1,1	9,0	21,3	–	100,0
на кінець року	64,9	1,8	8,9	24,4	–	100,0
Операції з нерухомим майном						
на початок року	50,5	0,1	31,7	17,7	0,0	100,0
на кінець року	47,0	0,1	26,7	26,2	0,0	100,0
Професійна, наукова та технічна діяльність						
на початок року	65,2	0,2	6,0	28,4	0,2	100,0
на кінець року	61,1	0,1	6,0	32,6	0,2	100,0
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування						
на початок року	87,9	0,1	10,7	1,3	0,0	100,0
на кінець року	89,3	0,1	9,3	1,3	0,0	100,0
Освіта						
на початок року	44,3	2,5	14,2	38,1	0,9	100,0
на кінець року	36,4	–	15,9	47,7	–	100,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги						
на початок року	52,6	–	29,0	18,4	–	100,0
на кінець року	49,4	–	24,4	26,2	–	100,0
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок						
на початок року	86,2	0,6	0,4	11,8	1,0	100,0
на кінець року	74,3	3,0	0,2	21,5	1,0	100,0
Надання інших видів послуг						
на початок року	93,4	0,1	–	6,5	0,0	100,0
на кінець року	90,8	0,1	–	9,1	–	100,0

3.5. Фінансовий результат до оподаткування за видами економічної діяльності

(тис.грн.)

	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		відсотків до загальної кількості підприємств	прибуток	відсотків до загальної кількості підприємств	збиток
Усього					
2010	1318003,7	56,6	2359863,5	43,4	1041859,8
2011	-137819,4	65,0	1869341,2	35,0	2007160,6
2012	1163737,9	67,1	2049524,8	32,9	885786,9
Сільське, лісове та рибне господарство					
2010	1301916,9	61,7	1581344,1	38,3	279427,2
2011	-381272,8	76,4	964799,9	23,6	1346072,7
2012	981936,9	78,4	1178944,9	21,6	197008,0
Промисловість					
2010	145630,1	53,1	554691,4	46,9	409061,3
2011	222014,1	61,5	566937,5	38,5	344923,4
2012	304121,7	62,6	544455,2	37,4	240333,5
Будівництво					
2010	-34933,0	43,3	28168,9	56,7	63101,9
2011	18957,4	61,1	63234,6	38,9	44277,2
2012	3324,6	63,8	44089,4	36,2	40764,8
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів					
2010	-9713,9	64,2	134289,5	35,8	144003,4
2011	72036,5	67,8	170283,3	32,2	98246,8
2012	-22388,2	69,6	156891,1	30,4	179279,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність					
2010	-14589,4	48,2	10156,9	51,8	24746,3
2011	8090,1	62,7	28427,5	37,3	20337,4
2012	6998,5	60,2	27395,9	39,8	20397,4
Тимчасове розміщування й організація харчування					
2010	-4200,5	57,3	2146,1	42,7	6346,6
2011	-6238,2	58,6	3623,2	41,4	9861,4
2012	-9086,1	55,6	2962,5	44,4	12048,6
Інформація та телекомунікації					
2010	230,0	55,3	11323,8	44,7	11093,8
2011	-24756,5	54,4	3170,2	45,6	27926,7
2012	4143,7	66,9	9147,2	33,1	5003,5

Продовження табл. 3.5

	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		відсотків до загальної кількості підприємств	прибуток	відсотків до загальної кількості підприємств	збиток
Фінансова та страхова діяльність					
2010	-845,7	58,7	4602,1	41,3	5447,8
2011	1153,9	61,5	7619,7	38,5	6465,8
2012	-6703,5	69,4	4997,1	30,6	11700,6
Операції з нерухомим майном					
2010	-55301,7	43,4	9061,3	56,6	64363,0
2011	-40264,8	51,2	23578,8	48,8	63843,6
2012	-23939,2	54,2	37603,4	45,8	61542,6
Професійна, наукова та технічна діяльність					
2010	3895,9	57,6	12021,2	42,4	8125,3
2011	17799,6	61,6	23733,9	38,4	5934,3
2012	12154,5	66,5	26059,2	33,5	13904,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування					
2010	2128,7	51,5	9062,7	48,5	6934,0
2011	-8432,3	55,5	10489,9	44,5	18922,2
2012	-69423,1	64,2	13368,4	35,8	82791,5
Освіта					
2010	195,8	75,0	318,2	25,0	122,4
2011	77,3	84,6	127,8	15,4	50,5
2012	200,7	68,8	278,1	31,2	77,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги					
2010	-311,9	66,7	576,2	33,3	888,1
2011	-86,5	53,8	579,4	46,2	665,9
2012	-479,8	50,0	304,5	50,0	784,3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок					
2010	-1082,8	46,4	340,6	53,6	1423,4
2011	-631,9	40,6	516,4	59,4	1148,3
2012	-980,6	56,7	531,7	43,3	1512,3
Надання інших видів послуг					
2010	-15014,8	62,7	1760,5	37,3	16775,3
2011	-16265,3	69,5	2219,1	30,5	18484,4
2012	-16142,2	63,6	2496,2	36,4	18638,4

3.6. Фінансовий результат до оподаткування в містах обласного значення та районах у 2012 році

(тис.грн.)

	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		відсотків до загальної кількості підприємств	прибуток	відсотків до загальної кількості підприємств	збиток
Чернігівська область	1163737,9	67,1	2049524,8	32,9	885786,9
м. Чернігів	-153602,5	59,7	380128,7	40,3	533731,2
м. Ніжин	2672,2	64,4	34526,0	35,6	31853,8
м. Прилуки	207671,3	62,5	227705,2	37,5	20033,9
райони					
Бахмацький	100878,4	78,0	135179,0	22,0	34300,6
Бобровицький	241869,1	82,3	251234,1	17,7	9365,0
Борзнянський	21956,1	80,2	25885,0	19,8	3928,9
Варвинський	168561,0	71,6	178565,0	28,4	10004,0
Городнянський	24650,1	74,8	29223,0	25,2	4572,9
Ічнянський	123801,6	87,6	136591,3	12,4	12789,7
Козелецький	14998,7	71,1	21146,6	28,9	6147,9
Коропський	10040,9	78,7	13467,3	21,3	3426,4
Корюківський	128088,1	80,9	150120,2	19,1	22032,1
Куликівський	24568,2	74,1	32686,3	25,9	8118,1
Менський	-31530,7	69,9	31782,0	30,1	63312,7
Ніжинський	48028,5	71,1	62713,7	28,9	14685,2
Н.-Сіверський	29413,4	80,9	43676,9	19,1	14263,5
Носівський	14007,1	76,5	50868,2	23,5	36861,1
Прилуцький	53608,9	77,5	60537,1	22,5	6928,2
Ріпкинський	12691,4	71,6	19752,8	28,4	7061,4
Семенівський	1222,3	82,2	6362,9	17,8	5140,6
Сосницький	6006,4	71,2	8406,2	28,8	2399,8
Срібнянський	12251,0	71,9	19872,1	28,1	7621,1
Талалаївський	54581,4	77,1	54830,1	22,9	248,7
Чернігівський	43415,9	59,6	60893,9	40,4	17478,0
Щорський	3889,1	72,2	13371,2	27,8	9482,1

3.7. Рентабельність операційної діяльності за видами економічної діяльності

	<i>(відсотків)</i>		
	2010	2011	2012
Усього	12,8	6,0	7,9
Сільське, лісове та рибне господарство	44,8	14,3	16,8
Промисловість	4,5	3,3	3,7
Будівництво	-5,5	1,2	0,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	8,1	10,3	11,8
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-0,7	2,5	1,4
Тимчасове розміщування й організація харчування	-3,8	-5,2	-6,5
Інформація та телекомунікації	-7,7	-5,4	2,5
Фінансова та страхова діяльність	5,0	20,5	56,4
Операції з нерухомим майном	-14,3	-3,4	-5,9
Професійна, наукова та технічна діяльність	0,9	8,2	2,2
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-28,9	-30,4	-27,5
Освіта	2,3	2,3	6,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,0	7,9	2,1
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-3,6	0,6	-2,1
Надання інших видів послуг	3,1	4,8	5,7

3.8. Вклади населення в банках області¹

<i>(на кінець року; млн.грн.)</i>						
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	109,2	988,0	2534,5	3212,1	3570,6	4533,7
Вклади в національній валюті	62,6	702,5	1615,0	2182,2	2411,0	2981,3
Вклади в іноземній валюті	46,6	285,5	919,5	1029,9	1159,6	1552,4

¹ У цій та наступній таблиці (3.9) – за даними Управління Національного банку України в Чернігівській області.

3.9. Вимоги банківської системи області за наданими кредитами¹

<i>(на кінець року; млн.грн.)</i>						
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	209	1451	4732	4092	4001	3940
У валюті						
національній	156	1076	2677	2519	2834	3042
іноземній	53	375	2055	1573	1167	898

¹ Див. виноску до табл. 3.8.

4. ЦІНИ Й ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) є показником зміни в часі цін і тарифів на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання. Розрахунок ІСЦ проводиться на базі даних про зміни цін, одержаних шляхом щомісячної реєстрації цін і тарифів на споживчому ринку, та даних про структуру фактичних споживчих грошових витрат усього населення, отриманих за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств.

Індекс цін реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами є показником зміни в часі середніх цін на сільськогосподарську продукцію, реалізовану сільськогосподарськими підприємствами (крім малих). Його визначають з урахуванням усіх напрямів реалізації сільськогосподарської продукції (переробним підприємствам, на ринку, населенню в рахунок оплати праці, пайовикам у рахунок орендної плати за землю та майнових паїв (часток), за іншими напрямками).

4.1. Індекси цін

	<i>(грудень до грудня попереднього року; відсотків)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Індекс споживчих цін	125,7	109,9	112,7	109,5	103,6	98,8
Індекс цін реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами ¹	169,0	100,5	99,0	133,5	114,1	101,9

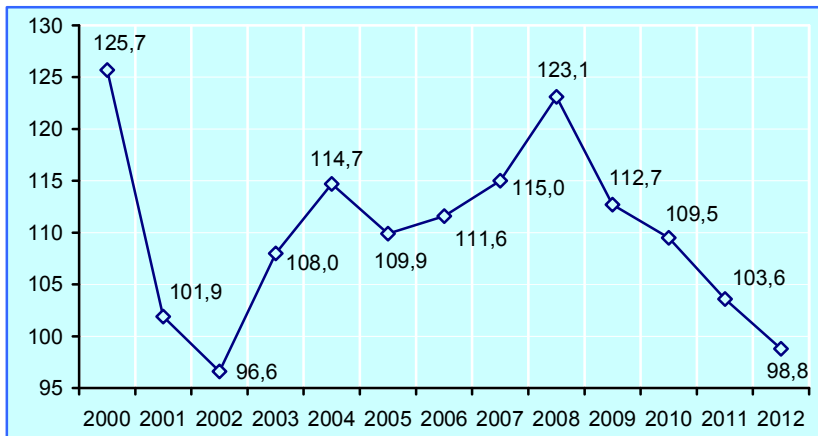
¹ До середніх цін попереднього року.

4.2. Індекси споживчих цін

	<i>(до попереднього місяця; відсотків)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Січень	104,2	102,1	103,4	101,2	101,3	99,8
Лютий	102,7	100,1	101,7	101,7	100,7	100,1
Березень	102,8	101,6	101,0	100,8	101,3	100,0
Квітень	101,6	100,6	101,2	99,6	101,6	100,2
Травень	102,1	100,3	100,3	98,8	100,5	99,5
Червень	103,6	100,9	100,7	100,3	100,3	99,6
Липень	100,2	101,2	100,3	100,0	99,4	99,9
Серпень	100,1	100,3	100,0	101,9	99,9	99,7
Вересень	102,6	100,3	100,9	103,0	99,2	100,2
Жовтень	101,7	101,7	100,4	100,8	99,9	100,0
Листопад	100,4	99,6	101,4	100,2	99,6	99,8
Грудень	101,2	100,8	100,8	100,9	99,9	100,0

4.3. Індекси споживчих цін у 2000–2012 роках

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

4.4. Індекси споживчих цін на основні групи товарів та послуг

	<i>(грудень до грудня попереднього року; відсотків)</i>				
	2006	2009	2010	2011	2012
Продукти харчування та безалкогольні напої	101,9	112,6	110,2	100,9	96,5
продукти харчування	101,5	111,9	110,4	100,2	96,1
хліб та хлібопродукти	116,5	109,2	114,9	103,2	98,0
хліб	119,7	114,0	109,5	112,6	103,0
макаронні вироби	101,8	105,8	109,6	109,8	100,4
м'ясо та м'ясопродукти	98,5	108,7	104,0	106,9	101,6
риба та продукти з риби	104,5	116,0	101,1	106,7	94,5
молоко, сир та яйця	105,3	109,0	124,3	109,0	92,4
олія та жири	90,8	113,7	96,1	103,6	98,9
фрукти	103,9	108,8	115,6	93,5	91,9
овочі	84,1	81,8	147,0	49,2	77,6
цукор	102,0	178,3	118,6	74,6	78,0
безалкогольні напої	106,7	125,6	103,8	113,9	101,8
Алкогольні напої, тютюнові вироби	104,7	135,4	123,9	106,9	105,8
Одяг і взуття	105,0	105,8	103,2	100,4	98,1
одяг	106,4	104,8	102,9	102,6	99,5
взуття	102,6	107,6	103,8	96,8	95,3
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	173,9	107,8	115,4	110,4	102,0
плата за власне житло (квартирна плата)	282,3	120,3	100,0	104,9	102,4
водопостачання	113,9	124,5	126,8	118,0	105,4
каналізація	121,6	125,0	123,5	127,1	106,6
електроенергія	156,1	100,0	100,0	122,9	100,0
природний газ	179,8	100,0	150,1	100,0	100,0
гаряча вода, опалення	208,3	111,3	100,0	118,4	100,1
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	101,9	112,0	102,3	102,8	100,4
Охорона здоров'я	108,8	118,8	110,0	107,4	102,1
Транспорт	109,4	120,5	106,1	119,6	103,9
паливо та мастила	103,9	147,8	113,7	133,5	106,5
транспортні послуги	110,7	117,6	109,1	119,4	101,7
залізничний пасажирський транспорт	139,8	117,7	99,0	102,5	102,6
автодорожній пасажирський транспорт	107,3	117,8	110,8	121,9	101,8
Зв'язок	118,2	103,4	88,0	102,4	101,0
Відпочинок і культура	102,5	100,9	102,0	101,6	97,7
Освіта	117,3	121,9	109,7	108,1	107,6
Ресторани та готелі	121,5	106,6	111,7	105,7	102,2
Різні товари та послуги	108,1	124,5	107,9	105,3	101,8

5. ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ (ЄДРПОУ)

Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) – автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про всіх юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що знаходяться на території України, а також відокремлені підрозділи юридичних осіб України, що знаходяться за межами України.

ЄДРПОУ, як адміністративна складова статистичного реєстру підприємств, є важливим інфраструктурним компонентом державної статистики України. Завдання з ведення реєстру покладено на органи державної статистики відповідно до Закону України “Про державну статистику” та Положення про ЄДРПОУ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996р. №118 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2005р. №499).

ЄДРПОУ ведеться з метою:

- забезпечення єдиного державного обліку та ідентифікації суб’єктів;
- класифікації суб’єктів для отримання статистичної інформації у формалізованому вигляді;

- проведення спостережень за структурними змінами в економіці щодо видів економічної діяльності, створення, реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) та ліквідації суб’єктів;

- залучення даних із адміністративних джерел для забезпечення організації та проведення статистичних спостережень;

- взаємодії з інформаційними системами інших органів державної влади.

Підставою для внесення до ЄДРПОУ або виключення з нього даних щодо суб’єктів, а також унесення змін до ЄДРПОУ є надходження від державного реєстратора до органу державної статистики інформації про вчинення реєстраційних дій, передбачених Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців”. Суб’єктів у ЄДРПОУ, класифікують за територією їх місцезнаходження, організаційно-правовою формою господарювання, видами економічної діяльності тощо, відповідно до національних (державних) класифікаторів.

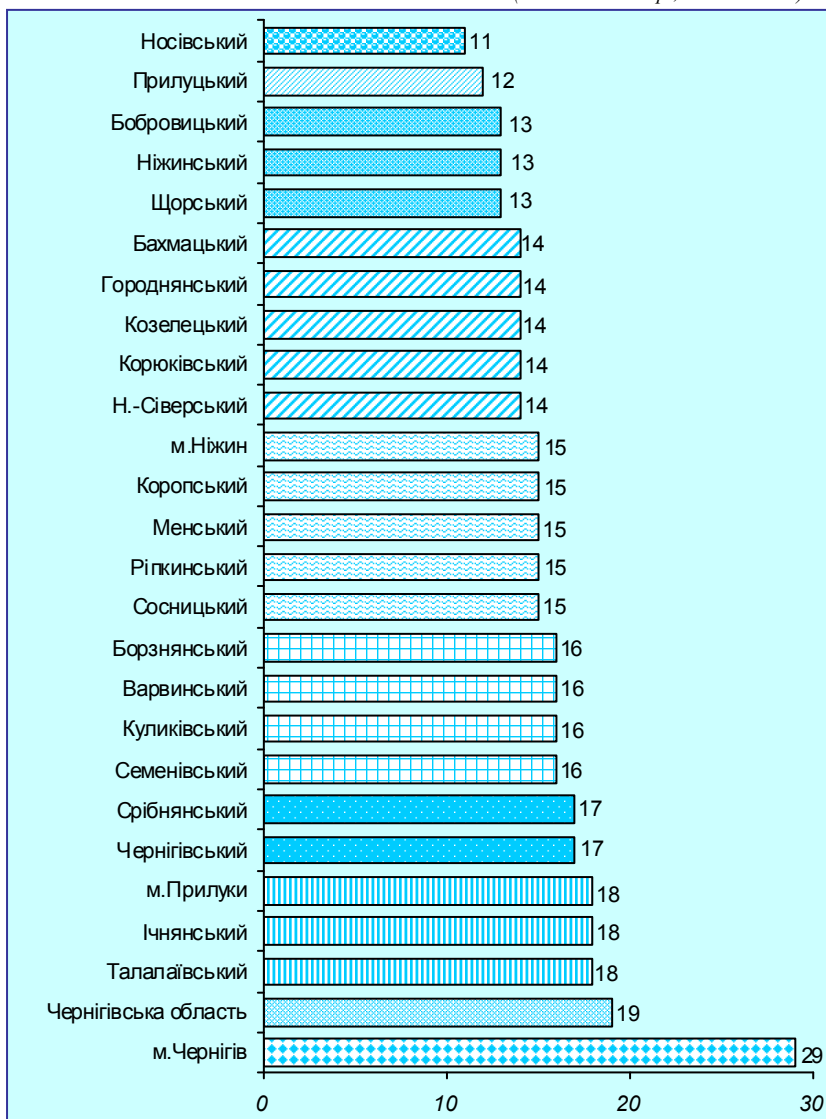
Наведені в розділі дані відображають зміни в кількості та структурі суб’єктів ЄДРПОУ в розрізі міст обласного значення, районів та організаційно-правових форм господарювання.

5.1. Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) у містах обласного значення та районах

	<i>(на початок року)</i>					
	2000	2001	2006	2011	2012	2013
Чернігівська область	12711	13814	17736	19709	20124	20444
м.Чернігів	5710	6143	7549	8349	8530	8722
м.Ніжин	702	781	982	1087	1093	1099
м.Прилуки	622	711	991	1074	1076	1073
райони						
Бахмацький	391	419	532	628	642	655
Бобровицький	299	342	430	459	463	463
Борзнянський	298	341	512	557	551	553
Варвинський	168	184	248	257	267	276
Городнянський	294	301	346	391	400	405
Ічнянський	271	298	510	587	607	607
Козелецький	369	383	513	665	690	698
Коропський	209	244	328	368	375	380
Корюківський	250	271	386	401	406	407
Куликівський	197	212	248	288	292	287
Менський	375	399	468	517	547	556
Ніжинський	187	208	321	362	367	379
Н.-Сіверський	260	303	391	389	400	393
Носівський	221	255	339	329	340	351
Прилуцький	245	274	344	413	428	435
Ріпкинський	284	290	375	429	424	428
Семенівський	176	194	254	290	300	304
Сосницький	187	195	287	288	295	295
Срібнянський	131	149	197	184	188	202
Талалайвський	192	198	222	232	235	250
Чернігівський	457	486	679	851	890	903
Щорський	216	233	284	314	318	323

5.2. Насиченість суб'єктами ЄДРПОУ в містах обласного значення та районах

(на 1 січня 2013р.; на 1000 осіб)

5.3. Кількість суб'єктів ЄДРПОУ за правовим статусом у містах обласного значення та районах

(на 1 січня 2013р.)

	Усього	У тому числі	
		із статусом юридичної особи	без статусу юридичної особи
Чернігівська область	20444	19364	1080
м. Чернігів	8722	8235	487
м. Ніжин	1099	1010	89
м. Прилуки	1073	987	86
райони			
Бахмацький	655	621	34
Бобровицький	463	441	22
Борзнянський	553	533	20
Варвинський	276	261	15
Городнянський	405	379	26
Ічнянський	607	593	14
Козелецький	698	664	34
Коропський	380	364	16
Корюківський	407	392	15
Куликівський	287	277	10
Менський	556	532	24
Ніжинський	379	367	12
Н.-Сіверський	393	373	20
Носівський	351	338	13
Прилуцький	435	419	16
Ріпкинський	428	402	26
Семенівський	304	291	13
Сосницький	295	286	9
Срібнянський	202	171	31
Талалаївський	250	237	13
Чернігівський	903	885	18
Щорський	323	306	17

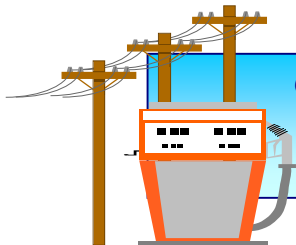
5.4. Кількість суб'єктів ЄДРПОУ за організаційно-правовими формами господарювання

	<i>(на початок року)</i>					
	2000	2001	2006	2011	2012	2013
Усього	12711	13814	17736	19709	20124	20444
у тому числі						
фермерське господарство	472	512	682	699	737	797
приватне підприємство	2292	2566	3505	3866	3837	3796
державне підприємство	125	157	108	79	75	72
комунальне підприємство	244	258	487	367	357	356
дочірнє підприємство	414	498	568	422	393	377
іноземне підприємство	1	1	2	2	3	3
підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки)	31	63	107	89	89	87
підприємство споживчої кооперації	—	—	51	56	57	56
акціонерні товариства	699	726	692	509	466	453
товариство з обмеженою відповідальністю	2433	2968	3810	4257	4543	4762
товариство з додатковою відповідальністю	12	13	10	11	10	11
повне товариство	30	30	28	23	22	21
командитне товариство	21	23	23	17	17	17
кооперативи	377	653	527	563	562	568
з них						
виробничий	2	217	7	9	11	13
обслуговуючий	—	—	325	407	409	425
сільськогосподарський виробничий	—	—	83	58	56	50
сільськогосподарський обслуговуючий	—	—	11	25	24	21
організація (установа, заклад)	1888	1942	2845	3729	3783	3783
з них						
державна	—	—	491	461	468	447
комунальна	—	—	1368	2147	2164	2176
приватна	—	—	15	14	17	14
організація (установа, заклад) об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки, споживчої кооперації тощо)	—	—	—	46	47	51

Продовження табл. 5.4

	2000	2001	2006	2011	2012	2013
асоціація	39	43	60	66	67	65
корпорація	11	11	12	11	10	10
консорціум	1	1	1	1	1	1
концерн	3	4	4	1	1	1
інші об'єднання						
юрідичних осіб	39	43	42	36	33	31
філія (інший відокремлений підрозділ)	1025	1060	1175	1078	1017	1026
представництво	32	33	33	28	32	35
товарна біржа	—	—	—	10	10	9
кредитна спілка	—	—	31	35	33	31
споживче товариство	131	132	119	90	90	86
спілка споживчих						
товариств	192	196	118	46	35	34
політична партія	175	241	586	713	715	715
громадська організація	432	505	812	1198	1275	1315
релігійна організація	205	224	374	504	520	538
профспілка, об'єднання						
профспілок	192	241	345	540	584	623
творча спілка (інша						
професійна організація)	—	—	—	11	11	13
благодійна організація	25	36	130	170	175	187
об'єднання співвласників						
багатоквартирного						
будинку	—	—	56	165	217	227
орган самоорганізації						
населення	—	—	—	14	16	15

6. МАТЕРІАЛЬНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ

Використання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти (вугілля кам'яне, нафта сира, газ природний, мазути топкові важкі, бензин моторний, пропан і бутан скраплені та інші) визначено як суму витрат цих ресурсів на перетворення в інші види палива та енергії, для неенергетичних цілей (як сировина, матеріал), на кінцеве споживання, а також їхніх утрат при розподілі, транспортуванні та зберіганні, незалежно від джерел надходження (чи закуплені вони за власні кошти підприємства, чи надійшли як давальницька сировина).

Питомі витрати палива, теплоенергії та електроенергії включають витрати палива теплової та електричної енергії на основні та допоміжні технологічні процеси виробництва, на допоміжні потреби виробництва (загальновиробничі цехові та заводські витрати на опалення, вентиляцію, освітлення тощо), а також технічно неминучі втрати енергії в перетворювачах, теплових та електричних мережах підприємств, віднесені на виробництво цієї продукції (робіт).

Питомі витрати палива, теплоенергії та електроенергії розраховуються як відношення фактичних загальних витрат палива або енергії на виробництво даного виду продукції (роботи) до загальної кількості виробленої продукції (виконаної роботи). Питомі витрати палива, теплоенергії та електроенергії розробляються на виробництво одиниці готової продукції та розраховуються на підставі даних підприємств.

Облік палива та енергії здійснено в натуральних одиницях виміру: тоннах, тис.м³, м³ щільних, тис. кВт·год, Гкал. Для визначення загальних обсягів використання палива, а також частки окремих видів палива в загальному обсязі, усі види палива перераховано з натуральних значень в умовні за вугільним еквівалентом (7000 ккал/кг).

6.1. Використання паливно-енергетичних ресурсів

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Паливо котельно-пічне, тис.т умовного палива	2022,6	834,0	1123,1	985,7	993,6	960,2
Теплоенергія, тис.Гкал	4611,6	1661,0	1948,7	1424,0	1100,8	1084,5
Електроенергія, млн.кВт·год	2175,1	960,4	1051,6	876,9	858,7	863,0

6.2. Структура використання паливно-енергетичних ресурсів

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього, тис.т умовного палива	3522,7	1431,8	1800,1	1515,6	1462,0	1427,2
Відсотків						
Паливо котельно-пічне	57,4	58,2	62,4	65,0	68,0	67,3
Теплоенергія	20,1	20,0	18,6	16,2	12,9	13,1
Електроенергія	22,5	21,8	19,0	18,8	19,1	19,6

6.3. Структура споживання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти¹

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі						
вугілля кам'яне	12,4	7,9	8,8	17,2	19,2	19,1
газ природний	43,7	57,3	60,7	55,0	54,4	54,1
нафта сира	—	10,9	11,2	9,2	7,5	7,1
бензин моторний	10,0	7,1	6,0	6,4	6,1	5,8
газойлі (паливо дизельне)	13,8	8,2	6,1	6,4	7,0	7,6
мазути топкові важкі ²	13,0	0,7	0,1	0,1	0,2	0,2
пропан і бутан скраплені	...	0,9	0,6	0,8	0,9	1,0
масла мастильні	...	0,5	0,4	0,2	0,2	0,2
брикети і напівбрикети торф'яні	0,3	0,7	0,6	0,4	0,3	0,4
торф неагломерований паливний	3,3	1,2	0,9	0,7	0,6	0,6
дрова для опалення	0,3	3,2	3,6	2,6	2,6	2,9

¹ У цій та наступних таблицях (6.5–6.7) – включаючи обсяги енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, реалізованих населенню.

² У 1990–2000рр. – мазут топковий.

6.4. Питомі витрати енергоресурсів на окремі види продукції (робіт)

	Паливо в умовному обчисленні, кг		Теплоенергія, Мкал		Електроенергія, кВт·год	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Теплоенергія, вироблена і відпущена електростанціями, Гкал	191,0	192,2	—	—	—	—
Теплоенергія, вироблена і відпущена котельнями, Гкал	167,1	165,8	—	—	30,9	29,1
Виробництво цегли керамічної невогнетривкої будівельної, крім виробів з кам'яного борошна кремнезистого або земель діатомітових, тис.шт. умовної цегли	147,3	138,5	—	—	111,9	98,2
Виробництво взуття з верхом зі шкіри натуральної чи композиційної, тис.пар	—	—	—	—	1295,4	1322,0
М'ясо в тушах, напівтушах, відрубках та субпродукти (крім м'яса та харчових субпродуктів свійської птиці, м'яса кролів та диких тварин і м'ясних напівфабрикатів), т	—	—	185,6	73,3	143,9	140,2
Виробництво виробів ковбасних, т	—	—	832,5	1395,1	675,4	592,9
Виробництво виробів хлібобулочних, т	136,0	138,3	120,5	125,8	76,8	77,0
Виробництво пряників і виробів аналогічних, печива солодкого, вафель, т	95,0	99,9	643,9	630,5	314,3	329,8
Виробництво масла вершкового, т	—	—	2703,2	2780,1	156,8	144,7
Виробництво молока обробленого рідкого (молока пастеризованого, стерилізованого, гомогенізованого, топленого, пептизованого), т	—	—	185,9	158,6	22,9	20,8
Виробництво спирту етилового неденатурованого із вмістом спирту не менше 80 об.%, дал	—	—	64,0	—	1,9	—

6.5. Споживання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти за окремими видами економічної діяльності у 2012 році

	Спожито палива ¹	Питома вага споживання, відсотків				
		сільське господарство, мисливство, лісове господарство	промисловість	будівництво	діяльність транспорту та зв'язку	підприємства та організації інших видів діяльності
Усього, тис.т умовного палива	1954,5	9,8	82,4	0,6	2,0	5,2
Вугілля кам'яне, тис.т	511,9	0,0	96,6	0,0	0,0	3,4
Газ природний, млн.м ³	968,5	2,0	91,9	0,3	1,4	4,4
Нафта сира, тис.т	101,8	—	99,7	0,3	—	—
Бензин моторний, тис.т	80,7	14,9	16,7	1,0	2,2	65,2
Газойлі (паливо дизельне), тис.т	107,6	58,9	10,0	2,1	11,1	17,9
Мазути топкові важкі, тис.т	... ²	—	—	15,6	—	84,4
Пропан і буган скраплені, тис.т	12,9	9,8	58,9	1,2	1,5	28,6
Масла мастильні, тис.т	2,4	56,2	27,4	2,8	8,4	5,2
Брикети і напівбрикети торф'яні, тис.т	12,0	0,5	45,7	—	1,7	52,1
Торф неагломерований паливний, тис.т	38,6	—	99,9	—	—	0,1
Дрова для опалення, тис.м ³ щільних	225,6	80,4	4,9	0,1	1,6	13,0

¹ Див. першу виноску до табл. 6.3.

² Інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

6.6. Структура витрат енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти за напрямками споживання у 2012 році

(відсотків)

	Спо- жито ¹	На пере- творен- ня в інші види па- лива та енергії	На власне споживан- ня енерге- тичним сектором	Для не- енер- гетич- них цілей	Кінцеве спожив- вання ²	Утрати при розпо- ділі, транс- портуван- ні та збері- ганні
Усього	100,0	48,0	2,5	0,4	47,4	1,7
Вугілля кам'яне	100,0	98,8	—	0,1	1,1	0,0
Газ природний	100,0	38,3	4,6	—	54,3	2,8
Нафта сира	100,0	96,9	—	0,3	—	2,8
Бензин моторний	100,0	0,0	—	0,0	100,0	0,0
Газойлі (паливо дизельне)	100,0	0,0	—	0,0	100,0	—
Мазути топкові важкі	100,0	84,4	—	—	15,6	—
Пропан і буган скраплені	100,0	—	—	2,1	97,3	0,6
Масла мастильні	100,0	—	—	98,1	1,9	—
Брикети і напів- брикети торф'яні	100,0	42,1	—	—	57,9	—
Торф неагломе- рований паливний	100,0	68,0	—	—	29,6	2,4
Дрова для опалення	100,0	11,9	—	0,0	88,1	—

¹ Включаючи втрати при перетворенні та в технологічних процесах.² Див. першу виноску до табл. 6.3.

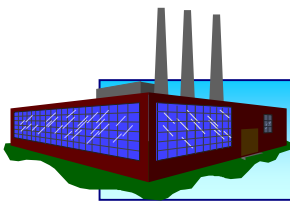
6.7. Споживання окремих видів енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти в містах обласного значення та районах у 2012 році¹

	Вугілля кам'яне, тис.т	Газ природ- ний, млн.м ³	Бензин моторний ² , тис.т	Газойлі (паливо дизельне) ² , тис.т	Масла мастильні, тис.т	Дрова для опалення, тис.м ³ щільних
Чернігівська область³	511,9	968,5	28,2	90,2	2,4	225,6
м.Чернігів	490,9	727,0	6,5	13,7	0,4	4,7
м.Ніжин	4,5	29,5	0,9	1,8	0,1	30,9
м.Прилуки	0,8	23,5	3,1	4,4	0,1	0,2
райони						
Бахмацький	2,0	3,5	1,2	6,3	0,1	2,3
Бобровицький	0,3	10,3	1,2	8,1	0,1	2,0
Борзнянський	2,1	2,5	0,9	2,7	0,1	10,8
Варвинський	0,1	88,8	1,6	6,9	0,3	—
Городнянський	0,7	0,9	0,8	1,9	0,1	17,6
Ічнянський	0,4	7,8	1,3	5,5	0,2	2,5
Козелецький	0,9	10,7	0,8	2,2	0,0	16,2
Коропський	1,1	3,3	0,4	1,4	0,0	1,3
Корюківський	0,6	9,4	0,9	2,0	0,1	36,0
Куликівський	0,4	2,1	0,9	1,4	0,0	0,1
Менський	1,1	8,8	0,8	3,0	0,1	4,1
Ніжинський	0,4	1,5	0,5	2,8	0,0	0,4
Н.-Сіверський	0,7	2,9	0,9	1,9	0,1	15,7
Носівський	0,8	10,8	0,3	2,1	0,0	0,1
Прилуцький	1,0	14,3	1,6	7,4	0,2	0,1
Ріпкинський	0,7	3,1	0,6	1,8	0,1	8,7
Семенівський	0,0	0,8	0,5	1,9	0,1	12,6
Сосницький	0,2	0,6	0,2	0,6	0,0	17,2
Срібнянський	1,1	0,3	0,4	2,0	0,0	0,1
Талалаївський	0,5	1,6	0,2	1,5	0,0	0,1
Чернігівський	0,2	3,3	1,2	5,4	0,1	30,2
Щорський	0,4	1,2	0,5	1,5	0,1	11,7

¹ Див. першу виноску до табл. 6.3.

² Без реалізації населенню.

³ Показники районів наведено без урахування даних виробничих одиниць, за які звітують обласні організації та які включені в обсяги м.Чернігова.

7. ПРОМИСЛОВІСТЬ

Індекс промислової продукції розраховують відповідно до міжнародних стандартів. Розрахунок індексу базується на даних про динаміку виробництва за постійним набором товарів-представників та структурі валової доданої вартості за базисний рік (за базисний прийнято 2007р.). Індекс визначають без урахування діяльності з розподілення газу, теплоенергії, води, оброблення відходів і брухту та видавничої діяльності.

Розрахунок індексу до 2009р. здійснювався ланцюговим методом на підставі помісячних індексів, обчислених за даними підприємств про вартість виробленої продукції за місяць у порівнянних цінах.

Виробництво промислової продукції **за видами** показане, як правило, по валовому випуску, тобто разом із продукцією, призначеною для подальшої переробки в межах одного підприємства. Інформація щодо виробництва продукції надана за Номенклатурою продукції промисловості (НПП), яка гармонізована з Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД) та Класифікацією продукції за видами економічної діяльності Європейського Союзу (СРА). У зв'язку з принциповою відмінністю між НПП та Номенклатурою, яка діяла до її впровадження, лише по окремих виробках дані наведено в ретроспективі, де наповнення позицій співставне або його можливо було привести у відповідність.

7.1. Промисловість в економіці області

	<i>(відсотків)</i>					
	2001	2005	2009	2010	2011	2012
Валова додана вартість промисловості	27,6	27,8	22,9	21,6	22,4	...
Випуск промислової продукції (у фактичних цінах)	43,6	43,3	37,2	36,8	36,5	...
Частка найманих працівників, зайнятих у промисловості	22,3	23,5	21,7	21,0	20,5	19,2

7.2. Індекси обсягу продукції промисловості за основними видами діяльності

	<i>(відсотків до попереднього року)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Промисловість	119,1	111,1	83,6	99,8	98,0	98,1
Добувна промисловість	96,7	107,5	96,3	95,2	90,7	108,4
Переробна промисловість	121,6	111,8	78,3	101,1	100,2	96,7
у тому числі						
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	140,4	110,2	90,8	102,6	97,4	102,4
легка промисловість	171,3	99,8	47,6	101,1	93,6	90,4
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	168,1	99,3	75,8	90,7	107,3	91,9
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	103,0	124,7	89,2	114,9	98,1	99,2
хімічна та нафтохімічна промисловість	128,1	129,5	50,7	86,8	99,0	114,1
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	56,8	112,3	45,0	93,1	153,4	82,4
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	149,1	141,0	61,1	160,6	119,6	79,8
машинобудування	121,3	108,2	58,6	83,7	118,1	87,1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	98,4	98,3	88,0	103,4	101,6	85,9

7.3. Виробництво окремих видів промислової продукції

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Переробна промисловість						
Ковбаси напівкопчені, т	7423	1377	1057	571	433	391
Сири жирні, т	6833	2178	12921	16516	17459	14427
Цукор білий кристалічний, т	105452	42355	84469	33386	49182	45168
Борошно пшеничне						
чи пшенично-житнє, т	...	35571	42668	25117	23781	18410
Борошно житнє, т	...	65689	33121	16468	18209	12425
Крупи, т	3659	1696	11909	16174	13172	14922
Вироби макаронні, без начинки, не піддані тепловому обробленню чи не приготовлені будь-яким іншим способом, т	17400	11818	7444	8861	9731	9374
Води натуральні мінеральні газовані, тис.дал	1077	587	2546	3080	2431	2334
Напої безалкогольні, тис.дал	3778	403	2021	1210	949	839
Льон розволокнений, але не прядений; очоси та відходи льону інші, т	22121	1428	5794	... ¹	... ¹	... ¹
Взуття, тис. пар	3954	367	707	997	1029	961
Автобуси, шт.	510	283	573	310	571	169
Виробництво та розподілення електроенергії						
Електроенергія, млн.кВт-год	1451,7	428,6	983,5	... ¹	... ¹	... ¹

¹ У цій та наступних таблицях (7.4–7.10, 7.12, 7.14, 7.16) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

7.4. Виробництво основних видів харчових продуктів, напоїв

	2003	2005	2009	2010	2011	2012 ^(m)
Яловичина і телятина свіжі (парні) чи охолоджені	3779	6382	6144	4462	3515	3635
Яловичина і телятина морожені	6542	3063	737	1353	1922	447
Свинина свіжа (парна) чи охолоджена	990	441	1047	1025	1292	1662
Свинина морожена	163	129	30	22	48	21
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, свіжі чи охолоджені	225	245	3588	1697	2357	3145
Вироби ковбасні	3099	3085	2182	1616	1175	1196
Субпродукти харчові свіжі (парні), охолоджені чи морожені, крім субпродуктів м'яса свійської птиці	2075	1898	1341	1002	901	947
Соки фруктові та овочеві (включаючи концентровані)	6171	6241	4910	4982	4557	3236
Соки купажановані натуральні	3475	3579	1520	1369	1113	1053
Овочі консервовані натуральні	1150	1062	829	2165	2549	... ¹
Овочі, фрукти, горіхи і гриби консервовані з додаванням оцту або оцтової кислоти	934	1763	1165	1880	1776	1999
Джеми, желе фруктові, пюре та пасти фруктові чи горіхові	409	392	264	215	123	190
Олія соняшникова нерафінована	4593	3366	4277	6592	6920	7307
Молоко оброблене рідке	12316	17053	9286	7796	5815	7419
Масло вершкове	7533	10835	4624	5615	4290	4780
Морозиво і харчовий лід	676	942	2	—	—	—
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний	988	1502	1798	1040	427	451
Сири жирні	8999	12921	15635	16516	17459	14427
Молоко і вершки, згущені з додаванням цукру або без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин	7388	9253	17485	10641	... ¹	... ¹

Продовження табл. 7.4

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Продукти кисломолочні	5104	5206	5983	5204	4067	4833
Борошно пшеничне чи пшенично-житнє	29507	42668	26707	25117	23781	18410
Борошно житнє	27425	33121	15435	16468	18209	12425
Крупи	1384	11909	20822	16174	13172	14922
Вироби хлібобулочні	70249	70080	51794	50411	47991	43858
Цукор білий кристалічний	58233	84469	16398	33386	49182	45168
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао, в брикетах, пластинах чи плитках	1103	3005	3280	2392	2985	2720
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао	3717	4319	3558	2830	2475	2744
Вироби макаронні без начинки, не піддані тепловому обробленню	8551	7444	9868	8861	9731	9374
Води натуральні мінеральні газовані, тис.дал	1657	2546	2831	3080	2431	2334
Води, включаючи мінеральні і газовані, з додаванням цукру і речовин підсолоджувальних чи ароматизуючих інших, тис.дал	1687	1997	1384	1196	949	839
Горілка, інші міцні спиртві напої, тис.дал	167	156	57	6	10	13
Пиво солодове, включаючи пиво безалкогольне і пиво з вмістом алкоголю менше 0,5%, тис.дал	16429	23182	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.5. Виробництво харчових продуктів, напоїв на одну особу

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Яловичина і телятина свіжі (парні) чи охолоджені	3,1	5,4	5,5	4,0	3,2	3,4
Яловичина і телятина морожені	5,4	2,6	0,7	1,2	1,8	0,4
Свинина свіжа (парна) чи охолоджена	0,8	0,4	0,9	0,9	1,2	1,5
Свинина морожена	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, свіжі чи охолоджені	0,2	0,2	3,2	1,5	2,2	2,9
Вироби ковбасні	2,5	2,6	2,0	1,5	1,1	1,1
Соки фруктові та овочеві (включаючи концентровані)	5,1	5,3	4,4	4,5	4,2	3,0
Овочі консервовані натуральні	0,9	0,9	0,7	2,0	2,3	... ¹
Овочі, фрукти, горіхи і гриби консервовані з додаванням оцту або оцтової кислоти	0,8	1,5	1,0	1,7	1,6	1,8
Джеми, желе фруктові, пюре та пасти фруктові чи горіхові	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
Олія соняшникова нерафінована	3,8	2,9	3,8	6,0	6,3	6,7
Молоко оброблене рідке	10,1	14,5	8,3	7,1	5,3	6,8
Масло вершкове	6,2	9,2	4,1	5,1	3,9	4,4
Морозиво і харчовий лід	0,6	0,8	0,0	—	—	—
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний	0,8	1,3	1,6	0,9	0,4	0,4
Сири жирні	7,4	11,0	14,0	15,0	16,0	13,3
Молоко і вершки, згущені з додаванням цукру або без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин	6,1	7,9	15,7	9,6	... ¹	... ¹

Продовження табл. 7.5

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Продукти кисломолочні	4,2	4,4	5,4	5,6	3,7	4,5
Борошно пшеничне чи пшенично-житнє	24,3	35,6	23,9	22,8	21,8	17,0
Борошно житнє	22,6	28,1	13,8	14,9	16,7	11,5
Крупи	1,1	10,1	18,7	14,7	12,0	13,8
Вироби хлібобулочні	57,8	59,5	46,4	45,7	43,9	40,5
Цукор білий кристалічний	47,9	71,7	14,7	30,2	45,0	41,7
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао, в брикетах, пластинах чи плитках	0,9	2,6	2,9	2,2	2,7	2,5
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао	3,1	3,7	3,2	2,6	2,3	2,5
Вироби макаронні без начинки, не піддані тепловому обробленню	7,0	6,3	8,8	8,0	8,9	8,7
Води натуральні мінеральні газовані, л	1,4	2,2	2,5	2,8	2,2	2,2
Води, включаючи мінеральні і газовані з додаванням цукру і речовин підсолоджувальних чи ароматизуючих інших, л	1,4	1,7	1,2	1,1	0,9	0,8
Пиво солодове, включаючи пиво безалкогольне, і пиво з вмістом алкоголю менше 0,5%, л	13,5	19,7	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.6. Виробництво продуктів із м'яса за видами

(м)

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Продукти готові та консерви зі свинини: з окістів, лопаточних частин та їх відрубів	65	75	155	297	272	85
Продукти готові та консерви з яловичини і телятини	93	98	188	424	347	149
Продукти готові та консерви з м'яса свійської птиці	8	—	247	403	280	79
Вироби ковбасні	3099	3085	2182	1616	1175	1196
у тому числі						
вироби ковбасні з печінки (ліверні), включаючи пасти і паштети в ковбасній оболонці	66	72	65	49	31	63
вироби ковбасні варені, сосиски, сардельки	1734	1699	1257	833	599	619
ковбаси напівкопчені	987	1057	650	571	433	391
ковбаси варенокопчені, напівсухі, сиров'ялені, сирокоччені, включаючи «саламі»	67	103	123	89	68	76
вироби ковбасні інші	228	150	50	36	12	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.**7.7. Виробництво хлібобулочних та кондитерських виробів за видами**

(м)

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Вироби хлібобулочні	70249	70080	51794	50411	47991	43858
хліб житній	454	85	26	14	18	12
хліб пшеничний	7838	11142	9879	9633	9505	9201
хліб житньо-пшеничний і пшенично-житній	50870	46977	31872	30694	28044	24724
вироби булочні	11076	11854	9960	10021	10370	9859
хліб дієтичний	11	22	57	49	54	62
Торти	732	1316	849	360	244	209
Тістечка	111	195	95	103	93	87
Вироби здобні	1578	2844	2761	3284	2989	2718
Пирogi, пиріжки, пончики	37	404	4633	5106	4166	3312
Хлібці хрусткі, сухарі, хліб для тостів і вироби хрусткі аналогічного типу	104	418	476	544	435	657
Пряники і вироби аналогічні; печиво солодке; вафлі	8064	10145	13005	13875	11032	9237

Продовження табл. 7.7

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао в брикетах, пластинах чи плитках	1103	3005	3280	2392	2985	2720
у тому числі вироби кондитерські з цукру чи його замінників, з вмістом какао	—	2413	2972	2111	2734	... ¹
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао	3717	4319	3558	2830	2475	2744
у тому числі вироби покриті цукром; вироби кондитерські з желе	2614	3294	2704	2356	1867	1983
цукерки варені; карамелі, тофі та солодощі аналогічні	520	411	336	80	315	440
вироби цукрові кондитерські інші	285	276	270	223	167	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.8. Виробництво найважливіших видів продукції легкої промисловості

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Вовна (овеча) мита обезжирена, некарбонізована, яка не піддалась кардо- чи гребенечесанню, т	760	548	246	326	406	231
Пряжа вовняна, т	22,0	89,4	149,0	289	274	281
Тканини, тис.м ²	4433,2	7266,6	4559,2	3222,9	2951,3	2854,7
Ковдри та пледи, тис.шт.	14,7	16,0	77,2	73,7	44,2	52,3
Речі постільні, тис.шт.	—	—	114,3	205,4	141,9	264,6
Білизна постільна, тис.шт.	157,3	263,0	274,8	303,6	199,5	251,4
Матеріали неткані і вироби з матеріалів нетканих, т	325,0	514,4	468,9	234,4	277,0	494,0
Вироби панчішно-шкарпеткові трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис. пар	1792	1921,8	82,8	49,6	... ¹	... ¹
Взуття, тис. пар	512,3	706,6	834,9	996,6	1029,2	960,6
Тканина кордна для шин з ниток високоміцних нейлонових чи поліамідних інших, ниток поліефірних, віскозних, тис.м ²	15707	25430	6041	1094	173	—

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.9. Виробництво швейних виробів за видами

(тис.ум.)

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Комплекти і костюми робочі, чоловічі та хлопчачі	237,8	234,0	146,1	182,5	149,9	163,2
Піджаки, куртки та блейзери робочі, чоловічі та хлопчачі	155,5	159,3	53,2	94,6	119,1	77,6
Брюки, бриджі, шорти і т.ін. робочі, чоловічі та хлопчачі	91,2	25,8	19,9	32,2	36,1	41,9
Напівкомбінезони з нагрудниками та бретелями робочі, чоловічі та хлопчачі	2,5	6,0	0,9	1,7	0,8	1,7
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі	55,2	12,9	2,6	7,2	12,3	9,2
Куртки теплі типу "анорак" (включаючи лижні), плащі та куртки вітрозахисні та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі	17,1	1,9	0,4	... ¹	—	... ¹
Костюми чоловічі та хлопчачі	7,4	15,9	0,8	0,5	1,1	0,2
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" включаючи лижні та вироби аналогічні жіночі та дівчачі	238,9	335,7	213,4	282,6	294,6	236,4
Куртки вітрозахисні та вироби аналогічні жіночі та дівчачі	12,0	31,7	0,9	... ¹	0,4	... ¹
Костюми жіночі та дівчачі	7,5	8,3	1,2	0,5	0,9	0,4
Жакети та блейзери, піджаки, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні жіночі та дівчачі	44,9	121,0	172,5	236,7	277,1	199,0
Сукні та сарафани жіночі та дівчачі	15,2	54,1	12,9	9,8	6,7	39,1
Спідниці та спідниці-брюки жіночі та дівчачі	5,2	40,6	53,0	78,2	32,4	38,5
Сорочки чоловічі та хлопчачі	7,0	5,7	8,0	3,0	1,9	0,7
Костюми спортивні та одяг інший (жилети, комбінезони) і т.ін. чоловічі та хлопчачі	48,7	22,9	5,7	4,2	3,9	6,5
жіночі та дівчачі	—	0,1	34,8	38,8	25,2	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.10. Виробництво найважливіших видів продукції легкої промисловості на одну особу

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Тканини, м ²	3,6	6,2	4,1	2,9	2,7	2,6
Білизна постільна, шт.	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
Вироби панчішно-шкарпеткові трикотажні машинного чи ручного в'язання, пар	1,5	1,6	0,1	0,0	... ¹	... ¹
Взуття, пар	0,4	0,6	0,7	0,9	0,9	0,9

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

7.11. Виробництво окремих видів продукції підприємствами з оброблення деревини та целюлозно-паперового виробництва

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Деревина, уздовж розпиляна чи розколота завтовшки більше 6 мм, тис.м ³	174,9	226,2	150,4	161,6	170,5	197,0
Бруски, планки та фризи для паркетного або дерев'яного покриття підлоги, профільовані, незібрані, з деревини листяних порід, тис.м ²	95,2	148,4	108,9	115,3	118,4	71,8
Вікна, двері, їх рами та пороги дерев'яні, тис.м ²	25,4	19,8	5,0	4,6	3,4	5,1
Паркет дерев'яний щитовий, тис.м ²	3,0	35,5	23,7	22,5	30,6	20,3
Товари шкільні та канцелярські з паперу та картону, т	588,9	248,3	192,3	199,9	124,0	185,0
Друкування газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн. примірників 4-шпальтових газет формату А2	34,8	27,9	42,4	57,1	29,6	37,5
Друкування книг, млн. аркушів відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	4,7	6,1	3,8	3,4	6,1	6,9

7.12. Виробництво окремих видів продукції хімічної промисловості

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Гази промислові складні, т	658	163	597	7813	8617	10078
Альдегідоспирти, т	225	176	218	207	46	16
Вугілля деревне (включаючи агломероване), т	45	137	49	7	4	—
Пластмаси у первинних формах, т	1467	2844	2131	2882	... ¹	... ¹
Смоли інші, т	143	367	229	196	... ¹	... ¹
Фарби та лаки на основі полімерів, т	1500	1365	771	657	721	472
Фарби і лаки, сиккативи готові, т	312	718	11	9	42	27
Волокна хімічні, т	9709	21741	2590	765	416	238
Оболонки штучні з затверділих протеїнів чи целюлозних матеріалів, трубки, труби, рукава, шланги та фітинги жорсткі пластмасові, т	1231	1344	774	354	183	142
Вироби пластмасові інші для транспортування чи пакування товарів, тис.шт.	193	170	32	21	31	... ¹

¹ Див. виноски до табл. 7.3.

7.13. Виробництво окремих видів іншої неметалевої мінеральної продукції

	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Цегла керамічна невогнетривка будівельна, млн.шт. умовної цегли	43,9	58,6	28,3	23,0	34,4	24,7
Вапно, тис.т	20,4	17,6	0,4	1,1	0,5	0,4
Блоки та цегла з цементу, штучного каменю чи бетону для будівництва, млн.шт.умовної цегли	34,3	45,9	6,9	5,7	3,7	3,5
Плитки, плити, черепиця та аналогічні вироби з цементу, бетону або штучного каменю, тис.м ²	—	27,0	34,3	17,8	21,2	6,0
Елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю, тис.м ³	31,0	56,5	26,7	35,5	54,7	45,3
Суміші бетонні готові для використання (товарні), тис.т	38,6	105,3	73,4	126,5	175,8	110,7
Суміші будівельні та бетони (сухі), крім сумішей бетонних готових для використання, тис.т	8,1	40,9	25,6	17,3	13,1	23,4

7.14. Виробництво окремих видів продукції підприємствами з виробництва готових металевих виробів та машинобудування

	<i>(ум.)</i>					
	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Металоконструкції будівельні збірні, т	12	250	340	344	638	550
Резервуари та цистерни металеві місткістю понад 300 л, т	1214	290	247	430	489	56
Інструменти ручні, інші, т	229	294	62	86	53	... ¹
Котли центрального опалення	21	15063	2118	... ¹	77	155
Насоси для рідин та підйомники рідин	488	451	379	231	685	1057
Насоси вакуумні	317	166	... ¹	... ¹	—	—
Устаткування для фільтрування та очищення рідин	4465	6360	7871	7314	7528	7114
Устаткування для птахівництва, інкубатори і брудери	—	31	92	66	48	49
Верстати для оброблення дерева та інших матеріалів	413	569	100	177	289	301
Бетонозмішувачі чи розчинозмішувачі	25	27	6	16	20	22
Преси і обладнання для вироблення вина, сидру, фруктових соків та аналогічних напоїв	5	19	6	8	—	... ¹
Печі пекарські неелектричні, сушарки для сільськогосподарських продуктів	8	24	3	6	15	8
Машини та устаткування різне для харчової промисловості	22	29	40	7	14	16
Форми для лиття і моделі ливарні	6	221	224	221	118	158
Реактори електричні, котушки індуктивності та перетворювачі статичні електричні	528	5270	93	... ¹	... ¹	... ¹
Меблі медичні, хірургічні, стоматологічні та ветеринарні і їх частини	462	53	19	34	21	102
Прилади для вимірювання фізичних та хімічних величин	8402	14381	19821	39415	53733	31890
Автобуси	—	573	86	310	571	169
Машини пожежні	88	70	423	120	105	64

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

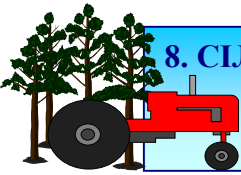
7.15. Виробництво меблів та музичних інструментів за видами

	<i>(шт.)</i>					
	2003	2005	2009	2010	2011	2012
Меблі для сидіння	8416	11107	23868	17269	17194	17075
Меблі конторські (офісні) та для підприємств торгівлі	1929	3357	2854	3054	5463	6587
Меблі кухонні	1460	1345	828	482	393	332
Меблі дерев'яні для умеблювання інтер'єру житлових приміщень	2705	2979	1651	1714	4058	3452
Фортепіано	23	1	—	—	—	—
Інструменти музичні струнні	4098	2117	—	—	—	—

7.16. Потужність електростанцій та виробництво електроенергії

	Потужність електростанцій, тис.кВт	Виробництво електроенергії, млн.кВт·год
1990	262,7	1451,7
2000	262,9	428,6
2005	253,6	983,5
2009	245,5	... ¹
2010	246,5	... ¹
2011	246,5	... ¹
2012	241,2	... ¹

¹ Див. виноску до табл. 7.3.

8. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, МИСЛИВСТВО, ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО. РИБАЛЬСТВО, РИБНИЦТВО

У розділі міститься інформація про стан сільського господарства, мисливства, лісового господарства, а також рибальства, рибництва.

Продукція сільського господарства – продукти рослинного й тваринного походження, отримані внаслідок вирощування сільськогосподарських культур і використання сільськогосподарських тварин, а також обсяг зміни незавершеного виробництва в рослинництві, обсяг вирощування молодих багаторічних насаджень за рік та обсяг вирощування худоби й птиці (приплід, приріст живої маси). Продукція оцінюється в постійних цінах, розрахованих як середньозважені ціни товарної та нетоварної частини продукції сільського господарства. За постійні ціни прийняті середні ціни 2010р.

Рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва, розрахований як відношення прибутку (збитку) від реалізації продукції сільського господарства до її повної собівартості.

Виробництво основних сільськогосподарських культур визначається в сільськогосподарських підприємствах за даними обліку зібраної продукції як з основних, так і з повторних і міжрядних посівів; у господарствах населення – на основі даних перепису, погосподарського обліку розмірів посівних площ та середньої врожайності сільськогосподарських культур з 1 га за матеріалами вибіркового обстеження. Виробництво зернових та зернобобових культур і соняшнику наводиться у вазі після доробки, цукрових буряків (фабричних) – у вазі без землі, гички й домішок; овочевих культур – з урахуванням продукції закритого ґрунту.

Урожайність сільськогосподарських культур з 1 га площі збирання обчислена, виходячи з валового збору з основних, повторних і міжрядних посівів та фактично зібраної площі даної культури; плодово-ягідних культур – з 1 га площі в плодоносному віці.

Поголів'я худоби та птиці на 1 січня встановлюється на основі щорічного обліку й включає поголів'я всіх статевих вікових груп відповідного виду худоби та птиці.

Виробництво м'яса – це маса худоби та птиці, реалізованих на забій. Включає м'ясо всіх видів худоби й птиці, жир-сирець, харчові субпродукти. Дані наведено як щодо товарного, так і внутрішньогосподарського забою худоби й птиці.

Виробництво молока – фактично надоєне коров'яче, овече, козяче молоко, незалежно від того, чи було воно реалізовано, чи частину його використано в господарстві на вигоювання телят та поросят. Молоко, яке висмоктане телятами при їх підсосному утриманні, у виробництво не включається.

Виробництво вовни – це вся фактично настрижена овеча, козина вовна й козиний пух, незалежно від того, чи були вони реалізовані, чи використані на внутрішньогосподарські потреби. В обсяг виробництва не включається вовна, одержана з овчин при їхній промисловій переробці. Вагу вовни подано у фізичній вазі немітої вовни.

Виробництво яєць включає їх збір за рік від усіх видів домашньої птиці з урахуванням яєць, використаних на відтворення птиці (інкубація).

Середній річний удій молока від однієї корови наводиться в розрахунку на поголів'я корів на початок року, незалежно від того, чи доїлася корова в даному періоді. У сільськогосподарських підприємствах при визначенні надою молока від однієї корови із загального поголів'я корів у господарстві виключаються корови, що перебувають на відгодівлі, корови м'ясного стада, а також корови, призначені для групового та підсосного утримання телят, якщо ці корови не доїлися.

Реалізація продукції – це обсяги продажу власно виробленої продукції сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) за всіма напрямками: переробним підприємствам, на ринку, населенню в рахунок оплати праці, пайовикам у рахунок орендної плати за землю та майнових паїв (часток), за іншими напрямками.

В обсяги реалізації сільськогосподарської продукції не включається продукція, передана на переробку на **давальницьких засадах** (крім цукрових буряків).

Мисливські угіддя – ділянки суші й водного простору (ліси, поля, луки, болота, озера тощо), на яких перебувають мисливські тварини та які можуть бути використані для ведення мисливського господарства.

Лісовий фонд – землі, укриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю (нелісові землі), які надані та використовуються для потреб лісового господарства.

Обсяг продукції (робіт, послуг) лісового господарства включає продукцію лісозаготівель, побічного лісокористування, роботи та послуги, пов'язані з лісogосподарською діяльністю, обраховані у фактичних оптових цінах без урахування податку на додану вартість.

Рубки головного користування – це вирубування стиглих деревостанів із метою заготівлі деревини.

Рубки формування й оздоровлення лісів та інші заходи – періодичні зруби в насадженнях частини дерев, чагарників, що проводяться з початку створення насаджень до головної рубки з метою формування необхідного складу, форми насаджень та підвищення природоу.

Відтворення лісів – садіння, висівання й природне поновлення лісу на зрубках, згарищах, галявах та інших площах, що були під лісом.

Виллов риби включає виллов риби всіх видів у морях, океанах, річках, водосховищах, озерах та інших водоймах – як вилловлених у природному середовищі, так і вирощених штучно.

8.1. Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибальство, рибництво в загальному обсязі валової доданої вартості

(відсотки)

	2001	2005	2008	2009	2010	2011
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	30,8	22,0	18,2	18,4	18,3	19,7
Рибальство, рибництво	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

8.2. Кількість діючих підприємств за організаційно-правовими формами господарювання

(на 1 липня 2012р.)

	Сільське господарство		Лісове господарство		Рибальство, рибництво	
	усього	відсотків до загальної кількості	усього	відсотків до загальної кількості	усього	відсотків до загальної кількості
Усього	1038	100,0	38	100,0	13	100,0
Господарські товариства	323	31,1	1	2,6	11	84,6
Приватні підприємства	143	13,8	3	7,9	1	7,7
Виробничі кооперативи	32	3,1	—	—	—	—
Фермерські господарства	465	44,8	—	—	—	—
Державні підприємства	10	1,0	13	34,2	—	—
Підприємства інших форм господарювання	65	6,2	21	55,3	1	7,7

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

8.3. Продукція сільського господарства за категоріями господарств

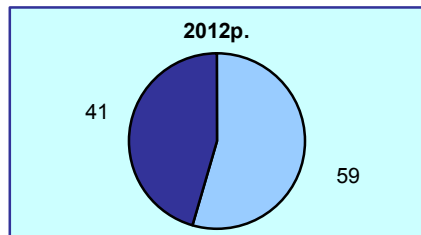
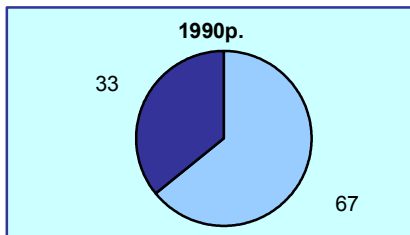
(у постійних цінах 2010р.; млн.грн.)

	Продукція сільського господарства	Продукція рослинництва	Продукція тваринництва
Господарства всіх категорій			
1990	12777,6	5739,5	7038,1
2000	6255,9	3562,4	2693,5
2005	6966,4	4121,2	2845,2
2010	6510,5	4177,8	2332,7
2011	8455,2	6166,2	2289,0
2012	9151,9	6823,5	2328,4
Сільськогосподарські підприємства¹			
1990	8580,9	4146,2	4434,7
2000	2158,1	1394,8	763,3
2005	2817,1	2051,7	765,4
2010	3237,1	2357,3	879,8
2011	4607,2	3708,4	898,8
2012	5442,9	4474,8	968,1
Господарства населення			
1990	4196,7	1593,3	2603,4
2000	4097,8	2167,6	1930,2
2005	4149,3	2069,5	2079,8
2010	3273,4	1820,5	1452,9
2011	3848,0	2457,8	1390,2
2012	3709,0	2348,7	1360,3

¹ Включаючи фермерські господарства.

8.4. Структура продукції сільського господарства

(відсотків)

■ Сільськогосподарські підприємства

■ Господарства населення

8.5. Індекси продукції сільського господарства

(відсотків до попереднього року)			
	Усього	Продукція	
		рослинництва	тваринництва
Господарства всіх категорій			
1995	89,4	88,7	90,2
2000	115,2	135,8	95,9
2005	90,1	83,3	102,4
2010	86,6	81,8	96,6
2011	129,9	147,6	98,1
2012	108,2	110,7	101,7
Сільськогосподарські підприємства			
1995	84,0	83,0	85,0
2000	103,2	119,3	82,7
2005	89,6	83,5	111,7
2010	88,2	85,2	97,3
2011	142,3	157,3	102,2
2012	118,1	120,7	107,7
Господарства населення			
1995	96,2	96,1	96,3
2000	122,7	149,1	102,3
2005	90,5	83,1	99,3
2010	85,0	77,8	96,2
2011	117,6	135,0	95,7
2012	96,4	95,6	97,8

8.6. Кількість діючих сільськогосподарських підприємств за організаційно-правовими формами господарювання в районах

(на 1 липня 2012р.)

	Усього	Господарські товариства	Приватні підприємства	Виробничі кооперативи	Фермерські господарства	Державні підприємства	Підприємства інших форм господарювання
Чернігівська область	1038	323	143	32	465	10	65
райони							
Бахмацький	76	31	7	1	34	—	3
Бобровицький	51	15	4	2	27	—	3
Борзнянський	52	18	3	—	25	1	5
Варвинський	31	18	3	—	10	—	—
Городнянський	46	15	2	5	22	—	2
Ічнянський	81	19	18	1	39	—	4
Козелецький	38	12	10	4	7	—	5
Коропський	51	10	9	1	30	—	1
Корюківський	23	5	7	2	5	—	4
Куликівський	21	7	4	1	9	—	—
Менський	73	16	6	8	39	—	4
Ніжинський	57	17	11	1	21	1	6
Н.-Сіверський	21	13	1	1	5	—	1
Носівський	33	12	1	—	19	1	—
Прилуцький	72	18	5	—	41	4	4
Ріпкинський	31	14	2	—	11	—	4
Семенівський	52	15	11	—	20	1	5
Сосницький	41	8	5	1	25	—	2
Срібнянський	16	4	1	2	9	—	—
Талалаївський	29	10	3	—	14	—	2
Чернігівський	117	40	17	1	47	2	10
Щорський	26	6	13	1	6	—	—

8.7. Частка господарств населення у виробництві продукції сільського господарства

	(відсотків)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Продукція сільського господарства	32,8	65,5	59,6	50,3	45,5	40,5
Продукція рослинництва	27,8	60,8	50,2	43,6	39,9	34,4
зернові культури	2,6	12,9	14,0	8,9	6,4	5,3
цукрові буряки (фабричні)	—	7,0	18,7	5,1	7,2	13,7
сояшник	100,0	10,6	6,6	0,6	0,4	0,1
картопля	51,8	95,8	96,4	94,3	92,8	90,8
овочі	39,0	87,8	93,8	95,6	94,6	95,9
плоди та ягоди	92,4	93,0	94,0	87,6	83,2	73,9
Продукція тваринництва	37,0	71,7	73,1	62,3	60,7	58,4
м'ясо (у забійній вазі)	26,0	63,0	73,7	55,1	54,8	51,0
молоко	28,2	67,0	71,2	66,6	66,1	62,5
яйця	69,9	86,1	82,2	80,8	85,6	84,8

8.8. Виробництво сільськогосподарської продукції на одну особу

	(кг)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Продукція сільського господарства¹, грн.	9067	4922	5913	5897	7733	8449
Продукція рослинництва ¹ , грн.	4073	2803	3498	3784	5640	6300
зернові культури	1233	655	1354	1375	2269	2713
цукрові буряки (фабричні)	742	269	590	332	498	513
картопля	1134	1158	1068	1067	1606	1506
овочі	125	138	138	158	186	192
Продукція тваринництва ¹ , грн.	4994	2119	2415	2113	2093	2149
м'ясо (у забійній вазі)	134	51	45	37	36	32
молоко	891	473	538	526	529	537
яйця, шт.	343	267	304	233	241	250

¹ У постійних цінах 2010р.

8.9. Рівень рентабельності продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах

	<i>(відсотків)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Рівень рентабельності виробництва сільсько- господарської продукції	39,6	-9,5	2,6	2,8	14,6	16,7
Продукція рослинництва	85,3	34,7	5,1	7,1	21,2	23,2
у тому числі						
зернові культури	248,4	76,3	3,9	3,0	24,2	20,5
насіння соняшнику	...	29,6	15,1	32,4	26,9	53,2
цукрові буряки (фабричні)	15,6	4,3	11,0	51,9	23,8	33,9
овочі відкритого грунту	-8,4	13,0	61,3	183,6	34,8	59,9
картопля	69,6	10,6	-6,4	23,1	16,9	-16,4
плоди	69,9	98,6	23,2	6,3	17,2	-14,7
Продукція тваринництва	28,4	-32,7	-0,7	-6,0	0,2	-10,5
у тому числі						
молоко й молочні продукти	36,4	0,7	17,4	19,9	18,9	-1,2
м'ясо						
великої рогатої худоби	34,7	-36,1	-15,7	-34,4	-21,0	-30,2
свиней	7,1	-50,4	1,1	-17,3	-16,0	-7,8
овець	10,0	-55,7	-55,1	-21,9	-33,9	-42,8
птиці	22,0	-46,2	-19,1	-15,2	-20,0	2,2
яйця	24,4	-2,8	9,7	-8,5	-4,4	5,5
вовна	-6,3	-75,2	-79,3	-87,9	-66,8	-53,8

8.10. Структура витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в сільськогосподарських підприємствах

(відсотків)

	2011			2012		
	усього	рос- линни- цтво	тва- ринни- цтво	усього	рос- линни- цтво	тва- ринни- цтво
Витрати, усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Витрати на оплату праці	9,1	6,6	16,0	7,5	5,3	15,8
Відрахування на соціальні заходи	3,3	2,4	5,8	2,8	2,0	5,7
Матеріальні витрати на	72,6	72,8	72,2	71,3	71,2	72,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
насіння та посадковий матеріал	15,1	20,4	x	17,2	21,5	x
корми	19,4	x	75,1	14,2	x	70,2
іншу продукцію сільського господарства	1,7	1,8	1,2	1,0	1,0	1,1
міндобрива	19,1	25,8	x	21,5	26,9	x
нафтопродукти	16,4	19,2	8,2	15,8	17,5	8,8
електроенергію	1,5	0,9	3,2	1,7	1,1	4,3
паливо	2,0	2,6	0,2	1,6	2,0	0,4
запчастини, ремонтні й будівельні матеріали	6,8	6,8	6,7	7,4	7,7	6,0
оплату послуг і робіт, виконаних сторонніми організаціями та інші матеріальні затрати	18,0	22,5	5,4	19,6	22,3	9,2
Амортизація основних засобів	4,3	4,7	3,2	4,8	5,3	3,0
Інші витрати у тому числі	10,7	13,5	2,8	13,6	16,2	3,5
орендна плата за земельні частки (паї)	6,6	8,9	x	7,7	9,6	x
майнові паї	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0

8.11. Парк тракторів та зернозбиральних комбайнів у сільському господарстві

(на кінець року; шт.)

	Трактори		Зернозбиральні комбайни	
	усі категорії господарств	у тому числі сільськогосподарські підприємства	усі категорії господарств	у тому числі сільськогосподарські підприємства
1990	...	22867	...	5575
2000	18912	13505	3019	2969
2005	16751	9378	2471	2206
2010	14452	6356	1961	1487
2011	14370	5997	1840	1358
2012	14834	6183	1812	1309

8.12. Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами¹

(тис.м)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Зернові культури	515,2	309,3	1066,7	1120,3	1340,6	2321,1
Олійні культури	4,5	4,0	11,2	122,0	153,1	316,5
Цукрові буряки (включаючи давальницьку сировину)	1006,6	288,6	495,3	321,4	484,1	427,7
Льон-довгунець (волокно)	...	2,2	2,8	0,0	—	0,1
Картопля	174,3	22,9	21,6	32,9	47,6	65,3
Овочі	86,1	6,2	5,0	2,3	2,4	2,4
Плоди та ягоди	2,4	1,2	0,6	0,5	0,5	0,6
Худоба та птиця (у живій вазі)	206,9	50,5	27,5	31,7	31,2	28,4
Молоко та молочні продукти	905,6	154,8	153,1	166,6	195,1	184,9
Яйця, млн.шт.	111,9	31,2	50,5	45,8	35,8	37,9
Вовна, т	269,1	8,9	3,4	1,4	4,1	1,9

¹ У цій та наступних таблицях (8.13, 8.28–8.31, 8.44, 8.45) – без малих підприємств.

8.13. Структура реалізації продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах¹

	<i>(відсотків до загального обсягу реалізації)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Переробним підприємствам						
Зернові культури	73,4	14,6	4,7	2,8	4,8	1,9
Олійні культури	100,0	2,5	4,3	5,3	19,2	9,6
Цукрові буряки	100,0	97,1	92,0	94,1	96,1	91,4
Картопля	83,9	46,3	0,4	19,8	23,2	15,6
Овочі	90,6	13,6	2,4	—	0,7	0,8
Плоди та ягоди	83,3	5,6	—	32,6	28,0	12,0
Худоба та птиця	97,1	45,7	64,8	58,0	53,1	62,6
Молоко та молочні продукти	99,3	91,9	95,3	98,2	98,1	97,5
Яйця	95,0	9,1	5,0	—	—	—
Вовна	100,0	9,0	88,2	64,3	63,4	—
На ринку						
Зернові культури	1,8	32,5	5,5	4,5	3,6	1,7
Олійні культури	—	47,8	3,9	3,0	0,6	0,5
Цукрові буряки	—	0,3	—	0,0	—	—
Картопля	10,3	29,4	31,4	20,3	2,5	7,6
Овочі	6,8	68,1	77,5	68,4	68,2	69,3
Плоди та ягоди	9,1	83,0	64,1	50,7	48,7	54,7
Худоба та птиця	0,7	26,6	13,9	14,2	11,6	14,5
Молоко та молочні продукти	0,2	3,2	1,5	0,4	0,5	0,6
Яйця	4,6	85,7	78,2	51,0	27,6	34,7
Вовна	—	73,0	—	—	—	26,3

Продовження табл. 8.13

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Населенню в рахунок оплати праці та пайовикам у рахунок орендної плати						
Зернові культури	24,8	35,0	10,0	6,8	5,2	3,1
Олійні культури	—	18,7	0,0	0,3	0,1	0,0
Цукрові буряки	—	0,1	0,0	—	—	—
Картопля	5,8	7,4	2,7	0,8	0,3	0,5
Овочі	2,6	11,8	2,5	2,1	2,3	2,7
Плоди та ягоди	7,6	10,1	0,7	2,8	0,7	0,9
Худоба та птиця	2,2	22,8	8,1	3,5	2,4	1,7
Молоко та молочні продукти	0,5	3,5	0,8	0,2	0,1	0,1
Яйця	0,4	3,1	0,3	0,0	0,0	—
Вовна	—	3,4	—	—	—	—

За іншими напрямками

Зернові культури	—	17,9	79,8	85,9	86,4	93,3
Олійні культури	—	31,0	91,8	91,4	80,1	89,9
Цукрові буряки	—	2,5	8,0	5,9	3,9	8,6
Картопля	—	16,9	65,5	59,1	74,0	76,3
Овочі	—	6,5	17,6	29,5	28,8	27,2
Плоди та ягоди	—	1,3	35,2	13,9	22,6	32,4
Худоба та птиця	—	4,9	13,2	24,3	32,9	21,2
Молоко та молочні продукти	—	1,4	2,4	1,2	1,3	1,8
Яйця	—	2,1	16,5	49,0	72,4	65,3
Вовна	—	14,6	11,8	35,7	36,6	73,7

[†] Див. виноску до табл. 8.12.

РОСЛИННИЦТВО

8.14. Розподіл земельної площі та сільськогосподарських угідь¹

(на 1 січня 2013р.; тис.га)

	Загальна земельна площа	Сіль- ськогос- подарські угіддя	У тому числі		
			рілля	сіножаті	пасо- вища
Усього земель	3190,3	2068,4	1413,2	308,3	283,5
Землі сільськогосподарських підприємств	985,2	960,1	855,5	58,2	45,4
державних	25,6	19,5	17,7	0,8	0,7
недержавних	959,6	940,6	837,8	57,4	44,7
у тому числі землі фермерських господарств	107,2	106,2	94,7	6,0	5,3
Землі громадян	785,2	766,2	446,2	149,1	133,8
Землі користувачів інших категорій	1419,9	342,1	111,5	101,0	104,3

¹ За даними Головного управління Держземагентства у Чернігівській області.

8.15. Посівні площі основних сільськогосподарських культур

<i>(усі категорії господарств; тис.га)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Уся посівна площа	1542,3	1104,1	1039,1	1017,4	1082,0	1143,2
Зернові культури	662,7	534,5	635,2	618,5	668,4	700,0
пшениця	252,5	160,3	163,7	180,9	178,1	151,3
жито	102,5	118,8	142,8	54,2	60,4	74,9
ячмінь	123,6	74,2	92,2	62,7	52,7	46,0
овес	65,4	71,3	80,4	55,9	49,6	44,0
кукурудза на зерно	22,7	28,9	102,4	206,2	262,4	324,9
просо	8,1	20,4	3,8	4,2	6,6	7,1
гречка	33,4	44,4	22,9	16,0	20,6	25,0
зернобобові	54,4	14,8	26,7	38,2	37,4	26,0
інші зернові	0,1	1,4	0,3	0,2	0,6	0,8
Технічні культури	93,7	53,6	71,3	116,6	148,3	191,0
у тому числі						
цукрові буряки (фабричні)	40,5	20,2	23,2	14,6	14,7	13,2
льон-довгунець	38,5	9,1	12,7	0,3	0,7	0,9
соняшник	0,5	10,2	11,6	39,3	76,0	94,9
ріпак	8,2	9,3	11,0	27,2	19,4	34,4
Картопля й овоче-баштанні культури	172,4	114,3	108,3	96,9	96,3	95,7
у тому числі						
картопля	155,4	99,0	95,6	83,6	84,7	83,9
овочі (без насінників)	15,1	15,2	12,6	10,9	11,0	10,9
Кормові культури	613,5	401,7	224,3	185,4	169,0	156,5
у тому числі						
кормові коренеплоди (включаючи цукрові буряки на годівлю худоби)	31,6	11,0	11,9	11,4	11,0	10,4
кукурудза на силос і зелений корм	247,6	69,1	33,1	30,1	28,4	24,2
однорічні трави (включаючи посіви озимих на зелений корм)	116,1	93,5	73,9	61,1	54,5	48,0
багаторічні трави (укісна площа посіву минулих років та безпокриті трави посіву поточного року)	212,7	222,6	101,2	81,4	72,7	72,1
<i>Площа чистих парів</i>	<i>4,6</i>	<i>46,1</i>	<i>4,6</i>	<i>6,7</i>	<i>2,5</i>	<i>0,6</i>

8.16. Площа, з якої зібрано врожай

<i>(усі категорії господарств; тис.га)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Зернові культури	661,6	521,6	618,0	605,7	646,4	680,4
пшениця	252,4	155,2	160,5	178,0	174,8	149,9
жито	102,5	117,0	139,0	53,3	59,6	73,8
ячмінь	123,4	73,2	90,0	61,2	50,1	44,6
овес	65,2	70,6	78,8	54,3	48,2	42,5
кукурудза на зерно	23,0	27,7	100,9	203,7	254,6	315,3
просо	7,4	18,9	3,3	3,8	6,3	6,4
гречка	32,9	43,1	20,7	14,7	17,3	22,8
зернобобові	54,8	14,5	24,6	36,7	35,0	24,2
інші зернові	—	1,4	0,2	0,0	0,5	0,9
Цукрові буряки (фабричні)	40,5	18,5	21,8	11,6	13,6	11,8
Льон-довгунець (волокно)	38,4	8,5	11,8	0,3	0,7	0,9
Соняшник	1,3	9,9	11,0	39,0	75,4	93,1
Ріпак	8,2	7,7	9,7	26,3	18,8	33,7
Картопля	154,8	98,9	95,5	83,5	84,6	83,9
Овочі	14,1	14,8	12,6	11,0	11,0	11,0
Кормові коренеплоди (включаючи цукрові буряки на годовлю худоби)	47,4	11,5	12,6	12,4	12,0	11,5
Кукурудза на силос і зелений корм	248,4	68,3	32,7	30,0	28,7	24,5
Однорічні трави на сіно	10,5	9,5	25,4	28,5	29,1	27,1
Багаторічні трави на сіно	74,4	74,8	55,6	56,3	56,5	54,4
Плоди та ягоди у тому числі в плодоносному віці	29,3	13,2	6,7	4,1	4,1	4,1
	27,3	12,8	6,2	3,9	3,9	3,9

8.17. Виробництво основних сільськогосподарських культур

	<i>(усі категорії господарств; тис.т)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Зернові культури ¹	1737,2	832,3	1594,7	1518,3	2481,4	2939,0
пшениця	804,9	235,5	403,9	385,3	457,9	536,7
жито	232,2	161,1	235,4	71,9	117,1	168,1
ячмінь	326,7	120,2	209,7	127,0	104,2	126,1
овес	155,1	133,1	146,4	68,8	72,2	82,1
кукурудза на зерно	73,7	109,2	532,7	807,8	1651,1	1956,3
просо	7,7	16,5	3,6	4,0	11,5	8,4
гречка	36,3	30,6	15,8	7,2	17,5	18,9
зернобобові	100,6	24,1	46,7	45,9	48,4	39,4
інші зернові	—	2,0	0,5	0,4	1,5	3,0
Цукрові буряки (фабричні)	1045,5	341,4	695,1	366,5	544,6	555,9
Льон-довгунець (волокно)	28,7	3,7	6,1	0,1	0,5	0,7
Соняшник	2,2	6,6	12,2	61,0	137,9	189,4
Ріпак	9,8	4,8	10,5	44,6	30,1	74,4
Картопля	1597,6	1471,1	1258,3	1178,0	1755,9	1630,8
Овочі ²	175,7	174,9	162,1	174,7	203,8	207,8
Кормові коренеплоди (включаючи цукрові буряки на годівлю худоби)	2134,5	287,0	407,3	313,9	468,9	448,8
Кукурудза на силос і зелений корм	5201,5	1063,9	621,1	447,6	795,7	645,1
Однорічні трави на сіно	37,8	18,4	53,1	86,7	74,3	93,3
Багаторічні трави на сіно	261,7	111,1	104,0	142,8	150,1	247,7
Плоди та ягоди	33,9	25,1	11,9	15,6	14,3	15,1

¹ У цій та наступних таблицях (8.18, 8.20) – у вазі після доробки.

² У цій та наступних таблицях (8.18, 8.23, 8.24) – включаючи овочі закритого ґрунту.

8.18. Виробництво основних сільськогосподарських культур за категоріями господарств

(тис.т)

	Зерно ¹	Цукрові буряки (фабричні)	Соняшник	Льон- довгунець	Картопля	Овочі ²	Плоди та ягоди
--	--------------------	---------------------------------	----------	--------------------	----------	--------------------	-------------------

Сільськогосподарські підприємства

1990	1691,2	1045,5	0,0	28,7	769,9	107,1	2,6
2000	725,3	317,5	6,0	3,7	62,4	21,3	1,7
2005	1371,8	565,0	11,4	6,1	44,7	10,0	0,7
2010	1382,6	347,7	60,6	0,1	67,0	7,6	1,9
2011	2322,0	505,6	137,4	0,5	126,2	11,1	2,4
2012	2783,7	479,7	189,2	0,7	149,3	8,6	3,9

у тому числі фермерські господарства

1990	—	—	—	—	—	—	—
2000	13,5	22,3	0,1	0,2	2,6	3,7	—
2005	84,6	113,3	1,2	0,1	6,5	2,9	0,0
2010	87,1	54,6	4,4	—	23,0	0,9	0,1
2011	122,3	95,2	9,6	—	38,5	1,6	0,3
2012	147,2	102,4	14,3	0,5	40,2	1,0	1,4

Господарства населення

1990	46,0	—	2,2	—	827,7	68,6	31,3
2000	107,0	23,9	0,6	—	1408,7	153,6	23,4
2005	222,9	130,1	0,8	0,0	1213,6	152,1	11,2
2010	135,7	18,8	0,4	—	1111,0	167,1	13,7
2011	159,4	39,0	0,5	—	1629,7	192,7	11,9
2012	155,3	76,2	0,2	—	1481,5	199,2	11,2

¹ Див. першу виноску до табл. 8.17.

² Див. другу виноску до табл. 8.17.

8.19. Посівні площі основних сільськогосподарських культур у районах у 2012 році

(сільськогосподарські підприємства; тис.га)

	Уся посівна площа	Зернові культури	Технічні культури	Картопля та овочеваштанні культури	Кормові культури
Чернігівська область	926,1	639,8	188,0	7,9	90,4
райони					
Бахмацький	80,4	47,6	21,5	0,1	11,2
Бобровицький	70,4	55,4	12,3	0,0	2,7
Борзнянський	63,7	44,2	13,8	0,1	5,6
Варвинський	34,9	23,7	9,7	0,0	1,5
Городнянський	31,9	20,7	3,8	0,7	6,7
Ічнянський	70,6	43,5	20,0	0,0	7,1
Козелецький	34,7	23,9	6,6	0,1	4,1
Коропський	29,2	18,5	7,1	0,7	2,9
Корюківський	19,5	9,2	4,8	0,2	5,3
Куликівський	23,5	15,1	5,9	0,3	2,2
Менський	37,0	26,5	5,5	1,8	3,2
Ніжинський	50,5	35,3	12,8	0,4	2,0
Н.-Сіверський	31,5	21,8	6,0	0,2	3,5
Носівський	49,3	35,1	11,2	0,0	3,0
Прилуцький	90,5	70,4	16,3	0,2	3,6
Ріпкинський	22,7	15,7	3,9	0,0	3,1
Семенівський	28,8	17,1	6,7	0,2	4,8
Сосницький	15,7	12,3	1,9	0,7	0,8
Срібнянський	30,7	25,3	1,2	0,1	4,1
Талалаївський	35,4	26,2	5,4	0,0	3,8
Чернігівський	60,3	40,9	11,0	1,9	6,5
Щорський	14,9	11,4	0,6	0,2	2,7

8.20. Виробництво зернових культур у районах¹

<i>(сільськогосподарські підприємства; тис.т)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1691,2	725,3	1371,8	1382,6	2322,0	2783,7
райони						
Бахмацький	109,4	62,4	121,4	119,6	200,1	222,3
Бобровицький	117,6	77,2	257,8	233,9	295,7	329,6
Борзнянський	96,7	46,4	57,9	108,7	179,9	209,3
Варвинський	62,2	25,6	69,3	81,0	141,1	127,6
Городнянський	65,9	23,8	30,4	15,9	31,3	37,0
Ічнянський	107,9	55,2	107,1	111,3	216,1	207,8
Козелецький	89,2	37,1	43,3	39,0	67,8	103,7
Коропський	51,6	19,6	25,6	21,1	45,7	58,4
Корюківський	28,9	11,0	13,8	9,5	16,3	23,4
Куликівський	58,3	19,9	18,3	18,8	30,1	52,7
Менський	83,8	32,2	47,7	41,6	83,3	107,4
Ніжинський	94,3	32,9	50,5	61,4	117,1	151,8
Н.-Сіверський	65,7	20,1	18,2	20,5	31,5	63,5
Носівський	71,0	33,3	90,4	92,1	145,6	187,3
Прилуцький	156,6	77,7	210,8	200,0	303,9	358,1
Ріпкинський	62,0	17,8	16,5	18,0	30,8	52,1
Семенівський	45,1	17,2	22,0	19,1	23,5	28,5
Сосницький	35,7	12,2	13,5	10,2	16,0	32,0
Срібнянський	54,7	19,7	55,5	44,3	100,9	131,8
Талалаївський	56,7	20,3	33,1	48,7	101,1	121,0
Чернігівський	141,0	56,2	54,4	55,9	121,6	148,3
Щорський	35,1	7,4	14,3	12,0	22,6	30,1
Міністерство оборони	1,8	0,1	...	...	...	...

¹ Див. першу виноску до табл. 8.17.

8.21. Виробництво цукрових буряків (фабричних) у районах

(сільськогосподарські підприємства; тис.т)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1045,5	317,5	565,0	347,7	505,6	479,7
райони						
Бахмацький	150,6	53,9	102,6	41,3	79,1	39,3
Бобровицький	132,0	88,9	122,7	58,2	82,7	70,7
Борзнянський	88,7	12,0	9,2	—	—	—
Варвинський	62,7	10,3	15,6	25,1	36,8	63,9
Городнянський	—	—	—	—	—	—
Ічнянський	127,0	42,9	69,3	6,4	7,7	23,6
Козелецький	—	1,7	0,7	0,1	0,3	—
Коропський	—	—	—	—	—	—
Корюківський	—	—	—	—	—	—
Куликівський	—	—	0,3	—	—	—
Менський	—	1,3	0,5	—	—	—
Ніжинський	91,4	22,5	30,4	32,2	58,1	49,9
Н.-Сіверський	—	0,0	—	—	—	—
Носівський	113,1	38,2	132,6	100,4	130,7	125,5
Прилуцький	167,4	21,2	62,6	83,8	108,4	106,8
Ріпкинський	—	—	—	—	—	—
Семенівський	—	—	—	—	—	—
Сосницький	—	—	—	—	—	—
Срібнянський	55,0	10,6	8,3	—	1,1	—
Талалаївський	57,6	13,4	10,1	0,2	0,7	—
Чернігівський	—	0,6	0,1	—	—	—
Щорський	—	—	—	—	—	—

8.22. Виробництво картоплі в районах

	<i>(сільськогосподарські підприємства; тис.т)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	769,9	62,4	44,7	67,0	126,2	149,3
райони						
Бахмацький	15,4	0,4	0,0	0,1	0,5	0,6
Бобровицький	7,1	0,3	0,2	0,2	0,3	0,5
Борзнянський	42,8	1,3	0,2	0,8	2,9	2,4
Варвинський	1,1	0,0	0,0	—	0,0	0,0
Городнянський	51,5	3,0	1,2	3,2	5,9	5,8
Ічнянський	18,9	0,9	0,0	0,3	0,3	0,3
Козелецький	46,8	4,3	2,3	2,0	2,5	3,4
Коропський	55,9	1,7	4,6	10,1	13,9	9,9
Корюківський	36,0	4,9	2,1	3,4	4,3	2,6
Куликівський	35,5	1,1	2,6	3,5	3,9	8,3
Менський	80,7	26,7	18,7	18,1	26,3	31,0
Ніжинський	23,4	0,4	0,2	1,4	3,3	3,8
Н.-Сіверський	60,0	0,6	0,2	0,2	2,0	2,2
Носівський	21,5	0,7	0,1	0,3	0,0	0,0
Прилуцький	12,8	0,3	0,2	0,1	1,5	2,4
Ріпкинський	30,7	0,7	0,0	0,1	0,3	0,4
Семенівський	67,2	1,0	0,3	0,2	3,4	5,8
Сосницький	39,0	4,3	4,3	9,6	15,3	16,0
Срібнянський	4,1	0,0	0,0	—	0,1	0,1
Талалаївський	2,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,3
Чернігівський	88,4	9,2	7,5	12,9	37,5	50,2
Щорський	27,3	0,4	0,0	0,2	1,5	3,3
Міністерство оборони	1,3	...	...	...	...	...

8.23. Виробництво овочів у районах¹

(сільськогосподарські підприємства; тис.т)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	107,1	21,3	10,0	7,6	11,1	8,6
райони						
Бахмацький	5,8	0,3	0,0	0,0	0,1	—
Бобровицький	4,9	2,9	1,7	0,2	0,1	0,1
Борзнянський	6,9	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0
Варвинський	1,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Городнянський	3,9	0,6	0,0	0,0	0,1	—
Ічнянський	4,0	0,3	0,0	0,0	—	0,0
Козелецький	7,0	2,6	0,3	0,2	0,3	0,2
Коропський	3,3	1,7	2,5	2,2	2,7	2,2
Корюківський	1,7	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0
Куликівський	4,8	0,5	0,1	0,1	0,0	0,1
Менський	6,8	4,3	0,8	0,1	0,5	0,3
Ніжинський	8,2	1,0	1,5	3,5	6,1	4,4
Н.-Сіверський	4,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,1
Носівський	7,8	0,4	0,2	0,2	0,0	0,1
Прилуцький	7,8	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Ріпкинський	4,3	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0
Семенівський	1,7	1,0	—	—	—	—
Сосницький	2,1	0,2	0,0	—	—	—
Срібнянський	2,3	0,2	0,4	0,0	0,0	0,1
Талалаївський	2,2	0,0	0,0	—	—	—
Чернігівський	12,0	2,8	1,6	1,0	0,9	1,0
Щорський	2,7	0,2	0,0	0,1	0,0	—
Міністерство оборони	1,1	0,4	...	...	...	...

¹ Див. другу виноску до табл. 8.17.

8.24. Урожайність основних сільськогосподарських культур

<i>(усі категорії господарств; з 1 га; ц)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Зернові культури	26,3	16,0	25,8	25,1	38,4	43,2
пшениця	31,9	15,2	25,2	21,7	26,2	35,8
жито	22,7	13,8	16,9	13,5	19,6	22,8
ячмінь	26,5	16,5	23,3	20,8	20,8	28,3
овес	23,8	18,9	18,6	12,7	15,0	19,3
кукурудза на зерно	32,0	39,4	52,8	39,7	64,9	62,0
просо	10,3	8,7	10,9	10,6	18,5	13,0
гречка	11,1	7,1	7,6	4,9	10,1	8,3
зернобобові	18,4	16,6	19,0	12,5	13,8	16,3
Цукрові буряки (фабричні)	258	185	319	316	401	470
Льон-довгунець (волокно)	7,5	4,4	5,2	4,2	6,8	8,6
Соняшник	17,6	6,7	11,2	15,7	18,3	20,3
Ріпак	12,0	6,2	10,8	17,0	16,0	22,1
Картопля	103	149	132	141	207	194
Овочі ¹	125	118	128	159	186	190
Кормові коренеплоди (включаючи цукрові буряки на годівлю худоби)	450	249	324	253	390	391
Кукурудза на силос і зелений корм	209	156	190	149	277	263
Однорічні трави на сіно	35,9	20,4	20,9	30,4	25,5	34,5
Багаторічні трави на сіно	35,2	15,0	18,7	25,3	26,6	45,5
Плоди та ягоди	12,4	19,7	19,1	40,1	36,8	38,7

¹ Див. другу виноску до табл. 8.17.

8.25. Урожайність зернових культур у районах у 2012 році

(сільськогосподарські підприємства; з 1 га; ц)

	Зерно- ві куль- тури	У тому числі					
		пше- ниця	жито	ячмінь	овес	куку- рудза на зерно	просо
Чернігівська область	44,9	37,2	23,0	30,8	19,1	62,6	13,0
райони							
Бахмацький	50,8	41,6	31,1	34,2	23,6	72,9	9,9
Бобровицький	59,8	44,7	40,2	31,8	28,3	66,1	—
Борзнянський	48,8	37,7	25,3	28,4	24,6	68,5	17,9
Варвинський	54,7	48,5	45,4	27,4	21,2	62,9	—
Городнянський	18,1	25,0	16,5	8,7	16,9	31,3	7,9
Ічнянський	53,3	40,1	32,0	28,9	18,5	67,5	19,7
Козелецький	46,3	39,8	24,9	24,1	22,8	60,4	13,0
Коропський	32,6	33,2	22,3	23,0	20,9	51,0	11,5
Корюківський	28,1	34,2	17,0	—	16,4	77,8	—
Куликівський	35,0	31,2	24,9	23,5	12,6	51,3	19,2
Менський	40,7	34,0	27,7	15,2	21,4	69,6	13,0
Ніжинський	43,4	35,5	22,2	27,9	17,2	56,8	14,2
Н.-Сіверський	29,3	27,6	18,7	13,3	16,9	55,0	7,3
Носівський	56,1	40,6	29,2	36,2	28,8	66,9	11,3
Прилуцький	51,7	40,3	24,6	35,4	20,5	61,3	10,0
Ріпкинський	34,8	21,8	21,4	17,7	10,0	56,9	11,2
Семенівський	16,8	26,6	17,7	14,2	15,2	62,4	—
Сосницький	26,3	24,4	22,2	—	16,3	42,3	12,8
Срібнянський	53,0	38,7	31,3	20,6	23,7	58,3	—
Талалаївський	46,2	35,0	33,2	26,8	26,5	57,1	29,5
Чернігівський	37,2	36,8	23,8	19,2	15,8	59,5	7,7
Щорський	26,9	27,0	22,8	—	17,5	59,7	16,3

8.26. Урожайність основних сільськогосподарських культур у районах у 2012 році

(сільськогосподарські підприємства; з 1 га; ц)

	Цукрові буряки (фаб- ричні)	Соняш- ник	Ріпак	Кар- топля	Овочі	Плоди та ягоди
Чернігівська область	497	20,4	22,1	207	248	31,5
райони						
Бахмацький	464	23,9	22,3	88	—	—
Бобровицький	591	26,4	25,6	234	109	—
Борзнянський	—	17,9	16,8	177	10	178,5
Варвинський	360	27,1	29,0	120	170	—
Городнянський	—	30,0	—	143	—	—
Ічнянський	540	23,6	23,0	113	13	—
Козелецький	—	16,6	20,0	289	334	—
Коропський	—	18,4	18,3	157	641	2,1
Корюківський	—	22,5	22,3	148	133	—
Куликівський	—	16,9	29,1	300	112	30,9
Менський	—	16,7	18,9	172	99	7,4
Ніжинський	593	23,4	17,0	231	263	—
Н.-Сіверський	—	12,3	18,6	148	394	—
Носівський	604	20,4	23,0	99	126	—
Прилуцький	433	21,0	33,2	158	128	1,9
Ріпкинський	—	16,6	—	177	68	28,9
Семенівський	—	19,1	25,2	241	—	—
Сосницький	—	25,2	17,0	220	—	—
Срібнянський	—	18,4	—	132	23	—
Талалаївський	—	19,4	22,7	112	—	—
Чернігівський	—	15,0	27,5	271	476	49,4
Щорський	—	13,0	—	163	—	—

8.27. Унесення добрив під сільськогосподарські культури в сільськогосподарських підприємствах

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Мінеральні добрива						
Усього внесено в поживних речовинах, тис.ц	2349,6	87,9	278,4	548,4	615,7	718,9
Удобрена площа під урожай, тис.га	1252,8	124,6	279,6	507,3	596,6	679,4
Частка удобреної площі, відсотків	88	14	39	66	71	74
Унесено в поживних речовинах на 1 га посівної площі, кг	166	10	39	71	73	79
Органічні добрива						
Усього внесено, тис.т	14390,3	1582,5	1048,1	697,6	704,1	676,2
Удобрена площа, тис.га	256,0	35,8	37,5	22,7	17,8	20,8
Частка удобреної площі, відсотків	18	4	5	3	2	2
Унесено на 1 га посівної площі, т	10,1	1,8	1,5	0,9	0,8	0,7

8.28. Реалізація зернових культур у містах обласного значення та районах

	<i>(сільськогосподарські підприємства¹; тис.т)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	367,1	309,3	1066,7	1120,3	1340,6	2321,1
м. Чернігів	—	—	—	7,8	17,8	20,9
м. Ніжин	—	—	—	—	2,6	6,5
м. Прилуки	—	—	—	—	1,6	1,3
райони						
Бахмацький	27,7	27,4	69,8	90,4	107,5	206,9
Бобровицький	32,0	31,1	271,3	277,5	279,6	515,4
Борзнянський	29,4	18,4	32,1	54,5	53,5	80,9
Варвинський	14,5	11,6	48,1	124,1	261,0	313,0
Городнянський	12,0	10,4	11,7	6,5	7,8	14,7
Ічнянський	28,6	19,7	134,7	80,9	129,6	170,7
Козелецький	15,6	15,6	21,4	8,5	15,0	29,8
Коропський	12,7	10,4	14,0	15,0	17,2	33,3
Корюківський	4,4	4,2	7,1	1,1	2,8	10,9
Куликівський	8,3	10,7	7,3	14,7	22,0	36,1
Менський	16,6	14,1	19,9	42,2	64,8	76,8
Ніжинський	20,8	12,5	25,2	26,3	32,9	74,4
Н.-Сіверський	10,8	7,0	6,0	22,6	7,2	50,5
Носівський	20,1	14,9	38,6	36,9	43,4	66,7
Прилуцький	29,2	32,6	232,3	106,2	78,2	175,3
Ріпкинський	10,4	7,7	5,0	6,5	5,8	13,6
Семенівський	7,9	7,0	9,1	16,1	10,2	22,0
Сосницький	9,1	4,9	5,8	5,5	3,7	7,6
Срібнянський	10,8	7,9	51,8	73,5	68,4	140,7
Талалаївський	13,1	9,8	21,6	38,8	38,6	63,1
Чернігівський	28,6	29,0	22,8	52,2	54,4	164,4
Щорський	4,5	2,4	11,1	12,5	15,0	25,6

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

8.29. Реалізація цукрових буряків (включаючи давальницьку сировину) у районах

<i>(сільськогосподарські підприємства¹; тис.т)</i>						
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	704,9	288,6	495,3	321,4	484,1	427,7
райони						
Бахмацький	125,6	51,9	62,5	32,7	56,7	39,2
Бобровицький	119,7	70,3	107,9	139,8	192,6	116,1
Борзнянський	39,4	12,2	7,3	—	—	—
Варвинський	26,0	10,3	11,4	11,5	21,8	36,5
Городнянський	—	—	—	—	—	—
Ічнянський	81,7	42,8	71,9	9,6	20,2	23,6
Козелецький	14,9	1,7	0,5	0,1	—	—
Коропський	—	—	—	—	—	—
Корюківський	—	—	—	—	—	—
Куликівський	3,6	—	0,2	—	—	—
Менський	1,7	1,2	0,4	—	—	0,4
Ніжинський	65,1	20,9	27,5	9,9	18,7	18,9
Н.-Сіверський	3,0	0,0	—	—	—	—
Носівський	90,2	34,3	129,9	37,0	50,9	52,4
Прилуцький	64,7	16,4	59,4	80,5	122,1	140,6
Ріпкинський	0,3	—	—	—	—	—
Семенівський	—	—	—	—	—	—
Сосницький	0,1	—	—	—	—	—
Срібнянський	26,0	12,6	8,2	—	0,4	—
Талалайвський	34,0	13,4	8,1	0,3	0,7	—
Чернігівський	8,9	0,6	0,1	—	—	—
Щорський	—	—	—	—	—	—

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

8.30. Реалізація картоплі в районах

	<i>(сільськогосподарські підприємства¹; тис.т)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	27,4	22,9	21,6	32,9	47,6	65,3
райони						
Бахмацький	0,4	0,1	0,0	—	—	0,1
Бобровицький	0,3	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1
Борзнянський	1,3	0,1	0,0	0,0	1,3	1,0
Варвинський	0,1	0,0	0,0	—	—	—
Городнянський	2,7	0,9	0,7	0,9	0,1	2,1
Ічнянський	0,7	0,2	0,0	—	—	—
Козелецький	0,9	0,3	1,1	0,0	0,0	0,8
Коропський	1,2	0,6	3,5	7,6	6,9	6,0
Корюківський	2,1	1,8	0,7	0,7	2,3	2,0
Куликівський	0,2	0,4	0,1	2,0	2,0	2,4
Менський	2,9	13,8	11,2	9,9	12,3	17,2
Ніжинський	0,6	0,1	0,0	0,2	0,0	3,7
Н.-Сіверський	1,5	0,1	—	0,0	0,0	0,2
Носівський	1,1	0,1	0,0	0,0	—	—
Прилуцький	0,2	0,0	0,2	—	0,7	0,8
Ріпкинський	2,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Семенівський	2,2	0,3	0,1	0,0	0,0	0,2
Сосницький	1,4	1,3	1,0	1,4	4,0	4,3
Срібнянський	0,2	0,0	—	—	—	—
Талалайвський	0,1	0,0	—	0,0	0,0	—
Чернігівський	5,0	2,5	2,9	10,0	17,5	24,0
Щорський	0,1	0,1	—	—	0,5	0,4

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

8.31. Реалізація овочів у районах

<i>(сільськогосподарські підприємства¹; тис.т)</i>						
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	7,0	6,2	5,0	2,3	2,4	2,4
райони						
Бахмацький	0,2	0,0	0,0	—	—	—
Бобровицький	0,8	0,5	1,8	0,1	0,0	0,0
Борзнянський	0,3	0,1	0,0	—	—	—
Варвинський	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	—
Городнянський	0,1	0,1	0,0	0,0	—	0,1
Ічнянський	0,5	0,1	0,0	—	—	—
Козелецький	0,3	0,2	0,1	—	—	0,0
Коропський	0,3	1,4	2,2	1,7	1,9	1,9
Корюківський	0,2	0,1	0,0	—	—	—
Куликівський	0,2	0,2	0,0	0,1	—	—
Менський	0,5	1,5	0,7	0,2	0,1	0,0
Ніжинський	0,5	0,4	0,0	—	0,1	0,0
Н.-Сіверський	0,1	0,0	—	—	—	—
Носівський	0,3	0,1	0,0	—	—	—
Прилуцький	0,8	0,0	0,0	—	0,0	0,0
Ріпкинський	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Семенівський	0,0	0,2	0,0	—	—	—
Сосницький	0,1	0,0	—	—	—	—
Срібнянський	0,1	0,0	—	—	—	0,1
Талалаївський	0,1	—	—	—	—	—
Чернігівський	1,3	1,1	0,1	0,2	0,3	0,3
Щорський	0,1	0,1	—	0,0	0,0	—

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

ТВАРИННИЦТВО

8.32. Поголів'я худоби та птиці за категоріями господарств

	<i>(на кінець року; тис. голів)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Господарства всіх категорій						
Велика рогата худоба	1434,2	504,4	345,1	242,8	238,8	246,6
у тому числі корови	455,5	258,1	196,6	140,6	136,0	134,5
Свині	760,8	275,1	249,0	244,6	206,6	219,9
Вівці та кози	199,0	52,2	42,7	32,5	34,8	35,3
у тому числі вівці	172,5	8,6	7,5	7,3	8,8	9,1
Птиця всіх видів	7436,0	5982,5	5394,0	3561,9	3691,3	3687,9
Сільськогосподарські підприємства						
Велика рогата худоба	1290,5	347,0	204,2	149,7	149,7	152,2
у тому числі корови	331,5	117,9	71,7	57,8	57,7	58,0
Свині	534,0	76,1	86,5	110,6	79,4	84,2
Вівці та кози	169,8	5,3	4,0	3,8	4,2	4,0
у тому числі вівці	169,7	5,3	4,0	3,8	4,2	4,0
Птиця всіх видів	1658,3	323,6	425,0	512,3	549,9	501,3
у тому числі фермерські господарства						
Велика рогата худоба	—	1,3	3,4	9,8	11,4	12,5
з неї корови	—	0,4	1,3	3,8	4,3	4,8
Свині	—	0,4	9,0	13,7	11,5	9,2
Вівці та кози	—	0,0	0,1	0,5	0,8	0,8
з них вівці	—	0,0	0,1	0,5	0,8	0,8
Птиця всіх видів	—	0,0	0,4	9,6	3,5	—
Господарства населення						
Велика рогата худоба	143,7	157,4	140,9	93,1	89,1	94,4
у тому числі корови	124,0	140,2	124,9	82,8	78,3	76,5
Свині	226,8	199,0	162,5	134,0	127,2	135,7
Вівці та кози	29,2	46,9	38,7	28,7	30,6	31,3
у тому числі вівці	2,8	3,3	3,5	3,5	4,6	5,1
Птиця всіх видів	5777,7	5658,9	4969,0	3049,6	3141,4	3186,6

8.33. Поголів'я великої рогатої худоби в обласному центрі та районах

<i>(усі категорії господарств; на кінець року; тис. голів)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1434,2	504,4	345,1	242,8	238,8	246,6
м. Чернігів	0,4	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
райони						
Бахмацький	80,9	36,9	30,0	21,6	20,9	22,5
Бобровицький	64,3	23,4	10,3	5,0	5,1	5,4
Борзнянський	96,3	38,0	23,1	18,0	18,7	18,6
Варвинський	30,1	9,1	7,1	5,2	4,9	5,3
Городнянський	67,3	22,3	17,1	12,5	11,8	11,9
Ічнянський	72,2	25,2	20,9	18,2	18,9	18,8
Козелецький	94,4	31,4	21,2	13,4	12,6	13,3
Коропський	58,2	22,2	15,5	10,1	10,0	10,2
Корюківський	42,5	18,6	14,4	9,3	9,6	9,8
Куликівський	56,7	17,4	11,9	12,1	12,7	12,9
Менський	69,2	26,0	19,3	14,0	13,6	14,0
Ніжинський	78,1	25,9	16,6	9,7	9,6	10,9
Н.-Сіверський	70,9	23,7	16,4	10,8	10,3	10,5
Носівський	60,8	19,4	10,0	7,0	7,3	7,6
Прилуцький	86,3	23,2	12,6	11,1	10,9	11,4
Ріпкинський	65,8	22,1	15,5	11,0	10,1	9,9
Семенівський	51,5	14,3	10,4	8,9	8,9	9,2
Сосницький	39,1	16,4	10,8	5,7	5,5	5,9
Срібнянський	29,5	11,2	9,5	8,2	6,6	7,5
Талалаївський	29,1	13,4	11,1	7,2	7,6	7,6
Чернігівський	142,3	50,4	30,3	16,5	15,9	15,7
Щорський	48,1	13,7	10,9	7,1	7,1	7,5
Окремий облік	0,2	0,1	...	...	...	...

8.34. Поголів'я корів в обласному центрі та районах

<i>(усі категорії господарств; на кінець року; тис. голів)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	455,5	258,1	196,6	140,6	136,0	134,5
м. Чернігів	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
райони						
Бахмацький	25,2	16,0	13,5	10,6	10,6	10,6
Бобровицький	20,8	10,5	4,5	2,7	2,7	2,7
Борзнянський	29,9	18,0	12,4	9,5	9,3	9,2
Варвинський	8,9	4,6	4,0	3,1	2,9	2,8
Городнянський	22,2	11,8	10,0	7,7	7,3	7,0
Ічнянський	21,9	12,2	10,0	9,3	9,5	9,3
Козелецький	32,7	17,7	13,1	7,9	7,5	7,4
Коропський	18,7	11,1	9,3	6,5	6,5	6,6
Корюківський	14,7	9,6	8,2	5,4	5,2	5,2
Куликівський	17,3	9,9	8,3	6,3	6,2	6,3
Менський	21,5	13,2	11,0	8,3	7,9	7,8
Ніжинський	24,9	13,6	9,8	5,6	5,5	5,5
Н.-Сіверський	21,5	14,2	10,7	7,4	6,9	7,0
Носівський	19,8	10,6	5,7	4,0	3,8	3,9
Прилуцький	25,9	12,0	7,3	5,4	5,2	5,3
Ріпкинський	21,9	12,1	9,5	6,7	6,2	5,9
Семенівський	17,1	8,5	7,1	5,2	5,3	5,0
Сосницький	12,7	8,7	6,8	4,5	4,3	4,2
Срібнянський	9,3	5,2	5,0	4,7	4,4	4,5
Талалаївський	10,0	6,2	5,1	3,5	3,6	3,4
Чернігівський	42,8	23,4	17,6	11,0	10,1	9,7
Щорський	15,8	8,9	7,6	5,2	5,0	5,1
Окремий облік	0,0	0,0	...	...	...	...

8.35. Поголів'я свиней в обласному центрі та районах

<i>(усі категорії господарств; на кінець року; тис. голів)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	760,8	275,1	249,0	244,6	206,6	219,9
м. Чернігів	2,8	0,9	0,9	0,7	0,8	0,7
райони						
Бахмацький	48,1	19,1	18,0	27,6	23,2	23,8
Бобровицький	48,6	25,3	25,7	25,7	15,6	18,4
Борзнянський	46,5	17,8	14,2	12,8	11,6	12,0
Варвинський	46,1	12,5	12,8	12,4	9,5	12,1
Городнянський	30,0	7,7	5,7	5,0	4,2	4,5
Ічнянський	45,7	14,0	16,5	13,1	10,2	10,6
Козелецький	45,4	20,7	18,6	14,4	12,5	13,4
Коропський	30,9	10,2	12,2	8,3	7,8	7,7
Корюківський	17,1	7,3	4,9	4,3	3,6	3,8
Куликівський	24,9	8,3	7,0	8,7	9,3	10,5
Менський	34,9	12,7	13,3	10,6	8,3	9,9
Ніжинський	42,4	15,7	11,7	11,0	9,9	10,6
Н.-Сіверський	25,5	10,8	8,6	6,1	6,1	6,7
Носівський	38,5	12,8	14,8	16,2	11,9	10,9
Прилуцький	63,5	18,0	17,6	29,0	26,1	27,9
Ріпкинський	25,9	10,1	6,5	5,1	4,9	4,9
Семенівський	16,9	6,0	4,6	3,9	3,4	3,4
Сосницький	18,1	6,7	5,5	4,8	4,3	4,4
Срібнянський	22,7	7,2	5,5	4,9	4,4	4,1
Талалаївський	23,9	6,6	5,8	4,8	4,9	5,1
Чернігівський	46,1	19,9	15,8	11,9	11,1	11,1
Щорський	13,9	4,4	2,8	3,3	3,0	3,4
Окремий облік	2,4	0,4	...	...	...	...

8.36. Поголів'я овець і кіз в обласному центрі та районах

<i>(усі категорії господарств; на кінець року; тис. голів)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	199,0	52,2	42,7	32,5	34,8	35,3
м. Чернігів	0,4	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6
райони						
Бахмацький	12,6	4,5	3,6	2,6	2,7	2,7
Бобровицький	9,6	2,8	1,8	1,4	1,4	1,7
Борзнянський	13,4	4,3	2,9	1,7	1,8	1,9
Варвинський	4,0	0,9	0,7	0,7	0,6	0,8
Городнянський	9,6	1,6	1,4	1,0	1,0	0,7
Ічнянський	11,7	3,2	2,7	2,0	2,1	2,0
Козелецький	12,0	2,5	1,7	1,3	1,5	1,6
Коропський	12,2	2,6	2,7	2,3	2,7	2,7
Корюківський	2,2	1,5	1,7	0,7	0,7	0,8
Куликівський	8,0	1,6	1,4	1,0	1,1	1,2
Менський	16,1	3,7	2,7	1,8	1,7	1,6
Ніжинський	10,1	3,3	2,7	2,4	2,9	3,0
Н.-Сіверський	19,0	2,7	2,6	1,9	2,1	1,9
Носівський	11,7	1,8	1,7	1,2	1,4	1,3
Прилуцький	15,7	4,0	3,5	3,4	3,2	3,5
Ріпкинський	4,3	1,4	1,1	0,8	1,0	1,0
Семенівський	0,6	1,0	0,7	0,7	0,8	0,9
Сосницький	5,0	1,4	1,4	1,0	1,3	1,1
Срібнянський	5,4	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
Талалаївський	3,6	1,5	1,4	1,1	1,1	1,1
Чернігівський	3,7	2,5	1,7	1,2	1,4	1,5
Щорський	8,1	1,1	0,9	0,7	0,7	0,7
Окремий облік	0,0	...	...	...	...	...

8.37. Виробництво основних видів продуктів тваринництва за категоріями господарств

(тис.м)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
--	------	------	------	------	------	------

Господарства всіх категорій

М'ясо (у забійній вазі)	189,3	64,4	53,2	40,3	39,2	34,7
Молоко	1254,9	601,1	633,6	581,1	578,4	581,3
Яйця, млн.шт.	482,9	339,3	358,7	257,0	264,0	271,1
Вовна, т	570,0	21,5	15,0	12,8	12,4	13,1

Сільськогосподарські підприємства

М'ясо (у забійній вазі)	140,1	23,8	14,0	18,1	17,7	17,0
Молоко	901,6	198,5	182,4	193,8	196,0	218,1
Яйця, млн.шт.	145,5	47,1	63,9	49,4	38,0	41,3
Вовна, т	564,0	10,5	5,0	2,8	2,4	2,8

у тому числі фермерські господарства

М'ясо (у забійній вазі)	—	0,2	0,4	1,4	1,6	1,4
Молоко	—	0,7	2,6	11,9	15,7	18,0
Яйця, млн.шт.	—	0,0	0,0	0,6	0,7	0,0
Вовна, т	—	—	—	—	—	0,2

Господарства населення

М'ясо (у забійній вазі)	49,2	40,6	39,2	22,2	21,5	17,7
Молоко	353,3	402,6	451,2	387,3	382,4	363,2
Яйця, млн.шт.	337,4	292,2	294,8	207,6	226,0	229,8
Вовна, т	6,0	11,0	10,0	10,0	10,0	10,3

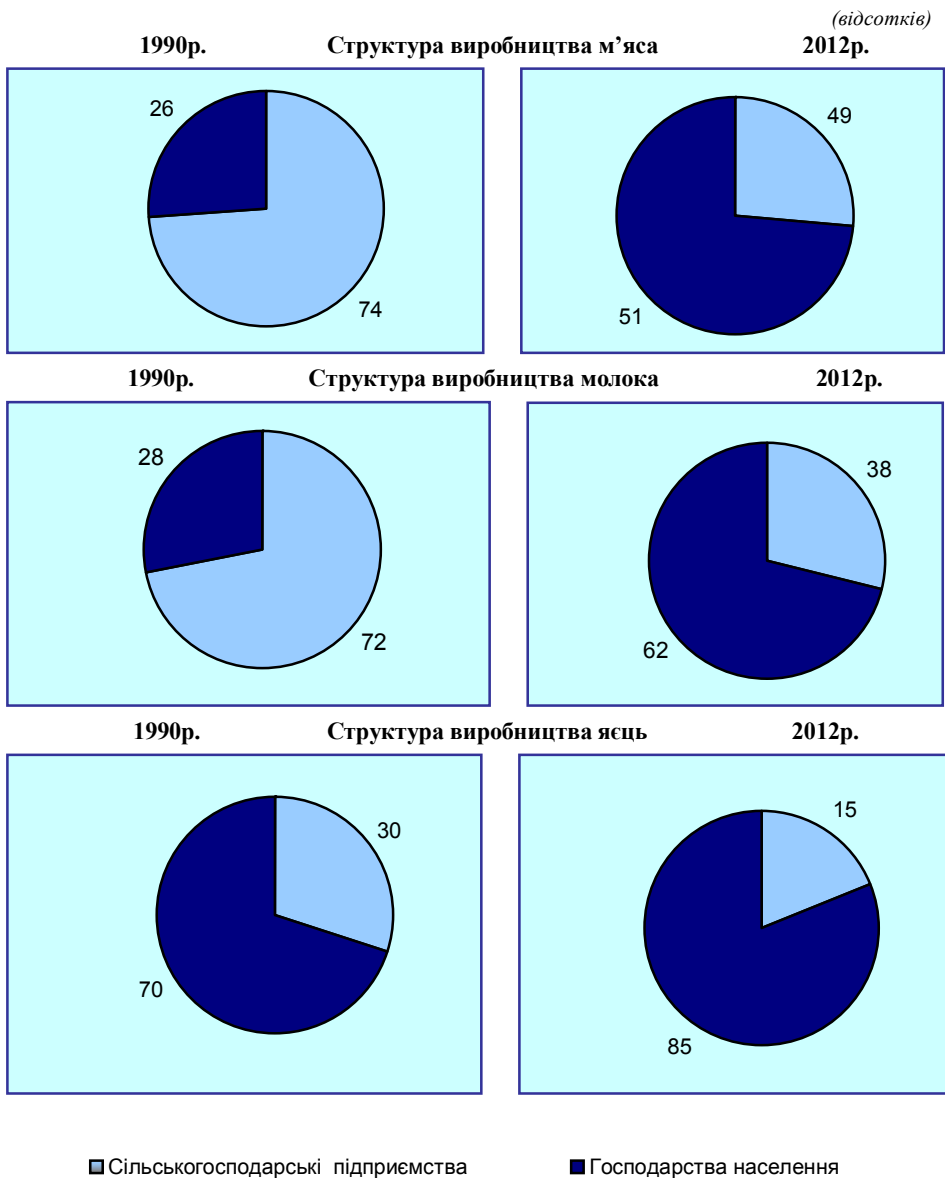
8.38. Виробництво м'яса за видами

(усі категорії господарств; у забійній вазі; тис.м)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
--	------	------	------	------	------	------

Усього	189,3	64,4	53,2	40,3	39,2	34,7
Яловичина й телятина	110,2	37,1	29,1	15,4	14,7	13,4
Свинина	65,1	22,7	15,6	16,5	16,0	12,5
Баранина й козлятина	1,7	0,4	0,6	0,2	0,2	0,3
М'ясо птиці	9,7	2,3	4,5	5,3	5,5	6,1
М'ясо кролів	1,7	1,4	2,0	1,6	1,7	1,5
Конина	0,9	0,5	1,4	1,3	1,1	0,9

8.39. Структура виробництва продукції тваринництва

8.40. Виробництво м'яса (у живій вазі) в обласному центрі та районах

	<i>(сільськогосподарські підприємства; тис.т)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	214,1¹	41,1	23,3	28,3	27,5	26,9
м. Чернігів	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
райони						
Бахмацький	11,5	3,0	2,3	3,7	4,0	4,0
Бобровицький	10,3	3,1	2,6	3,0	1,8	0,8
Борзнянський	12,9	2,0	1,5	1,5	1,1	1,8
Варвинський	9,9	1,2	0,9	1,8	1,2	1,5
Городнянський	8,8	1,4	1,0	0,8	0,9	0,6
Ічнянський	11,8	2,3	1,9	2,5	2,1	1,9
Козелецький	12,8	2,5	1,5	1,9	1,9	1,7
Коропський	9,0	2,0	0,6	0,8	0,5	0,5
Корюківський	6,0	1,3	0,6	0,5	0,4	0,4
Куликівський	7,8	1,3	0,8	1,2	1,0	1,2
Менський	15,0	2,2	1,2	2,7	4,1	4,9
Ніжинський	11,2	1,9	0,8	0,6	0,5	0,5
Н.-Сіверський	7,7	1,6	0,9	0,5	0,4	0,4
Носівський	9,0	1,7	0,9	1,2	1,5	1,1
Прилуцький	14,7	2,3	1,1	2,5	2,9	2,8
Ріпкинський	7,6	1,5	0,6	0,5	0,6	0,5
Семенівський	6,1	0,8	0,3	0,2	0,3	0,3
Сосницький	5,2	1,1	0,4	0,1	0,1	0,1
Срібнянський	5,5	0,7	0,4	0,5	0,5	0,3
Талалаївський	5,4	1,1	0,8	0,5	0,4	0,5
Чернігівський	19,9	5,4	1,9	1,1	1,0	0,9
Щорський	6,0	0,7	0,3	0,2	0,3	0,2
Окремий облік	0,0	0,0	...	...	...	...

¹ Крім того, нерозподілені за районами обсяги виробництва м'яса підсобними господарствами у 1990р. – 4,3 тис.т.

8.41. Виробництво молока в обласному центрі та районах

<i>(сільськогосподарські підприємства; тис.т)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	894,1¹	198,5	182,4	193,8	196,0	218,1
м.Чернігів	0,0	0,0	—	—	—	—
райони						
Бахмацький	49,7	18,3	21,4	27,1	27,6	30,8
Бобровицький	50,2	13,2	6,3	4,0	3,9	4,3
Борзнянський	59,9	15,4	10,7	7,5	7,2	7,6
Варвинський	21,0	3,9	4,4	5,5	6,4	7,6
Городнянський	37,3	7,0	9,6	10,9	9,8	9,6
Ічнянський	52,7	14,1	20,5	26,0	27,3	30,6
Козелецький	59,2	12,0	9,4	7,9	7,7	7,2
Коропський	33,5	7,6	5,4	5,7	6,7	6,7
Корюківський	23,6	6,5	6,8	5,2	5,2	5,0
Куликівський	33,6	4,6	3,1	6,9	8,0	9,5
Менський	41,5	9,4	10,0	10,3	10,2	11,0
Ніжинський	47,1	9,6	6,5	5,3	4,9	5,7
Н.-Сіверський	36,6	8,7	8,6	5,6	5,3	6,4
Носівський	39,4	8,6	5,6	6,9	7,4	8,9
Прилуцький	66,8	10,2	5,9	9,7	9,8	11,4
Ріпкинський	33,7	6,7	6,9	7,6	7,8	8,6
Семенівський	27,5	6,3	7,0	8,3	8,1	9,3
Сосницький	19,7	4,7	3,0	1,6	1,1	1,1
Срібнянський	21,6	4,7	7,0	11,2	11,3	14,4
Талалаївський	21,4	7,0	7,4	5,6	5,8	7,7
Чернігівський	92,8	15,6	13,5	11,9	11,7	11,6
Щорський	25,3	4,4	3,4	3,1	2,8	3,1
Окремий облік	0,0	0,0	...	...	...	...

¹ Крім того, нерозподілені за районами обсяги виробництва молока підсобними господарствами у 1990р. – 7,5 тис.т.

8.42. Продуктивність худоби та птиці

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
--	------	------	------	------	------	------

Середній річний удій молока від однієї корови, кг

Господарства всіх категорій	2675	2177	3159	4075	4239	4420
Сільськогосподарські підприємства	2676	1469	2819	3789	3825	4287
Господарства населення	2671	2875	3325	4240	4494	4507

Середній річний настриг вовни від однієї вівці, кг

Господарства всіх категорій	2,6	2,1	2,0	1,8	1,6	1,5
Сільськогосподарські підприємства	2,6	1,6	1,2	0,8	0,5	0,7
Господарства населення	2,7	3,3	2,9	2,8	2,9	2,2

Середня річна несучість курей-несучок, яєць

Сільськогосподарські підприємства	179	195	242	240	260	255
-----------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

8.43. Середній річний удій молока від однієї корови в районах

<i>(сільськогосподарські підприємства; кг)</i>						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	2676	1469	2819	3789	3825	4287
райони						
Бахмацький	2527	1879	3137	4234	4387	4694
Бобровицький	2920	1785	2855	4082	3498	4076
Борзнянський	2673	1520	2359	2942	2877	2958
Варвинський	2964	1284	3496	4589	4351	5327
Городнянський	2317	1274	2732	3193	2870	2928
Ічнянський	3072	1944	4059	4474	4718	4940
Козелецький	2764	1761	3081	4323	4219	3935
Коропський	2574	1500	2110	3391	3895	3593
Корюківський	2339	1572	2586	2863	3061	2850
Куликівський	2710	1092	2088	3673	4182	4584
Менський	2656	1404	3091	3698	3521	3922
Ніжинський	2739	1369	2667	4697	3578	4345
Н.-Сіверський	2348	1035	2335	2451	2601	3301
Носівський	2622	1398	2836	4818	5151	5997
Прилуцький	3181	1363	3698	4633	4701	5574
Ріпкинський	2433	1564	2503	3003	2913	3402
Семенівський	2154	1377	2654	3412	3407	3920
Сосницький	2350	1117	1736	1659	1723	2062
Срібнянський	2972	1547	3611	5806	5679	8609
Талалаївський	2734	1826	2942	3419	3475	4716
Чернігівський	2829	1256	2381	3393	3443	3914
Щорський	2383	1168	2489	3636	2895	3100

8.44. Реалізація худоби та птиці в обласному центрі та районах

<i>(сільськогосподарські підприємства¹; у живій вазі; тис.т)</i>						
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	109,2	50,5	27,5	31,7	31,2	28,4
м. Чернігів	—	—	—	0,1	0,2	0,2
райони						
Бахмацький	6,2	3,5	2,6	5,1	4,4	4,0
Бобровицький	5,9	3,1	2,9	4,1	2,8	1,6
Борзнянський	8,2	3,1	2,3	1,2	0,8	0,8
Варвинський	4,4	1,6	1,1	2,4	1,6	2,5
Городнянський	4,5	1,6	1,2	0,9	1,0	0,8
Ічнянський	6,5	2,8	2,1	3,0	2,7	2,5
Козелецький	5,1	2,7	1,6	1,1	0,7	0,7
Коропський	4,7	2,5	0,8	1,1	0,5	0,6
Корюківський	3,3	1,5	0,8	0,7	0,5	0,7
Куликівський	3,5	1,7	0,9	1,5	5,8	1,5
Менський	4,8	2,7	1,3	2,7	1,7	4,9
Ніжинський	5,6	2,6	0,8	0,6	0,6	0,5
Н.-Сіверський	5,5	2,1	1,0	0,6	0,5	0,4
Носівський	5,6	2,5	0,9	0,4	0,5	0,3
Прилуцький	6,9	2,5	1,1	2,2	2,5	2,5
Ріпкинський	4,3	1,8	0,7	0,7	0,7	0,5
Семенівський	3,3	1,4	0,5	0,4	0,5	0,9
Сосницький	3,0	1,4	0,6	0,2	0,2	0,1
Срібнянський	2,8	1,0	0,5	0,4	0,6	0,5
Талалаївський	2,3	1,3	1,0	0,7	0,7	0,5
Чернігівський	9,9	6,0	2,3	1,2	1,3	1,1
Щорський	2,9	1,1	0,5	0,4	0,4	0,3

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

8.45. Реалізація молока та молочних продуктів у районах

<i>(сільськогосподарські підприємства¹; тис.т)</i>						
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	386,6	154,8	153,1	166,6	195,1	184,9
райони						
Бахмацький	29,7	20,6	18,3	23,9	20,6	25,2
Бобровицький	26,1	10,1	5,0	7,3	7,3	7,7
Борзнянський	27,2	14,8	9,6	4,7	4,6	4,3
Варвинський	8,2	2,2	3,8	6,8	4,8	9,3
Городнянський	10,9	4,7	7,7	9,5	8,3	9,0
Ічнянський	24,1	11,5	18,7	26,1	26,4	29,9
Козелецький	19,5	8,4	7,4	5,1	4,7	4,2
Коропський	20,1	6,8	4,8	5,0	5,5	6,2
Корюківський	9,8	4,0	5,4	4,4	4,4	4,1
Куликівський	10,8	2,6	2,0	3,2	38,4	5,8
Менський	17,9	6,8	8,0	8,8	9,1	9,9
Ніжинський	18,2	7,9	5,0	3,7	3,5	3,9
Н.-Сіверський	18,2	7,5	10,5	4,7	3,6	4,3
Носівський	18,8	6,0	3,8	2,3	2,9	4,1
Прилуцький	23,2	5,1	4,7	7,1	6,7	7,6
Ріпкинський	13,3	4,2	5,4	6,6	7,0	6,3
Семенівський	11,1	5,7	6,5	7,9	7,6	8,5
Сосницький	10,6	3,1	1,9	1,0	0,8	0,9
Срібнянський	9,8	4,0	6,1	9,9	10,3	12,7
Талалаївський	11,8	6,0	6,5	5,2	5,3	6,3
Чернігівський	37,5	9,7	9,2	10,7	10,9	12,1
Щорський	9,8	3,1	2,8	2,7	2,4	2,6

¹ Див. виноску до табл. 8.12.

МИСЛИВСТВО

8.46. Основні показники ведення мисливського господарства

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість мисливських господарств	34	37	40	48	51	54
Площа мисливських угідь, тис.га	2671,0	2820,4	2828,0	2712,5	2746,1	2755,2
у тому числі охоплених мисливським упорядкуванням	2671,0	728,8	676,8	2631,4	2695,9	2696,0
Облікова кількість штатних працівників, зайнятих у мисливському господарстві	168	226	386	482	493	511
Кількість мисливських тварин, голів						
копитні тварини	12127	9903	10838	13790	13320	13134
хутрові звірі	...	75676	80335	72635	69598	70677
перната дичина	...	325004	403188	755706	819392	838274
Витрати на ведення мисливського господарства, тис.грн.	599,7 ¹	646,7	4279,6	11455,6	13095,8	12772,9
у тому числі на охорону, відтворення та облік диких тварин, упорядкування мисливських угідь на штучне розведення мисливських тварин	201,0	195,3	1861,1	3976,5	4745,2	3671,6
	—	—	218,7	132,5	719,1	708,6

¹ Тис.крб.

8.47. Загальна кількість диких тварин, що мешкають у мисливських угіддях

	<i>(на кінець року; голів)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Копитні	12127	9903	10838	13790	13320	13134
лосі	2317	701	684	984	916	905
олені	495	569	528	520	488	485
кабани	3189	2396	2869	3968	3797	3768
козулі	6126	6167	6757	8318	8119	7976
зубри	...	70	—	—	—	—
Хутрові звірі	...	75676	80335	72635	69598	70677
білки	2228	879	1197	949	995	1127
зайці	46060	53876	58488	44639	41650	40779
куниці	1853	1826	2231	2093	2606	2736
лисиці	4306	6107	2907	3435	3144	3324
ондатри	3991	7639	9486	11548	10970	11884
норки	1222	958	506	1023	939	1197
бобр	1122	1339	2024	5135	5634	5792
вовки	183	200	185	189	158	161
єнотовидні собаки	...	1354	1589	1713	1621	1747
борсуки	...	898	986	1113	1082	1091
видри	...	400	510	543	549	584
тхори чорні	...	200	218	254	248	245
рісі	—	—	8	1	2	10
Перната дичина	...	325004	403188	755706	819392	838274
куріпки	6577	10282	11747	12444	8281	8492
тетеруки	1008	415	751	1005	1268	1536
гуси	24	47	33	136	136	140
качки	316943	234230	269320	286698	294340	300989
фазани	—	—	60	—	—	—
перепілки	...	1235	9725	119034	113041	114586
рябчики	—	105	75	4	19	52
лебеді	...	46	26	—	—	—
лиски	—	73995	94808	146655	139186	140598
кулики	...	4025	13739	115700	114599	114900
голуби	...	624	2904	74030	78890	77749
курочки водянні	...	...	...	...	69160	78602
норці великі (чомга)	...	...	...	...	472	630

ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

8.48. Лісовий фонд¹

Площа, тис.га	739,4
у тому числі вкрита лісовою рослинністю	660,9
Лісистість, відсотків	23,2

¹ У цій та таблиці 8.52 – за даними Головного управління Держземагентства у Чернігівській області на 1 січня 2013р.

8.49. Основні показники ведення лісового господарства

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Обсяги продукції, робіт та послуг лісового господарства (у фактичних цінах), млн.грн.	...	48,1	142,5	243,7	359,1	379,9
у тому числі обсяги продукції лісозаготівель	...	...	131,5	228,3	340,9	357,6
Заготівля ліквідної деревини, тис.м ³	...	938,0	1284,9	1237,9	1412,4	1421,5
від рубок головного користування	...	486,6	756,6	831,4	896,9	795,4
від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів	484,6	451,4	528,3	406,5	515,5	626,1
Площа рубок лісу та заходів, тис.га	...	39,2	35,0	23,9	29,8	24,8
головного користування	...	...	2,7	2,8	3,0	2,6
формування і оздоровлення лісів та інших заходів	36,8	39,2	32,3	21,1	26,8	22,2
Відтворення лісів, тис.га	2,0	2,5	3,5	3,4	4,0	4,1
садіння і висівання лісу	1,9	1,9	2,9	2,6	3,1	3,3
природне поновлення	0,1	0,6	0,6	0,8	0,9	0,8
Переведення лісових культур та природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю землі, тис.га	1,7	2,2	2,3	3,3	3,8	4,8
у тому числі лісових культур	1,4	1,9	1,8	2,5	2,9	4,1
Залишки неочищених площ ¹ , тис.га	0,2	0,5	0,1	1,2	0,5	0,4
Залишки деревини на лісосіках ¹ , тис.м ³	...	13,8	36,7	63,5	114,9	177,3

Продовження табл. 8.49

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість лісових пожеж	172	204	228	169	96	30
Площа лісових земель, пройдена пожежами, га	111	112	160	178	58	16
Збитки, заподіяні лісовими пожежами (у фактичних цінах), тис.грн.	1,4 ²	52,1	39,3	202,6	78,7	35,8

¹ До 2010р. включно – на 1 травня відповідного року, з 2011р. – на кінець року.

² Тис.крб.

8.50. Лісозахисні роботи в лісовому фонді області

(тис.га)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Загальна площа осередків шкідників і хвороб лісу, на кінець року	62,8	63,6	90,0	55,4	141,7	73,9
Захист лісу від шкідників і хвороб	17,1	11,5	23,6	5,2	35,2	8,2
біологічними						
препаратами	17,1	11,5	15,2	5,2	8,4	6,2
хімічними препаратами	—	—	8,4	0,0	26,8	2,0
Зменшення площі осередків шкідників та хвороб лісу в результаті проведення заходів та впливу природних факторів	2,9	5,8	15,7	3,0	24,8	76,3
Загибель лісових насаджень, га	190	342	411	336	326	772
у тому числі від пошкоджень						
шкідливими комахами	—	17	24	11	4	12
хвороб лісу	125	102	230	63	47	84
несприятливих погодних умов	—	77	79	113	171	614
лісових пожеж	8	145	77	110	70	31

8.51. Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства в містах обласного значення та районах

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Чернігівська область	48125,6	142456,0	179022,8	243702,9	359103,0	379869,7
м.Чернігів	5338,2	9901,9	13642,5	18616,0	25884,3	... ¹
м.Ніжин ²	3742,0	12918,4	10196,2	18041,2	26411,4	28676,0
м.Прилуки ²	1998,4	4222,1	7098,4	7820,6	13764,2	13318,5
райони						
Бахмацький	816,9	295,3	488,8	531,7	905,0	957,8
Бобровицький	124,9	552,0	576,4	709,4	1747,1	... ¹
Борзнянський	1170,3	6220,2	7272,0	9992,2	15004,7	16434,8
Варвинський	11,5	84,5	117,7	218,3	243,0	... ¹
Городнянський	6452,7	14202,3	16639,1	25766,0	36134,1	36188,6
Ічнянський	212,0	454,9	912,0	1177,6	2051,6	1789,6
Козелецький	1831,4	10916,1	17335,4	18686,1	27049,1	29978,8
Коропський	80,8	2297,6	2520,8	3100,5	5185,4	4783,7
Корюківський	7925,7	27577,8	33460,1	50336,7	74335,7	76416,0
Куликівський	29,5	159,3	238,8	292,5	—	—
Менський	177,0	452,9	369,1	482,3	769,9	1157,8
Н.-Сіверський	5258,4	15069,5	15713,7	21054,0	31897,0	41996,5
Носівський	43,8	408,7	436,5	351,4	419,3	... ¹
Ріпкинський	7996,4	17829,6	22748,5	27701,8	39209,7	38043,2
Семенівський	3170,5	13255,2	17587,6	23715,2	37339,3	36086,0
Сосницький	67,5	858,5	1288,8	1822,2	2475,2	2784,9
Срібнянський	85,6	152,4	355,6	343,1	470,2	... ¹
Талалаївський	51,8	136,1	215,3	311,0	344,0	... ¹
Чернігівський	1481,4	3967,5	8924,7	10948,1	15193,8	16338,9
Щорський	58,9	523,2	884,8	1685,0	2269,0	... ¹

¹ У цій та наступних таблицях (8.52, 8.53, 8.58) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

² У цій та наступних таблицях (8.52–8.56) – включаючи дані району.

8.52. Рубки лісу та заходи лісогосподарської діяльності в містах обласного значення та районах у 2012 році

(за)

	Ліси та лісовкриті площі ¹	Площа рубок лісу та заходів	Рубки головного користу- вання	Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства		Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового госпо- дарства
				усього	у тому числі рубки догляду	
Чернігівська область	739420	24810	2644	22142	4271	24
м.Чернігів	264	... ²	... ²	... ²	... ²	—
м.Ніжин ³	16443	2139	242	1897	326	—
м.Прилуки ³	17218	1074	52	1022	120	—
райони						
Бахмацький	12619	205	18	187	26	—
Бобровицький	21677	... ²	... ²	... ²	... ²	—
Борзнянський	22452	2263	101	2155	115	7
Варвинський	6728	... ²	... ²	... ²	... ²	—
Городнянський	48147	1287	267	1018	561	2
Ічнянський	25145	645	49	596	42	—
Козелецький	74862	2103	194	1909	303	—
Коропський	37671	738	57	681	3	—
Корюківський	64248	3645	445	3200	697	—
Куликівський	9541	—	—	—	—	—
Менський	15494	97	23	74	22	—
Н.-Сіверський	58516	2331	181	2150	271	—
Носівський	19188	... ²	... ²	... ²	... ²	—
Ріпкинський	90346	1217	300	903	546	14
Семенівський	55147	1757	190	1566	512	1
Сосницький	24707	840	69	771	35	—
Срібнянський	8133	... ²	... ²	... ²	—	—
Талалаївський	6829	... ²	—	... ²	... ²	—
Чернігівський	61836	1677	162	1515	226	—
Щорський	42209	... ²	... ²	... ²	... ²	—

¹ Див. виноску до табл. 8.48.

² Див. першу виноску до табл. 8.51.

³ Див. другу виноску до табл. 8.51.

8.53. Заготівля ліквідної деревини в містах обласного значення та районах

	<i>(тис.м³)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Чернігівська область	938,0	1284,9	1051,5	1237,9	1412,4	1421,5
м.Чернігів	70,9	74,5	68,3	76,9	87,4	... ¹
м.Ніжин ²	77,9	87,3	59,5	79,8	92,4	87,9
м.Прилуки ²	29,8	35,0	34,6	32,5	38,3	39,1
райони						
Бахмацький	8,4	6,4	4,9	5,7	7,5	7,5
Бобровицький	4,3	5,4	3,6	6,1	6,5	... ¹
Борзнянський	37,9	61,3	44,9	51,3	54,9	57,0
Варвинський	0,7	2,8	1,6	1,9	2,8	... ¹
Городнянський	76,3	105,6	78,6	110,3	120,6	113,0
Ічнянський	7,4	11,5	11,0	14,7	15,9	12,7
Козелецький	78,1	118,5	129,5	113,7	121,0	137,1
Коропський	15,6	28,4	23,0	25,0	30,2	30,5
Корюківський	161,7	231,9	173,6	220,6	247,3	246,1
Куликівський	0,9	4,4	3,6	2,3	—	—
Менський	5,4	9,0	7,8	9,1	8,0	10,1
Н.-Сіверський	83,1	117,8	93,8	122,3	151,5	195,6
Носівський	2,5	7,3	4,6	4,4	7,1	... ¹
Ріпкинський	112,2	126,6	100,1	111,7	124,1	116,8
Семенівський	78,6	129,2	87,5	104,0	130,1	117,5
Сосницький	18,7	25,8	17,9	25,3	30,0	31,7
Срібнянський	1,7	3,0	3,2	3,3	3,1	... ¹
Талалаївський	1,3	3,9	2,1	2,0	1,5	... ¹
Чернігівський	51,5	69,0	67,0	74,9	88,5	85,5
Щорський	13,1	20,3	30,8	40,1	43,7	... ¹

¹ Див. першу виноску до табл. 8.51.

² Див. другу виноску до табл. 8.51.

8.54. Відтворення лісів у містах обласного значення та районах

(га)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	2019	2476	3524	3419	3957	4079
м.Чернігів	295	203	249	206	250	229
м.Ніжин ¹	302	298	258	286	310	306
м.Прилуки ¹	65	60	70	124	114	114
райони						
Бахмацький	—	7	24	31	25	25
Бобровицький	—	15	15	16	38	32
Борзнянський	110	94	178	128	151	141
Варвинський	—	—	27	3	2	2
Городнянський	170	265	304	292	358	290
Ічнянський	—	74	26	30	27	31
Козелецький	90	171	351	363	484	494
Коропський	—	37	2	49	62	80
Корюківський	430	388	649	561	592	590
Куликівський	—	14	17	—	—	—
Менський	—	15	18	23	19	36
Н.-Сіверський	150	130	304	275	292	440
Носівський	—	10	30	29	21	34
Ріпкинський	267	380	430	387	394	445
Семенівський	140	138	241	252	310	311
Сосницький	—	27	79	57	126	104
Срібнянський	—	—	1	14	13	12
Талалаївський	—	9	9	5	5	3
Чернігівський	—	129	180	150	205	219
Щорський	—	12	62	138	159	141

¹ Див. другу виноску до табл. 8.51.

8.55. Садіння і висівання лісу в містах обласного значення та районах

	(га)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1917	1903	2894	2656	3100	3270
м. Чернігів	285	167	205	176	229	216
м. Ніжин ¹	270	177	196	174	191	228
м. Прилуки ¹	60	46	64	124	103	105
райони						
Бахмацький	—	7	17	7	8	8
Бобровицький	—	—	13	7	26	20
Борзнянський	100	63	144	106	116	117
Варвинський	—	—	15	3	2	2
Городнянський	170	198	242	226	282	237
Ічнянський	—	16	26	27	24	27
Козелецький	80	141	309	296	396	422
Коропський	—	27	2	17	28	34
Корюківський	420	327	521	455	512	491
Куликівський	—	4	17	—	—	—
Менський	—	14	12	9	13	10
Н.-Сіверський	150	100	260	212	243	357
Носівський	—	5	15	17	10	12
Ріпкинський	242	343	366	335	318	377
Семенівський	140	114	201	227	257	266
Сосницький	—	27	71	33	76	56
Срібнянський	—	—	1	7	4	2
Талалаївський	—	7	9	2	5	3
Чернігівський	—	108	146	115	155	183
Щорський	—	12	42	81	102	97

¹ Див. другу виноску до табл. 8.51.

8.56. Лісові пожежі в містах обласного значення та районах у 2012 році

	Кількість лісових пожеж	Площа лісових земель, пройдена пожежами, га	Збитки, заподіяні лісовими пожежами (у фактичних цінах), грн.		
			усього	у тому числі вартість	
				згорілого лісу на пні	заготовленої лісової продукції та інших матеріальних цінностей
Чернігівська область	30	16	35777	26400	—
м.Чернігів	—	—	—	—	—
м.Ніжин ¹	1	1	—	—	—
м.Прилуки ¹	—	—	—	—	—
райони					
Бахмацький	—	—	—	—	—
Бобровицький	—	—	—	—	—
Борзнянський	2	1	—	—	—
Варвинський	—	—	—	—	—
Городнянський	2	—	—	—	—
Ічнянський	1	2	26400	26400	—
Козелецький	11	10	6192	—	—
Коропський	—	—	—	—	—
Корюківський	3	1	700	—	—
Куликівський	—	—	—	—	—
Менський	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	2	1	300	—	—
Носівський	—	—	—	—	—
Ріпкинський	6	—	1185	—	—
Семенівський	2	—	1000	—	—
Сосницький	—	—	—	—	—
Срібнянський	—	—	—	—	—
Талалаївський	—	—	—	—	—
Чернігівський	—	—	—	—	—
Щорський	—	—	—	—	—

¹ Див. другу виноску до табл. 8.51.

РИБАЛЬСТВО, РИБНИЦТВО

8.57. Вилов риби за видами¹

	1996	2000	2005	2010	2011	2012 ² (m)
Усього	1058	397	707	1148	896	1102
Лящ	106	68	25	22	22	24
Судак	—	—	1	0	0	1
Короп	753	157	335	766	511	615
Товстолобик	—	29	225	132	216	202
Інші види	199	143	121	228	147	260

¹ У цій та наступній таблиці (8.58) – з 2010р. дані наведено з урахуванням обсягів вилову фізичними особами-підприємцями, яким затверджено ліміти на квоти спеціального використання водних живих ресурсів.

² У цій та наступній таблиці (8.58) – включаючи вилов риби фізичними особами-підприємцями в ставках, узятих в оренду.

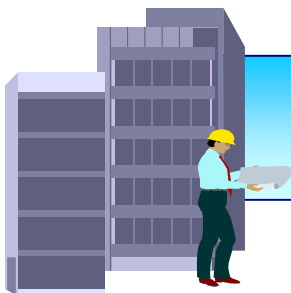
8.58. Вилов риби в обласному центрі та районах¹

	1996	2000	2005	2010	2011	2012 ² (m)
Чернігівська область	1058	397	707	1148	896	1102
м.Чернігів	638	159	440	31	31	46
райони						
Варвинський	2	—	—	—	—	—
Ічнянський	14	40	22	21	... ³	... ³
Козелецький	178	41	—	—	—	—
Коропський	—	—	3	2	... ³	... ³
Корюківський	—	—	—	9	... ³	—
Ніжинський	6	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	45	40	30	6	—	—
Прилуцький	—	—	130	200	219	172
Ріпкинський	28	19	24	11	... ³	... ³
Сосницький	—	—	—	—	—	—
Чернігівський	147	98	58	868	575	843

¹ Див. першу виноску до табл. 8.57.

² Див. другу виноску до табл. 8.57.

³ Див. першу виноску до табл. 8.51.

9. ІНВЕСТИЦІЇ ТА БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У розділі міститься інформація про фактично освоєні обсяги капітальних інвестицій, структуру та напрями їх освоєння, джерела фінансування; прийняття в експлуатацію потужностей, будівель, інженерних споруд; а також показники, що характеризують діяльність будівельних підприємств.

Капітальні інвестиції – інвестиції в придбання або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних та нематеріальних активів.

До інвестицій у матеріальні активи належать: інвестиції в землю, існуючі будівлі та споруди, нові будівлі, споруди, машини, устаткування та інвентар, транспортні засоби, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, капітальний ремонт та інші необоротні матеріальні активи. До інвестицій у нематеріальні активи належать обсяги інвестицій у придбання або створення власними силами програмного забезпечення, баз даних, прав користування природними ресурсами, майном, прав на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав.

Капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою).

Індекси обчислено за даними в порівнянних цінах, відповідно до Методики, затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 25.12.2009 року №494.

Вартісні показники наведено у фактичних цінах відповідних років і використано для розрахунку показників структури.

Розрахунки капітальних інвестицій на одну особу здійснено виходячи із середньорічної кількості постійного населення.

До **житлових будівель** відносяться житлові будинки (будинки масової забудови, котеджі та будинки підвищеної комфортності, будинки садибного типу, будинки житлові готельного типу) та гуртожитки (житлові будинки для колективного проживання, включаючи будинки для людей похилого віку та інвалідів, студентів, дітей та інших соціальних груп, наприклад, будинки для біженців, гуртожитки для робітників та службовців,

гуртожитки для студентів та учнів навчальних закладів, будинки дитини та сирітські будинки, притулки для бездомних тощо).

До **обсягу будівельних робіт** включають вартість (у фактичних цінах без ПДВ) робіт, що виконуються під час нового будівництва, ремонту, розширення, реконструкції будівель та інженерних споруд, реставрації та технічного переоснащення підприємств.

До **будівельних робіт**, відповідно до КВЕД ДК 009:2005 (секція F “Будівництво”), належать роботи з підготовки будівельних ділянок, будівництво будівель та споруд, установа інженерного устаткування будівель та споруд, роботи із завершення будівництва, оренда будівельної техніки з оператором.

Вартісні показники наведено у фактичних цінах відповідних років, індекси обчислено за даними в порівнянних цінах.

9.1. Капітальні інвестиції¹ за видами активів

	2010	2011	2012
У фактичних цінах, млн.грн.			
Усього	1890,9	2397,0	2737,3
Інвестиції у матеріальні активи	1879,6	2380,8	2716,5
житлові будівлі	407,7	448,3	625,3
нежитлові будівлі	413,1	572,5	560,9
інженерні споруди	191,9	248,4	274,1
машини, обладнання та інвентар	624,5	854,0	891,0
транспортні засоби	101,9	147,6	206,9
земля	2,8	1,0	9,2
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	112,0	81,4	102,8
інші матеріальні активи	25,7	27,6	46,3
Інвестиції в нематеріальні активи	11,3	16,2	20,8
з них			
програмне забезпечення та бази даних	9,1	9,2	13,1
права на комерційні позначення, об’єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	1,2	3,7	7,1

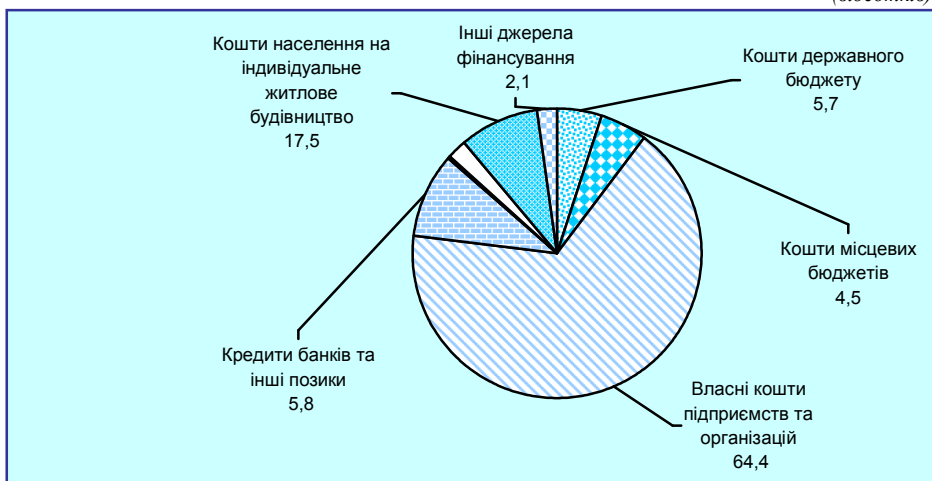
Продовження табл. 9.1

	2010	2011	2012
Відсотків до загального обсягу			
Усього	100,0	100,0	100,0
Інвестиції у матеріальні активи	99,4	99,3	99,2
житлові будівлі	21,6	18,7	22,8
нежитлові будівлі	21,8	23,9	20,5
інженерні споруди	10,2	10,4	10,0
машини, обладнання та інвентар	33,0	35,6	32,5
транспортні засоби	5,4	6,2	7,6
земля	0,1	0,0	0,3
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	5,9	3,4	3,8
інші матеріальні активи	1,4	1,1	1,7
Інвестиції в нематеріальні активи	0,6	0,7	0,8
з них			
програмне забезпечення та бази даних	0,5	0,4	0,5
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	0,1	0,2	0,3

¹ У цій таблиці, діаграмі (9.2) та наступних таблицях (9.3–9.5, 9.7) – капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом діяльності та територією місцезнаходження (юридичною адресою).

9.2. Структура капітальних інвестицій¹ за джерелами фінансування у 2012 році

(відсотки)

¹ Див. виноску до табл. 9.1.

9.3. Капітальні інвестиції¹ за джерелами фінансування

	2010	2011	2012
У фактичних цінах, млн.грн.			
Усього	1890,9	2397,0	2737,3
за рахунок			
коштів державного бюджету	60,9	153,6	155,5
коштів місцевих бюджетів	76,5	165,2	122,5
власних коштів підприємств та організацій	1249,9	1486,9	1763,1
кредитів банків та інших позик	121,7	185,9	159,1
коштів іноземних інвесторів	13,9	11,8	—
коштів населення на будівництво власних квартир	58,6	50,8	... ²
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	251,2	277,2	480,2
інших джерел фінансування	58,2	65,6	47,2
Відсотків до загального підсумку			
Усього	100,0	100,0	100,0
за рахунок			
коштів державного бюджету	3,2	6,4	5,7
коштів місцевих бюджетів	4,1	6,9	4,5
власних коштів підприємств та організацій	66,1	62,0	64,4
кредитів банків та інших позик	6,4	7,8	5,8
коштів іноземних інвесторів	0,7	0,5	—
коштів населення на будівництво власних квартир	3,1	2,1	... ²
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	13,3	11,6	17,5
інших джерел фінансування	3,1	2,7	1,7

¹ Див. виноску до табл. 9.1.² У цій та наступних таблицях (9.5–9.8, 9.11) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

9.4. Капітальні інвестиції¹ в містах обласного значення та районах у 2012 році

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій		Капітальні інвестиції на одну особу, (у фактичних цінах, грн.)
	тис.грн.	у % до загального обсягу	
Чернігівська область	2737297	100,0	2547,3
м.Чернігів	955971	34,9	3289,6
м.Ніжин	53907	2,0	738,5
м.Прилуки	123809	4,5	2138,3
райони			
Бахмацький	97628	3,6	2099,5
Бобровицький	228829	8,4	6632,7
Борзнянський	94626	3,5	2783,1
Варвинський	156878	5,7	9228,1
Городнянський	26557	1,0	882,3
Ічнянський	93931	3,4	2803,9
Козелецький	112710	4,1	2290,9
Коропський	23985	0,9	951,8
Корюківський	134603	4,9	4773,2
Куликівський	28061	1,0	1541,8
Менський	40240	1,5	1050,7
Ніжинський	67580	2,5	2283,1
Н.-Сіверський	34632	1,3	1210,9
Носівський	80474	2,9	2612,8
Прилуцький	58985	2,2	1572,9
Ріпкинський	20134	0,7	680,2
Семенівський	17010	0,6	904,8
Сосницький	9674	0,3	486,1
Срібнянський	65029	2,4	5464,6
Талалаївський	44649	1,6	3235,4
Чернігівський	145425	5,3	2743,9
Щорський	21970	0,8	882,3

¹ Див. виноску до табл. 9.1.

9.5. Капітальні інвестиції¹ за видами економічної діяльності

	<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>		
	2010	2011	2012
Усього	1890916	2396980	2737297
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	521353	786294	937847
сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	511704	762795	918745
лісове господарство та пов'язані з ним послуги	9649	23499	19102
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	588
Промисловість	486970	507704	545641
Будівництво	410421	493916	682577
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	124465	179686	174951
торгівля автомобілями та мотоциклами, їх технічне обслуговування та ремонт	6251	8791	20664
оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі	95379	150916	130025
роздрібна торгівля; ремонт побутових виробів та предметів особистого вжитку	22835	19979	24262
Діяльність готелів та ресторанів	4851	4940	9676
у тому числі діяльність готелів	3991	2364	5083
Діяльність транспорту та зв'язку	121696	53052	80040
діяльність наземного транспорту	10270	19915	14928
діяльність водного транспорту	... ²	—	—
діяльність авіаційного транспорту	—	—	—
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	107633	31612	60764
діяльність пошти та зв'язку	3702	1525	4348
у тому числі діяльність зв'язку	3695	1465	4263
Фінансова діяльність	1880	2756	1449

Продовження табл. 9.5

	2010	2011	2012
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	63605	62966	76386
операції з нерухомим майном	52090	50921	58269
оренда машин та устаткування; прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку	3875	5068	6275
діяльність у сфері інформатизації	495	454	431
дослідження і розробки	128	868	762
діяльність у сферах права, бухгалтерського обліку, інжинірингу, надання послуг підприємцям	7017	5655	10649
Державне управління	111348	257410	181302
Освіта	13515	14678	13243
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	21353	22569	15892
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	7548	10444	17705
санітарні послуги, прибирання сміття, знищення відходів	1526	2222	4139
діяльність громадських організацій	980	289	777
діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	3250	5880	10903
надання індивідуальних послуг	1792	2053	1886

¹ Див. виноску до табл. 9.1.² Див. другу виноску до табл. 9.3.

9.6. Індекси капітальних інвестицій¹ за видами економічної діяльності

	(відсотків до попереднього року)		
	2010	2011	2012
Усього	117,1	118,4	108,0
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	128,4	141,3	119,5
сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	127,8	139,6	121,0
лісове господарство та пов'язані з ним послуги	174,4	226,2	75,0
Рибальство, рибицтво	... ²	... ²	108,0
Промисловість	88,2	96,0	101,3
Будівництво	169,2	103,9	131,1
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	147,5	191,3	87,6
торгівля автомобілями та мотоциклами, їх технічне обслуговування та ремонт	70,1	247,2	96,0
оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі	219,9	215,7	84,9
роздрібна торгівля; ремонт побутових виробів та предметів особистого вжитку	69,9	101,3	102,3
Діяльність готелів та ресторанів	160,1	65,3	214,4
у тому числі діяльність готелів	279,1	48,2	186,7
Діяльність транспорту та зв'язку	403,8	49,5	90,3
діяльність наземного транспорту	66,1	178,0	54,5
діяльність водного транспорту	... ²	—	—
діяльність авіаційного транспорту	—	—	—
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	1425,7	35,9	102,0
діяльність пошти та зв'язку	115,9	70,1	225,8
у тому числі діяльність зв'язку	115,6	67,2	236,3
Фінансова діяльність	107,6	18,2	35,7

Продовження табл. 9.6

	2010	2011	2012
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	156,9	143,7	85,9
операції з нерухомим майном	170,5	183,8	85,5
оренда машин та устаткування; прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку	99,8	59,1	75,4
діяльність у сфері інформатизації	28,9	14,3	120,1
дослідження і розробки	22,1	424,9	133,3
діяльність у сферах права, бухгалтерського обліку, інжинірингу, надання послуг підприємцям	199,0	56,3	88,8
Державне управління	58,5	203,4	65,4
Освіта	170,2	78,2	101,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	73,5	76,6	77,5
Надання комунальних та індивідуальних послуг;			
діяльність у сфері культури та спорту	43,4	279,5	81,7
санітарні послуги, прибирання сміття, знищення відходів	40,0	328,8	64,9
діяльність громадських організацій	268,3	1,6	4671,1
діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	42,6	588,0	79,5
надання індивідуальних послуг	32,8	88,7	105,4

¹ У цій та таблиці 9.8 індекс капітальних інвестицій розраховується відповідно до наявної інформації за Методикою розрахунку індексу капітальних інвестицій (наказ Державного комітету статистики України від 25.12.2009р. №494).

² Див. другу виноску до табл. 9.3.

9.7. Капітальні інвестиції¹ за видами промислової діяльності*(у фактичних цінах; тис.грн.)*

	2010	2011	2012
Промисловість	486970	507704	545641
Добувна промисловість	1846	6016	3069
добування паливно-енергетичних			
корисних копалин	—	4250	... ²
добування корисних копалин,			
крім паливно-енергетичних	1846	1766	2258
Переробна промисловість	313821	416388	368093
виробництво харчових продуктів, напоїв та			
тютюнових виробів	162041	212996	170520
легка промисловість	9101	12862	8240
текстильне виробництво; виробництво одягу,			
хутра та виробів з хутра	5215	6693	4903
виробництво шкіри, виробів			
зі шкіри та інших матеріалів	3886	6169	3337
оброблення деревини та виробництво виробів з			
деревини, крім меблів	4221	14466	14726
целюлозно-паперове виробництво;			
видавнича діяльність	27582	44485	90935
виробництво коксу, продуктів			
нафтоперероблення	—	—	—
хімічна та нафтохімічна			
промисловість	63836	57652	14125
хімічне виробництво	40020	33133	5370
виробництво гумових та			
пластмасових виробів	23816	24519	8755
виробництво іншої неметалевої			
мінеральної продукції	6333	17221	3726
металургійне виробництво та виробництво			
готових металевих виробів	2407	8799	20697
машинобудування	35579	43428	42548
виробництво машин та			
устаткування	4806	6832	8089
виробництво електричного,			
електронного та оптичного			
устаткування	12542	6640	15832
виробництво транспортних			
засобів та устаткування	18231	29956	18627
інші галузі промисловості	2721	4479	2576
Виробництво та розподілення			
електроенергії, газу та води	171303	85300	174479

¹ Див. виноску до табл. 9.1.² Див. другу виноску до табл. 9.3.

9.8. Індeksi капітальних інвестицій¹ за видами промислової діяльності

	<i>(відсотків до попереднього року)</i>		
	2010	2011	2012
Промисловість	88,2	96,0	101,3
Добувна промисловість	7,3	318,2	88,0
добування паливно-енергетичних корисних копалин	—	—	... ²
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	7,6	85,7	60,4
Переробна промисловість	75,4	116,1	89,3
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	73,3	115,0	79,7
легка промисловість	82,4	106,3	118,5
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	58,7	124,0	135,2
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	170,7	77,6	75,4
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	64,6	314,8	12,8
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	123,8	152,2	204,7
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	—	—	—
хімічна та нафтохімічна промисловість	68,7	79,5	20,1
хімічне виробництво	46,4	69,5	16,2
виробництво гумових та пластмасових виробів	773,7	98,5	25,3
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	28,6	145,4	117,4
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	81,9	571,8	153,6
машинобудування	105,1	124,3	107,6
виробництво машин та устаткування	37,1	102,3	122,0
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	114,9	30,7	240,6
виробництво транспортних засобів та устаткування	185,7	249,7	84,5
інші галузі промисловості	82,6	127,2	126,6
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	165,7	49,3	163,5

¹ Див. виноску до табл. 9.6.² Див. другу виноску до табл. 9.3.

9.9. Прийняття в експлуатацію окремих виробничих потужностей

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Лінії електропередачі, км, напругою 35 кВ і вище	44,2	6,4	55,1	—	—	—
6–20 кВ	221,6	6,3	9,0	—	0,6	—
0,4 кВ	457,7	60,7	19,1	6,6	0,3	0,2
Трансформаторні понижуючі підстанції напругою 35 кВ і вище, тис.кВА	19,9	—	0,3	—	13,7	—
Свердловини, шт.						
нафтові	9	3	4	3	4	1
газові	3	1	1	—	—	—
Магістральні газопроводи й відводи від них, км	4,9	—	9,0	—	—	—
Потужності з виробництва						
макаронних виробів, т	10,0	0,3	—	—	—	—
олії, тис.т	—	—	0,1	—	0,3	—
хлібобулочних виробів, тис.т	—	—	0,1	0,5	—	—
виробів сухарних, печива, тис.т	—	—	1,3	—	—	0,2
м'яса та субпродуктів	—	—	0,3	0,02	—	0,05
м'ясних харчових, тис.т	—	—	2,5	—	4,0	—
пиломатеріалів, тис.м ³	—	—	—	—	—	—
виробів з паперу	—	—	—	—	—	—
господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення, тис.т	—	—	—	—	—	7,0
Потужності з оброблення молока рідкого і вершків, тис.т	—	—	—	—	—	22,5
Автоматичні телефонні станції, тис. номерів						
міські	13,2	6,4	9,6	—	0,4	—
сільські	—	1,1	2,4	—	—	—
Автомобільні дороги загаль- ного користування з твердим покриттям, км	163,2	20,8	7,0	0,1	5,2	—

9.10. Прийняття в експлуатацію окремих об'єктів та потужностей сільськогосподарського призначення

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Тваринницькі приміщення, тис. скотомісць						
для великої рогатої худоби	19,9	0,1	0,4	—	6,4	0,6
для свиней	4,2	0,1	2,8	—	—	—
для овець	2,4	—	—	—	—	—
для птиці, тис. птахомісць	200,0	—	60,0	—	—	65,0
Тваринницькі комплекси по вирощуванню і відгодівлі молодняка великої рогатої худоби, тис.шт.	—	—	0,8	—	—	—
Кормоцехи для тваринництва, т за добу	370,0	—	—	—	—	—
Сховища для картоплі, овочів та фруктів, тис.т одночасного зберігання	72,2	2,1	9,0	—	5,0	—
Зерноасіннесховища, тис.т одночасного зберігання	36,3	5,5	2,0	70,3	80,0	8,0
Зерноочисні та зерноочисно-сушильні пункти, тис.т	—	—	—	45,0	133,0	621,8
Сіносховища, тис.т одночасного зберігання	7,9	—	—	—	6,7	—
Силосні та сінажні споруди, тис.м ³	61,6	—	—	—	—	171,0
Осушені землі, тис.га	6,3	—	—	—	—	—
Автомобільні дороги з твердим покриттям внутрігосподарського призначення, км	324,4	5,7	8,9	—	—	—

9.11. Індекси обсягів виконаних будівельних робіт у містах обласного значення та районах

(відсотків до попереднього року)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Чернігівська область	114,9	89,3	54,1	61,9	114,6	91,6
м. Чернігів	106,8	108,5	50,2	72,5	114,5	82,9
м. Ніжин	83,9	75,0	37,4	45,8	211,8	244,3
м. Прилуки	174,7	34,1	73,8	67,6	88,5	132,5
райони						
Бахмацький	67,1	81,4	21,3	45,0	185,7	28,3
Бобровицький	58,4	92,6	14,7	... ¹	—	—
Борзнянський	62,6	96,5	32,3	58,7	178,0	73,4
Варвинський	136,1	66,4	40,6	—	... ¹	—
Городнянський	79,7	53,1	15,2	... ¹	... ¹	... ¹
Ічнянський	45,2	85,3	42,9	62,2	95,9	59,1
Козелецький	69,7	75,7	35,1	34,9	99,9	38,7
Коропський	92,1	121,6	24,2	62,0	211,3	69,3
Корюківський	62,0	52,4	45,1	80,3	246,8	53,5
Куликівський	62,9	89,6	—	—	—	—
Менський	91,4	63,7	82,4	9,6	212,3	62,9
Ніжинський	70,8	72,7	84,6	10,6	531,1	43,0
Н.-Сіверський	54,4	60,4	22,5	127,5	53,8	301,5
Носівський	57,9	81,8	84,2	54,5	173,0	24,4
Прилуцький	357,8	97,5	41,3	107,0	124,4	17,0
Ріпкинський	59,8	51,8	140,8	... ¹	—	—
Семенівський	43,0	77,6	—	—	—	—
Сосницький	64,6	103,1	76,8	... ¹	... ¹	... ¹
Срібнянський	77,0	100,4	4,8	... ¹	4272,4	... ¹
Талалаївський	113,4	108,1	71,9	... ¹	... ¹	... ¹
Чернігівський	97,6	83,8	40,1	76,3	81,6	123,2
Щорський	71,6	118,0	73,4	66,3	44,2	... ¹

¹ Див. другу виноску до табл. 9.3.

9.12. Індекси обсягів виконаних будівельних робіт за видами діяльності

	<i>(відсотків до попереднього року)</i>					
	2001	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	109,8	89,3	54,1	61,9	114,6	91,6
Підготовка будівельних ділянок	126,7	46,4	60,3	41,5	132,7	160,6
Будівництво будівель та споруд	110,8	90,3	56,3	64,8	117,5	87,8
Установлення інженерного устаткування будівель та споруд	58,0	105,9	39,5	63,5	83,3	70,6
Роботи з завершення будівництва	166,3	66,5	0,3	259,1	—	32,4

9.13. Розподіл обсягів виконаних будівельних робіт за видами діяльності

	<i>(відсотків)</i>					
	2001	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Підготовка будівельних ділянок	34,5	3,0	11,8	7,9	9,0	14,4
Будівництво будівель та споруд	59,2	84,3	77,9	81,5	82,4	76,3
Установлення інженерного устаткування будівель та споруд	5,9	12,4	10,3	10,6	8,6	9,2
Роботи з завершення будівництва	0,4	0,3	0,0	0,0	—	0,1

ЖИТЛОВЕ Й СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ БУДІВНИЦТВО

9.14. Прийняття в експлуатацію житла та інших об'єктів соціальної сфери

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Житлові будівлі, тис.м ² загальної площі	481,0	94,7	152,6	160,0 ¹	157,7 ¹	191,4 ¹
Дошкільні заклади, місць	1055	—	35	—	40	75
Загальноосвітні навчальні заклади, учнівських місць	7134	260	—	—	—	546
Лікарні, ліжок	210	52	30	45	—	—
Амбулаторно-поліклінічні заклади, відвідувань за зміну	210	20	17	30	61	6
Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів, місць	—	20	12	—	—	—
Клуби й будинки культури, місць	2750	—	250	—	—	—

¹ У цій та наступних таблицях (9.15, 9.16, 9.18–9.20), діаграмі 9.17 – з урахуванням обсягів житла, прийнятого в експлуатацію відповідно до Порядку (наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.06.2011р. №91) та Тимчасового порядку (постанова Кабінету Міністрів України від 09.09.2009р. №1035).

9.15. Розподіл кількості та загальної площі прийнятих в експлуатацію житлових будівель за їх видами

	2003	2005	2009	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Одиниць						
Усього	545	697	308	822	614	1014
будинки одноквартирні	528	670	297	814	595	1004
будинки з двома та більше квартирами	17	26	11	8	19	9
гуртожитки	—	1	—	—	—	1
Тис.м² загальної площі						
Усього	104,5	152,6	104,8	160,0	157,7	191,4
будинки одноквартирні	59,8	75,7	41,9	109,2	96,7	150,9
будинки з двома та більше квартирами	44,6	76,8	62,7	49,3	61,0	37,0
гуртожитки	0,1	0,1	0,2	1,5	—	3,5

¹ Див. виноску до табл. 9.14.

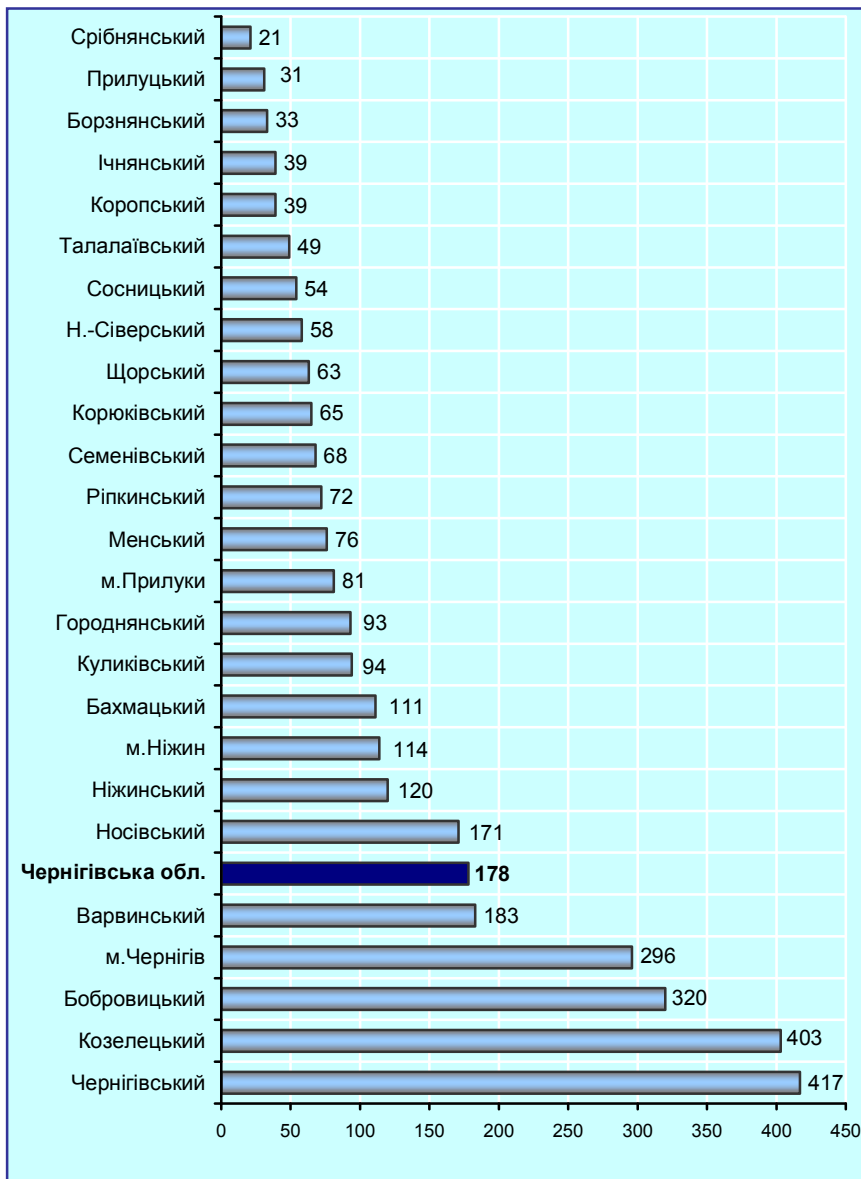
9.16. Прийняття в експлуатацію житла в містах обласного значення та районах

	<i>(тис.м² загальної площі)</i>					
	1990	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Чернігівська область	481,0	94,7	152,6	160,0	157,7	191,4
м.Чернігів	131,6	27,2	87,3	59,3	76,3	86,0
м.Ніжин	23,3	10,0	11,2	5,2	9,4	8,3
м.Прилуки	27,9	3,1	6,6	7,2	10,6	4,7
райони						
Бахмацький	20,0	8,3	4,0	1,6	1,6	5,2
Бобровицький	9,7	2,5	2,0	8,8	8,0	11,0
Борзнянський	10,6	1,9	3,0	2,1	0,9	1,1
Варвинський	12,6	2,7	1,1	0,1	1,9	3,1
Городнянський	13,3	1,6	2,4	3,0	1,5	2,8
Ічнянський	20,1	3,5	2,9	1,5	2,1	1,3
Козелецький	13,5	3,5	2,5	14,0	12,2	19,8
Коропський	7,7	2,2	1,8	1,0	0,8	1,0
Корюківський	11,8	3,4	3,6	2,6	5,3	1,8
Куликівський	4,7	1,0	1,1	1,4	1,6	1,7
Менський	19,1	2,9	2,2	3,4	3,0	2,9
Ніжинський	4,8	1,6	1,7	3,0	3,0	3,5
Н.-Сіверський	10,4	1,2	3,8	2,3	0,5	1,7
Носівський	12,7	2,4	1,4	3,2	2,2	5,3
Прилуцький	1,4	3,6	2,3	1,0	1,4	1,2
Ріпкинський	9,9	1,5	0,7	2,9	0,9	2,1
Семенівський	13,6	2,1	1,9	2,0	0,8	1,3
Сосницький	6,2	0,6	1,3	0,5	2,8	1,1
Срібнянський	3,4	1,7	0,3	0,5	0,1	0,2
Талалаївський	5,7	1,8	1,6	1,1	0,2	0,7
Чернігівський	17,4	3,3	4,3	31,8	9,6	22,1
Щорський	11,4	1,1	1,6	0,5	1,0	1,5
Нерозподілені	58,2	—	—	—	—	—

¹ Див. виноску до табл. 9.14.

9.17. Прийняття в експлуатацію житла в містах обласного значення та районах у 2012 році¹

(м² загальної площі на 1000 осіб)

¹ Див. виноски до табл. 9.14.

9.18. Прийняття в експлуатацію житла, збудованого фізичними особами, у містах обласного значення та районах

	<i>(тис.м² загальної площі)</i>					
	1990	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Чернігівська область	144,3	62,9	74,4	109,2	96,4	150,0
м.Чернігів	16,0	12,5	19,5	10,0	28,5	52,6
м.Ніжин	2,5	3,4	9,2	5,2	7,5	6,4
м.Прилуки	13,3	1,6	2,6	7,2	6,9	4,7
райони						
Бахмацький	7,0	3,1	2,6	1,6	1,6	1,7
Бобровицький	7,1	2,3	1,5	8,8	8,0	11,0
Борзнянський	3,7	1,8	3,0	0,6	0,9	1,1
Варвинський	2,9	1,7	1,1	0,1	1,9	2,9
Городнянський	9,1	1,5	2,4	3,0	1,5	2,8
Ічнянський	6,1	3,4	2,4	1,5	2,1	1,3
Козелецький	9,2	2,6	2,3	14,0	12,2	19,6
Коропський	2,8	1,7	0,8	1,0	0,6	1,0
Корюківський	4,8	3,2	3,6	2,6	1,4	1,3
Куликівський	1,4	0,9	1,1	1,4	1,6	1,7
Менський	10,9	2,9	2,0	3,4	1,9	2,9
Ніжинський	2,5	1,6	1,7	3,0	3,0	3,5
Н.-Сіверський	4,1	0,9	3,2	2,3	0,5	1,7
Носівський	6,7	2,4	1,4	3,2	2,2	3,6
Прилуцький	6,4	3,6	2,3	1,0	1,4	1,2
Ріпкинський	3,2	1,4	0,7	2,9	0,9	2,1
Семенівський	4,1	2,1	1,9	2,0	0,8	1,3
Сосницький	3,5	0,5	1,3	0,5	0,7	1,1
Срібнянський	2,0	1,7	0,3	0,5	0,1	0,2
Талалаївський	2,9	1,8	1,6	1,1	0,2	0,7
Чернігівський	7,7	3,2	4,3	31,8	9,3	22,1
Щорський	4,4	1,1	1,6	0,5	0,7	1,5

¹ Див. виноску до табл. 9.14.

9.19. Прийняття в експлуатацію загальної площі житла в міських поселеннях та сільській місцевості

	2000	2005	2009	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Усього						
Прийняття в експлуатацію загальної площі, тис.м²	94,7	152,6	104,8	160,0	157,7	191,4
у міських поселеннях	80,1	140,3	89,9	102,5	126,7	139,4
у сільській місцевості	14,6	12,3	14,9	57,5	31,0	52,0
На 1000 населення						
Прийняття в експлуатацію загальної площі, м²	74	131	95	146	145	178
у міських поселеннях	110	202	132	151	187	206
у сільській місцевості	27	26	35	139	76	130

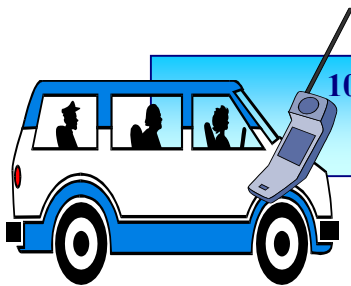
¹ Див. виноску до табл. 9.14.

9.20. Прийняття в експлуатацію житлових будівель у містах обласного значення та районах

	2003	2005	2009	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Чернігівська область	545	697	308	822	614	1014
м. Чернігів	125	155	52	52	148	251
м. Ніжин	12	93	13	24	32	37
м. Прилуки	23	24	17	49	33	35
райони						
Бахмацький	19	32	10	13	13	18
Бобровицький	33	15	18	78	75	106
Борзнянський	17	22	10	6	7	10
Варвинський	6	9	3	2	15	22
Городнянський	15	31	27	28	10	28
Ічнянський	25	25	6	16	11	13
Козелецький	36	20	23	110	72	141
Коропський	9	9	1	7	6	11
Корюківський	30	44	12	27	12	9
Куликівський	13	10	3	12	13	13
Менський	23	19	3	30	18	30
Ніжинський	10	13	11	23	22	24
Н.-Сіверський	30	40	9	19	5	16
Носівський	5	11	11	31	18	30
Прилуцький	16	18	8	10	8	9
Ріпкинський	5	8	12	25	10	27
Семенівський	15	19	—	19	7	13
Сосницький	18	10	4	4	5	10
Срібнянський	—	3	7	5	1	2
Талалаївський	10	15	—	10	2	6
Чернігівський	43	35	46	216	65	139
Щорський	7	17	2	6	6	14

¹ Див. виноски до табл. 9.14.

10. ТРАНСПОРТ І ЗВ'ЯЗОК

Перевезення вантажів – загальний обсяг вантажів, який навантажено та транспортовано рухомим складом окремих видів транспорту (вантажними автомобілями, залізничними вагонами, річковими та морськими суднами, літаками) або трубопроводами. Вимірюється в тоннах (перекачка газу, аміаку – у тоннах або кубічних метрах).

Вантажооборот – загальний обсяг вантажної транспортної роботи, що дорівнює сумі добутків перевезеного вантажу на відстань перевезення кожної партії вантажу. Вимірюється в тонно-кілометрах.

Відправлення пасажирів – загальна кількість пасажирів, прийнятих до перевезення.

Перевезення пасажирів – загальна кількість пасажирів, транспортованих рухомим складом окремих видів транспорту (автобусами, тролейбусами, залізничними пасажирськими вагонами, річковими суднами, літаками).

Пасажирооборот – загальний обсяг пасажирської роботи, що дорівнює сумі добутків кількості пасажирів (групи пасажирів) на відстань їх перевезення. Вимірюється в пасажиро-кілометрах.

Міські перевезення – перевезення пасажирів у межах території населеного пункту.

Приміські перевезення – перевезення пасажирів за маршрутами завдовжки до 50 кілометрів незалежно від адміністративно-територіального поділу, крім міських маршрутів.

Міжміські перевезення – перевезення пасажирів на маршрутах, довжина яких перевищує 50 кілометрів і які проходять у межах території області (внутрішньообласні) або виходять за межі території області (міжобласні).

Щільність шляхів сполучення – довжина шляхів сполучення в розрахунку на одиницю площі території області.

Продукція (послуги) підприємств зв'язку – обсяг послуг, наданих підприємствами пошти та зв'язку населенню, підприємствам, організаціям, установам та іншим споживачам (відправлення газет, журналів, листів, телеграм, грошових переказів і пенсійних виплат, надання міжміських та міжнародних телефонних переговорів тощо).

ТРАНСПОРТ

10.1. Перевезення вантажів за видами транспорту

	<i>(тис.м)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Транспорт	93824	13354	15620	12547	13266	12855
Наземний	91164	13227	15030	12432	13205	12855
залізничний ¹	...	...	...	...	...	...
автомобільний ²	91164	13227	15030	12432	13205	12855
Водний	...	...	...	...	...	...
річковий	...	...	...	...	...	...
Авіаційний	0,0	—	—	—	—	—

¹ У цій та наступних таблицях (10.2, 10.6) показники обчислюються на державному рівні.

² У цій та наступних таблицях (10.2–10.4) з 2005р. – з урахуванням комерційних вантажних перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями.

³ У цій та наступних таблицях (10.2, 10.5, 10.6) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

10.2. Вантажооборот за видами транспорту

	<i>(млн.ткм)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Транспорт	2422,7	351,8	943,6	1261,3	1324,3	971,5
Наземний	2120,3	288,0	773,0	1201,2	1323,6	971,5
залізничний ¹	...	...	...	...	...	...
автомобільний ²	2120,3	288,0	773,0	1201,2	1323,6	971,5
Водний	...	...	...	...	...	...
річковий	...	...	...	...	...	...
Авіаційний	0,1	—	—	—	—	—

¹ Див. першу виноску до табл. 10.1.

² Див. другу виноску до табл. 10.1.

³ Див. третю виноску до табл. 10.1.

10.3. Перевезення вантажів автомобільним транспортом у містах обласного значення та районах¹

(тис. т)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	91164	13227	15030²	12432	13205	12855
м. Чернігів	27122	1695	1704	1636	1671	1194
м. Ніжин	2395	460	293	166	245	195
м. Прилуки	3824	104	248	177	206	183
райони						
Бахмацький	4486	882	930	778	896	1143
Бобровицький	3168	1184	2180	1704	1093	1605
Борзнянський	3152	626	562	342	549	445
Варвинський	1134	202	305	299	374	453
Городнянський	1709	428	447	455	437	314
Ічнянський	3159	828	1049	790	902	810
Козелецький	3440	638	527	402	298	313
Коропський	1914	396	208	99	107	80
Корюківський	1901	390	426	293	341	311
Куликівський	1415	238	44	27	48	22
Менський	3127	449	624	475	500	465
Ніжинський	3650	827	676	503	548	595
Н.-Сіверський	3614	485	371	202	224	277
Носівський	2901	762	708	247	540	439
Прилуцький	4022	609	407	1092	1440	1583
Ріпкинський	3114	321	959	1554	1413	1097
Семенівський	2228	242	257	182	245	208
Сосницький	1092	174	141	49	67	91
Срібнянський	1025	202	241	241	293	270
Талалаївський	1253	200	155	125	170	124
Чернігівський	4657	786	473	422	440	474
Щорський	1662	99	262	172	158	164

¹ Див. другу виноску до табл. 10.1.

² З урахуванням нерозподіленої частини обсягів вантажних перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, – 833 тис. т.

10.4. Вантажооборот автомобільного транспорту в містах обласного значення та районах¹

	<i>(млн.ткм)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	2120,3	288,0	773,0²	1201,2	1323,6	971,5
м.Чернігів	577,5	73,4	145,7	713,8	731,4	435,2
м.Ніжин	95,6	17,2	17,8	32,2	38,2	31,0
м.Прилуки	111,4	4,3	5,4	77,0	105,4	102,8
райони						
Бахмацький	105,3	13,7	16,1	16,1	18,6	17,0
Бобровицький	80,7	19,2	28,5	31,8	33,5	36,4
Борзнянський	63,1	7,9	7,7	11,5	17,6	12,7
Варвинський	42,6	4,5	5,5	11,3	16,5	15,1
Городнянський	46,6	11,5	6,4	14,1	14,7	9,7
Ічнянський	67,9	11,4	18,0	14,0	18,1	16,7
Козелецький	102,4	12,9	25,1	42,1	54,1	50,1
Коропський	61,6	6,4	6,2	5,5	6,5	4,9
Корюківський	50,2	8,6	12,5	25,4	31,6	31,6
Куликівський	31,9	2,6	3,9	2,5	3,4	2,9
Менський	77,6	9,6	19,4	39,1	40,6	32,3
Ніжинський	83,2	18,4	12,9	18,6	20,4	18,7
Н.-Сіверський	55,3	11,5	8,8	10,8	12,2	14,4
Носівський	64,0	7,2	5,1	7,8	10,5	8,3
Прилуцький	92,3	10,2	7,2	25,9	36,0	38,8
Ріпкинський	57,1	6,1	6,9	22,2	23,1	15,0
Семенівський	38,2	5,0	4,9	5,4	5,8	4,7
Сосницький	31,6	2,5	2,8	4,8	5,7	4,6
Срібнянський	31,3	3,0	5,7	8,8	11,7	12,4
Талалаївський	27,1	2,4	1,8	3,5	4,7	3,3
Чернігівський	86,8	15,6	9,7	47,6	54,0	45,2
Щорський	39,0	2,9	6,5	9,4	9,3	7,7

¹ Див. другу виноску до табл. 10.1.

² З урахуванням нерозподіленої частини вантажообороту, виконаного фізичними особами-підприємцями, – 382,5 млн.ткм.

10.5. Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту

(тис.)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Транспорт	267935	193682	166038	137611	115279	133652
Наземний	267764	193663	166010	137595	115259	133632
залізничний ¹	17175	22545	12823	12493	10213	9339
автомобільний						
(автобуси) ²	161089	70332	78437	85970	70411	83869
тролейбусний	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
Водний	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
річковий	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
Авіаційний	21	—	—	—	—	—

¹ З 2005р. – без даних станції “Славутич”.

² У цій та наступній таблиці (10.6) з 2000р. – з урахуванням обсягів автомобільних пасажирських перевезень, виконаних суб'єктами малого бізнесу.

³ Див. третю виноску до табл. 10.1.

10.6. Пасажирооборот за видами транспорту

(млн.пас.км)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Транспорт	2514,4	1417,8	1265,0	1029,1	909,7	1003,7
Наземний	2509,6	1417,3	1264,4	1028,8	909,4	1003,4
залізничний ¹	...	...	...	...	...	...
автомобільний						
(автобуси) ²	2044,2	893,2	928,0	852,7	753,5	817,4
тролейбусний	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
Водний	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
річковий	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³	... ³
Авіаційний	0,4	—	—	—	—	—

¹ Див. першу виноску до табл. 10.1.

² Див. другу виноску до табл. 10.5.

³ Див. третю виноску до табл. 10.1.

10.7. Наявність автомобільного транспорту¹

	1995	2000	2005	2009	2010	2011
Вантажні автомобілі	33816	28895	26230	25335	24755	33694
у тому числі в особистій власності фізичних осіб	5737	8864	8829	10312	10474	16933
Автобуси	3767	3438	3797	3787	3904	5257
у тому числі в особистій власності фізичних осіб	306	749	1854	2052	2183	2358
Легкові автомобілі	100587	104757	96823	114135	115581	120683
у тому числі в особистій власності фізичних осіб	96021	100383	91101	108047	109697	113187
Мототранспорт	121631	79802	40732	28653	28896	37989
у тому числі в особистій власності фізичних осіб	120226	78842	40400	28362	28651	37581

¹ Показники наявності автотранспорту наведено за 1995, 2000рр. за даними звіту ф.№1-тр на кінець року; за 2005р. – за даними УДАІ УМВС України в Чернігівській області станом на 1 серпня; за 2009, 2010рр. – станом на 15 грудня; за 2011р. – станом на 1 січня 2012р.

10.8. Кількість легкових автомобілів у приватній власності в містах обласного значення та районах¹

	<i>(тис.)</i>					
	1990	2000	2005	2009	2010	2011
Чернігівська область	76,1	100,4	91,1	108,0	109,7	113,2
м. Чернігів	20,3	33,9	31,3	39,9	39,9	41,2
м. Ніжин ²	6,4	9,4	9,2	9,4	10,7	10,8
м. Прилуки ²	5,9	7,8	9,8	11,0	11,1	12,0
райони						
Бахмацький	3,3	4,1	3,7	5,2	4,0	4,1
Бобровицький	1,3	1,5	1,7	2,0	1,9	2,1
Борзнянський	2,6	2,4	2,2	2,9	3,0	3,1
Варвинський	1,7	2,2	2,3	2,6	2,6	2,7
Городнянський	1,5	1,1	1,6	2,1	2,2	2,2
Ічнянський	2,1	2,2	2,0	2,1	3,4	3,4
Козелецький	4,1	5,5	4,5	4,4	4,5	4,6
Коропський	1,7	1,7	1,5	1,6	1,6	1,7
Корюківський	1,4	1,8	1,8	1,7	1,9	1,9
Куликівський	1,1	0,8	1,6	1,4	1,4	1,4
Менський	2,3	2,7	2,0	1,6	3,3	3,2
Ніжинський	3,3	2,4	...	...	...	...
Н.-Сіверський	1,0	1,5	1,4	2,1	2,1	2,1
Носівський	1,9	2,2	1,8	2,4	2,5	2,6
Прилуцький	3,1	3,8	...	...	...	...
Ріпкинський	2,2	2,2	1,7	1,8	1,8	1,8
Семенівський	1,4	1,4	1,3	1,8	1,8	1,9
Сосницький	1,3	1,0	1,0	2,2	2,3	2,3
Срібнянський	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1
Талалаївський	0,8	1,3	1,1	2,3	1,2	1,2
Чернігівський	3,5	4,6	4,3	3,7	3,6	3,8
Щорський	0,9	1,9	2,4	2,8	1,9	2,0

¹ Показники наведено: за 1990, 2000рр. – за даними звіту ф.№1-тр на кінець року; за 2005р. – за даними УДАІ УМВС України в Чернігівській області станом на 1 серпня; за 2009, 2010рр. – станом на 15 грудня; за 2011р. – станом на 1 січня 2012р.

² З 2005р. – включаючи дані району.

ШЛЯХИ СПОЛУЧЕННЯ

10.9. Довжина шляхів сполучення

	<i>(на кінець року; км)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування	892	908	891	856	856	851
Довжина автомобільних доріг загального користування	7138	7654	7680	7717	7717	7717
у тому числі з твердим покриттям	6449	6983	7155	7222	7227	7227
Експлуатаційна довжина тролейбусних ліній загального користування (в однопутному обчисленні)	103	103	103	103	107	107

10.10. Щільність шляхів сполучення

	<i>(на кінець року; км шляхів на 1 тис. км² території)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування	28	28	28	27	27	27
Автомобільні дороги загального користування з твердим покриттям	202	219	224	226	227	227

10.11. Автомобільні дороги загального користування за типами покриття

	<i>(на кінець року, км)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Довжина автомобільних доріг, усього	7295,0	7654,3	7680,4	7717,1	7717,1	7717,1
Дороги з твердим покриттям	6715,0	6982,6	7155,3	7221,9	7227,1	7227,1
за типами покриття						
цементобетонне	347,5	341,5	343,9	287,9	196,3	196,3
асфальтобетонне	2086,1	2352,2	2658,7	3090,8	3187,6	3187,6
чорне шосе та чорне гравійне	3324,2	3365,6	3285,9	3049,9	3049,9	3049,9
біле шосе (щебеневе, шлакове й гравійне)	388,1	387,4	372,9	350,0	350,0	350,0
бруківка (включаючи буличжне)	160,9	142,9	135,8	100,5	100,5	100,5
грунтове, оброблене чорними в'язучими матеріалами	408,2	393,0	358,1	342,8	342,8	342,8
за кількістю проїзних частин						
з однією	6590,5	6856,2	7028,9	7095,5	7100,7	7100,7
з двома	124,5	126,4	126,4	126,4	126,4	126,4
Грунтові дороги	580,0	671,7	525,1	495,2	490,0	490,0

10.12. Дорожньо-транспортні пригоди на дорогах і вулицях області¹

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Дорожньо-транспортні пригоди, усього²	770	1049	3980	3567	3007	2951
у тому числі з потерпілими	770	1049	878	701	631	609
Потерпілі в дорожньо-транспортних пригодах	967	1364	1243	980	885	866
загинуло	126	167	143	132	120	143
поранено	841	1197	1100	848	765	723

¹ За даними УДАІ УМВС України в Чернігівській області.

² До 2005р. включно – дорожньо-транспортні пригоди, в яких були потерпілі, з 2009р. – усі, тобто й ті, що призвели до матеріальних збитків без потерпілих.

ЗВ'ЯЗОК

10.13. Доходи підприємств від надання послуг пошти та зв'язку

	<i>(у фактичних цінах з урахуванням ПДВ; тис.грн.)</i>					
	1995	2000	2005 ¹	2010	2011	2012
Усього	26640,1	104873,7	724228,7	1223251,8	1324690,8	1399693,8
Поштовий	7575,6	15566,6	33948,3	64234,6	66984,1	71681,8
Телеграфний	371,4	633,0	480,9	360,9	255,5	319,8
Телефонний міський	10463,9	35406,9	39139,5	74744,5	77392,7	96347,0
Телефонний сільський	2562,3	7336,8	6832,1	10986,1	12663,7	14766,3
Телефонний міжміський (включаючи міжнародний)	1906,7	37043,2	91811,1	44486,6	37748,0	32688,2
Кур'єрська діяльність	...	...	...	—	—	—
Проводове мовлення	2523,8	2477,7	1719,7	5512,8	4355,8	5098,8
Спеціальний і фельд-зв'язок	133,2	363,6	831,7	2200,9	2090,9	2108,0
Передача та прийом телевізійних і радіо-програм, радіозв'язку у тому числі кабельне телебачення	970,5	4853,8	15740,1	24034,9	29075,0	39924,6
Нагляд та технічний контроль за використанням радіочастот ²	132,7	291,7	719,1	729,8	721,8	844,4
Комп'ютерний у тому числі надання доступу до мережі "Інтернет"	...	580,1	4301,0	39571,1	50023,3	66986,6
Мобільний ³	...	...	...	37679,8	47698,6	63903,0
стільниковий	...	320,3	528651,2	956389,6	1043380,0	1068928,3
пейджинговий	...	...	528609,3	956389,6	1043380,0	1068928,3
транкінговий	...	295,4	41,9	—	—	—
	...	24,9	—	—	—	—

¹ Включаючи супутниковий зв'язок, доходи від якого у 2005р. становили 54,0 тис.грн., а з 2010р. окремо не виділяються.

² У цій та наступній таблиці (10.14) до 2005р. – держінспекція електрозв'язку.

³ У цій та наступній таблиці (10.14) з 2010р. включено доходи від надання послуг інших видів мобільного зв'язку: супутникового, радіозв'язку, розподільчих систем (ширококоштовий доступ), цифрової безпроводової телефонії.

У 1990р. доходи підприємств від надання послуг зв'язку становили 45907 тис.крб.

10.14. Доходи підприємств від надання послуг пошти та зв'язку населенню

(у фактичних цінах з урахуванням ПДВ; тис.грн.)

	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	6569,7	56986,4	220106,4	248893,6	275470,2	1155572,6
Поштовий	920,6	3479,7	8714,6	17937,3	18695,4	20651,2
Телеграфний	176,6	406,6	328,2	273,0	196,7	234,9
Телефонний міський	3135,5	23090,6	27794,4	57628,9	60685,7	61935,9
Телефонний сільський	620,5	5438,8	5789,5	9719,4	11292,8	13203,5
Телефонний міжміський (включаючи міжнародний)	682,3	21023,0	53990,6	28178,8	23712,5	20603,4
Проводове мовлення	1034,2	1681,5	1157,3	4603,9	3677,0	4320,5
Передача і прийом телевізійних радіо-програм, радіозв'язок у тому числі кабельне телебачення	...	1772,7	7559,9	17875,9	23157,4	34534,3
	...	...	...	17875,9	23157,4	34525,0
Нагляд та технічний контроль за використанням радіочастот ¹	...	30,8	83,7	5,7	3,5	3,2
Комп'ютерний у тому числі надання доступу до мережі "Інтернет"	...	31,0	1005,1	28297,2	37718,6	52250,0
	...	...	...	28297,2	37696,5	52115,7
Мобільний ² стільниковий пейджинговий	...	31,7	113683,1	84373,5	96330,6	947835,7
	...	...	113683,0	84373,5	96330,6	947835,7
	...	31,7	0,1	—	—	—

¹ Див. другу виноску до табл. 10.13.

² Див. третю виноску до табл. 10.13.

У 1990р. доходи підприємств від надання послуг зв'язку населенню становили 18601 тис.крб.

10.15. Продукція (послуги) підприємств пошти та зв'язку загального користування

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Відправлено, млн.						
газет і журналів	117,1	15,9	17,7	17,6	18,3	20,9
листів	42,7	6,9	5,9	4,7	4,8	4,3
телеграм	1,5	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
поσιлок	1,0	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
грошових переказів і пенсійних виплат	6,2	10,1	5,8	4,8	4,0	3,7
Надано міжміських телефонних переговорів (включаючи міжнародні), млн.	16,8	26,1	72,0	71,7	35,3	61,5
У розрахунку на одну особу наявного населення						
відправлено						
листів	30,4	5,5	5,1	4,3	4,4	3,9
телеграм	1,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
поσιлок	0,7	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
надано міжміських телефонних переговорів (включаючи міжнародні)	11,9	20,5	61,7	64,9	32,3	56,8

10.16. Основні телефонні апарати загального користування в містах обласного значення та районах

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
У міських поселеннях						
Чернігівська область	141503	176828	217701¹	237898¹	226541¹	220587
м.Чернігів	...	68346	95255	106570	103940	...
м.Ніжин	...	17725	20102	20887	20481	...
м.Прилуки	...	17532	20375	20951	20943	...
райони						
Бахмацький	6163	7149	7583	7524	7213	6841
Бобровицький	3351	3759	4038	4044	3884	3774
Борзнянський	2385	2914	3175	3353	3357	3300
Варвинський	1751	2201	2452	2653	2644	2619
Городнянський	3667	4049	4404	4639	4594	4517
Ічнянський	3141	3673	3926	4088	3996	3913
Козелецький	4521	5243	6463	6747	6608	6544
Коропський	2238	2636	2816	2944	2950	2914
Корюківський	3682	4392	4884	5236	5251	5232
Куликівський	1832	1823	1851	1782	1765	1723
Менський	4841	5800	6165	6281	6276	6216
Ніжинський	12123 ²	849	948	1038	1026	20745 ²
Н.-Сіверський	3639	4250	4564	4569	4543	4527
Носівський	2536	3279	3763	3721	3547	3450
Прилуцький	13740 ²	3357	3838	4198	3831	24217 ²
Ріпкинський	3279	5016	5246	5388	5298	5161
Семенівський	2767	2900	2930	3008	3038	3038
Сосницький	2190	2313	2478	2745	2734	2704
Срібнянський	1248	1095	1035	1161	1156	1147
Талалаївський	1450	1925	1766	1815	1808	1793
Чернігівський	57999 ²	1547	1982	1833	1816	102469 ²
Щорський	2960	3055	3579	3765	3761	3743

Продовження табл. 10.16

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
У сільській місцевості						
Чернігівська область	44847	50317	61193	61781	60675	58657
райони						
Бахмацький	1864	1762	2098	2125	2082	2008
Бобровицький	2371	2979	4054	3997	3948	3796
Борзнянський	2629	3298	3568	3463	3374	3171
Варвинський	827	867	1349	1330	1303	1268
Городнянський	2497	2215	2660	2566	2511	2400
Ічнянський	2033	2492	2618	2538	2479	2381
Козелецький	2579	2728	3494	3087	2934	2730
Коропський	1824	1857	2252	2354	2351	2311
Корюківський	1453	1469	1688	1683	1650	1605
Куликівський	1634	1894	2036	2021	1962	1863
Менський	2486	3031	3578	4015	3995	3961
Ніжинський	2271	3143	3444	3395	3320	3125
Н.-Сіверський	2057	2326	2544	2618	2538	2481
Носівський	1364	1475	2184	2920	2872	2805
Прилуцький	3540	4139	5682	5479	5373	5202
Ріпкинський	1897	2263	2621	2590	2559	2480
Семенівський	1570	1250	1419	1348	1333	1310
Сосницький	2034	2448	2703	2504	2478	2394
Срібнянський	1459	1330	1439	1362	1348	1315
Талалаївський	1136	1103	1115	1000	975	938
Чернігівський	3863	5136	7359	8097	8014	7870
Щорський	1459	1112	1288	1289	1276	1243

¹ З урахуванням нерозподіленої частини телефонів: за 2005р. – 2083, за 2010р. – 6958, за 2011р. – 81.

² У цій та наступних таблицях (10.17, 10.18) – включаючи показники міст обласного значення.

10.17. Основні домашні телефонні апарати загального користування в містах обласного значення та районах

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
У міських поселеннях						
Чернігівська область	108688	151505	187955	204131¹	195273	190452
м.Чернігів	...	57957	82061	89388	87232	...
м.Ніжин	...	15871	18121	18862	18519	...
м.Прилуки	...	15116	18143	18771	18484	...
райони						
Бахмацький	4888	6257	6768	6684	6430	6082
Бобровицький	2582	3117	3435	3520	3370	3294
Борзнянський	1688	2487	2754	2882	2890	2843
Варвинський	1319	1837	2144	2306	2298	2279
Городнянський	2537	3534	3906	4138	4091	4012
Ічнянський	2355	3151	3346	3504	3426	3353
Козелецький	3336	4404	5668	5938	5857	5801
Коропський	1513	2174	2397	2490	2494	2475
Корюківський	2623	3683	4170	4514	4536	4521
Куликівський	1220	1480	1578	1517	1499	1459
Менський	3300	4872	5356	5519	5525	5481
Ніжинський	9439 ²	767	863	942	931	18754 ²
Н.-Сіверський	2783	3575	3864	3966	3948	3933
Носівський	1941	2903	3353	3332	3160	3070
Прилуцький	10858 ²	3431	3509	3555	3527	21501 ²
Ріпкинський	2303	4329	4624	4726	4643	4515
Семенівський	2005	2344	2536	2650	2677	2677
Сосницький	1555	1942	2128	2356	2344	2323
Срібнянський	766	789	810	919	911	906
Талалайвський	1034	1581	1509	1562	1557	1545
Чернігівський	46444 ²	1337	1802	1655	1640	86356 ²
Щорський	2199	2567	3110	3280	3284	3272

Продовження табл. 10.17

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
У сільській місцевості						
Чернігівська область	25961	43314	55085	56369	55439	53542
райони						
Бахмацький	1077	1454	1843	1882	1839	1768
Бобровицький	1551	2618	3786	3742	3693	3539
Борзнянський	1548	2884	3228	3161	3080	2900
Варвинський	454	685	1211	1226	1199	1164
Городнянський	1472	1908	2357	2287	2242	2142
Ічнянський	1140	2072	2257	2255	2213	2123
Козелецький	1236	2184	3036	2675	2550	2365
Коропський	961	1474	1910	2069	2071	2041
Корюківський	747	1193	1459	1470	1454	1415
Куликівський	928	1694	1874	1875	1825	1733
Менський	1463	2695	3261	3721	3706	3675
Ніжинський	1322	2792	3149	3126	3057	2869
Н.-Сіверський	1203	1931	2202	2302	2244	2186
Носівський	669	1247	1984	2720	2676	2612
Прилуцький	2288	3824	5348	5149	5046	4878
Ріпкинський	962	1906	2328	2378	2350	2282
Семенівський	970	1101	1250	1210	1196	1173
Сосницький	1336	2203	2472	2299	2276	2204
Срібнянський	1096	1163	1291	1233	1219	1186
Талалаївський	654	951	985	898	876	836
Чернігівський	2165	4453	6744	7559	7505	7365
Щорський	719	882	1110	1132	1122	1086

¹ З урахуванням нерозподіленої частини телефонів – 5155.

² Див. другу виноску до табл. 10.16.

10.18. Потреба в домашніх телефонних апаратах у містах обласного значення та районах¹

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	75944	53613	34419	11817	11504	10965
м.Чернігів	...	21043	8703	3729	3792	...
м.Ніжин	...	5022	3335	224	350	...
м.Прилуки	...	5658	1320	848	806	...
райони						
Бахмацький	2378	900	955	329	259	138
Бобровицький	1864	2354	1374	39	42	35
Борзнянський	904	1428	678	371	54	384
Варвинський	821	952	690	382	382	197
Городнянський	959	111	525	290	295	261
Ічнянський	1187	1498	1525	99	691	677
Козелецький	1649	2270	2557	127	67	67
Коропський	573	266	714	285	231	174
Корюківський	1155	1003	552	18	18	24
Куликівський	424	36	239	140	135	104
Менський	1984	1224	1640	320	200	139
Ніжинський	8606 ²	1516	1590	62	146	480 ²
Н.-Сіверський	1098	87	360	432	160	326
Носівський	1317	1342	1010	358	278	253
Прилуцький	8715 ²	656	297	224	222	1012 ²
Ріпкинський	1343	435	1161	681	653	642
Семенівський	1049	95	298	125	125	141
Сосницький	1141	687	299	130	128	96
Срібнянський	531	535	505	162	157	153
Талалаївський	428	295	168	10	10	15
Чернігівський	36226 ²	3144	2922	1832	1710	5423 ²
Щорський	1592	1056	1002	600	593	224

¹ Незадоволені заяви на встановлення домашніх телефонних апаратів.² Див. другу виноску до табл. 10.16.

10.19. Кількість телефонізованих об'єктів у сільській місцевості

	<i>(на кінець року)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Школи та дошкільні заклади	993	742	716	671	657	652
Медичні заклади	795	700	709	792	772	778
Сільськогосподарські підприємства	599 ¹	626	531	430	404	382
Малонаселені сільські пункти з населенням до 50 осіб	239	239	276	250	250	224
від 51 до 200 осіб	435	421	398	281	298	264

¹ Радгоспи та колгоспи (включаючи риболовецькі).

10.20. Забезпеченість населення телефонними апаратами загального користування

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Основні домашні телефонні апарати ¹ (на 100 сімей)	27	41	50	57	55	54
Таксофони універсальні, телефонні апарати (лінії) переговорних пунктів ² (на 100 тис. осіб)	35	32	89	52	52	20
Таксофони (на 10 тис. осіб)	15	7	3	—	—	—

¹ З 2005рр. — з урахуванням відомчих.

² У 1990–2005рр. — міжміські, міжнародні та універсальні таксофони.

11. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Статистичну інформацію про зовнішню торгівлю товарами підготовлено на основі даних вантажних митних декларацій (ВМД), які заповнюють декларанти при митному оформленні документів, а також статистичних звітів підприємств та організацій області щодо експорту-імпорту товарів, що не підлягають митному декларуванню. Дані про експорт товарів наведено за країнами призначення, про імпорт – за країнами походження.

Країна призначення – це країна, яка визначена на момент відвантаження як кінцева країна призначення товару.

Країною походження вважається країна, в якій товар було повністю вироблено або достатньо перероблено.

Оцінка вартості товарів проводиться в національній валюті України. Перерахунок у долари США здійснюється на дату оформлення вантажної митної декларації за офіційним курсом Національного банку України в цей день, за звітами підприємств – на основі середньоквартального курсу валют.

Статистичну інформацію про **зовнішню торгівлю послугами** підготовлено на основі звітів підприємств та організацій області за формами державної статистичної звітності.

Облік послуг проводиться у вартісному виразі (у валюті контракту). Перерахунок вартості послуг у долари США та національну валюту України здійснюється за середньоквартальним курсом, розрахованим на основі щоденних офіційних курсів валют, установлених Національним банком України.

Статистичну інформацію про прямі іноземні інвестиції сформовано на підставі статистичних звітів юридичних осіб.

Пряма інвестиція – це категорія міжнародної інвестиційної діяльності, яка відображає прагнення інституційної одиниці – резидента однієї країни здійснювати контроль або суттєвий вплив на діяльність підприємства, що є резидентом іншої країни.

Інвестицію вважають прямою, якщо капітал/права власності нерезидента складає не менше 10% вартості статутного капіталу підприємства-резидента або нерезидент має не менше 10% голосів в управлінні підприємства-резидента. До категорії прямих інвестицій також відносяться інвестиції, отримані в результаті укладання концесійних договорів і договорів про спільну інвестиційну діяльність; зобов'язання/вимоги за кредитами та позиками, торговими кредитами та інші зобов'язання/вимоги підприємств-резидентів перед/до прямими(их) інвесторами(ів).

11.1. Основні показники зовнішньої торгівлі області*(млн.дол. США)*

	1996	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість підприємств, що здійснюють зовнішню торгівлю товарами	658	385	371	384	423	414
Кількість країн-партнерів	84	85	93	106	110	108
Обсяги експорту товарів	181,5	130,8	250,8	324,8	418,7	542,4
країни СНД	149,2	101,3	147,9	200,2	234,2	271,0
інші країни	32,3	29,5	102,9	124,5	184,5	271,3
Обсяги імпорту товарів	154,2	173,0	247,0	381,2	562,5	544,8
країни СНД	74,5	46,0	64,2	141,7	258,8	224,6
інші країни	79,7	127,0	182,8	239,5	303,7	320,2
Кількість підприємств, що здійснюють зовнішню торгівлю послугами	52	44	62	77	85	98
Кількість країн-партнерів	41	51	76	82	82	79
Обсяги експорту послуг	0,9	2,8	2,9	6,2	7,1	7,9
країни СНД	0,3	0,4	0,4	2,2	2,0	2,8
інші країни	0,6	2,4	2,5	4,0	5,1	5,1
Обсяги імпорту послуг	0,8	4,1	13,5	19,9	40,5	26,8
країни СНД	0,1	0,1	0,9	5,3	2,5	3,7
інші країни	0,7	4,0	12,6	14,6	38,0	23,1

11.2. Зовнішня торгівля товарами за країнами світу

(тис.дол. США)

	Експорт				Імпорт			
	1996	2000	2011	2012	1996	2000	2011	2012
Усього	181482	130787	418665	542355	154191	173055	562489	544794
Країни СНД	149178	101331	234200	271039	74463	46001	258800	224643
Азербайджан	915	80	15000	13351	123	8	20	17
Білорусь	20608	3980	43565	53537	15147	6831	100826	90411
Вірменія	650	21	2713	5834	112	—	—	12
Казахстан	1803	172	12817	11404	2260	628	479	161
Киргизстан	144	—	2121	3713	1441	—	1714	804
Молдова, Республіка	3817	1488	14513	20465	1055	195	3037	3100
Російська Федерація	118899	92979	126848	141579	49141	37981	150189	126370
Таджикистан	18	49	2719	2996	50	—	—	—
Туркменістан	692	2174	5072	10890	74	358	41	—
Узбекистан	1632	388	8832	7270	5060	—	2494	3768
Інші країни світу	32304	29456	184465	271316	79728	127054	303689	320151
Європа	22210	18639	85075	148525	65169	73033	196960	192716
у тому числі								
Австрія	371	89	515	568	7900	3709	7359	6621
Албанія	—	—	—	—	—	—	556	—
Бельгія	196	206	1305	12684	420	1359	11105	14067
Болгарія	1098	528	591	416	1401	226	1415	4012
Велика Британія	35	21	830	2514	373	2799	11138	12448
Греція	79	13	587	256	5703	1947	434	0
Данія	55	448	330	416	866	537	285	227
Естонія	1582	302	361	1144	405	2237	12	166
Ірландія	132	—	—	1071	42	1448	41	124
Іспанія	—	4711	7467	35321	506	1803	292	1011
Італія	2731	1188	6674	19436	4230	3997	25359	21757
Колишня Югославська Республіка								
Македонія	—	388	2	5	1067	—	1366	455
Латвія	2530	1216	1286	1614	1322	746	4974	4637
Литва	3947	1286	7382	7096	1450	3136	13567	7008
Нідерланди	686	2011	2692	8323	4980	1846	9625	9708
Німеччина	2978	2893	6568	8198	17716	31109	69401	53822
Норвегія	—	1	—	—	1040	1654	1049	3860
Польща	1076	304	15560	15798	2382	2139	11778	26275
Португалія	—	—	1503	5765	78	29	60	243
Румунія	302	266	19448	14679	204	6	730	515
Сербія	—	—	236	230	—	—	209	42
Словаччина	937	514	213	882	332	377	1687	2161
Словенія	6	—	27	15	536	13	130	13

Продовження табл. 11.2

	Експорт				Імпорт			
	1996	2000	2011	2012	1996	2000	2011	2012
Угорщина	569	559	1013	467	1371	487	4227	2010
Фінляндія	—	6	306	111	505	2331	2964	3328
Франція	1175	472	8392	10194	5124	7310	10105	7308
Хорватія	13	—	34	32	9	—	274	554
Чехія	711	147	901	274	3639	690	2339	5592
Швейцарія	292	89	86	23	723	936	774	1828
Швеція	—	—	751	993	811	152	3677	2883
Азія	5245	3706	70342	86378	4948	13549	53853	67909
у тому числі								
Афганістан	453	—	525	385	—	—	—	—
Бангладеш	—	17	1244	888	—	—	92	227
В'єтнам	1084	40	800	451	—	305	6	533
Гонконг	—	10	2	—	11	333	5	10
Грузія	2175	424	14495	18201	—	236	—	88
Ізраїль	—	295	2261	5495	4	402	1756	3299
Індія	—	—	566	191	888	485	16158	18786
Індонезія	—	—	16	30	182	128	1174	2562
Ірак	—	—	—	2438	—	—	—	—
Іран, Ісламська Республіка	157	70	8877	7130	25	118	10	—
Йорданія	—	381	2132	751	—	—	—	—
Китай	—	—	6739	9934	986	1327	11372	19615
Кіпр	—	63	521	95	694	1567	—	—
Корея, Республіка	—	—	702	4435	7	319	764	560
Кувейт	—	—	416	55	—	—	—	—
Ліван	137	7	331	2599	113	—	325	299
Малайзія	—	—	757	1112	—	41	3	2
Монголія	—	—	778	830	—	—	—	—
М'янма	—	—	288	—	—	—	—	—
Об'єднані Арабські Емірати	—	—	558	340	—	22	—	7
Пакистан	—	—	37	—	—	—	83	170
Саудівська Аравія	—	0	1032	1215	—	—	131	17
Сирійська Арабська Республіка	—	—	3648	3802	—	—	69	8
Сінгапур	—	—	257	2129	26	—	—	84
Таїланд	607	—	31	243	148	537	304	550
Тайвань, Провінція Китаю	—	—	146	0	312	178	271	601
Туреччина	130	1641	19909	18174	249	6759	10616	9365
Філіппіни	—	—	449	364	962	94	1175	572
Шрі-Ланка	—	—	—	—	10	283	162	486
Японія	502	758	2195	5069	328	381	9377	10068

Продовження табл. 11.2

	Експорт				Імпорт			
	1996	2000	2011	2012	1996	2000	2011	2012
Африка	79	168	24940	33432	304	2384	10640	12485
у тому числі								
Алжир	—	—	1827	1228	—	—	—	—
Гана	—	—	—	2526	—	—	—	—
Єгипет	61	—	19311	15634	—	39	—	12
Зімбабве	—	—	—	—	104	1190	1092	2301
Кенія	—	—	—	441	—	—	—	—
Лівійська								
Арабська								
Джамахірія	—	—	216	4893	—	—	10	—
Малаві	—	—	—	—	48	773	3953	2335
Марокко	—	—	1979	18	—	2	—	—
Мозамбік	—	—	162	—	—	—	4411	5260
Нігер	—	—	242	—	—	—	—	—
Нігерія	18	168	—	—	—	—	—	—
Південна Африка	—	—	162	3568	—	59	—	—
Танзанія,								
Об'єднана								
Республіка	—	—	—	124	138	297	42	16
Туніс	—	—	606	4769	—	—	25	—
Уганда	—	—	—	—	—	—	947	2498
Америка	4667	6943	4034	2858	8516	37954	41840	46777
у тому числі								
Ангілья	—	—	—	—	16	553	—	—
Аргентина	—	—	—	—	45	705	254	—
Бразилія	—	57	160	—	342	6291	28782	33468
Гватемала	—	—	337	—	—	—	1249	1291
Домініка	—	—	—	—	—	248	—	—
Домініканська								
Республіка	—	38	432	—	0	33	—	—
Еквадор	—	—	44	—	2478	3443	0	4
Канада	271	22	82	48	141	534	1167	785
Куба	—	—	987	1381	—	—	167	—
Мексика	—	—	—	—	—	93	148	915
Панама	—	2027	153	38	22	—	—	—
Перу	—	—	—	—	—	—	—	146
США	4396	4799	1839	1282	5250	26054	10061	10161
Уругвай	—	—	—	—	—	—	—	7
Австралія і								
Океанія	103	—	74	123	791	134	396	264
у тому числі								
Австралія	—	—	20	50	775	93	396	264
Нова Зеландія	—	—	54	43	16	41	—	—

11.3. Товарна структура зовнішньої торгівлі у 2012 році

(тис.дол. США)

	Експорт		Імпорт	
	усього	частка в загальному обсязі, відсотків	усього	частка в загальному обсязі, відсотків
Усього	542355	100,0	544794	100,0
За розділами УКТЗЕД ¹				
Живі тварини; продукти тваринного походження	26417	4,9	376	0,1
Продукти рослинного походження	164158	30,3	7556	1,4
Жири та олії тваринного або рослинного походження	11144	2,1	6	0,0
Готові харчові продукти	82670	15,2	127911	23,5
Мінеральні продукти	3046	0,6	29022	5,3
Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	1709	0,3	45213	8,3
Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	5857	1,1	95233	17,5
Шкури необроблені, шкіра вичищена	560	0,1	6339	1,2
Деревина та вироби з деревини	41768	7,7	2233	0,4
Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	109918	20,3	65797	12,1
Текстильні матеріали та текстильні вироби	32439	6,0	42880	7,9
Взуття, головні убори, парасольки	16910	3,1	5105	0,9
Вироби з каменю, гіпсу, цементу	220	0,0	7543	1,4
Перли природні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	—	—	63	0,0
Недорогоцінні метали та вироби з них	1714	0,3	12912	2,4
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	30976	5,7	36736	6,7
Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби	8339	1,5	52519	9,6
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	871	0,2	1139	0,2
Різні промислові товари	3399	0,6	4142	0,8
Твори мистецтва	—	—	—	—
Товари, придбані в портах	—	—	2069	0,4
Різне	240	0,0	—	—

¹ Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

11.4. Зовнішня торгівля послугами за країнами світу

(тис.дол. США)

	Експорт				Імпорт			
	1995	2000	2011	2012	1995	2000	2011	2012
Усього	471,4	2753,3	7114,7	7943,1	950,7	4113,4	40525,0	26782,4
Країни СНД	131,6	358,9	1997,6	2849,0	306,6	114,3	2526,1	3725,4
Азербайджан	0,3	0,1	5,9	9,6	—	—	114,3	28,9
Білорусь	9,5	264,6	1442,7	1684,4	46,2	8,7	391,9	746,9
Вірменія	0,6	0,1	2,0	2,4	—	—	—	1,4
Казахстан	0,1	4,3	8,6	167,0	—	—	123,2	186,4
Киргизстан	—	—	0,0	0,4	—	—	15,6	32,4
Молдова, Республіка	4,2	7,5	7,6	8,9	—	—	23,6	25,8
Російська Федерація	116,9	82,3	503,5	956,3	260,4	101,7	1753,8	2194,9
Таджикистан	—	0,0	0,4	0,2	—	—	28,1	47,6
Туркменістан	—	—	0,7	0,0	—	—	34,7	256,5
Узбекистан	—	—	26,2	19,8	—	3,9	40,9	204,6
Інші країни світу	339,8	2394,4	5117,1	5094,1	644,1	3999,1	37998,9	23057,0
Європа	309,8	1696,7	2125,2	1895,4	644,1	2883,6	35339,4	22166,8
у тому числі								
Австрія	1,5	4,8	1,6	2,1	0,4	8,4	14,0	7,7
Бельгія	0,3	18,4	2,4	1,8	—	102,4	21,3	71,6
Болгарія	46,7	85,8	5,2	2,1	16,7	—	0,8	3,5
Велика Британія	16,4	7,5	16,2	281,4	—	45,9	30636,8	18736,6
Греція	2,7	0,1	781,3	12,3	—	0,5	259,0	—
Данія	—	104,9	0,5	0,7	—	0,8	—	22,0
Естонія	2,2	1,0	7,9	8,9	—	—	3,0	1,6
Іспанія	2,3	42,2	4,4	1,4	—	182,2	2,4	3,7
Італія	5,5	508,0	18,8	24,4	0,2	0,4	31,4	3,2
Колишня Югослав- ська Республіка								
Македонія	5,9	0,1	1,6	0,1	—	2,1	—	—
Латвія	18,7	1,0	2,5	89,8	—	0,8	3,7	6,0
Литва	8,9	2,0	39,1	49,6	—	1,5	14,9	7,3
Нідерланди	83,7	415,6	7,4	5,2	31,6	1080,6	0,6	40,7
Німеччина	8,0	19,9	978,7	612,4	2,5	1306,9	2979,7	1489,7
Норвегія	—	—	23,7	63,6	—	—	1,5	—
Польща	77,2	43,1	34,4	36,7	591,2	138,5	883,0	1345,3
Португалія	—	0,0	0,7	1,6	—	—	—	3,2
Румунія	3,1	0,1	1,1	1,7	—	—	9,2	11,1
Сербія	—	—	0,3	0,7	—	—	9,4	—
Словаччина	1,2	0,7	114,3	301,5	1,5	2,8	15,5	2,7
Словенія	5,8	0,4	3,9	1,0	—	—	—	—
Угорщина	8,0	0,6	0,8	0,7	—	6,0	58,2	62,2
Фінляндія	2,6	2,4	25,3	92,7	—	—	36,0	56,0
Франція	2,4	56,6	32,1	78,3	—	—	7,2	0,4
Хорватія	2,2	0,0	2,1	2,1	—	—	—	0,3
Чехія	2,7	116,4	9,0	92,0	—	3,8	56,4	50,7

Продовження табл. 11.4

	Експорт				Імпорт			
	1995	2000	2011	2012	1995	2000	2011	2012
Швейцарія	0,2	0,5	6,5	120,5	—	—	92,7	118,2
Швеція	0,2	0,3	2,8	9,9	—	—	198,5	123,1
Азія	24,1	219,2	902,3	489,4	—	1,1	2111,5	554,3
у тому числі								
Грузія	3,8	0,1	4,9	12,2	—	—	8,7	3,9
Ізраїль	—	0,6	3,4	4,0	—	—	1943,2	1,7
Індія	0,3	—	0,2	0,8	—	—	131,2	147,6
Індонезія	—	—	0,9	—	—	—	1,2	—
Іран, Ісламська Республіка	0,8	—	—	1,0	—	—	—	0,6
Китай	1,8	0,0	27,6	5,5	—	—	—	1,1
Кіпр	—	212,7	121,2	123,0	—	1,1	—	220,1
Ліван	0,1	0,1	2,3	0,7	—	—	—	—
Об'єднані Арабські Емірати	0,1	—	3,0	0,9	—	—	11,3	132,4
Сирійська Арабська Республіка	—	—	0,4	0,1	—	—	—	6,2
Туреччина	17,1	0,7	735,8	330,3	—	—	4,1	17,3
Японія	—	0,3	0,7	1,3	—	—	—	—
Африка	0,2	—	590,5	952,7	—	—	35,8	55,7
у тому числі								
Алжир	—	—	0,1	0,7	—	—	7,3	—
Єгипет	0,1	—	—	0,1	—	—	—	—
Південна Африка	—	—	—	—	—	—	27,3	37,1
Сейшельські Острови	—	—	589,9	951,7	—	—	—	—
Америка	5,6	478,5	1497,6	1756,0	—	1114,4	484,9	254,2
у тому числі								
Аргентина	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—
Барбадос	—	—	—	—	—	—	30,2	29,6
Бразилія	—	—	0,5	0,3	—	—	0,9	0,6
Віргінські Острови (Брит.)	—	—	206,7	33,5	—	764,0	—	34,4
Канада	1,3	46,4	1064,2	1292,7	—	—	—	—
Панама	—	—	14,1	37,7	—	—	—	—
США	4,3	432,1	208,7	391,0	—	350,4	453,8	189,6
Австралія і Океанія	0,1	0,0	1,4	0,6	—	—	27,3	26,0
Австралія	0,1	0,0	0,8	0,6	—	—	—	—
Нова Зеландія	—	—	0,6	—	—	—	27,3	26,0

11.5. Структура експорту-імпорту послуг у 2012 році

(тис.дол. США)

	Експорт		Імпорт	
	усього	частка в загальному обсязі, відсотків	усього	частка в загальному обсязі, відсотків
Усього	7943,1	100,0	26782,4	100,0
Транспортні послуги	3333,5	41,9	766,2	2,9
морського транспорту	—	—	105,0	0,4
вантажного	—	—	105,0	0,4
повітряного транспорту	—	—	20,2	0,1
пасажирського	—	—	2,8	0,0
вантажного	—	—	1,4	0,0
інші	—	—	16,0	0,1
залізничного транспорту	—	—	61,0	0,2
пасажирського	—	—	2,9	0,0
вантажного	—	—	58,1	0,2
іншого транспорту	3333,5	41,9	580,0	2,2
пасажирського	63,2	0,8	152,4	0,6
вантажного	3076,0	38,7	220,9	0,8
інші	194,3	2,4	206,7	0,8
Подорожі	895,2	11,3	3938,9	14,7
Послуги зв'язку	—	—	1742,7	6,5
Будівельні послуги	195,9	2,5	68,6	0,3
Страхові послуги	—	—	2,5	0,0
Фінансові послуги	6,9	0,1	53,9	0,2
Комп'ютерні послуги	1822,2	22,9	74,6	0,3
Роялті та ліцензійні послуги	—	—	8850,9	33,0
Інші ділові послуги	29,9	0,4	1129,1	4,2
Різні ділові, професійні та технічні послуги	1659,5	20,9	10057,6	37,6
Послуги приватним особам та послуги в галузі культури та відпочинку	—	—	29,6	0,1
Послуги з ремонту	—	—	67,8	0,2

11.6. Прямі іноземні інвестиції¹ в економіку області у 2012 році*(тис.дол. США)*

	Усього	У тому числі з		
		країн ЄС	країн СНД	інших країн світу
Прямі інвестиції нерезидентів в області (акціонерний капітал та боргові інструменти), на 1 січня	138566,1	114890,0	5559,3	18116,8
Акціонерний капітал нерезидентів в області, на 1 січня	100912,0	80834,5	5254,3	14823,2
Надійшло акціонерного капіталу нерезидентів	9975,5	8153,7	372,5	1449,3
Вибуло акціонерного капіталу нерезидентів	-5758,0	-1614,8	-520,8	-3622,4
Інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів (зміна вартості, утрати, перекласифікація інвестицій тощо)	177,3	232,0	96,1	-150,8
з них				
курсова різниця	385,9	379,8	5,4	0,7
Акціонерний капітал нерезидентів в області, на 31 грудня	105306,8	87605,4	5202,1	12499,3
Прямі інвестиції нерезидентів в області (акціонерний капітал та боргові інструменти), на 31 грудня	125616,5	103531,2	5227,3	16858,0

¹ У цій та наступних таблицях (11.7–11.9) дані сформовано на підставі інформації юридичних осіб, скоригованої на величину різниці між ринковою та номінальною вартістю акцій, майна тощо. Дані про прямі інвестиції є попередніми і використовуються Національним банком України для складання платіжного балансу та визначення міжнародної інвестиційної позиції.

11.7. Прямі іноземні інвестиції¹ (акціонерний капітал) за видами економічної діяльності

(тис.дол. США)

	Обсяги прямих інвестицій на початок року				На
	2001	2006	2011	2012	31.12.2012 ²
Усього	51455,7	98144,8	94922,4	100912,0	105306,8
Сільське господарство,					
мисливство, лісове господарство	129,4	2205,7	8063,5	5114,8	2909,8
Промисловість	47199,5	89087,7	72504,3	75176,3	82857,1
добувна промисловість	—	...	...	...	...
переробна промисловість	47199,5	69025,4	64790,6	67498,0	75161,5
виробництво харчових					
продуктів, напоїв					
та тютюнових виробів	47006,6	65597,7	47214,3	51919,2	51694,4
легка промисловість, (текс-					
тильне виробництво; вироб-					
ництво одягу, хутра та					
виробів з хутра; виробниц-					
тво шкіри, виробів зі					
шкіри та інших матеріалів)	—	1678,5	2105,6	639,7	704,4
оброблення деревини та					
виробів з деревини, крім меблів	3,6	79,1	3234,3	3249,3	3159,5
целюлозно-паперове					
виробництво;					
видавнича діяльність	—	—	...	...	...
виробництво коксу,					
продуктів нафтоперероблення	—	—	...	—	—
хімічна та нафтохімічна					
промисловість (хімічне					
виробництво, виробництво					
гумових та пластмасових					
виробів)	—	1343,6	10126,1	10926,3	11434,5
виробництво іншої					
нemetалевої					
мінеральної продукції	—	—	...	26,3	28,5
металургійне виробництво					
та виробництво готових					
металевих виробів	—	—	12,7	...	...
машинобудування					
(виробництво машин,					
електричного, електрон-					
ного, оптичного устатко-					
вання та транспортних					
засобів)	90,2	219,5	964,4	473,3	7438,5
інші галузі					
промисловості	99,1	107,0	—	...	...

Продовження табл. 11.7

	Обсяги прямих інвестицій на початок року				На
	2001	2006	2011	2012	31.12.2012 ²
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	—	... ³	... ³	... ³	... ³
Будівництво	23,8	592,0	245,5	224,2	224,7
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	2060,3	5418,8	5502,6	5964,7	5789,9
Діяльність готелів та ресторанів	... ³	—	—	... ³	... ³
Діяльність транспорту та зв'язку	1948,6	15,8	1023,5	273,9	654,4
Фінансова діяльність	—	—	... ³	... ³	... ³
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	50,0	824,8	5247,4	11051,2	10097,2
Державне управління	—	—	—	—	—
Освіта	6,4	—	—	—	—
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	—	—	—	—	—
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	—	—	... ³	... ³	... ³

¹ Див. виноски до табл. 11.6.

² У цій та наступних таблицях (11.8, 11.9) – відповідно до міжнародної методології, що застосовується при проведенні статистичних спостережень з інвестицій зовнішньоекономічної діяльності, дані протягом двох років можуть уточнюватись.

³ У цій та таблиці 11.9 – інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

11.8. Прямі іноземні інвестиції¹ (акціонерний капітал) в економіці області з країн світу

(тис.дол. США)

	Обсяги прямих інвестицій на початок року					На
	1996	2001	2006	2011	2012	31.12.2012 ²
Усього	12079,3	51455,7	98144,8	94922,4	100912,0	105306,8
Німеччина	—	19,0	42950,3	43511,7	43443,4	42532,9
Польща	—	48,4	878,1	11880,2	12705,8	19239,2
Кіпр	—	—	5991,1	4612,0	7393,8	9913,8
Російська Федерація	736,4	137,6	135,8	2880,6	4661,9	4795,2
Віргінські Острови (Брит.)	257,7	—	3832,4	4117,2	4116,9	4438,1
Беліз	—	—	—	2525,5	3245,4	3688,4
Литва	—	—	145,2	2942,8	2910,7	3413,0
Італія	—	41,4	1355,4	2160,7	2191,6	2120,7
Латвія	—	—	25,0	1391,9	1367,6	1390,0
США	79,0	1421,9	1234,6	1255,8	1200,5	1205,2
Велика Британія	10612,6	33173,3	23187,8	2864,3	2850,3	796,0
Ізраїль	—	0,2	522,7	887,2	886,6	796,0
Естонія	—	194,1	121,0	649,9	340,9	498,0
Нідерланди	50,0	2100,9	209,9	130,3	118,6	121,4
Інші країни	343,6	14318,9	17555,5	13112,3	13478,0	10358,9

¹ Див. виноску до табл. 11.6.

² Див. другу виноску до табл. 11.7.

11.9. Прямі іноземні інвестиції¹ (акціонерний капітал) у містах обласного значення та районах

(тис.дол. США)

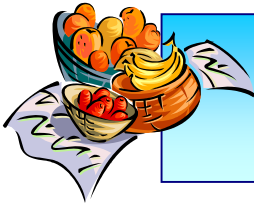
	Обсяги прямих інвестицій на початок року				На
	2001	2006	2011	2012	31.12.2012 ²
Чернігівська область³	51455,7	98144,8	94922,4	100912,0	105306,8
у тому числі					
м.Чернігів	22396,5	46682,0	24636,8	24232,6	30201,8
м.Ніжин	447,9	1720,9	4100,5	4299,3	4453,8
м.Прилуки	28447,8	43703,1	45681,4	47151,0	46828,9
райони					
Бахмацький	—	460,3	1040,7	1118,6	205,6
Городнянський	—	—	314,6	312,5	314,1
Козелецький	34,0	2663,1	3028,5	3027,6	2899,7
Менський	—	—	... ⁴	862,7	1318,7
Ніжинський	—	—	... ⁴	309,8	309,6
Н.-Сіверський	—	—	... ⁴	1894,0	1893,2
Прилуцький	—	—	67,4	67,1	1035,1
Ріпкинський	—	572,8	4995,3	5108,2	5105,2
Чернігівський	—	563,7	1381,2	1588,8	1364,9

¹ Див. виноску до табл. 11.6.

² Див. другу виноску до табл. 11.7.

³ Міста та райони, в яких більше трьох підприємств з іноземними інвестиціями.

⁴ Див. третю виноску до табл. 11.7.

12. ОПТОВА ТА РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ, РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оптовий товарооборот визначається як обсяг перепродажу підприємствами товарів без будь-яких змін (крім звичайних для торгівлі операцій) іншим підприємствам та організаціям (крім населення) для їх використання або наступного продажу як в Україні, так і на експорт. Оптовий товарооборот ураховується без ПДВ й акцизу. Звичайними для торгівлі операціями є фасування, сортування, пакування, подрібнення партій, розподіл, складання, перемішування тощо. Готові до реалізації товари (рухоме майно) являють собою готові вироби, які реалізуються без оброблення або перероблення.

Оборот роздрібної торгівлі включає роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі, а також розрахункові обсяги продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями.

Оборот ресторанного господарства включає роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), які здійснюють діяльність із ресторанного господарства, а також з 2005р. розрахункові обсяги продажу через мережу ресторанного господарства, що належить фізичним особам-підприємцям.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб) визначається як обсяг продажу споживчих товарів населенню через роздрібну торгову мережу й мережу ресторанного господарства всіма діючими підприємствами, а також промисловими, транспортними та іншими неторговими підприємствами безпосередньо населенню через касу підприємства. Крім того, до роздрібного товарообороту включається продаж через торгову мережу установам, організаціям і підприємствам продовольчих товарів для харчування обслуговуваних ними контингентів (у санаторіях, дитячих закладах, лікарнях тощо). Дані в грошовому виразі наведено у фактичних цінах, індекси фізичного обсягу товарообороту обчислено в порівнянних цінах.

12.1. Товарооборот торгівлі та ресторанного господарства

	2005	2010	2011	2012
Млн.грн.				
Оптовий товарооборот підприємств	2506	5932	7206	7071
Оборот роздрібної торгівлі	3108	10064	12633	14569
Оборот ресторанного господарства	161	311	337	410
Роздрібний товарооборот підприємств	1578	4385	5464	6293
Відсотків до попереднього року				
Оборот роздрібної торгівлі	114,1	106,8	114,1	113,7
Оборот ресторанного господарства	103,1	101,9	100,3	117,5
Роздрібний товарооборот підприємств	110,1	105,6	111,7	112,9

12.2. Оптовий товарооборот підприємств у містах обласного значення та районах

(тис.грн.)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Чернігівська область	724278	2505800	4357399	5931951	7206265	7070850
м.Чернігів	520046	1453765	2757417	4430176	5349257	5201949
м.Ніжин	53404	74783	210349	243077	303609	370908
м.Прилуки	62586	706176	880184	686889	678592	613293
райони						
Бахмацький	10393	44930	145861	176144	210407	239722
Бобровицький	3239	12609	13032	...	...	—
Борзнянський	2954	5102	9196	9398	...	...
Варвинський	2385	10175	8540	17273	16061	947
Городнянський	872	11515	1487	...	...	...
Ічнянський	5040	19525	79271	82508	75689	38421
Козелецький	2099	7075	8546	5804	7081	6043
Коропський	6872	48045	3508	5860	5968	14337
Корюківський	3265	10472	4608	...	1250	652
Куликівський	1136	12058	—	—	—	—
Менський	1521	4506	559	1069	1963	1102
Ніжинський	1296	144	—	...	...	...
Н.-Сіверський	10602	19251	38016	44733	19164	8056
Носівський	546	1583	...	14270	227497	339531
Прилуцький	—	9403	...	...	30278	6542
Ріпкинський	173	44	...	...	...	...
Семенівський	1398	1658	579	...	...	...
Сосницький	189	—	—	—	—	—
Срібнянський	—	—	—	—	—	—
Талалаївський	2316	1986	—	—	—	—
Чернігівський	22093	29132	69234	47412	78126	71214
Щорський	9853	21863	51885	69478	128273	106662

¹ У цій та наступній таблиці (12.3) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

12.3. Товарна структура оптового товарообороту у 2012 році

		(тис.грн.)
	Продано, тис.грн.	Частка товарів виробництва України в загальному обсязі продажу, відсотків
Усього	7070850,3	62,5
Продовольчі товари	1516750,8	94,4
м'ясо та м'ясні продукти	42581,9	99,6
продукти молочні, масло та сири	357417,5	99,9
маргарин і жири харчові подібні	12372,8	99,5
олії рослинні	61850,7	99,7
напої алкогольні дистильовані	28843,2	100,0
спирт етиловий	...	100,0
вина зі свіжого винограду; сусло виноградне	...	100,0
сидр і вина плодово-ягідні	...	100,0
пиво, крім відходів пивоваріння	122155,5	100,0
води мінеральні та напої безалкогольні й соки		
фруктові та овочеві	58735,0	99,9
цукор	160064,7	100,0
шоколад та вироби кондитерські цукрові	211480,9	97,6
кава смажена, що містить або не містить кофеїн;		
кава без кофеїну не смажена	54258,9	67,3
чай зелений (неферментований), чай чорний		
(ферментований) та чай частково ферментований,		
у пакуванні масою не більше 3 кг	30921,8	58,5
какао-паста знежирена чи не знежирена, какао-		
масло, какао-жир, какао-порошок	1120,3	86,3
прянощі та приправи, крім солі	15632,9	99,1
риба, ракоподібні та молюски, перероблені та		
консервовані	24696,4	83,8
рис	5352,1	86,0
борошно	61352,0	73,4
круп, борошно грубого помелу, гранули та інші		
продукти, з культур зернових	21413,1	87,2
вироби макаронні, локшина, кус-кус та вироби		
борошняні	9066,2	92,3
сіль харчова та хлорид натрію чистий; вода		
морська	12838,4	99,7
фрукти та овочі, перероблені та консервовані,		
крім картоплі	9484,3	80,5
овочі, крім картоплі, та гриби оброблені		
інші продовольчі товари	198881,4	89,3

Продовження табл. 12.3

	Продано, тис.грн.	Частка товарів виробництва України в загальному обсязі продажу, відсотків
Непродовольчі товари	5554099,5	53,8
засоби автотранспортні вантажні	... ¹	—
вузли, деталі та приладдя для засобів автотранспортних	203318,0	24,8
пшениця	35992,5	100,0
кукурудза	447996,0	99,4
ячмінь	4782,5	100,0
жито, овес	21145,1	100,0
насіння гірчиці, ріпаку і кользи, кунжуту, соняшника	87872,1	99,3
корми готові для тварин	13633,6	72,1
тканини	1246,5	26,4
вироби текстильні готові, крім одягу	548,5	54,4
холодильники і морозильники, побутові	1114,7	20,1
машини пральні та сушильні, побутові	851,0	0,4
апаратура електронна побутового призначення для приймання, записування та відтворення звуку та зображення	1025,0	21,3
вироби господарські та декоративні керамічні	1547,4	22,6
засоби парфумерні та косметичні	40960,1	11,2
шпалери	... ¹	31,9
мило та засоби мийні, засоби для чищення та полірування	46161,2	54,8
продукти фармацевтичні основні та препарати фармацевтичні	169050,9	65,3
устаткування радіологічне, електромедичне та електротерапевтичне устаткування,		
інструменти та матеріали медичні та стоматологічні	4600,6	73,9
вугілля кам'яне	4182,6	100,0
нафта сира, у тому числі нафта, одержана з мінералів бітумінозних	397765,8	100,0
пропан і бутан скраплені	28689,4	80,5
бензини моторний, у тому числі бензин авіаційний	281517,4	58,7
газойлі (паливо дизельне)	898862,9	39,4
мазути паливні важкі	... ¹	100,0
оливи та мастила нафтові; дистиляти нафтові важкі	73506,2	35,4
метали основні: залізо, чавун, сталь та феросплави	85478,3	73,9
продукція первинного оброблення сталі інша	6983,8	56,8
метали кольорові (крім дорогоцінних) — алюміній, свинець, цинк та олово, мідь,		
метали кольорові інші	530,0	95,5
лісоматеріали	2893,1	100,0

Продовження табл. 12.3

	Продано, тис.грн.	Частка товарів виробництва України в загальному обсязі продажу, відсотків
деревина та вироби з деревини та корка, крім меблів; вироби з соломки та матеріалів рослинних для плетіння	43736,8	88,4
фарби та лаки на основі полімерів	11957,2	47,0
скло листове і порожнисте	848,9	90,0
труби, трубопроводи, водовідводи та фітинги для труб, керамічні	... ¹	100,0
портландцемент, цемент глиноземний, цемент безклінкерний шлаковий і цементи гідравлічні подібні	24633,4	99,3
гідравлічні цементи		
вироби з азбестоцементу, цементу з волокнами целюлози або подібних металів	22577,3	100,0
вироби з асфальту або подібних матеріалів	... ¹	95,8
труби та фітинги і профілі порожисті та фітинги для труб і трубок, з чавуну ливарного	5090,1	99,0
труби, трубки, профілі порожисті та фітинги зі сталі	32293,8	95,8
радіатори та котли центрального опалення	8735,6	38,5
вироби з дроту, ланцюги та пружини	1926,9	92,3
труби, трубки та шланги з гуми вулканізованої (крім з гуми твердої)	... ¹	—
труби, трубки, шланги та фітинги до них, з пластмас	4123,4	53,1
речовини хімічні основні неорганічні інші	... ¹	100,0
пластмаси у первинних формах	... ¹	—
шини та камери, гумові, нові	508551,0	0,5
добрива та сполуки азотні	246215,3	53,1
пестициди та продукція агрохімічна інша	9743,9	40,6
проводи та кабелі електронні та електричні, інші	12921,4	84,8
папір та картон	2108,9	76,2
машини та устаткування офісне, машини обчислювальні, частини приладдя до них, пристрої запам'ятовуючі та пристрої для зберігання даних інших	30539,1	4,8
послуги з видання програмного забезпечення	272,9	26,2
товари спортивні	... ¹	—
вироби ювелірні та вироби подібні	... ¹	—
послуги з видання книг, періодичних видань та послуги видавничі інші	... ¹	100,0
меблі	6729,9	54,0
інші непродовольчі товари	1401757,1	60,6

¹ Див. виноску до табл. 12.2.

12.4. Роздрібний товарооборот підприємств

(млн.грн.)

	Роздрібний товаро- оборот	Розподіл товарообороту за місцем розташування	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості

Увесь товарооборот

1995	340	276	64
2000	716	557	159
2005	1578	1317	261
2010	4385	3797	588
2011	5464	4760	704
2012	6293	5308	985

Товарооборот роздрібної торгівлі

1995	318	257	61
2000	657	509	148
2005	1475	1235	240
2010	4199	3640	559
2011	5264	4592	672
2012	6034	5084	950

Товарооборот ресторанного господарства

1995	22	19	3
2000	59	48	11
2005	103	82	21
2010	186	157	29
2011	200	168	32
2012	259	224	35

12.5. Співвідношення продовольчих і непродовольчих товарів у роздрібному товарообороті підприємств

	(відсотків)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усі товари	100	100	100	100	100	100
Продовольчі товари	44	62	52	49	48	48
Непродовольчі товари	56	38	48	51	52	52

12.6. Індекси фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств

	(відсотків)						
	1990=100						2012 до 2011
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
Роздрібний товарооборот	38	29	45	65	73	82	113
Продовольчі товари	52	33	44	57	64	73	115
Непродовольчі товари	25	27	53	85	96	107	111
Товарооборот ресторанного господарства	31	30	37	34	34	42	125

12.7. Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу

	(грн.)					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усі товари	250	563	1340	3972	4997	5810
Продовольчі товари	170	348	700	1949	2410	2804
Непродовольчі товари	80	215	640	2023	2587	3006
У міських поселеннях	356	753	1864	5497	6915	7736
У сільській місцевості	110	299	554	1423	1738	2482

12.8. Роздрібний товарооборот підприємств у містах обласного значення та районах

	<i>(тис.грн.)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	340000¹	715694	1578132	4385018	5463799	6293360
м. Чернігів	125846	297803	890681	2618195	3312222	3631752
м. Ніжин	24945	35370	76357	327282	388157	434167
м. Прилуки	25626	42091	66612	240602	314675	347241
райони						
Бахмацький	11968	20565	27178	60230	83740	109999
Бобровицький	6833	9007	16265	53863	57459	65689
Борзнянський	6536	16472	25749	54259	60496	71390
Варвинський	4328	10003	16159	22267	22952	19950
Городнянський	9261	17823	27011	55021	65845	65653
Ічнянський	6472	18947	27925	51638	55172	55919
Козелецький	11159	26699	65187	158702	176446	289760
Коропський	7034	14986	20594	39613	46277	45928
Корюківський	9946	22229	37427	62339	74556	81965
Куликівський	3436	9336	15418	23883	24987	25670
Менський	9893	20403	24225	72485	87206	84999
Ніжинський	5819	17009	25844	74101	99456	107711
Н.-Сіверський	10103	21560	34588	65759	82902	84976
Носівський	6378	12846	13586	26625	32511	33239
Прилуцький	7169	15327	17548	43185	41521	64003
Ріпкинський	9154	20911	34004	90833	96130	91307
Семенівський	5154	10257	14037	22366	25849	27364
Сосницький	6071	12629	17755	31371	36731	34502
Срібнянський	2100	4271	7682	12124	12909	12276
Талалаївський	3112	5404	10532	19246	22057	22088
Чернігівський	9701	21666	48068	113651	192269	431969
Щорський	6893	12080	17700	45378	51274	53843

¹ Включаючи нерозподілену суму – 5063 тис.грн.

12.9. Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу в містах обласного значення та районах

(грн.)

	1995	2000	2005	2010	2011	2012		
						усьо- го	включаючи	
							продо- вольчі товари	непродо- вольчі товари
Чернігівська								
область	250	563	1340	3972	4997	5810	2804	3006
м.Чернігів	402	971	2968	8813	11160	12253	6933	5320
м.Ніжин	306	454	1010	4411	5260	5915	3055	2860
м.Прилуки	348	623	1081	4078	5343	5915	1924	3991
райони								
Бахмацький	188	349	518	1247	1756	2335	1138	1197
Бобровицький	152	215	421	1513	1637	1893	526	1367
Борзнянський	133	368	647	1528	1738	2087	1100	987
Варвинський	204	490	851	1272	1334	1174	425	749
Городнянський	220	467	797	1781	2159	2188	754	1434
Ічнянський	143	452	731	1488	1613	1659	615	1044
Козелецький	163	426	1146	3118	3529	5889	2758	3131
Коропський	197	455	698	1518	1808	1830	597	1233
Корюківський	270	643	1192	2150	2607	2896	1372	1524
Куликівський	140	409	738	1257	1336	1403	518	885
Менський	199	441	567	1830	2236	2208	548	1660
Ніжинський	143	458	765	2438	3338	3664	596	3068
Н.-Сіверський	256	587	1048	2222	2849	2971	1322	1649
Носівський	154	336	394	840	1039	1076	231	845
Прилуцький	142	333	413	1122	1093	1711	202	1509
Ріпкинський	214	537	989	2959	3194	3085	1330	1755
Семенівський	195	424	659	1165	1361	1448	595	853
Сосницький	225	499	772	1508	1792	1716	443	1273
Срібнянський	129	283	573	986	1067	1023	606	417
Талалаївський	171	317	675	1356	1564	1589	509	1080
Чернігівський	136	340	832	2120	3614	8181	1852	6329
Щорський	196	379	630	1773	2027	2154	932	1222

12.10. Індекси фізичного обсягу роздрібного товарообороту за товарами в торговій мережі підприємств

	(відсоткіє)					2012 до 2011
	2000=100					
	2001	2005	2010	2011	2012	
Усі товари	106	160	239	268	301	113
Продовольчі товари	104	136	184	207	235	114
м'ясо та продукти м'ясні	88	96	137	160	188	118
риба та рибопродукти	94	94	134	158	182	115
масло вершкове	131	114	107	122	128	105
олії рослинні	199	232	393	426	486	114
молоко та продукти молочні	119	196	173	174	195	112
сир сичужний, плавлений та кисломолочний	147	252	514	609	721	118
яйця	94	314	768	864	1139	132
цукор	78	98	99	109	133	122
вироби кондитерські	103	125	157	176	194	111
чай	109	192	368	436	483	111
борошно	82	70	71	76	86	113
вироби хлібобулочні	88	60	40	39	37	94
картопля	294	429	1177	958	4957	517
овочі	129	84	338	616	1239	201
плоди, ягоди, фрукти, горіхи (включаючи кавуни та дині)	211	223	446	548	834	152
напої алкогольні	111	182	290	306	309	101
Непродовольчі товари	108	197	317	355	395	111
одяг та білизна з тканини	64	69	131	176	125	71
трикотаж верхній та білизняний	78	108	258	308	133	43
вироби панчішно-шкарпеткові	80	54	101	112	140	125
взуття	92	73	89	109	134	123
засоби для миття, чищення та догляду	113	155	328	345	314	91
годинники	99	36	26	45	94	208
електропобутові товари	128	847	1073	1499	1783	119
аудіо- та відеообладнання	160	1075	2137	2767	3359	121
меблі	85	125	96	273	710	260
посуд та набори столові	80	98	216	294	489	166
вироби ювелірні	82	306	131	245	279	114

12.11. Товарна структура роздрібного товарообороту підприємств

	2012	1990	2000	2005	2010	2011	2012
	тис.грн.	відсотків					
Усі товари	6293360	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Продовольчі товари в мережі ресторанного господарства	259570	...	...	...	4,2	3,7	4,1
Продовольчі товари	2777740	43,7	61,8	52,2	44,8 ¹	44,5 ¹	44,2 ¹
м'ясо та продукти м'ясні	340874	5,4	7,7	6,9	5,0	5,0	5,4
риба та рибопродукти	118310	1,5	2,9	2,1	1,8	1,9	1,9
жири	702	2,3	2,7	2,0	1,3	1,3	0,0
молоко та продукти молочні	117743	1,9	1,9	2,5	2,0	1,8	1,9
сир сичужний, плавлений та кисломолочний	78154	0,3	0,5	0,8	1,1	1,2	1,3
консерви овочеві	21958	0,5	0,4	0,5	0,3	0,3	0,4
консерви фруктово-ягідні	7467	0,6	0,2	0,5	0,1	0,1	0,1
яйця	31347	0,5	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5
цукор	19381	2,0	1,2	0,7	0,5	0,5	0,3
вирази кондитерські	239349	2,9	5,4	4,2	3,8	3,8	3,8
чай	20777	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
кава	39463	...	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6
сіль	2164	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
хліб і вироби хлібобулочні	81512	4,0	10,3	3,5	1,7	1,5	1,3
борошно, крупи та бобові,							
вироби макаронні	62820	1,8	2,6	1,2	1,1	1,1	1,0
картопля	16305	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
овочі	49867	1,3	0,5	0,4	0,7	0,8	0,8
плоди, ягоди, фрукти, горіхи (включаючи кавуни та дині)	108410	1,3	0,5	0,8	1,5	1,5	1,7
напої алкогольні	652917	12,6	11,7	12,9	11,7	11,1	10,4
морозиво	19509	0,3	1,1	0,7	0,4	0,3	0,3
продовольчі товари інші	748711	3,8	10,9	11,0	10,1	10,8	11,9
Непродовольчі товари	3256050	56,3	38,2	47,8	50,9	51,8	51,7
тканини		2,1	0,5	0,1	0,0	0,0	
текстильні вироби для домашнього вжитку та інтер'єру	16991	...	0,1	0,1	0,1	0,1	
галантерея та нитки		3,2	0,7	0,3	0,1	0,1	
одяг та білизна з тканин, головні убори, одяг зі шкіри, хутра та вироби з них	6400	10,3	0,5	0,2	0,1	0,2	0,1
трикотаж верхній та білизняний, вироби панчішно-шкарпеткові	9670	5,4	0,4	0,1	0,2	0,2	0,1

Продовження табл. 12.11

	2012	1990	2000	2005	2010	2011	2012
	тис.грн.	відсотків					
взуття	4677	4,6	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1
товари парфумерно-косметичні	88563	1,8	0,7	0,9	1,4	1,2	1,4
меблі	21293	2,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3
килими, покриття для підлоги та стін	24441	0,8	0,0	0,0	0,3	0,3	0,4
посуд та столові набори	27177	1,5	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4
годинники	385	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
електропобутові прилади	150766	1,5	0,9	3,5	2,2	2,4	2,4
вироби паперові включаючи шкільні та канцелярські; канцелярські приладдя комп'ютерна та інша обчислювальна техніка	10341	0,5	0,7	0,9	0,5	0,2	0,2
книжки, газети, журнали	49283	...	0,0	0,3	0,4	0,8	0,8
друковані та на електронних носіях	81700	1,4	1,7	1,6	1,4	1,2	1,3
мотоцикли, моторолери, мопеди	149	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
товари спортивні, включаючи велосипеди	4663	0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
аудіо- та відеообладнання	114744	3,0	0,7	2,8	2,0	1,9	1,8
ігри та іграшки	8560	0,6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
фотографічне обладнання	3929	...	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
будівельні матеріали	239594	3,2	2,5	3,1	2,0	2,6	3,8
вироби ювелірні	12408	1,5	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
автомобілі та автотовари	416567	2,7	0,8	1,9	4,6	6,7	6,6
бензин	734687	0,9	7,6	12,0	13,7	13,1	11,7
дизельне паливо	202957	} 0,0 }	} 3,0 }	3,5	3,8	3,3	3,2
матеріали мастильні	5713			0,1	0,1	0,1	0,1
товари фармацевтичні	512029	0,6	6,3	7,6	8,8	8,0	8,1
непродовольчі товари інші	508363	6,8	9,5	8,0	8,4	8,5	8,1

¹ Продаж товарів у торговій мережі (без ресторанного господарства).

12.12. Продаж споживчих товарів, які вироблені на території України, через торгову мережу підприємств

	Продано товарів, тис.грн.			Частка в товарообороті торгової мережі, відсотків		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012
Усі товари	562662	3826923	4212552	85,7	72,7	69,8
Продовольчі товари	368697	2210179	2500298	96,0	90,8	90,0
м'ясо та продукти м'ясні	47524	270986	330008	97,2	98,4	96,8
риба та рибопродукти	13792	76081	83390	71,1	75,2	70,5
жири	17742	69088	681	99,5	98,0	97,0
молоко та продукти молочні	12164	92429	110585	97,1	93,5	93,9
сир сичужний, плавлений та кисломолочний	3079	58509	71598	98,4	92,5	91,6
консерви овочеві	2116	15067	17939	96,0	83,3	81,7
консерви фруктово-ягідні	920	2039	2733	96,0	31,7	36,6
яйця	1211	23723	30942	99,8	99,8	98,7
цукор	7433	24371	19000	99,9	99,1	98,0
вироби кондитерські	34880	189748	214307	97,6	91,0	89,5
чай	995	9943	12475	59,9	54,9	60,0
сіль	1065	1753	2149	98,4	99,0	99,3
кава	957	16499	18242	58,9	49,2	46,2
хліб і вироби хлібобулочні	71581	80697	80028	100,0	99,2	98,2
борошно, крупи та бобові, вироби макаронні	15958	53245	56652	98,7	91,4	90,2
картопля	648	11030	15718	100,0	95,5	96,4
овочі	2292	35137	40749	91,0	85,2	81,7
плоди, ягоди, фрукти, горіхи (включаючи кавуни та дині)	719	38868	53844	23,3	46,7	49,7
напої алкогольні	69123	569224	605363	98,3	93,9	92,7
напої безалкогольні	12924	77270	83525	99,8	97,9	96,9
морозиво	6979	16257	19265	99,9	99,2	98,7
продовольчі товари інші	44595	478215	631105	97,2	93,2	94,9
Непродовольчі товари	193965	1616744	1712254	71,1	57,1	52,6
тканини	3043	307		86,9	40,5	
текстильні вироби для домашнього вжитку та інтер'єру	432	5070	8150	64,1	68,2	48,0
галантерея та нитки	4426	1107		85,1	38,3	
одяг та білизна з тканин, головні убори, одяг зі шкіри, хутра та вироби з них	2520	4385	4250	68,1	49,6	66,4
трикотаж верхній та білизняний, вироби панчішно-шкарпеткові	2555	4119	4252	90,5	46,3	44,0

Продовження табл. 12.12

	Продано товарів, тис.грн.			Частка в товарообороті торгової мережі, відсотків		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012
взуття	1855	1875	2477	52,9	46,8	53,0
товари парфумерно-косметичні	2740	24682	28200	59,5	37,5	31,8
меблі	1578	3493	5262	98,1	44,7	24,7
килими, покриття для підлоги та стін	78	5810	7729	58,7	36,1	31,6
посуд та столові набори	2765	4577	4941	88,1	28,4	18,2
годинники	83	21	19	31,9	11,6	4,9
електропобутові прилади	1386	11149	15156	24,5	8,4	10,1
вироби паперові включаючи шкільні та канцелярські; канцелярські приладдя	3544	6033	7288	66,8	72,8	70,5
комп'ютерна та інша обчислювальна техніка	27	898	1502	15,5	2,1	3,0
книги, газети, журнали друковані та на електронних носіях	11089	63612	76252	95,9	94,6	93,3
мотоцикли, моторолери й мопеди	17	17	—	77,5	47,2	—
товари спортивні, включаючи велосипеди	496	1522	1583	87,9	34,9	33,9
аудіо- та відеообладнання	245	469	663	5,0	0,4	0,9
ігри та іграшки	181	1810	2006	52,5	31,0	23,4
фотографічне обладнання	54	130	132	6,3	10,9	3,4
будівельні матеріали	13058	106289	143592	73,9	73,6	59,9
вироби ювелірні	915	9785	11956	75,4	100,0	96,4
автомобілі й автотовари	2731	37053	34845	48,3	10,2	8,4
бензин	38122	613218	582774	70,1	86,0	79,3
дизельне пальне	4030	150888	160221	64,7	84,3	78,9
матеріали мастильні		4997	4609		67,7	80,7
товари фармацевтичні	24425	226143	268176	54,3	51,6	52,4
непродовольчі товари інші	61570	327285	336219	89,7	70,2	66,1

12.13. Продаж продовольчих товарів через роздрібну торгову мережу підприємств¹

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
	(м)					
М'ясо та продукти м'ясні	21278	7040	6852	6709	8559	10337
Масло вершкове	7116	946	1049	638	668	697
Олії рослинні	7675	922	1704	2309	2173	2424
Сир сичужний, плавлений та кисломолочний	2398	307	675	1162	1261	1480
Яйця, тис.шт.	98976	6965	17589	28809	38899	42405
Цукор	43486	3746	3716	2661	2866	3136
Вироби кондитерські	24722	5232	5816	6998	7433	7882
Чай	417	62	101	162	178	160
Борошно	...	4905	3423	2065	2198	2239
Вироби хлібобулочні	...	52106	29505	16598	13830	13044
Вироби макаронні	...	2578	2360	1750	2202	2285
Картопля	31745	2541	3430	3431	2724	9207
Овочі	32656	2139	2412	2552	4467	5801
Плоди, ягоди, фрукти, горіхи (включаючи кавуни та дині)	6092	998	2505	4512	7387	7994

¹ До 2005р. включно – з урахуванням продажу через мережу ресторанного господарства.

12.14. Продаж алкогольних напоїв і тютюнових виробів через торгову мережу та мережу ресторанного господарства підприємств

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Напої алкогольні						
в натуральному виразі, тис.дал						
горілка й лікero-горілки						
вироби	870	360	431	455	450	415
слабоалкогольні напої	...	74	144	109	151	123
вино	847	300	423	366	357	284
коньяк	14	14	25	42	51	51
вина ігристі (шампанське)	44	35	51	65	68	64
пиво	4300	605	1476	3004	3162	3074
в абсолютному алкоголі						
на одну особу, л	4,3	1,9	2,6	3,2	3,3	3,1
Вироби тютюнові, млн.шт.	...	343	1235	987	1067	1162

12.15. Кількість ринків із продажу споживчих товарів

	<i>(на кінець року)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього ринків	29	55	69	66	65	64
у них торгових місць	14883	16058	26104	21246	20742	19239
Із загальної кількості ринків						
продовольчі	...	6	2	4	4	4
у них торгових місць	...	640	205	592	452	232
непродовольчі	...	3	8	6	6	5
у них торгових місць	...	444	1559	2327	2396	2398
змішані	...	46	59	56	55	55
у них торгових місць	...	14974	24340	18327	17894	16609

12.16. Кількість об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного господарства

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Роздрібна торгівля						
Усього	5076	3842	2538	2009	1926	1821
Магазини	4273	3153	2083	1603	1529	1475
у міських поселеннях	1578	1482	997	817	801	811
у сільській місцевості	2695	1671	1086	786	728	664
Об'єкти торгівлі						
напівстаціонарні (кіоски,						
автозаправні станції)	803	689	455	406	397	346
у міських поселеннях	388	538	415	361	352	299
у сільській місцевості	415	151	40	45	45	47
На 10 тис. осіб						
об'єктів роздрібної торгівлі	36	30	22	18	18	17
торгової площі магазинів, м ²	2488	1854	1443	1446	1708	1776
Ресторанне господарство						
Усього	1506	877	764	611	583	616
у міських поселеннях	951	534	447	367	336	365
у сільській місцевості	555	343	317	244	247	251
На 10 тис. осіб						
об'єктів ресторанного						
господарства	11	7	7	6	5	6
місць	654	390	350	311	306	331

12.17. Кількість підприємств роздрібно́ї торгівлі та ресторанного господарства за видами економічної діяльності

(на кінець року)

	2000		2011		2012	
	оди- ниць	відсотків до підсумку	оди- ниць	відсотків до підсумку	оди- ниць	відсотків до підсумку
Підприємства роздрібно́ї торгівлі автомобілями, мотоциклами та пальним						
Усього	24	100,0	39	100,0	33	100,0
Підприємства, що торгують переважно автомобілями та мотоциклами	—	—	7	17,9	7	21,2
автотоварами	8	33,3	9	23,1	10	30,3
пальним	16	66,7	23	59,0	16	48,5
Підприємства роздрібно́ї торгівлі (крім торгівлі автомобілями, мотоциклами та пальним)						
Усього	478	100,0	422	100,0	406	100,0
Підприємства, що торгують із перевагою						
продовольчого асортименту	297	62,1	311	73,7	295	72,7
у спеціалізованих магазинах	24	5,0	78	18,5	71	17,5
у неспеціалізованих магазинах	273	57,1	233	55,2	224	55,2
непродовольчого асортименту	165	34,5	110	26,1	108	26,6
у спеціалізованих магазинах	120	25,1	84	19,9	82	20,2
у неспеціалізованих магазинах	45	9,4	26	6,2	26	6,4
поза магазинами	16	3,4	1	0,2	3	0,7
Підприємства ресторанного господарства						
Усього	71	100,0	91	100,0	79	100,0
Діяльність ресторанів	6	8,5	20	22,0	17	21,5
Діяльність кафе	37	52,1	47	51,6	40	50,6
Діяльність барів	6	8,5	14	15,4	13	16,5
Діяльність їдалень та постачання готової їжі	22	30,9	10	11,0	9	11,4
Підприємства інших видів економічної діяльності						
Усього	419	х	428	х	424	х

12.18. Кількість об'єктів роздрібної торгівлі в містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	5076	3842	2538	2009	1926	1821
м. Чернігів	407	698	618	539	524	506
м. Ніжин	152	141	94	83	73	66
м. Прилуки	146	159	69	57	59	64
райони						
Бахмацький	290	163	105	80	81	80
Бобровицький	197	90	29	17	19	27
Борзнянський	213	138	95	99	95	93
Варвинський	102	63	44	26	22	15
Городнянський	184	138	113	64	63	55
Ічнянський	227	159	106	87	70	60
Козелецький	294	219	148	113	111	113
Коропський	217	135	87	49	44	41
Корюківський	211	156	131	108	101	101
Куликівський	126	99	54	41	40	35
Менський	232	143	66	54	52	45
Ніжинський	216	133	75	85	79	70
Н.-Сіверський	227	163	131	91	92	90
Носівський	168	120	47	26	25	17
Прилуцький	271	138	93	52	47	46
Ріпкинський	250	174	106	86	85	82
Семенівський	164	105	42	22	22	22
Сосницький	145	105	67	43	45	36
Срібнянський	95	43	34	30	26	20
Талалайвський	111	66	42	35	33	28
Чернігівський	280	196	90	79	75	71
Щорський	151	98	52	43	43	38

12.19. Торгова площа магазинів у містах обласного значення та районах

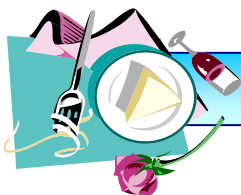
	<i>(на кінець року: м²)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	349738	234009	168611	158845	185869	191392
м.Чернігів	53062	47049	53062	62564	66796	73252
м.Ніжин	14158	7875	3828	9219	9639	10038
м.Прилуки	12248	10826	5448	10056	9728	10852
райони						
Бахмацький	19438	10622	6473	4168	4317	3786
Бобровицький	13284	5580	1494	632	595	532
Борзнянський	13936	8130	5143	5972	5291	5457
Варвинський	6566	3834	2655	1523	1269	767
Городнянський	11534	7471	5929	3755	3625	3228
Ічнянський	13843	9817	4621	3550	2931	2837
Козелецький	18663	13106	9093	6156	5890	7237
Коропський	13365	8321	5618	2426	2131	2096
Корюківський	11735	8547	7565	6131	5277	5730
Куликівський	8549	6327	3850	2414	2354	2175
Менський	14193	7943	3577	2980	3040	2869
Ніжинський	13010	5777	4531	4758	4367	3709
Н.-Сіверський	13218	10248	9056	6761	6755	6679
Носівський	10280	8717	4635	3556	3378	2891
Прилуцький	15515	7000	5434	3042	2847	2580
Ріпкинський	14315	9551	6125	4804	4553	4419
Семенівський	8837	5519	2937	1198	1212	1272
Сосницький	9249	6649	4221	2717	2824	2431
Срібнянський	5588	2784	2138	1705	1480	1308
Талалаївський	6449	3108	2292	1910	1857	1666
Чернігівський	18883	13697	5853	4223	31088	30777
Щорський	9820	5511	3033	2625	2625	2804

12.20. Кількість об'єктів ресторанного господарства в містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1506	877	764	611	583	616
м.Чернігів	341	161	149	151	153	147
м.Ніжин	100	52	41	32	29	29
м.Прилуки	94	53	41	39	35	32
райони						
Бахмацький	82	22	18	3	4	4
Бобровицький	54	15	7	4	4	4
Борзнянський	50	20	19	19	21	23
Варвинський	26	19	18	12	14	14
Городнянський	28	9	12	33	33	30
Ічнянський	45	21	18	18	16	18
Козелецький	70	74	62	38	19	39
Коропський	47	27	24	13	19	16
Корюківський	32	50	55	46	37	56
Куликівський	16	17	9	4	4	5
Менський	62	35	21	22	22	22
Ніжинський	35	22	32	27	27	27
Н.-Сіверський	40	36	46	37	41	40
Носівський	45	15	8	4	4	4
Прилуцький	78	23	21	17	12	11
Ріпкинський	52	47	53	36	36	32
Семенівський	34	26	19	3	3	7
Сосницький	37	31	17	14	13	12
Срібнянський	19	11	—	—	—	—
Талалаївський	34	15	17	12	11	12
Чернігівський	52	60	40	17	17	25
Щорський	33	16	17	10	9	7

12.21. Кількість місць на об'єктах ресторанного господарства в містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	91931	49205	40942	34141	33323	35684
м.Чернігів	27616	15083	11311	11404	11270	10881
м.Ніжин	7073	4172	3716	3252	3002	3031
м.Прилуки	5698	4094	2745	2973	2753	2771
райони						
Бахмацький	3740	1442	941	169	181	261
Бобровицький	2944	659	256	146	146	146
Борзнянський	2758	646	718	806	917	954
Варвинський	1260	570	528	555	615	615
Городнянський	1424	420	442	2069	2057	2005
Ічнянський	2104	720	784	809	760	828
Козелецький	4997	3544	3516	1424	920	2204
Коропський	2392	656	607	351	449	367
Корюківський	1721	2259	2702	1873	1657	2261
Куликівський	933	351	236	108	88	106
Менський	3412	1362	997	1208	1208	1210
Ніжинський	1576	680	954	799	839	883
Н.-Сіверський	1852	1548	2364	2136	2371	2355
Носівський	1898	556	332	92	92	92
Прилуцький	4348	976	616	362	314	274
Ріпкинський	2673	2207	2235	1713	1735	1625
Семенівський	1547	1438	1261	160	160	583
Сосницький	1871	1340	427	345	290	228
Срібнянський	1217	266	—	—	—	—
Талалаївський	1386	688	570	344	278	314
Чернігівський	3360	2942	2076	625	715	1338
Щорський	2131	586	608	418	506	352

13. ПОСЛУГИ

Послуги – це діяльність суб'єктів, яка не набуває матеріально-речової форми й задовольняє певні потреби замовників – особисті, колективні, громадські. Послуги є результатом різномірної діяльності, яку здійснює виробник на замовлення будь-яких споживачів (окремих громадян, підприємств, організацій, підприємств).

Обсяг реалізованих послуг (включаючи ПДВ) – це дані про обсяг реалізованих послуг, який визначають за ціною продажу відвантаженої за межі підприємства готової продукції (виконаних послуг), що зазначено в оформлених як підстава для розрахунків із покупцями (замовниками) документах [включаючи продукцію (послуги) за бартерним контрактом та непрямі податки (ПДВ, акцизний збір тощо)].

Статистичне спостереження за діяльністю підприємств сфери послуг організоване відповідно до Класифікації видів економічної діяльності. У коло звітуючих входять підприємства-юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи з госпрозрахунковою, бюджетною (у госпрозрахунковій частині) формами фінансування ведення господарської діяльності, що ідентифікуються за основним видом діяльності як підприємства сфери послуг.

У розділі наведено інформацію щодо діяльності підприємств-виробників нефінансових послуг (за виключенням торгівлі та ресторанного господарства).

13.1. Основні показники діяльності підприємств сфери послуг¹

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Обсяг реалізованих послуг, млн.грн.	298,5	931,9	2374,1	2533,2	2864,1	3125,2
у розрахунку на одну особу, грн.	234	791	2128	2295	2619	2885
Обсяг послуг, реалізованих населенню, млн.грн.	136,9	342,3	677,1	701,1	771,9	808,5
відсотків до загального обсягу реалізованих послуг	45,9	36,7	28,5	27,7	27,0	25,9

¹ У цій та наступних таблицях (13.2–13.4) – включаючи ПДВ.

13.2. Діяльність підприємств сфери послуг у містах обласного значення та районах

	Обсяг реалізованих послуг ¹ , тис.грн.		Обсяг реалізованих послуг у розрахунку на одну особу ¹ , грн.	
	2011	2012	2011	2012
Чернігівська область	2864053,3	3125187,8	2619	2885
м.Чернігів	1132676,0	1225504,8	3816	4135
м.Ніжин	183399,3	208031,6	2485	2834
м.Прилуки	102962,5	116942,3	1748	1992
райони				
Бахмацький	31280,9	33444,6	656	710
Бобровицький	46971,7	56782,2	1338	1636
Борзнянський	11319,3	12439,5	325	364
Варвинський	10720,9	10655,5	623	627
Городнянський	13515,0	13795,3	443	460
Ічнянський	19194,2	20143,1	561	598
Козелецький	38210,0	37576,4	764	764
Коропський	10860,7	10731,4	424	428
Корюківський	20113,4	21408,4	703	756
Куликівський	10429,7	11661,5	558	637
Менський	28654,3	31527,6	735	819
Ніжинський	7946,6	8407,2	267	286
Н.-Сіверський	16321,7	18628,5	561	651
Носівський	8761,4	9226,1	280	299
Прилуцький	48464,5	79305,9	1275	2120
Ріпкинський	13078,7	13357,0	435	451
Семенівський	8739,8	13806,0	460	730
Сосницький	23545,3	8529,1	1149	424
Срібнянський	3519,1	4215,6	291	351
Талалаївський	4538,3	4471,1	322	322
Чернігівський	32452,9	35843,3	610	679
Щорський	39119,6	64175,6	1546	2567
Нерозподілені	997257,5	1054578,2	x	x

¹ Див. виноски до табл. 13.1.

13.3. Обсяги послуг, наданих населенню, у містах обласного значення та районах

	Обсяг послуг, реалізованих населенню ¹ , тис.грн.		Частка послуг, реалізованих населенню, у загальному обсязі реалізованих послуг, відсотків	
	2011	2012	2011	2012
Чернігівська область	771936,5	808499,5	27,0	25,9
м.Чернігів	390980,2	408900,6	34,5	33,4
м.Ніжин	68318,6	70199,1	37,3	33,7
м.Прилуки	38164,3	44484,0	37,1	38,0
райони				
Бахмацький	14631,3	14899,3	46,8	44,5
Бобровицький	11494,7	12852,4	24,5	22,6
Борзнянський	6909,1	7235,6	61,0	58,2
Варвинський	3889,7	4394,8	36,3	41,2
Городнянський	9624,5	10075,3	71,2	73,0
Ічнянський	7889,3	8051,1	41,1	40,0
Козелецький	16851,2	17626,1	44,1	46,9
Коропський	5033,6	5237,1	46,3	48,8
Корюківський	7907,1	8462,5	39,3	39,5
Куликівський	5832,5	7829,6	55,9	67,1
Менський	9778,6	9974,2	34,1	31,6
Ніжинський	5019,3	5029,7	63,2	59,8
Н.-Сіверський	10569,9	10685,9	64,8	57,4
Носівський	6167,3	6661,8	70,4	72,2
Прилуцький	5507,6	7420,2	11,4	9,4
Ріпкинський	7930,6	8411,5	60,6	63,0
Семенівський	5432,1	5388,7	62,2	39,0
Сосницький	20084,6	5378,3	85,3	63,1
Срібнянський	2267,9	2820,0	64,4	66,9
Талалаївський	3465,8	3285,1	76,4	73,5
Чернігівський	11465,1	14181,4	35,3	39,6
Щорський	6392,3	7128,8	16,3	11,1
Нерозподілені	90329,3	101886,4	9,1	9,7

¹ Див. виноску до табл. 13.1.

13.4. Обсяги послуг за видами економічної діяльності

	Обсяг реалізованих послуг ¹ , тис.грн.		Обсяг послуг, реалізованих населенню ¹ , тис.грн.		Частка послуг, реалізованих населенню, у загальному обсязі, відсотків	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Усього	2864053,3	3125187,8	771936,5	808499,5	27,0	25,9
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	12946,9	24927,1	2058,2	2779,2	15,9	11,1
технічне обслуговування та ремонт автомобілів	11923,7	23962,1	1349,8	1980,1	11,3	8,3
ремонт побутових виробів і предметів особистого вжитку	1023,2	965,0	708,4	799,1	69,2	82,8
Діяльність готелів та ресторанів	20413,3	30607,6	15132,6	17039,3	74,1	55,7
діяльність готелів та надання інших місць для тимчасового проживання	20413,3	30607,6	15132,6	17039,3	74,1	55,7
Діяльність транспорту та зв'язку	2011064,3	2241706,7	380374,3	433102,9	18,9	19,3
діяльність транспорту	658818,7	797942,3	112489,9	124354,5	17,1	15,6
послуги з організації подорожувань	3815,5	3607,2	3613,7	3315,4	94,7	91,9
організація перевезення вантажів	68010,9	65468,3	15,8	7,5	0,0	0,0
діяльність пошти та зв'язку	1280419,2	1374688,9	264254,9	305425,5	20,6	22,2
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	484027,4	476823,9	128584,5	115027,9	26,6	24,1
операції з нерухомим майном	198672,4	175270,6	86552,1	84009,1	43,6	47,9

Продовження табл. 13.4

	Обсяг реалізованих послуг ¹ , тис.грн.		Обсяг послуг, реалізованих населенню ¹ , тис.грн.		Частка послуг, реалізованих населенню, у загальному обсязі, відсотків	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
оренда машин та устаткування	5588,5	2469,4	3,4	1,7	0,1	0,1
прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку	877,5	1847,8	743,3	1268,0	84,7	68,6
діяльність у сфері інформатизації	24039,8	33957,4	1009,5	608,9	4,2	1,8
ремонт і технічне обслуговування офісної та електронно-обчислювальної техніки	4465,9	4479,5	5,5	4,6	0,1	0,1
дослідження і розробки	20834,2	10387,7	2310,8	2832,1	11,1	27,3
діяльність у сфері права	21654,1	24576,3	4142,8	4044,3	19,1	16,5
діяльність у сферах інжинірингу, геології та геодезії	93590,1	89969,7	29466,0	15926,8	31,5	17,7
технічні випробування та дослідження	3264,9	15062,8	324,1	461,3	9,9	3,1
рекламна діяльність	18344,7	17418,2	—	2,6	—	0,0
підбір та забезпечення персоналом	0,5	74,0	—	—	—	—
проведення розслідувань та забезпечення безпеки	53578,0	55172,0	1703,9	1955,0	3,2	3,5
прибирання виробничих та житлових приміщень, устаткування та транспортних засобів	1527,9	1687,1	741,8	733,4	48,6	43,5

Продовження табл. 13.4

	Обсяг реалізованих послуг ¹ , тис.грн.		Обсяг послуг, реалізованих населенню ¹ , тис.грн.		Частка послуг, реалізованих населенню, у загальному обсязі, відсотків	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
діяльність у сфері фотографії пакування	641,7 657,0	706,2 1399,1	641,7 —	706,2 —	100,0 —	100,0 —
надання секретарських послуг та послуг з перекладу	5785,7	228,0	174,7	47,5	3,0	20,8
діяльність телефонних центрів надання інших комерційних послуг	— 30504,5	16648,1 25470,0	— 764,9	— 2426,4	— 2,5	— 9,5
Освіта	140516,9	133138,8	135385,1	126973,1	96,3	95,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	76926,9	80968,2	43729,1	44947,3	56,8	55,5
діяльність у сфері охорони здоров'я людини	53531,4	58664,8	33358,2	34147,5	62,3	58,2
ветеринарна діяльність надання соціальної допомоги	22771,3 624,2	21578,2 725,2	9746,7 624,2	10074,6 725,2	42,8 100,0	46,7 100,0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	118157,6	137015,5	66672,7	68629,8	56,4	50,1
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	41722,9	50265,6	10597,1	10598,2	25,4	21,1
діяльність громадських організацій	—	—	—	—	—	—
діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	31806,3	36932,9	23659,5	24923,8	74,4	67,5
надання індивідуальних послуг	44628,4	49817,0	32416,1	33107,8	72,6	66,5

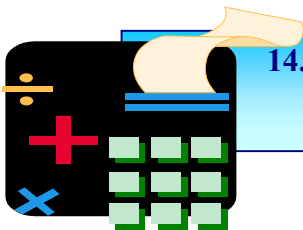
¹ Див. виноску до табл. 13.1.

13.5. Структура обсягів послуг за видами економічної діяльності

	(відсотків)			
	Обсяг реалізованих послуг		Обсяг послуг, реалізованих населенню	
	2011	2012	2011	2012
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	0,5	0,8	0,3	0,3
технічне обслуговування та ремонт автомобілів	0,4	0,8	0,2	0,2
ремонт побутових виробів і предметів особистого вжитку	0,1	0,0	0,1	0,1
Діяльність готелів та ресторанів	0,7	1,0	2,0	2,1
діяльність готелів та надання інших місць для тимчасового проживання	0,7	1,0	2,0	2,1
Діяльність транспорту та зв'язку	70,2	71,7	49,3	53,6
діяльність транспорту	23,0	25,5	14,6	15,4
послуги з організації подорожувань	0,1	0,1	0,5	0,4
організація перевезення вантажів	2,4	2,1	0,0	0,0
діяльність пошти та зв'язку	44,7	44,0	34,2	37,8
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	16,9	15,2	16,6	14,2
операції з нерухомим майном	6,9	5,6	11,2	10,4
оренда машин та устаткування	0,2	0,1	0,0	0,0
прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку	0,0	0,0	0,1	0,1
діяльність у сфері інформатизації	0,8	1,1	0,1	0,1
ремонт і технічне обслуговування офісної та електронно-обчислювальної техніки	0,2	0,1	0,0	0,0
дослідження і розробки	0,7	0,3	0,3	0,4
діяльність у сфері права	0,7	0,8	0,5	0,5
діяльність у сферах інжинірингу, геології та геодезії	3,3	2,9	3,8	2,0
технічні випробування та дослідження	0,1	0,5	0,1	0,0
рекламна діяльність	0,7	0,6	—	0,0
підбір та забезпечення персоналом	0,0	0,0	—	—
проведення розслідувань та забезпечення безпеки	1,9	1,8	0,2	0,2

Продовження табл. 13.5

	Обсяг реалізованих послуг		Обсяг послуг, реалізованих населенню	
	2011	2012	2011	2012
прибирання виробничих та житлових приміщень, устаткування та транспортних засобів	0,1	0,1	0,1	0,1
діяльність у сфері фотографії	0,0	0,0	0,1	0,1
пакування	0,0	0,0	—	—
надання секретарських послуг та послуг з перекладу	0,2	0,0	0,0	0,0
діяльність телефонних центрів	—	0,5	—	—
надання інших комерційних послуг	1,1	0,8	0,1	0,3
Освіта	4,9	4,3	17,5	15,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2,7	2,6	5,7	5,5
діяльність у сфері охорони здоров'я людини	1,9	1,9	4,3	4,2
ветеринарна діяльність	0,8	0,7	1,3	1,2
надання соціальної допомоги	0,0	0,0	0,1	0,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	4,1	4,4	8,6	8,5
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	1,5	1,6	1,4	1,3
діяльність громадських організацій	—	—	—	—
діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	1,1	1,2	3,0	3,1
надання індивідуальних послуг	1,5	1,6	4,2	4,1

14. ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Розділ містить інформацію про основні статистичні показники, що характеризують стан та тенденції розвитку підприємств-юридичних осіб.

Підприємство-юридична особа (далі – підприємство) – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому Господарським кодексом України та іншими законами. Підприємство не має у своєму складі інших юридичних осіб, але має право створювати філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, які не мають статусу юридичної особи.

Статистичні дані щодо основних показників діяльності підприємств за їх розмірами розраховано за критеріями великих, середніх, малих та мікропідприємств, визначеними в Господарському кодексі України в редакції від 22.03.2012, а саме:

мікропідприємства – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

малі підприємства – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

великі підприємства – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

середні підприємства – інші суб'єкти господарювання.

Кількість зайнятих працівників визначається з урахуванням штатних, позаштатних і неоплачуваних (власників, засновників підприємства та членів їх сімей) працівників підприємства.

Кількість найманих працівників визначається з урахуванням штатних та позаштатних (працюючих за договорами та за сумісництвом) працівників підприємства.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) визначається за ціною продажу відвантаженої готової продукції (товарів, послуг), що зазначена в оформлених як підстава для розрахунку з покупцями (замовниками) документах (уключаючи продукцію (товари, послуги) за бартерним контрактом), за вирахуванням ПДВ.

Угрупування інформації за видами економічної діяльності здійснюється згідно з Класифікацією видів економічної діяльності (ДК 009–2010), затвердженою наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року №457 «Про затвердження та скасування національних класифікаторів», яка гармонізована з Класифікацією видів економічної діяльності Європейського Союзу (NACE Rev.2–2006).

Інформацію за 2011р. уточнено з урахуванням зміни підприємствами основного виду діяльності. Інформацію за 2012р. деталізовано за видами економічної діяльності та наведено без урахування зміни підприємствами основного виду діяльності.

14.1. Основні структурні показники діяльності підприємств за їх розмірами¹

	2010	2011	2012
Кількість підприємств			
Усього, одиниць	5183	5522	5887
великі підприємства	3	6	6
відсотків до загальної кількості підприємств	0,1	0,1	0,1
на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	0	0	0
середні підприємства	468	450	426
відсотків до загальної кількості підприємств	9,0	8,2	7,2
на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	4	4	4
малі підприємства	4712	5066	5455
відсотків до загальної кількості підприємств	90,9	91,7	92,7
на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	43	47	50
у тому числі мікропідприємства	3614	3927	4367
відсотків до загальної кількості підприємств	69,7	71,1	74,2
на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	33	36	40
Кількість зайнятих працівників			
Усього, осіб	125591	123276	115954
великі підприємства	5249	9171	9626
відсотків до загальної кількості зайнятих працівників	4,2	7,4	8,3
середні підприємства	78839	74275	67755
відсотків до загальної кількості зайнятих працівників	62,8	60,3	58,4
малі підприємства	41503	39830	38573
відсотків до загальної кількості зайнятих працівників	33,0	32,3	33,3
у тому числі мікропідприємства	12773	12593	12751
відсотків до загальної кількості зайнятих працівників	10,2	10,2	11,0
Кількість найманих працівників			
Усього, осіб	123375	121499	114448
великі підприємства	5249	9171	9626
відсотків до загальної кількості найманих працівників	4,3	7,6	8,4
середні підприємства	78806	74263	67701
відсотків до загальної кількості найманих працівників	63,8	61,1	59,2
малі підприємства	39320	38065	37121
відсотків до загальної кількості найманих працівників	31,9	31,3	32,4
у тому числі мікропідприємства	11807	11979	12065
відсотків до загальної кількості найманих працівників	9,6	9,9	10,5
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)			
Усього, млн.грн.	22057,4	27018,1	33292,7
великі підприємства	3562,9	5475,9	9455,5
відсотків до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	16,2	20,3	28,4
середні підприємства	12317,5	14828,6	16144,5
відсотків до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	55,8	54,9	48,5
малі підприємства	6177,0	6713,6	7692,7
відсотків до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	28,0	24,8	23,1
у тому числі мікропідприємства	1873,8	2011,1	2415,9
відсотків до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	8,5	7,4	7,3

¹ У цій та наступних таблицях (14.2–14.3) дані наведено без бюджетних установ та банків.

14.2. Основні структурні показники підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності¹

	Рік	Кількість підприємств, одиниць				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі
						мікро-підприємства
Усього	2010	5183	3	468	4712	3614
	2011	5522	6	450	5066	3927
	2012	5887	6	426	5455	4367
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	1038	—	187	851	652
	2011	1060	1	174	885	666
	2012	1165	1	172	992	789
Промисловість	2010	776	3	147	626	425
	2011	824	4	132	688	476
	2012	886	4	122	760	553
Будівництво	2010	438	—	22	416	315
	2011	435	—	23	412	321
	2012	461	—	19	442	360
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	1485	—	57	1428	1167
	2011	1581	1	70	1510	1247
	2012	1591	1	60	1530	1286
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	198	—	14	184	116
	2011	269	—	13	256	175
	2012	334	—	14	320	231
Тимчасове розміщення й організація харчування	2010	135	—	10	125	87
	2011	140	—	8	132	95
	2012	141	—	7	134	101
Інформація та телекомунікації	2010	129	—	1	128	97
	2011	144	—	1	143	115
	2012	151	—	1	150	118

Продовження табл. 14.2

	Рік	Кількість підприємств, одиниць				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі
						мікро-підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	49	—	1	48	43
	2011	42	—	—	42	37
	2012	45	—	1	44	38
Операції з нерухомим майном	2010	357	—	9	348	277
	2011	396	—	4	392	322
	2012	433	—	3	430	365
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	276	—	7	269	226
	2011	296	—	5	291	243
	2012	328	—	5	323	279
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	141	—	4	137	99
	2011	168	—	12	156	118
	2012	172	—	14	158	118
Освіта	2010	26	—	1	25	18
	2011	20	—	—	20	16
	2012	16	—	—	16	11
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	37	—	—	37	23
	2011	39	—	—	39	25
	2012	42	—	—	42	26
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	22	—	5	17	13
	2011	27	—	5	22	14
	2012	31	—	6	25	20
Надання інших видів послуг	2010	76	—	3	73	56
	2011	81	—	3	78	57
	2012	91	—	2	89	72

Продовження табл. 14.2

	Рік	Кількість зайнятих працівників, осіб				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі
						мікро-підприємства
Усього	2010	125591	5249	78839	41503	12773
	2011	123276	9171	74275	39830	12593
	2012	115954	9626	67755	38573	12751
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	36459	—	28126	8333	2298
	2011	35284	... ²	... ²	7407	1719
	2012	34929	... ²	... ²	7950	2238
Промисловість	2010	45240	5249	32079	7912	1696
	2011	43614	7861	28751	7002	1623
	2012	39941	7917	25258	6766	1688
Будівництво	2010	7548	—	3295	4253	1360
	2011	6444	—	3494	2950	1012
	2012	5932	—	3143	2789	1027
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	17004	—	7274	9730	3697
	2011	17741	... ²	... ²	9916	3983
	2012	15781	... ²	... ²	9201	3588
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	5549	—	3424	2125	432
	2011	5766	—	3089	2677	602
	2012	5993	—	3160	2833	654
Тимчасове розміщування й організація харчування	2010	1985	—	876	1109	330
	2011	1890	—	704	1186	352
	2012	1775	—	636	1139	381
Інформація та телекомунікації	2010	1055	—	... ²	... ²	357
	2011	1194	—	... ²	... ²	430
	2012	1162	—	... ²	... ²	386

Продовження табл. 14.2

	Рік	Кількість зайнятих працівників, осіб				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі
						мікро-підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	389	—	... ²	... ²	208
	2011	360	—	—	360	163
	2012	185	—	... ²	... ²	93
Операції з нерухомим майном	2010	3601	—	1151	2450	943
	2011	2923	—	387	2536	1058
	2012	2529	—	281	2248	988
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	2283	—	607	1676	728
	2011	2215	—	407	1808	751
	2012	2100	—	352	1748	824
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	1952	—	659	1293	294
	2011	3074	—	1705	1369	369
	2012	3084	—	1817	1267	369
Освіта	2010	285	—	... ²	... ²	69
	2011	246	—	44	202	99
	2012	120	—	—	120	41
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	346	—	—	346	83
	2011	481	—	—	481	138
	2012	466	—	—	466	130
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	948	—	794	154	50
	2011	1041	—	826	215	57
	2012	1143	—	922	221	85
Надання інших видів послуг	2010	947	—	371	576	228
	2011	1003	—	343	660	237
	2012	814	—	... ²	... ²	259

Продовження табл. 14.2

	Рік	Кількість найманих працівників, осіб				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі мікро-підприємства
Усього	2010	123375	5249	78806	39320	11807
	2011	121499	9171	74263	38065	11979
	2012	114448	9626	67701	37121	12065
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	35771	—	28107	7664	1843
	2011	35057	... ²	... ²	7188	1670
	2012	34375	... ²	... ²	7435	2080
Промисловість	2010	44979	5249	32075	7655	1654
	2011	43357	7861	28749	6747	1549
	2012	39680	7917	25246	6517	1477
Будівництво	2010	7382	—	3295	4087	1307
	2011	6287	—	3494	2793	962
	2012	5854	—	3143	2711	1003
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	16412	—	7264	9148	3466
	2011	17118	... ²	... ²	9295	3724
	2012	15484	... ²	... ²	8905	3477
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	5453	—	3424	2029	412
	2011	5667	—	3089	2578	579
	2012	5944	—	3158	2786	641
Тимчасове розміщення й організація харчування	2010	1932	—	876	1056	315
	2011	1840	—	704	1136	337
	2012	1738	—	636	1102	358
Інформація та телекомунікації	2010	1035	—	... ²	... ²	350
	2011	1169	—	... ²	... ²	420
	2012	1129	—	... ²	... ²	366

Продовження табл. 14.2

	Рік	Кількість найманих працівників, осіб				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі мікро-підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	366	—	... ²	... ²	185
	2011	337	—	—	337	151
	2012	182	—	... ²	... ²	90
Операції з нерухомим майном	2010	3448	—	1151	2297	883
	2011	2790	—	387	2403	1001
	2012	2472	—	281	2191	958
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	2212	—	607	1605	696
	2011	2139	—	407	1732	717
	2012	2045	—	352	1693	783
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	1898	—	659	1239	280
	2011	3006	—	1705	1301	353
	2012	3061		1817	1244	352
Освіта	2010	275	—	... ²	... ²	64
	2011	238	—	44	194	94
	2012	119	—	—	119	40
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	343	—	—	343	83
	2011	475	—	—	475	136
	2012	462	—	—	462	127
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	947	—	794	153	50
	2011	1037	—	826	211	56
	2012	1139	—	922	217	81
Надання інших видів послуг	2010	922	—	371	551	219
	2011	982	—	343	639	230
	2012	764	—	... ²	... ²	232

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Продовження табл. 14.2

	Рік	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн грн.				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі мікро-підприємства
Усього	2010	22057,4	3562,9	12317,5	6177,0	1873,8
	2011	27018,1	5475,9	14828,6	6713,6	2011,1
	2012	33292,7	9455,5	16144,5	7692,7	2415,9
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	3249,6	—	2660,5	589,1	244,4
	2011	4443,8	... ²	... ²	882,2	224,0
	2012	6926,2	... ²	... ²	1505,8	399,8
Промисловість	2010	8271,6	3562,9	3996,7	712,0	121,7
	2011	9915,9	4800,8	4308,8	806,3	119,7
	2012	13698,6	8382,2	4535,8	780,6	170,3
Будівництво	2010	605,5	—	318,4	287,1	104,8
	2011	717,6	—	430,8	286,8	134,0
	2012	767,0	—	415,7	351,3	179,1
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	8617,2	—	4796,5	3820,7	1133,4
	2011	10253,6	... ²	... ²	3608,2	1144,9
	2012	10003,8	... ²	... ²	3719,8	1127,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	459,3	—	204,7	254,6	59,3
	2011	641,7	—	271,7	370,0	126,9
	2012	830,9	—	309,6	521,3	161,4
Тимчасове розміщування й організація харчування	2010	108,8	—	54,2	54,6	15,3
	2011	112,0	—	48,5	63,5	18,8
	2012	115,3	—	45,3	70,0	30,5
Інформація та телекомунікації	2010	66,0	—	... ²	... ²	22,1
	2011	97,1	—	... ²	... ²	31,0
	2012	145,7	—	... ²	... ²	46,3

Продовження табл. 14.2

	Рік	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн грн.				
		усього	великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	у тому числі мікро-підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	35,9	—	... ²	... ²	19,3
	2011	35,8	—	—	35,8	13,6
	2012	25,0	—	... ²	... ²	14,6
Операції з нерухомим майном	2010	288,4	—	139,3	149,1	65,1
	2011	287,1	—	60,0	227,1	94,3
	2012	259,0	—	20,4	238,6	101,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	146,7	—	40,4	106,3	54,2
	2011	156,0	—	25,1	130,9	49,0
	2012	194,9	—	28,5	166,4	96,8
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	140,2	—	76,1	64,1	23,6
	2011	276,4	—	119,1	157,3	41,0
	2012	244,3	—	124,5	119,8	70,4
Освіта	2010	3,6	—	... ²	... ²	1,0
	2011	3,8	—	—	3,8	1,7
	2012	4,8	—	—	4,8	1,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	13,2	—	—	13,2	2,4
	2011	13,8	—	—	13,8	2,3
	2012	17,8	—	—	17,8	4,4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	11,4	—	4,0	7,4	1,4
	2011	17,6	—	4,6	13,0	2,4
	2012	11,4	—	4,7	6,7	1,7
Надання інших видів послуг	2010	40,0	—	18,4	21,6	5,8
	2011	45,9	—	17,9	28,0	7,5
	2012	48,0	—	... ²	... ²	11,2

¹ Див. виноску до табл. 14.1.

² У цій та наступній таблиці (14.3) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

14.3. Розподіл основних структурних показників підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності¹

	Рік	Кількість підприємств				
		усього, одиниць	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікро-підприємства
Усього	2010	5183	0,1	9,0	90,9	69,7
	2011	5522	0,1	8,2	91,7	71,1
	2012	5887	0,1	7,2	92,7	74,2
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	1038		18,0	82,0	62,8
	2011	1060	0,1	16,4	83,5	62,8
	2012	1165	0,1	14,8	85,1	67,7
Промисловість	2010	776	0,4	18,9	80,7	54,8
	2011	824	0,5	16,0	83,5	57,8
	2012	886	0,4	13,8	85,8	62,4
Будівництво	2010	438	—	5,0	95,0	71,9
	2011	435	—	5,3	94,7	73,8
	2012	461	—	4,1	95,9	78,1
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	1485	—	3,8	96,2	78,6
	2011	1581	0,1	4,4	95,5	78,9
	2012	1591	0,1	3,8	96,1	80,8
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	198	—	7,1	92,9	58,6
	2011	269	—	4,8	95,2	65,1
	2012	334	—	4,2	95,8	69,2
Тимчасове розміщування й організація харчування	2010	135	—	7,4	92,6	64,4
	2011	140	—	5,7	94,3	67,9
	2012	141	—	5,0	95,0	71,6
Інформація та телекомунікації	2010	129	—	0,8	99,2	75,2
	2011	144	—	0,7	99,3	79,9
	2012	151	—	0,7	99,3	78,1

Продовження табл. 14.3

	Рік	Кількість підприємств				
		усього, одиниць	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікро- підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	49	—	2,0	98,0	87,8
	2011	42	—	—	100,0	88,1
	2012	45	—	2,2	97,8	84,4
Операції з нерухомим майном	2010	357	—	2,5	97,5	77,6
	2011	396	—	1,0	99,0	81,3
	2012	433	—	0,7	99,3	84,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	276	—	2,5	97,5	81,9
	2011	296	—	1,7	98,3	82,1
	2012	328	—	1,5	98,5	85,1
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	141	—	2,8	97,2	70,2
	2011	168	—	7,1	92,9	70,2
	2012	172	—	8,1	91,9	68,6
Освіта	2010	26	—	3,8	96,2	69,2
	2011	20	—	—	100,0	80,0
	2012	16	—	—	100,0	68,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	37	—	—	100,0	62,2
	2011	39	—	—	100,0	64,1
	2012	42	—	—	100,0	61,9
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	22	—	22,7	77,3	59,1
	2011	27	—	18,5	81,5	51,9
	2012	31	—	19,4	80,6	64,5
Надання інших видів послуг	2010	76	—	3,9	96,1	73,7
	2011	81	—	3,7	96,3	70,4
	2012	91	—	2,2	97,8	79,1

Продовження табл. 14.3

	Рік	Кількість зайнятих працівників				
		усього, осіб	у тому числі, відсотків			з них мікро- підприємства
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	
Усього	2010	125591	4,2	62,8	33,0	10,2
	2011	123276	7,4	60,3	32,3	10,2
	2012	115954	8,3	58,4	33,3	11,0
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	36459	—	77,1 ₂	22,9	6,3
	2011	35284	... ₂	... ₂	21,0	4,9
	2012	34929	... ₂	... ₂	22,8	6,4
Промисловість	2010	45240	11,6	70,9	17,5	3,7
	2011	43614	18,0	65,9	16,1	3,7
	2012	39941	19,8	63,2	17,0	4,2
Будівництво	2010	7548	—	43,7	56,3	18,0
	2011	6444	—	54,2	45,8	15,7
	2012	5932	—	53,0	47,0	17,3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	17004	—	42,8	57,2	21,7
	2011	17741	... ₂	... ₂	55,9	22,5
	2012	15781	... ₂	... ₂	58,3	22,7
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	5549	—	61,7	38,3	7,8
	2011	5766	—	53,6	46,4	10,4
	2012	5993	—	52,7	47,3	10,9
Тимчасове розміщення й організація харчування	2010	1985	—	44,1	55,9	16,6
	2011	1890	—	37,2	62,8	18,6
	2012	1775	—	35,8	64,2	21,5
Інформація та телекомунікації	2010	1055	—	... ₂	... ₂	33,8
	2011	1194	—	... ₂	... ₂	36,0
	2012	1162	—	... ₂	... ₂	33,2

Продовження табл. 14.3

	Рік	Кількість зайнятих працівників				
		усього, осіб	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікро- підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	389	—	... ²	... ²	53,5
	2011	360	—	—	100,0	45,3
	2012	185	—	... ²	... ²	50,3
Операції з нерухомим майном	2010	3601	—	32,0	68,0	26,2
	2011	2923	—	13,2	86,8	36,2
	2012	2529	—	11,1	88,9	39,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	2283	—	26,6	73,4	31,9
	2011	2215	—	18,4	81,6	33,9
	2012	2100	—	16,8	83,2	39,2
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	1952	—	33,8	66,2	15,1
	2011	3074	—	55,5	44,5	12,0
	2012	3084	—	58,9	41,1	12,0
Освіта	2010	285	—	... ²	... ²	24,2
	2011	246	—	17,9	82,1	40,2
	2012	120	—	—	100,0	34,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	346	—	—	100,0	24,0
	2011	481	—	—	100,0	28,7
	2012	466	—	—	100,0	27,9
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	948	—	83,8	16,2	5,3
	2011	1041	—	79,3	20,7	5,5
	2012	1143	—	80,7	19,3	7,4
Надання інших видів послуг	2010	947	—	39,2	60,8	24,1
	2011	1003	—	34,2	65,8	23,6
	2012	814	—	... ²	... ²	31,8

Продовження табл. 14.3

	Рік	Кількість найманих працівників				
		усього, осіб	у тому числі, відсотків			з них
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	мікро-підприємства
Усього	2010	123375	4,3	63,8	31,9	9,6
	2011	121499	7,6	61,1	31,3	9,9
	2012	114448	8,4	59,2	32,4	10,5
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	35771	—	78,6	21,4	5,2
	2011	35057	... ²	... ²	20,5	4,8
	2012	34375	... ²	... ²	21,6	6,1
Промисловість	2010	44979	11,7	71,3	17,0	3,7
	2011	43357	18,1	66,3	15,6	3,6
	2012	39680	20,0	63,6	16,4	3,7
Будівництво	2010	7382	—	44,6	55,4	17,7
	2011	6287	—	55,6	44,4	15,3
	2012	5854	—	53,7	46,3	17,6
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	16412	—	44,3	55,7	21,1
	2011	17118	... ²	... ²	54,3	21,8
	2012	15484	... ²	... ²	57,5	22,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	5453	—	62,8	37,2	7,6
	2011	5667	—	54,5	45,5	10,2
	2012	5944	—	53,1	46,9	10,8
Тимчасове розміщування й організація харчування	2010	1932	—	45,3	54,7	16,3
	2011	1840	—	38,3	61,7	18,3
	2012	1738	—	36,6	63,4	20,6
Інформація та телекомунікації	2010	1035	—	... ²	... ²	33,8
	2011	1169	—	... ²	... ²	35,9
	2012	1129	—	... ²	... ²	32,4

Продовження табл. 14.3

	Рік	Кількість найманих працівників				
		усього, осіб	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікро-підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	366	—	... ²	... ²	50,5
	2011	337	—	—	100,0	44,8
	2012	182	—	... ²	... ²	49,5
Операції з нерухомим майном	2010	3448	—	33,4	66,6	25,6
	2011	2790	—	13,9	86,1	35,9
	2012	2472	—	11,4	88,6	38,8
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	2212	—	27,4	72,6	31,5
	2011	2139	—	19,0	81,0	33,5
	2012	2045	—	17,2	82,8	38,3
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	1898	—	34,7	65,3	14,8
	2011	3006	—	56,7	43,3	11,7
	2012	3061	—	59,4	40,6	11,5
Освіта	2010	275	—	... ²	... ²	23,3
	2011	238	—	18,5	81,5	39,5
	2012	119	—	—	100,0	33,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	343	—	—	100,0	24,2
	2011	475	—	—	100,0	28,6
	2012	462	—	—	100,0	27,5
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	947	—	83,8	16,2	5,3
	2011	1037	—	79,7	20,3	5,4
	2012	1139	—	80,9	19,1	7,1
Надання інших видів послуг	2010	922	—	40,2	59,8	23,8
	2011	982	—	34,9	65,1	23,4
	2012	764	—	... ²	... ²	30,4

Продовження табл. 14.3

	Рік	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)				
		усього, млн.грн.	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них
						мікро- підприємства
Усього	2010	22057,4	16,2	55,8	28,0	8,5
	2011	27018,1	20,3	54,9	24,8	7,4
	2012	33292,7	28,4	48,5	23,1	7,3
Сільське, лісове та рибне господарство	2010	3249,6	—	81,9	18,1	7,5
	2011	4443,8	... ²	... ²	19,9	5,0
	2012	6926,2	... ²	... ²	21,7	5,8
Промисловість	2010	8271,6	43,1	48,3	8,6	1,5
	2011	9915,9	48,4	43,5	8,1	1,2
	2012	13698,6	61,2	33,1	5,7	1,2
Будівництво	2010	605,5	—	52,6	47,4	17,3
	2011	717,6	—	60,0	40,0	18,7
	2012	767,0	—	54,2	45,8	23,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2010	8617,2	—	55,7	44,3	13,2
	2011	10253,6	... ²	... ²	35,2	11,2
	2012	10003,8	... ²	... ²	37,2	11,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2010	459,3	—	44,6	55,4	12,9
	2011	641,7	—	42,3	57,7	19,8
	2012	830,9	—	37,3	62,7	19,4
Тимчасове розмішування й організація харчування	2010	108,8	—	49,8	50,2	14,1
	2011	112,0	—	43,3	56,7	16,8
	2012	115,3	—	39,3	60,7	26,5
Інформація та телекомунікації	2010	66,0	—	... ²	... ²	33,5
	2011	97,1	—	... ²	... ²	31,9
	2012	145,7	—	... ²	... ²	31,8

Продовження табл. 14.3

	Рік	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)				
		усього, млн.грн.	у тому числі, відсотків			
			великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікро- підприємства
Фінансова та страхова діяльність	2010	35,9	—	... ²	... ²	53,8
	2011	35,8	—	—	100,0	38,0
	2012	25,0	—	... ²	... ²	58,4
Операції з нерухомим майном	2010	288,4	—	48,3	51,7	22,6
	2011	287,1	—	20,9	79,1	32,8
	2012	259,0	—	7,9	92,1	39,0
Професійна, наукова та технічна діяльність	2010	146,7	—	27,5	72,5	36,9
	2011	156,0	—	16,1	83,9	31,4
	2012	194,9	—	14,6	85,4	49,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2010	140,2	—	54,3	45,7	16,8
	2011	276,4	—	43,1	56,9	14,8
	2012	244,3	—	51,0	49,0	28,8
Освіта	2010	3,6	—	... ²	... ²	27,8
	2011	3,8	—	—	100,0	44,7
	2012	4,8	—	—	100,0	20,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2010	13,2	—	—	100,0	18,2
	2011	13,8	—	—	100,0	16,7
	2012	17,8	—	—	100,0	24,7
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2010	11,4	—	35,1	64,9	12,3
	2011	17,6	—	26,1	73,9	13,6
	2012	11,4	—	41,2	58,8	14,9
Надання інших видів послуг	2010	40,0	—	46,0	54,0	14,5
	2011	45,9	—	39,0	61,0	16,3
	2012	48,0	—	... ²	... ²	23,3

¹ Див. виноску до табл. 14.1.

² Див. другу виноску до табл. 14.2.

15. НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

До **наукових та науково-технічних робіт** відносяться фундаментальні й прикладні дослідження, науково-технічні розробки та послуги.

Фундаментальні дослідження – це експериментальні або теоретичні дослідження, що спрямовані на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язок. Результатом їх виконання є гіпотези, теорії, методи тощо. Фундаментальні дослідження можуть закінчуватися рекомендаціями щодо проведення прикладних досліджень для визначення можливостей практичного використання одержаних наукових результатів, науковими публікаціями тощо.

Прикладні дослідження – це оригінальні дослідження, спрямовані на одержання нових знань, але призначені для здійснення практичних цілей. Прикладні дослідження визначають можливі шляхи використання результатів фундаментальних досліджень, нові методи розв'язання проблем.

Науково-технічні розробки – це систематичні роботи, що базуються на існуючих знаннях, отриманих у результаті досліджень, та направлені на створення нових матеріалів, продуктів, процесів, пристроїв, послуг, систем чи методів. Ці роботи можуть бути також спрямовані на значне вдосконалення об'єктів, що вже існують.

Науково-технічні послуги – діяльність у галузі науково-технічної інформації, патентів, ліцензій, науково-технічного консультування тощо, що сприяє одержанню, поширенню та використанню наукових знань.

Технологічні інновації – це діяльність підприємства, пов'язана з розробкою та впровадженням як технологічно нових, так і значно технологічно вдосконалених продуктів (продуктові інновації) і процесів (процесові інновації). З 2007р. під інновацією розуміють введення у вживання будь-якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару, послуги) або процесу, нового методу маркетингу чи нового організаційного методу в діяльності підприємства, організації робочих місць або зовнішніх зв'язків.

Інновація є **ною для ринку**, коли підприємство, що впровадило інновацію, першим виводить її на свій ринок. Продукт, який використовується (виробляється) на інших підприємствах, але є новим або істотно поліпшеним для даного підприємства, розглядається як інновація **нова для підприємства**. До обсягу інноваційної продукції віднесена вище зазначена продукція, яку впроваджено у виробництво протягом останніх трьох років і реалізовано на вітчизняному ринку.

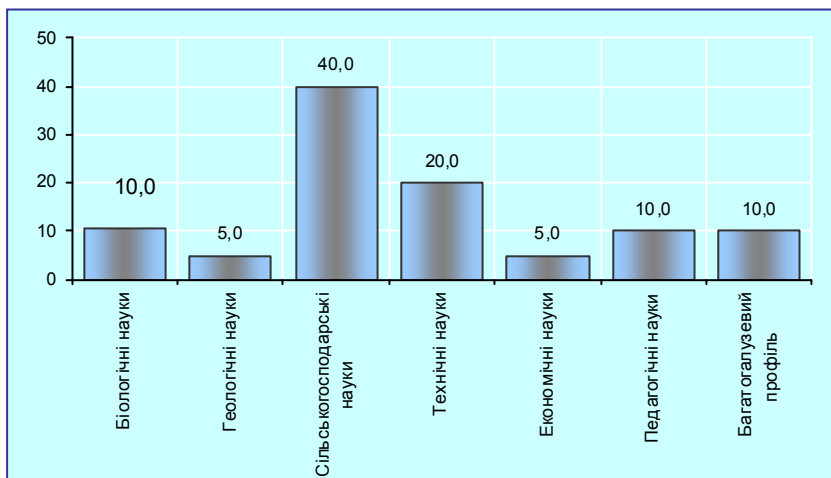

15.1. Розподіл організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами наук

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	25	22	22	22	21	20
Академічний	3	5	4	4	4	3
Галузевий	16	9	10	10	10	10
Вузівський	4	5	5	5	5	5
Заводський	2	3	3	3	2	2

15.2. Розподіл організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук у 2012 році

(відсотків до загальної кількості)

15.3. Наукові кадри

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість спеціалістів, які виконували наукові та науково-технічні роботи ¹	1898	1165	819	666	547	520
з них мали науковий ступінь						
доктора наук	8	21	9	11	9	9
кандидата наук	129	77	68	66	59	51
Кількість працівників, які виконували наукові та науково-технічні роботи за сумісництвом ²	34	303	191	1331	1431	733
з них мали науковий ступінь						
доктора наук	...	23	22	88	103	67
кандидата наук	4	100	100	618	685	368

¹ Включаючи допоміжний персонал.

² З 2010р. наведено з урахуванням науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів.

15.4. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій (підприємств), за видами

(у фактичних цінах; тис.грн.)

	Усього	За видами робіт			
		фундаментальні дослідження	прикладні дослідження	науково-технічні розробки	науково-технічні послуги
1995	4328,5	124,9	1721,7	2255,4	226,5
2000	10957,6	767,8	3660,8	4666,8	1862,2
2005	22527,6	2783,4	7297,5	9841,2	2605,5
2010	32373,6	5815,5	13735,3	12314,0	508,8
2011	32480,5	6071,6	15173,0	10608,5	627,4
2012	34130,7	8834,7	12822,2	11515,7	958,1

15.5. Витрати організацій на виконання власними силами наукових та науково-технічних робіт за видами¹

<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>					
	Усього	За видами робіт			
		фундаментальні дослідження	прикладні дослідження	науково-технічні розробки	науково-технічні послуги
1995	4918,7	133,9	2320,3	2282,2	182,3
2000	12823,8	874,3	4165,1	5300,7	2483,7
2005	21194,7	2782,1	6469,0	9282,9	2660,7
2010	33157,1	5776,9	14380,1	12547,8	452,3
2011	31852,9	6070,2	14973,8	10258,2	550,7
2012	32848,0	8764,3	12251,8	11046,1	785,8

¹ Включаючи витрати на заробітну плату, матеріальні витрати, інші поточні витрати.

15.6. Розподіл обсягу фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування

<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>						
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	4662,1	12750,1	32078,5	33537,4	32529,7	33385,9
За рахунок						
держбюджету	2582,5	6476,3	16859,1	17925,2	17773,5	21161,6
власних коштів	36,0	626,0	3004,2	12750,8	11754,3	6554,1
коштів замовників						
вітчизняних	1524,9	4753,0	4746,6	1731,4	3001,9	2349,6
іноземних держав	179,9	366,0	7416,6	1130,0	—	3267,8
інших джерел	338,8	528,8	52,0	—	—	52,8

15.7. Спеціалісти з науковими ступеннями, зайняті в економіці¹

	Спеціалісти, що мали науковий ступінь											
	доктора наук						кандидата наук					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	35	48	56	78	85	92	476	505	598	811	871	912
Мали вчене звання												
академіка	4	6	8	12	12	15	2	4	4	11	10	6
члена-кореспондента	4	4	6	7	5	4	18	17	12	17	17	7
професора	17	19	31	48	58	68	9	5	8	8	9	8
доцента	8	17	13	16	16	14	251	229	269	438	446	492
старшого наукового співробітника	10	10	9	13	10	9	24	29	23	30	26	18
Із загальної кількості												
чоловіки	31	46	47	63	66	71	330	334	362	422	440	448
жінки	4	2	9	15	19	21	146	171	236	389	431	464

¹ У цій та наступній таблиці (15.8): у 1995р. – на 1 січня, у 2000–2011рр. – на 1 жовтня, у 2012р. – на 31 грудня.

15.8. Розподіл спеціалістів із науковими ступеннями, зайнятих в економіці, за віком¹

	Спеціалісти, що мали науковий ступінь											
	доктора наук						кандидата наук					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	35	48	56	78	85	92	476	505	598	811	871	912
У віці, років												
до 30	–	–	–	–	–	–	4	16	31	41	57	71
31–40	–	–	–	6	7	8	103	98	124	223	258	293
41–50	6	7	8	6	7	9	144	150	151	194	196	204
51–55	3	9	5	6	6	9	51	78	83	88	101	89
56–60	11	6	11	15	15	12	92	43	71	90	84	87
61–70	13	20	25	24	28	33	71	108	103	93	93	98
71 і старшому	2	6	7	21	22	21	11	12	35	82	82	70

¹ Див. виноску до табл. 15.7.

15.9. Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності

	2010		2011		2012	
	усього	відсотків до загальної кількості підприємств	усього	відсотків до загальної кількості підприємств	усього	відсотків до загальної кількості підприємств
Промисловість	40	17,0	42	17,8	43	20,4
Добувна промисловість	1	16,7	1	14,3	1	14,3
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	1	50,0	1	50,0	1	50,0
Переробна промисловість	38	17,6	39	18,1	40	20,9
у тому числі						
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	12	13,3	14	15,2	13	18,1
легка промисловість	7	29,2	9	39,1	7	30,4
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	2	8,7	1	4,3	3	13,0
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	1	7,1	3	21,4	3	21,4
хімічна та нафтохімічна промисловість	4	44,4	3	30,0	2	22,2
хімічне виробництво	1	25,0	1	20,0	1	25,0
виробництво гумових та пластмасових виробів	3	60,0	2	40,0	1	20,0
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	—	—	—	—	1	12,5
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	1	11,1	1	12,5	1	11,1
машинобудування	9	31,0	7	26,9	9	37,5
виробництво машин та устаткування	5	38,5	5	41,7	3	30,0
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1	10,0	1	11,1	2	28,6
виробництво транспортних засобів та устаткування	3	50,0	1	20,0	4	57,1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	1	7,7	2	15,4	2	15,4

15.10. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації

	2010		2011		2012	
	усього	відсотків до загальної кількості підприємств, що впроваджували інновації	усього	відсотків до загальної кількості підприємств, що впроваджували інновації	усього	відсотків до загальної кількості підприємств, що впроваджували інновації
Усього	24	х	25	х	29	х
у тому числі						
упроваджували нові технологічні процеси	7	29,2	11	44,0	12	41,4
з них маловідходні, ресурсозберігаючі та безвідходні	4	16,7	4	16,0	4	13,8
освоювали виробництво інноваційних видів продукції	13	54,2	20	80,0	14	48,3
з неї нові види техніки	7	29,2	8	32,0	8	27,6
Реалізовували інноваційну продукцію	23	х	22	х	23	х

15.11. Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості

(у фактичних цінах)

	2010		2011		2012	
	тис. грн.	відсотків до загального обсягу	тис. грн.	відсотків до загального обсягу	тис. грн.	відсотків до загального обсягу
Усього	22021,5	100,0	49528,3	100,0	39467,0	100,0
Внутрішні науково-дослідні розробки	3053,1	13,9	10206,4	20,6	8190,1	20,8
Зовнішні науково-дослідні розробки	178,8	0,8	817,2	1,7	1379,8	3,5
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	14241,7	64,7	34030,5	68,7	28589,0	72,4
Інші витрати	4547,9	20,6	4474,2	9,0	1308,1	3,3

15.12. Розподіл обсягу фінансування інноваційної діяльності в промисловості

(у фактичних цінах)

	2010		2011		2012	
	тис. грн.	відсотків до загального обсягу	тис. грн.	відсотків до загального обсягу	тис. грн.	відсотків до загального обсягу
Усього	22021,5	100,0	49528,3	100,0	39467,0	100,0
За рахунок						
держбюджету	—	—	—	—	3338,9	8,5
власних коштів	21712,1	98,6	41645,7	84,1	28563,6	72,4
кредитів	—	—	7449,4	15,0	4245,5	10,7
місцевих бюджетів	109,4	0,5	166,2	0,3	10,0	0,0
іноземних інвесторів	—	—	—	—	3267,8	8,3
вітчизняних інвесторів	—	—	—	—	41,2	0,1
інших джерел	200,0	0,9	267,0	0,6	—	—

15.13. Упровадження нових технологічних процесів та освоєння виробництва інноваційних видів продукції в промисловості

	2005	2010	2011	2012
Упроваджено нових технологічних процесів	31	16	19	28
у тому числі маловідходних, ресурсозберігаючих і безвідходних	9	9	5	4
Освоєно виробництво інноваційних видів продукції	47	40	42	42
у тому числі нових видів техніки	21	23	25	29

15.14. Обсяг реалізованої інноваційної продукції

	<i>(у фактичних цінах; тис.грн.)</i>		
	2010	2011	2012
Усього	1084672,3	221308,1	190158,4
у тому числі нової для ринку	12741,9	58898,7	35886,6
Із загального обсягу поставлено на експорт	396300,9	82617,2	66534,0

16. НАСЕЛЕННЯ

Постійне населення – населення, яке постійно проживає на момент перепису на даній території, ураховуючи тимчасово відсутніх.

Наявне населення – населення, яке знаходиться на момент перепису на даній території, ураховуючи тимчасово проживаючих.

Міське і сільське населення. До міського населення відносяться особи, які проживають у міських поселеннях, до сільського – які проживають у сільській місцевості. Міські поселення – це населені пункти, що затверджені законодавчими актами як міста та селища міського типу. Усі інші населені пункти – сільські.

Природний приріст (скорочення) населення – різниця між кількістю народжених живими й кількістю померлих.

Загальні коефіцієнти народжуваності та смертності – відношення відповідно кількості народжених (живими) і кількості померлих протягом календарного року до середньорічної кількості наявного населення. Розраховуються на 1000 осіб наявного населення (%).

Коефіцієнти народжуваності за віковими групами розраховано діленням кількості народжених живими за рік у жінок визначеної вікової групи на середньорічну кількість жінок відповідного віку в постійному населенні. При визначенні показників вікової групи молодше 20 років умовно взята кількість жінок віком 15–19 років. Для розрахунку показника вікової групи 15–49 років включаються народжені в матерів віком до 15 років та 50 і понад.

Сумарний коефіцієнт народжуваності характеризує середню кількість дітей, народжених жінкою в гіпотетичному поколінні за все її життя, за умови збереження в кожній віковій групі існуючого рівня народжуваності. Розраховується як сума вікових коефіцієнтів народжуваності за всіма віковими інтервалами. Його розмір не залежить від вікового складу населення й характеризує середній рівень народжуваності в календарному році, для якого він визначається.

Кількість народжень жінками, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі, включає народження, на час реєстрації яких походження дитини від батьків установлюється шляхом подачі спільної заяви батьком і матір'ю дитини, які не перебувають у шлюбі, або тільки за заявою матері чи за рішенням суду, про що записується в акті про народження. Якщо дитина народилася після смерті особи, яка перебувала в шлюбі, в актовий запис померлий може бути записаний батьком дитини за умови, що з дня його смерті до народження дитини минуло не більше 10 місяців.

Коефіцієнти смертності за віковими групами – відношення кількості померлих у даному віці за рік до середньорічної кількості постійного населення даного віку.

Коефіцієнти смертності за причинами – відношення кількості померлих від указаних причин смерті до середньорічної кількості наявного населення. Обчислюється на 100 тис. осіб наявного населення.

Коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року – відношення кількості померлих дітей у віці до одного року до кількості народжених живими.

Коефіцієнти смертності дітей у віці до 1 року за причинами розраховано діленням кількості померлих дітей у віці до 1 року від указаних причин смерті на 1000 народжених живими.

Середня очікувана тривалість життя при народженні – кількість років, які в середньому належить прожити даному поколінню народжених за умови, що протягом усього життя цього покоління (при переході його з одного віку до іншого) рівень смертності буде дорівнювати сучасному рівню смертності населення в окремих вікових групах.

Загальні коефіцієнти шлюбності та розлучуваності – відношення відповідно кількості зареєстрованих протягом року шлюбів і розлучень до середньорічної кількості наявного населення. Розраховуються на 1000 осіб наявного населення (%).

Сальдо міграції – різниця між кількістю прибулих на дану територію та кількістю вибулих за її межі.

Внутрішньорегіональна міграція – міграція населення в межах області.

Зовнішня міграція – вибуття населення за межі області або прибуття із-за її меж. Складовими зовнішньої міграції є міжрегіональна та міждержавна міграція.

Міжрегіональна міграція – вибуття населення в інші регіони України або прибуття з них.

Міждержавна міграція – вибуття населення за межі України або прибуття з інших країн.

16.1. Кількість населення¹

	1959 ²	1970	1979	1989	2002	2011	2012	2013
Наявне населення								
Усього, тис. осіб	1572,7	1559,9	1501,9	1415,9	1245,3	1098,2	1088,5	1077,8
міське	352,8	539,9	665,6	756,1	727,2	689,3	687,4	684,7
сільське	1219,9	1020,0	836,3	659,8	518,1	408,9	401,1	393,1
Відсотків до загальної кількості								
міське	22,4	34,6	44,3	53,4	58,4	62,8	63,2	63,5
сільське	77,6	65,4	55,7	46,6	41,6	37,2	36,8	36,5
Постійне населення								
Усього, тис. осіб	1569,2	1557,0	1498,8	1412,8	1236,0	1089,7	1080,0	1069,3
міське	347,3	534,8	658,4	749,9	716,5	679,1	677,2	674,5
сільське	1221,9	1022,2	840,4	662,9	519,5	410,6	402,8	394,8
Відсотків до загальної кількості								
міське	22,1	34,3	43,9	53,1	58,0	62,3	62,7	63,1
сільське	77,9	65,7	56,1	46,9	42,0	37,7	37,3	36,9
Із загальної кількості населення, тис. осіб								
чоловіки	658,2 ³	663,3 ³	647,1	626,4	560,4	492,8	488,9	484,6
жінки	914,5 ³	896,6 ³	851,7	786,4	675,6	596,9	591,1	584,7
Відсотків до загальної кількості								
чоловіки	41,9 ³	42,5 ³	43,2	44,3	45,3	45,2	45,3	45,3
жінки	58,1 ³	57,5 ³	56,8	55,7	54,7	54,8	54,7	54,7

¹ Дані наведено в 1959р., 1970р. – за переписом на 15 січня, в 1979р. – за переписом на 17 січня, в 1989р. – за переписом на 12 січня, у 2002р. – за переписом на 5 грудня 2001р., за решту років – на 1 січня.

² В існуючих на той час адміністративно-територіальних межах.

³ Наявне населення (у відповідності з прийнятим у ті роки порядком розроблення даних переписів).

16.2. Кількість наявного населення в містах обласного значення та районах

(на початок року; тис. осіб)

	1991	2001	2006	2011	2012	2013
Чернігівська область	1405,8	1262,1	1168,4	1098,2	1088,5	1077,8
м.Чернігів	305,7	305,6	299,6	296,9	296,7	296,1
м.Ніжин	82,0	77,5	75,5	74,1	73,6	73,3
м.Прилуки	72,9	66,4	61,2	58,9	58,8	58,5
райони						
Бахмацький	67,1	58,2	51,9	48,0	47,4	46,8
Бобровицький	48,9	41,6	38,2	35,3	34,9	34,5
Борзнянський	52,5	44,4	39,3	35,1	34,5	33,8
Варвинський	21,6	20,3	18,8	17,4	17,1	16,9
Городнянський	43,9	37,6	33,5	30,6	30,2	29,8
Ічнянський	48,4	41,6	37,8	34,4	33,9	33,4
Козелецький	74,2	62,2	56,2	50,5	49,6	48,9
Коропський	38,0	32,7	29,1	25,9	25,4	24,9
Корюківський	38,0	34,1	31,1	28,8	28,5	28,1
Куликівський	26,4	22,7	20,6	18,8	18,5	18,1
Менський	52,3	45,9	42,3	39,3	38,7	38,2
Ніжинський	44,1	37,0	33,4	30,1	29,6	29,1
Н.-Сіверський	41,7	36,5	32,5	29,3	28,8	28,3
Носівський	43,9	37,9	34,1	31,5	31,1	30,7
Прилуцький	54,2	45,6	42,0	38,2	37,7	37,2
Ріпкинський	45,9	38,5	33,9	30,4	29,9	29,3
Семенівський	27,7	24,0	21,0	19,1	19,0	18,8
Сосницький	28,4	25,1	22,7	20,6	20,3	19,9
Срібнянський	17,3	14,9	13,3	12,2	12,1	11,9
Талалаївський	19,4	16,9	15,4	14,1	14,0	13,8
Чернігівський	74,4	63,3	57,2	53,3	53,0	52,6
Щорський	36,9	31,6	27,8	25,4	25,2	24,9

16.3. Кількість постійного населення в містах обласного значення та районах

(на початок року; тис. осіб)

	1991	2001	2006	2011	2012	2013
Чернігівська область	1400,6	1253,9	1159,9	1089,7	1080,0	1069,3
м.Чернігів	301,6	301,1	293,8	291,1	290,9	290,3
м.Ніжин	81,5	76,7	75,0	73,6	73,1	72,8
м.Прилуки	72,2	65,8	60,4	58,1	58,1	57,7
райони						
Бахмацький	65,9	56,8	51,2	47,3	46,7	46,2
Бобровицький	49,1	41,7	38,0	35,1	34,7	34,3
Борзнянський	52,4	44,3	39,2	35,0	34,4	33,7
Варвинський	21,6	20,2	18,8	17,3	17,1	16,9
Городнянський	43,9	37,1	33,6	30,7	30,3	29,9
Ічнянський	48,3	41,6	37,6	34,3	33,8	33,2
Козелецький	74,8	62,5	56,2	50,5	49,6	48,9
Коропський	38,0	32,7	29,1	25,9	25,4	24,9
Корюківський	38,1	34,1	31,0	28,7	28,4	28,0
Куликівський	26,6	22,9	20,6	18,8	18,4	18,1
Менський	52,3	46,0	42,1	39,1	38,6	38,1
Ніжинський	44,3	37,4	33,6	30,3	29,8	29,3
Н.-Сіверський	41,5	36,5	32,5	29,3	28,8	28,3
Носівський	44,0	38,2	34,0	31,4	31,1	30,6
Прилуцький	54,3	45,6	42,1	38,3	37,8	37,2
Ріпкинський	46,3	38,5	33,9	30,3	29,8	29,3
Семенівський	27,8	24,1	21,0	19,1	18,9	18,7
Сосницький	28,6	25,0	22,5	20,5	20,1	19,7
Срібнянський	17,4	14,8	13,3	12,1	12,0	11,9
Талалаївський	19,5	16,9	15,3	14,0	13,9	13,7
Чернігівський	74,2	62,5	57,4	53,6	53,2	52,9
Щорський	36,4	30,9	27,7	25,3	25,1	24,7

16.4. Розподіл постійного населення за місцем проживання, статтю та віковими групами

(на 1 січня 2013р.; осіб)

	Міські поселення та сільська місцевість			Міські поселення			Сільська місцевість		
	обидві статі	чоловіки	жінки	обидві статі	чоловіки	жінки	обидві статі	чоловіки	жінки
Усього	1069260	484632	584628	674479	307836	366643	394781	176796	217985
у віці, років									
0–4	50487	25840	24647	33518	17207	16311	16969	8633	8336
5–9	44706	22827	21879	29598	15160	14438	15108	7667	7441
10–14	42974	22013	20961	26446	13531	12915	16528	8482	8046
15–19	51088	26400	24688	31905	16453	15452	19183	9947	9236
20–24	70175	35941	34234	44737	22750	21987	25438	13191	12247
25–29	88528	46939	41589	64573	33850	30723	23955	13089	10866
30–34	74193	37836	36357	55511	28184	27327	18682	9652	9030
35–39	72387	35122	37265	50546	24103	26443	21841	11019	10822
40–44	70433	34107	36326	46163	21582	24581	24270	12525	11745
45–49	72681	34382	38299	47214	21373	25841	25467	13009	12458
50–54	82236	37539	44697	53349	23098	30251	28887	14441	14446
55–59	77713	34243	43470	51166	21421	29745	26547	12822	13725
60–64	71660	29721	41939	46799	18930	27869	24861	10791	14070
65–69	41456	15631	25825	25201	9769	15432	16255	5862	10393
70 і старшому	158543	46091	112452	67753	20425	47328	90790	25666	65124
Із загальної кількості населення у віці, років									
0–14	138167	70680	67487	89562	45898	43664	48605	24782	23823
15–64	731094	352230	378864	491963	231744	260219	239131	120486	118645
65 і старшому	199999	61722	138277	92954	30194	62760	107045	31528	75517

16.5. Розподіл постійного населення за статтю та віковими групами в містах обласного значення та районах

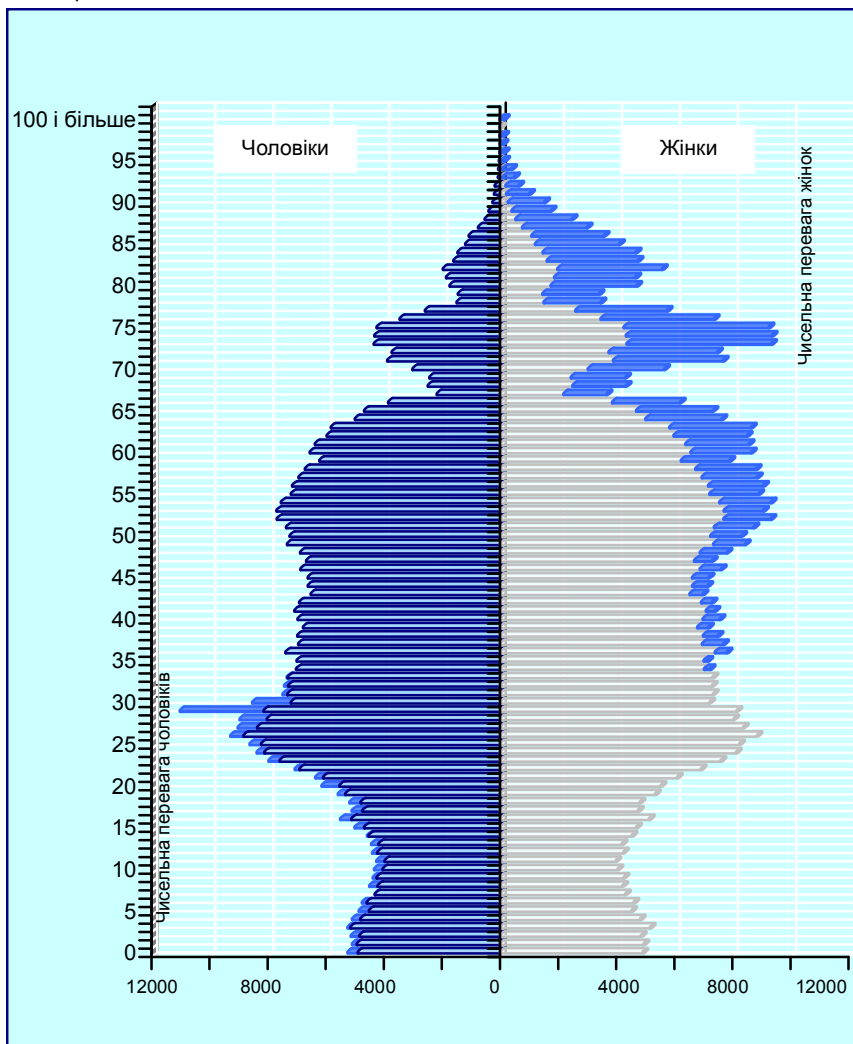
(на 1 січня 2013р.; осіб)

	Чисель- ність насе- лення	У віці, років					
		0–14		15–64		65 і старшому	
		чоло- віки	жінки	чоло- віки	жінки	чоло- віки	жінки
Чернігівська область	1069260	70680	67487	352230	378864	61722	138277
м.Чернігів	290269	18735	17675	101774	114039	12968	25078
м.Ніжин	72789	4910	4488	24786	29691	2783	6131
м.Прилуки	57719	3758	3613	19125	22230	2898	6095
райони							
Бахмацький	46180	2886	2860	14937	15876	2876	6745
Бобровицький	34336	2261	2248	10410	11149	2416	5852
Борзнянський	33677	2125	2016	10489	10698	2559	5790
Варвинський	16871	1152	1190	5456	5878	1022	2173
Городнянський	29882	2144	2026	9616	10010	1692	4394
Ічнянський	33216	2230	2073	10463	11047	2153	5250
Козелецький	48881	3059	3002	15663	15792	3309	8056
Коропський	24953	1491	1522	7958	7986	1823	4173
Корюківський	27986	2211	2152	9187	9694	1493	3249
Куликівський	18071	1139	1046	5651	5650	1431	3154
Менський	38074	2613	2581	12392	12641	2421	5426
Ніжинський	29325	1684	1515	8798	8925	2505	5898
Н.-Сіверський	28283	2007	1729	9276	9561	1639	4071
Носівський	30621	2308	2118	9565	10046	1836	4748
Прилуцький	37247	2313	2250	11605	12067	2713	6299
Ріпкинський	29270	1821	1683	9172	9217	2186	5191
Семенівський	18730	1369	1287	6038	6133	1197	2706
Сосницький	19721	1285	1259	6443	6307	1442	2985
Срібнянський	11877	757	794	3951	3969	709	1697
Талалаївський	13686	937	918	4434	4550	929	1918
Чернігівський	52862	3778	3725	16943	17221	3323	7872
Щорський	24734	1707	1717	8098	8487	1399	3326

16.6. Розподіл постійного населення за статтю та віком

Вік, років

(на 1 січня 2013р.; осіб)

16.7. Народжуваність, смертність та природний приріст населення

	Кількість народжених			Кількість померлих			Природний приріст (скорочення) населення, осіб		
	міські поселення та сільська місцевість	міські поселення	сільська місцевість	міські поселення та сільська місцевість	міські поселення	сільська місцевість	міські поселення та сільська місцевість	міські поселення	сільська місцевість
1990	15283	9914	5369	20861	7811	13050	-5578	2103	-7681
2000	8818	5217	3601	25185	10706	14479	-16367	-5489	-10878
2005	8792	5750	3042	25405	10798	14607	-16613	-5048	-11565
2010	10091	6577	3514	21644	9936	11708	-11553	-3359	-8194
2011	10134	6618	3516	20179	9276	10903	-10045	-2658	-7387
2012	10222	6604	3618	20208	9403	10805	-9986	-2799	-7187

На 1000 осіб наявного населення

1990	10,8	12,9	8,4	14,8	10,2	20,3	-4,0	2,7	-11,9
2000	6,9	7,1	6,8	19,8	14,5	27,3	-12,9	-7,4	-20,5
2005	7,5	8,1	6,5	21,6	15,3	31,0	-14,1	-7,2	-24,5
2010	9,1	9,5	8,5	19,6	14,4	28,3	-10,5	-4,9	-19,8
2011	9,3	9,6	8,7	18,5	13,5	26,9	-9,2	-3,9	-18,2
2012	9,4	9,6	9,1	18,7	13,7	27,2	-9,3	-4,1	-18,1

16.8. Розподіл народжених за статтю

	Міські поселення та сільська місцевість		Міські поселення		Сільська місцевість	
	хлопчики	дівчатка	хлопчики	дівчатка	хлопчики	дівчатка
1990	7689	7594	5035	4879	2654	2715
2000	4575	4243	2701	2516	1874	1727
2005	4418	4374	2900	2850	1518	1524
2010	5184	4907	3393	3184	1791	1723
2011	5164	4970	3348	3270	1816	1700
2012	5294	4928	3477	3127	1817	1801

16.9. Коефіцієнти народжуваності за віковими групами

(кількість народжених за рік на 1000 жінок відповідної вікової групи)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Жінки у віці 15–49 років	51,6	30,0	31,3	38,8	39,6	40,7
у тому числі						
молодшому за 20	49,9	32,4	25,6	26,1	26,2	25,4
20–24	170,3	101,2	87,4	84,0	82,6	86,5
25–29	91,1	56,4	68,2	83,1	80,5	83,2
30–34	43,0	24,6	33,9	52,1	57,3	56,7
35–39	13,9	8,0	10,4	19,3	22,0	23,3
40–44	3,3	1,4	1,8	3,2	4,1	4,2
45–49	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1
Сумарний коефіцієнт народжуваності	1,9	1,1	1,1	1,3	1,4	1,4

16.10. Частка дітей, народжених жінками, які не перебували в зареєстрованому шлюбі

(відсотків до загальної кількості народжених)

	Міські поселення та сільська місцевість	Міські поселення	Сільська місцевість
1990	10,0	8,3	13,1
2000	15,6	14,2	17,7
2005	23,0	21,3	26,3
2010	24,6	20,3	32,7
2011	23,8	19,8	31,2
2012	24,6	21,3	30,6

16.11. Розподіл померлих за статтю та віковими групами

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чоловіки						
Усього	9108	12108¹	12744	10216	9428	9505
у віці, років						
0–4	120	96	70	65	56	76
5–9	27	24	15	7	3	5
10–14	29	19	11	3	5	18
15–19	61	50	66	37	30	24
20–24	112	124	128	93	73	52
25–29	129	205	197	168	120	122
30–34	180	245	298	211	184	171
35–39	225	350	391	266	231	236
40–44	277	582	545	318	316	294
45–49	338	701	852	524	428	436
50–54	811	780	1018	706	592	658
55–59	747	802	1028	881	844	842
60–64	1351	1754	1068	966	1030	997
65–69	1057	1314	1966	862	723	733
70 і старшому	3644	5056	5091	5109	4793	4841
Жінки						
Усього	11753	13077¹	12661	11428	10751	10703
у віці, років						
0–4	104	55	55	36	41	42
5–9	14	16	12	8	6	3
10–14	12	16	6	13	2	2
15–19	29	23	18	21	13	13
20–24	34	25	36	32	17	20
25–29	24	41	59	51	30	37
30–34	46	48	62	59	50	51
35–39	55	97	79	57	71	76
40–44	77	119	112	99	87	95
45–49	131	211	205	142	122	122
50–54	291	260	276	234	213	213
55–59	324	322	361	348	319	356
60–64	675	788	511	414	467	468
65–69	985	842	1213	600	462	475
70 і старшому	8952	10212	9656	9314	8851	8730

¹ Включаючи випадки, коли вік померлих був невідомий.

16.12. Коефіцієнти смертності за віковими групами

(на 100 тис. осіб постійного населення відповідної вікової групи)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього померлих	1485,1	1993,7	2172,2	1975,8	1860,1	1880,5
у віці, років						
0–4	257,5	309,5	290,9	208,4	196,1	235,3
5–9	45,4	61,6	55,9	35,1	20,8	18,1
10–14	45,7	40,2	26,4	33,3	15,3	45,8
15–19	104,0	84,0	102,2	96,7	76,2	69,8
20–24	194,2	191,0	196,9	155,5	117,4	99,6
25–29	177,4	316,3	336,2	261,8	173,9	180,4
30–34	235,3	390,7	481,6	366,2	319,3	301,8
35–39	297,4	526,6	646,0	445,4	414,5	428,9
40–44	436,5	751,4	799,8	591,5	573,8	553,9
45–49	697,3	1018,0	1182,6	844,3	723,8	755,9
50–54	958,1	1378,9	1532,8	1114,1	958,3	1050,8
55–59	1334,4	1872,6	1996,4	1577,9	1492,1	1539,0
60–64	1773,1	2578,3	2949,7	2204,6	2196,5	2069,7
65–69	2314,2	3389,7	3734,9	3172,9	2904,5	2990,8
70 і старшому	8217,1	8520,7	9182,6	8705,1	8322,9	8435,3

16.13. Смертність населення за основними причинами

	Усього померлих	У тому числі від					
		деяких інфекційних та паразитарних хвороб	новоутворень	хвороб системи кровообігу	хвороб органів дихання	хвороб органів травлення	зовнішніх причин
2005	25405	382	2390	17525	1081	643	2285
2009	22232	304	2271	16076	712	632	1567
2010	21644	291	2083	16058	663	497	1375
2011	20179	295	2101	14966	502	448	1279
2012	20208	258	2218	14809	548	546	1201

У розрахунку на 100 тис. осіб наявного населення

2005	2156,4	32,4	202,9	1487,6	91,8	54,6	194,0
2009	1992,9	27,3	203,6	1441,1	63,8	56,7	140,5
2010	1960,5	26,4	188,7	1454,6	60,1	45,0	124,6
2011	1845,6	27,0	192,2	1368,8	45,9	41,0	117,0
2012	1865,7	23,8	204,8	1367,2	50,6	50,4	110,9

16.14. Смертність населення від деяких зовнішніх причин

	Усього померлих	У тому числі від						
		транспортних нещасних випадків	випадкового утоплення та занурення у воду	нещасних випадків, пов'язаних із дією природних факторів	випадкових отруєнь, спричинених отруйними речовинами	з них від випадкового отруєння та дії алкоголю	навмисного самоушкодження	наслідків нападу з метою убивства чи нанесення ушкодження
2005	2285	261	167	141	599	521	487	114
2009	1567	201	115	70	360	317	370	87
2010	1375	162	120	59	296	260	351	76
2011	1279	152	90	64	224	199	361	64
2012	1201	159	81	9	268	238	294	56

У розрахунку на 100 тис. осіб наявного населення

2005	194,0	22,2	14,2	12,0	50,8	44,2	41,3	9,7
2009	140,5	18,0	10,3	6,3	32,3	28,4	33,2	7,8
2010	124,6	14,7	10,9	5,3	26,8	23,6	31,8	6,9
2011	117,0	13,9	8,2	5,9	20,5	18,2	33,0	5,9
2012	110,9	14,7	7,5	0,8	24,7	22,0	27,1	5,2

16.15. Коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року*(померло дітей у віці до одного року на 1000 народжених живими)*

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	10,1	13,2	11,7	8,1	7,9	9,2
У міських поселеннях	9,6	13,6	10,1	7,7	6,5	7,3
У сільській місцевості	11,0	12,5	14,7	8,8	10,5	12,8

16.16. Коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року в містах обласного значення та районах*(померло дітей у віці до одного року на 1000 народжених живими)*

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	10,1	13,2	11,7	8,1	7,9	9,2
м.Чернігів	11,5	17,2	9,6	7,3	4,8	6,2
м.Ніжин	6,2	3,8	13,7	1,3	6,7	8,1
м.Прилуки	10,1	17,3	8,0	5,3	5,3	3,7
райони						
Бахмацький	13,6	12,0	9,1	20,8	11,9	4,7
Бобровицький	6,1	16,1	7,6	3,0	8,7	5,8
Борзнянський	6,3	9,9	16,9	20,9	10,3	14,2
Варвинський	7,9	6,3	28,3	—	13,8	—
Городнянський	12,3	15,0	14,3	17,0	11,5	11,9
Ічнянський	8,5	16,1	16,5	11,9	12,3	9,7
Козелецький	9,4	11,9	9,9	2,4	12,7	19,8
Коропський	11,9	8,6	12,4	4,5	9,3	5,2
Корюківський	4,2	15,4	30,3	9,9	6,8	16,1
Куликівський	17,7	14,8	15,6	21,4	—	11,6
Менський	10,8	8,7	13,1	11,6	5,8	5,7
Ніжинський	11,9	14,4	5,3	8,2	—	7,6
Н.-Сіверський	16,1	3,9	14,1	14,6	4,5	8,4
Носівський	8,4	3,5	17,2	3,0	11,7	9,2
Прилуцький	10,5	12,1	10,0	5,9	12,6	20,1
Ріпкинський	8,7	11,1	11,7	4,2	8,5	4,1
Семенівський	12,6	5,3	12,7	11,0	9,9	5,5
Сосницький	3,8	10,6	—	10,9	16,2	16,1
Срібнянський	—	9,2	10,3	—	—	—
Талалаївський	5,4	31,5	19,3	—	15,4	31,5
Чернігівський	10,9	10,2	—	8,8	10,3	15,2
Щорський	15,4	35,5	21,3	8,2	11,7	12,8

16.17. Смертність дітей у віці до одного року за основними причинами

	Усього померлих дітей	У тому числі від					
		деяких інфекційних та паразитарних хвороб	хвороб нервової системи	хвороб органів дихання	окремих станів, що виникають у перинатальному періоді	природжених вад розвитку, деформацій та хромосомних аномалій	зовнішніх причин захворюваності та смертності
2005	103	5	1	—	43	33	15
2009	103	2	6	2	53	17	12
2010	82	—	2	2	47	17	5
2011	80	3	4	2	35	17	8
2012	94	2	2	4	54	22	6
У розрахунку на 1000 народжених живими							
2005	11,7	0,6	0,1	—	4,9	3,7	1,7
2009	9,9	0,2	0,6	0,2	5,0	1,6	1,2
2010	8,1	—	0,2	0,2	4,6	1,7	0,5
2011	7,9	0,3	0,4	0,2	3,5	1,7	0,8
2012	9,2	0,2	0,2	0,4	5,3	2,2	0,6

16.18. Середня очікувана тривалість життя при народженні

(років)

	Обидві статі	Чоловіки	Жінки
Міські поселення та сільська місцевість			
1989–1990	71,5	66,1	76,2
1999–2000	67,3	60,8	74,2
2004–2005	66,8	60,2	74,1
2009–2010	69,2	63,1	75,6
2011 ¹	70,6	64,7	76,3
2012	70,3	64,5	76,1
Міські поселення			
1989–1990	72,0	67,2	76,2
1999–2000	68,1	62,0	74,4
2004–2005	68,4	62,2	74,7
2009–2010	70,7	65,0	76,2
2011 ¹	72,0	66,5	77,0
2012	71,7	66,2	76,8
Сільська місцевість			
1989–1990	70,1	64,3	75,7
1999–2000	65,5	58,7	73,6
2004–2005	63,8	56,9	72,7
2009–2010	66,2	59,7	73,9
2011 ¹	67,5	61,3	74,6
2012	67,3	61,3	74,3

¹ До 2011р. розрахунок проводився за два суміжні роки, з 2011р. – за один календарний рік.

16.19. Шлюби та розлучення

	Зареєстровано шлюбів		Зареєстровано розлучень ¹	
	усього	на 1000 осіб наявного населення	усього	на 1000 осіб наявного населення
1990	11505	8,2	3850	2,7
2000	6435	5,1	4675	3,7
2005	7031	6,0	4149	3,5
2010	6401	5,8	2647	2,4
2011	7686	7,0	1254	1,1
2012	5538	5,1	962	0,9

¹ У цій та таблиці 16.21 інформація щодо кількості розлучень наведена за даними органів державної реєстрації актів цивільного стану. Після набуття чинності Закону України “Про державну реєстрацію актів цивільного стану” від 1 липня 2010р. №2398–VI – без урахування розірвань шлюбів, здійснених у судовому порядку.

Довідково: за даними територіального управління Державної судової адміністрації України у Чернігівській області у 2012р. в Чернігівській області судами першої інстанції було розглянуто 2826 справ про розірвання шлюбу позовного провадження із задоволенням позову та 3 справи про розірвання шлюбу окремого провадження із задоволенням заяви.

16.20. Розподіл осіб, які вступили до шлюбу, за дошлюбним станом

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чоловіки						
Усього	11505	6435	7031	6401	7686	5538
Ніколи не перебували в шлюбі	9117	4794	5311	4863	5861	4147
Удівці	362	248	170	93	110	90
Розлучені	2026	1393	1550	1445	1715	1301
Жінки						
Усього	11505	6435	7031	6401	7686	5538
Ніколи не перебували в шлюбі	9179	4853	5284	4891	5880	4173
Удови	433	307	269	161	201	172
Розлучені	1893	1275	1478	1349	1605	1193

16.21. Природний рух населення в містах обласного значення та районах у 2012 році

	Осіб				Зареєстровано	
	наро- дилось	померло		природ- ний приріст (скорочен- ня) населення	шлюбів	розлу- чень ¹
		усього	у тому числі дітей у віці до 1 року			
Чернігівська область	10222	20208	94	-9986	5538	962
м.Чернігів	2768	3369	17	-601	1820	340
м.Ніжин	738	953	6	-215	431	91
м.Прилуки	539	943	2	-404	368	62
райони						
Бахмацький	426	961	2	-535	233	32
Бобровицький	345	813	2	-468	176	27
Борзнянський	281	815	4	-534	139	27
Варвинський	160	282	—	-122	99	13
Городнянський	335	676	4	-341	143	20
Ічнянський	303	758	3	-455	127	23
Козелецький	451	1255	9	-804	270	53
Коропський	194	615	1	-421	94	21
Корюківський	311	583	5	-272	107	19
Куликівський	172	472	2	-300	76	11
Менський	358	837	2	-479	209	21
Ніжинський	262	807	2	-545	107	16
Н.-Сіверський	237	618	2	-381	128	23
Носівський	314	729	3	-415	162	20
Прилуцький	355	863	7	-508	153	20
Ріпкинський	244	735	1	-491	111	22
Семенівський	181	363	1	-182	86	11
Сосницький	186	477	3	-291	78	13
Срібнянський	112	241	—	-129	40	6
Талалаївський	124	267	4	-143	55	9
Чернігівський	592	1258	9	-666	201	37
Щорський	234	518	3	-284	125	25

Продовження табл. 16.21

	У розрахунку на 1000 осіб наявного населення					
	наро- дилось	помер- ло	померло дітей у віці до 1 року ²	природ- ний приріст (скорочен- ня) населення	шлюбів	розду- чень ¹
Чернігівська						
область	9,4	18,7	9,2	-9,3	5,1	0,9
м. Чернігів	9,3	11,4	6,2	-2,1	6,1	1,1
м. Ніжин	10,0	13,0	8,1	-3,0	5,9	1,2
м. Прилуки	9,2	16,1	3,7	-6,9	6,3	1,1
райони						
Бахмацький	9,0	20,4	4,7	-11,4	4,9	0,7
Бобровицький	9,9	23,4	5,8	-13,5	5,1	0,8
Борзнянський	8,2	23,9	14,2	-15,7	4,1	0,8
Варвинський	9,4	16,6	—	-7,2	5,8	0,8
Городнянський	11,2	22,5	11,9	-11,3	4,8	0,7
Ічнянський	9,0	22,5	9,7	-13,5	3,8	0,7
Козелецький	9,2	25,5	19,8	-16,3	5,5	1,1
Коропський	7,7	24,5	5,2	-16,8	3,7	0,8
Корюківський	11,0	20,6	16,1	-9,6	3,8	0,7
Куликівський	9,4	25,8	11,6	-16,4	4,2	0,6
Менський	9,3	21,7	5,7	-12,4	5,4	0,5
Ніжинський	8,9	27,5	7,6	-18,6	3,6	0,5
Н.-Сіверський	8,3	21,6	8,4	-13,3	4,5	0,8
Носівський	10,2	23,6	9,2	-13,4	5,2	0,6
Прилуцький	9,5	23,1	20,1	-13,6	4,1	0,5
Ріпкинський	8,2	24,8	4,1	-16,6	3,8	0,7
Семенівський	9,6	19,2	5,5	-9,6	4,6	0,6
Сосницький	9,3	23,8	16,1	-14,5	3,9	0,6
Срібнянський	9,3	20,1	—	-10,8	3,3	0,5
Талалаївський	8,9	19,2	31,5	-10,3	4,0	0,6
Чернігівський	11,2	23,8	15,2	-12,6	3,8	0,7
Щорський	9,3	20,7	12,8	-11,4	5,0	1,0

¹ Див. виноску до табл. 16.19.² На 1000 народжених живими.

16.22. Розподіл народжених за шлюбним станом матерів і порядком народження у 2012 році

	Міські поселення та сільська місцевість		Міські поселення		Сільська місцевість	
	усього	у тому числі в матерів, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі	усього	у тому числі в матерів, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі	усього	у тому числі в матерів, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі
Усього народжених¹	10222	2517	6604	1409	3618	1108
у тому числі за порядком народження в матерів						
перші	5183	1225	3508	724	1675	501
другі	3602	767	2429	454	1173	313
треті	967	328	491	158	476	170
четверті	273	109	114	50	159	59
п'яті й наступні	197	88	62	23	135	65

¹ Включаючи випадки, коли порядок народження був невідомий.

16.23. Основні напрямки міграції населення у 2012 році

	Осіб			На 1000 осіб наявного населення		
	прибуло	вибуло	сальдо міграції	прибуло	вибуло	сальдо міграції
Усі напрямки міграції	17097	17818	-721	15,8	16,4	-0,6
Внутрішньорегіональна міграція	9419	9419	х	8,7	8,7	х
Міжрегіональна міграція	6859	8180	-1321	6,3	7,5	-1,2
Міждержавна міграція	819	219	600	0,8	0,2	0,6

16.24. Міждержавна міграція населення у 2012 році

	<i>(осіб)</i>		
	Прибуло	Вибуло	Сальдо міграції
Усього	819	219	600
Європа	513	175	338
Бельгія	—	1	—1
Білорусь	111	31	80
Болгарія	3	2	1
Греція	—	1	—1
Естонія	3	—	3
Італія	4	6	—2
Латвія	3	—	3
Литва	4	—	4
Молдова, Республіка	26	—	26
Німеччина	3	22	—19
Польща	10	—	10
Російська Федерація	341	108	233
Велика Британія	3	—	3
Чехія	—	4	—4
Швейцарія	2	—	2
Америка	14	3	11
Канада	1	1	—
США	12	2	10
Чілі	1	—	1
Азія	284	41	243
Азербайджан	40	1	39
Вірменія	21	—	21
В'єтнам	20	—	20
Грузія	63	3	60
Ізраїль	28	35	—7
Індія	2	—	2
Іран, Ісламська Республіка	6	—	6
Йорданія	2	—	2
Казахстан	5	2	3
Киргизстан	6	—	6
Китай	5	—	5
Ліван	1	—	1
Сирійська Арабська Республіка	3	—	3
Таджикистан	19	—	19
Туреччина	6	—	6
Туркменістан	6	—	6
Узбекистан	51	—	51

Продовження табл. 16.24

	Прибуло	Вибуло	Сальдо міграції
Африка	7	—	7
Алжир	2	—	2
Буркіна-Фасо	1	—	1
Єгипет	1	—	1
Марокко	1	—	1
Нігерія	1	—	1
Туніс	1	—	1
Австралія і Океанія	1	—	1
Австралія	1	—	1

16.25. Міграція населення в містах обласного значення та районах у 2012 році

	У межах області			Зовнішня міграція		
	прибуло	вибуло	сальдо міграції	прибуло	вибуло	сальдо міграції
Осіб						
Чернігівська область	9419	9419	x	7678	8399	-721
м.Чернігів	1942	1747	195	1682	1910	-228
м.Ніжин	879	836	43	584	727	-143
м.Прилуки	480	412	68	524	565	-41
райони						
Бахмацький	422	436	-14	437	434	3
Бобровицький	228	203	25	390	364	26
Борзнянський	223	317	-94	207	273	-66
Варвинський	158	199	-41	141	205	-64
Городнянський	374	410	-36	119	161	-42
Ічнянський	264	354	-90	244	266	-22
Козелецький	409	332	77	523	504	19
Коропський	174	207	-33	252	253	-1
Корюківський	283	341	-58	168	222	-54
Куликівський	217	259	-42	76	80	-4
Менський	349	354	-5	200	229	-29
Ніжинський	291	248	43	190	175	15
Н.-Сіверський	244	351	-107	271	298	-27
Носівський	178	231	-53	295	266	29
Прилуцький	387	422	-35	328	317	11
Ріпкинський	275	296	-21	141	162	-21
Семенівський	177	181	-4	130	154	-24
Сосницький	174	243	-69	114	150	-36
Срібнянський	161	152	9	96	112	-16
Талалаївський	103	103	-	129	153	-24
Чернігівський	819	510	309	288	270	18
Щорський	208	275	-67	149	149	-

Продовження табл. 16.25

	У межах області			Зовнішня міграція		
	прибуло	вибуло	сальдо міграції	прибуло	вибуло	сальдо міграції

На 1000 осіб наявного населення

Чернігівська

область	8,7	8,7	х	7,1	7,7	−0,6
----------------	------------	------------	----------	------------	------------	-------------

м. Чернігів	6,5	5,9	0,6	5,7	6,4	−0,7
-------------	-----	-----	-----	-----	-----	------

м. Ніжин	12,0	11,4	0,6	7,9	9,9	−2,0
----------	------	------	-----	-----	-----	------

м. Прилуки	8,2	7,0	1,2	8,9	9,6	−0,7
------------	-----	-----	-----	-----	-----	------

райони

Бахмацький	8,9	9,2	−0,3	9,3	9,2	0,1
------------	-----	-----	------	-----	-----	-----

Бобровицький	6,6	5,8	0,8	11,2	10,5	0,7
--------------	-----	-----	-----	------	------	-----

Борзнянський	6,5	9,3	−2,8	6,1	8,0	−1,9
--------------	-----	-----	------	-----	-----	------

Варвинський	9,3	11,7	−2,4	8,3	12,1	−3,8
-------------	-----	------	------	-----	------	------

Городнянський	12,5	13,7	−1,2	3,9	5,3	−1,4
---------------	------	------	------	-----	-----	------

Ічнянський	7,8	10,5	−2,7	7,3	7,9	−0,6
------------	-----	------	------	-----	-----	------

Козелецький	8,3	6,8	1,5	10,6	10,2	0,4
-------------	-----	-----	-----	------	------	-----

Коропський	6,9	8,2	−1,3	10,1	10,1	−0,0
------------	-----	-----	------	------	------	------

Корюківський	10,0	12,1	−2,1	5,9	7,8	−1,9
--------------	------	------	------	-----	-----	------

Куликівський	11,8	14,1	−2,3	4,2	4,4	−0,2
--------------	------	------	------	-----	-----	------

Менський	9,1	9,2	−0,1	5,2	6,0	−0,8
----------	-----	-----	------	-----	-----	------

Ніжинський	9,9	8,4	1,5	6,5	6,0	0,5
------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Н.-Сіверський	8,5	12,3	−3,8	9,5	10,4	−0,9
---------------	-----	------	------	-----	------	------

Носівський	5,8	7,5	−1,7	9,5	8,6	0,9
------------	-----	-----	------	-----	-----	-----

Прилуцький	10,3	11,3	−1,0	8,8	8,5	0,3
------------	------	------	------	-----	-----	-----

Ріпкинський	9,3	10,0	−0,7	4,8	5,5	−0,7
-------------	-----	------	------	-----	-----	------

Семенівський	9,4	9,6	−0,2	6,9	8,2	−1,3
--------------	-----	-----	------	-----	-----	------

Сосницький	8,7	12,1	−3,4	5,7	7,5	−1,8
------------	-----	------	------	-----	-----	------

Срібнянський	13,4	12,7	0,7	8,0	9,3	−1,3
--------------	------	------	-----	-----	-----	------

Талалаївський	7,4	7,4	−	9,3	11,0	−1,7
---------------	-----	-----	---	-----	------	------

Чернігівський	15,5	9,6	5,9	5,5	5,2	0,3
---------------	------	-----	-----	-----	-----	-----

Щорський	8,3	11,0	−2,7	6,0	6,0	−
----------	-----	------	------	-----	-----	---

17. ЗАЙНЯТИСТЬ НАСЕЛЕННЯ

Економічно активне населення згідно з концепцією робочої сили – це населення обох статей віком 15–70 років, яке протягом певного періоду забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів та послуг. Економічно активними вважають осіб, зайнятих економічною діяльністю, яка приносить дохід (зайняті), та безробітних.

З 1995р. відповідно до рекомендацій Міжнародної організації праці (МОП) у практику роботи органів державної статистики впроваджені вибіркові обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.

Ці вибіркові обстеження проводять за місцем постійного проживання населення та охоплюють осіб віком 15–70 років, щодо яких розраховують оцінки показників економічної активності, зайнятості та безробіття.

Зайнятими (за матеріалами вибірових обстежень) вважають осіб у віці 15–70 років, які:

- працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вигляді, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві;
- працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності;
- були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин.

Розподіл загальної кількості зайнятого населення за видами економічної діяльності (таблиця 17.1) здійснено на основі комплексної оцінки шляхом інтеграції даних вибірових обстежень населення, державних статистичних спостережень підприємств, установ, організацій та адміністративної звітності.

Кількість найманих працівників підприємств, установ, організацій охоплює зайнятих, які за місцем роботи уклали трудовий договір (контракт, договір цивільно-правового характеру) на постійній або тимчасовій основі. До цієї категорії віднесені працівники суб'єктів підприємницької діяльності, бюджетних і фінансових установ, громадських організацій, а також кадрові військовослужбовці (крім строкової служби), особи рядового та начальницького складу правоохоронних органів.

Найманих працівників ураховують за місцем прикладання їх праці, тобто за місцем знаходження підприємства або його структурного підрозділу, що класифікуються за відповідними видами економічної діяльності.

Рівень економічної активності визначають як відношення (у відсотках) кількості економічно активного населення у віці 15–70 років до всього населення зазначеного віку або населення відповідної соціально-демографічної групи.

Рівень зайнятості визначають як відношення (у відсотках) кількості зайнятого населення у віці 15–70 років до всього населення зазначеного віку або населення відповідної соціально-демографічної групи.

Безробітні (за методологією МОП) – особи у віці 15–70 років (зареєстровані та незареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно задовольняють трьома умовами: не мали роботи (прибуткового заняття); упродовж останніх чотирьох тижнів активно шукали роботу або намагались організувати власну справу; упродовж найближчих двох тижнів були готові приступити до роботи, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу. До категорії безробітних також відносять осіб, які приступають до роботи протягом найближчих двох тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді тощо.

У таблицях 17.10–17.20 інформацію наведено за даними державної служби зайнятості.

Рівень безробіття (за методологією МОП) – відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15–70 років до економічно активного населення (робочої сили) зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної групи.

Зареєстровані безробітні – це громадяни працездатного віку, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів, зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи.

Безробітними визнають також інвалідів, які не досягли пенсійного віку, не працюють та зареєстровані як такі, що шукають роботу.

Рівень зареєстрованого безробіття визначають як відношення (у відсотках) кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до середньорічної кількості населення працездатного віку.

Навантаження не зайнятих трудовою діяльністю громадян на одне вільне робоче місце, вакансію розраховують як відношення кількості зареєстрованих у державній службі зайнятості громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, до кількості вільних робочих місць, вакантних посад, заявлених підприємствами, установами та організаціями.

Вивільнення працівників з економічних причин – кількість осіб, звільнених із підприємств, установ та організацій у зв'язку з реорганізацією, ліквідацією виробництва, скороченням кількості або штату працівників.

Економічно неактивне населення (поза робочою силою) – особи, які не можуть бути класифіковані як “зайняті” або “безробітні”.

До складу цієї категорії населення включають незайнятих осіб, які належать до таких соціальних груп: пенсіонери, студенти (учні) денної форми навчання; особи, які виконують домашні (сімейні) обов’язки; особи працездатного віку, які зневірилися знайти роботу; особи, які вважають, що немає підходящої роботи та не знають, де і як її знайти; інші особи, які не мали необхідності в працевлаштуванні; а також ті, діяльність яких не відноситься до економічної (виконання неоплачуваної чи добровільної роботи тощо).

Показники таблиць 17.22–17.32 визначено на підставі даних державного статистичного спостереження, яким охоплено підприємства, установи, організації, що використовують найману працю. До 2009р. включно цим спостереженням охоплювалися підприємства, установи, організації та їхні відокремлені підрозділи, крім статистично малих підприємств.

З 2010р. запроваджено нові методичні засади формування сукупності одиниць спостереження для організації проведення цих спостережень. Так, великі та середні підприємства, установи, організації та їхні відокремлені підрозділи із середньою кількістю працюючих (включаючи позаштатних працівників) 50 і більше осіб, підлягають обстеженню на суцільній основі, а підприємства з кількістю працюючих від 10 до 49 осіб – із застосуванням вибіркового методу (вибірки).

У зв’язку зі зміною в організації спостереження та охопленні одиниць обстеження, безпосереднє порівняння даних починаючи з 2010р. з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

Кількість штатних працівників охоплює осіб, які перебувають у трудових відносинах із підприємством та отримують заробітну плату, крім тимчасово відсутніх працівників, за якими зберігається місце роботи (знаходяться у відпустках у зв’язку з вагітністю та пологами або в додатковій відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею віку, визначеного законодавством).

У таблицях 17.25–17.27 та 17.32 наведено **облікову кількість штатних працівників** станом на кінець 2012р.

У таблицях 17.22–17.24 наведено показник **середньооблікової кількості штатних працівників**, який не враховує працюючих за цивільно-правовими договорами, та обчислюється в середньому за період:

за місяць – шляхом підсумовування кількості працівників облікового складу за кожний календарний день місяця, тобто з 1 по 30 або 31 число, включаючи святкові (неробочі) і вихідні дні, та ділення одержаної суми на відповідне число календарних днів звітного місяця;

за рік – шляхом підсумовування середньооблікової кількості найманих працівників за всі місяці роботи, що минули у звітному році, та ділення одержаної суми на кількість місяців (тобто на 12).

При цьому зайнятого працівника враховують тільки один раз (за місцем основної роботи), незалежно від строку трудового договору та тривалості робочого часу.

Підготовка та підвищення кваліфікації кадрів охоплює працівників підприємств, установ, організацій, які пройшли навчання безпосередньо на виробництві та в навчальних закладах різних типів за договорами за рахунок коштів підприємств.

Підготовка новим професіям уключає первинну професійну підготовку осіб, які раніше не мали професії, та перепідготовку кадрів за іншою, порівняно з раніше здобутою, професією.

Підвищення кваліфікації – навчання з метою поглиблення раніше здобутих знань, умінь і навичок на рівні вимог виробництва чи сфери послуг.

До категорії працівників, які пройшли підготовку та підвищення кваліфікації, не враховують працівників, які пройшли навчання за направленням державної служби зайнятості або самостійно навчалися в навчальних закладах.

Відпрацьований час вимірюють у людино-годинах працівників, які фактично працювали на підприємстві, включаючи тих, що були зайняті неповний робочий день (тиждень), виконували надурочну роботу, працювали у вихідні та святкові (неробочі) дні або понад місячну норму (поза графіком), а також людино-години роботи надомників.

Невідпрацьований час – це людино-години, які не було відпрацьовано з поважних або інших причин. До них належать невиходи на роботу працівників у зв'язку з відпустками (щорічними, навчальними тощо), тимчасовою непрацездатністю, тимчасовим переведенням для роботи на іншому підприємстві, відпустками без збереження заробітної плати (у тому числі на період припинення виконання робіт), переведенням на роботу з неповним робочим днем (тижнем), простоями, прогулами, страйками та іншими причинами.

Інформацію про **кількість укладених та зареєстрованих колективних договорів** подають підприємства, установи та організації, на яких вони діють, згідно із Законом України “Про колективні договори і угоди”.

До кількості працівників, яких охоплено колективними договорами, належать працівники, які перебувають у штаті підприємства, незалежно від членства в профспілці, включаючи й тих, які на момент складання звіту були відсутні з різних причин.

Для визначення **надійності оцінок показників** за результатами обстеження підприємств розраховуються стандартні характеристики надійності: стандартна та гранична похибка вибірки, коефіцієнт варіації.

Коефіцієнт варіації (CV) використовується як показник придатності даних для аналізу. Так, якщо $CV \leq 5\%$, то оцінка вважається надійною; якщо $5\% < CV \leq 10\%$ – оцінка є придатною для кількісного аналізу, але її надійність недостатньо висока; якщо $10\% < CV \leq 25\%$ – оцінка придатна тільки для якісного аналізу і її слід використовувати обережно; якщо $25\% < CV \leq 50\%$ – оцінка вважається не надійною; якщо CV понад 50% – інформація не оприлюднюється через непридатність її до застосування.

17.1. Кількість зайнятого населення за видами економічної діяльності

(тис. осіб)

	2005			2011			2012		
	усього	наймані працівники підприємств, установ, організацій		усього	наймані працівники підприємств, установ, організацій		усього	наймані працівники підприємств, установ, організацій	
		тис.	відсотків до підсумку		тис.	відсотків до підсумку		тис.	відсотків до підсумку
Усього зайнято	517,9	342,9	100,0	475,3	281,7	100,0	475,5	280,0	100,0
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство. Рибальство, рибництво	154,8	64,9	18,9	122,7	34,6	12,3	123,8	34,3	12,2
Промисловість	79,9	76,3	22,3	62,3	53,2	18,9	58,4	49,7	17,8
Будівництво	15,2	13,2	3,9	13,2	9,0	3,2	12,8	8,8	3,1
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку.									
Діяльність готелів та ресторанів	97,7	26,7	7,8	104,7	25,7	9,1	107,6	27,2	9,7
Діяльність транспорту та зв'язку	23,8	19,6	5,7	22,5	17,5	6,2	23,7	18,8	6,7
Фінансова діяльність	6,0	5,9	1,7	6,6	6,5	2,3	6,8	6,7	2,4
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	14,4	13,2	3,9	18,2	13,9	5,0	19,8	15,9	5,7
Державне управління	28,6	28,6	8,3	33,3	33,3	11,8	30,8	30,8	11,0
Освіта	41,6	41,6	12,1	40,7	40,6	14,4	40,6	40,5	14,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	38,4	38,1	11,1	36,7	36,4	12,9	36,7	36,4	13,0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	17,5	14,8	4,3	14,4	11,0	3,9	14,5	10,9	3,9

17.2. Населення за економічною активністю¹*(у віці 15–70 років; тис. осіб)*

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Економічно активне населення	586,9	562,3	540,0	536,2	530,2	527,1
працездатного віку	526,1	497,4	478,4	469,4	463,2	468,0
старше працездатного віку	60,8	64,9	61,6	66,8	67,0	59,1
Зайняті	520,5	517,9	479,8	480,1	475,3	475,5
працездатного віку	461,2	453,0	418,2	413,3	408,3	416,4
старше працездатного віку	59,3	64,9	61,6	66,8	67,0	59,1
Безробітні	66,4	44,4	60,2	56,1	54,9	51,6
працездатного віку	64,9	44,4	60,2	56,1	54,9	51,6
старше працездатного віку	1,5	—	—	—	—	—
Економічно неактивне населення	318,7	304,0	283,1	274,2	268,3	263,7
працездатного віку	160,5	180,5	172,7	173,4	171,1	167,1
старше працездатного віку	158,2	123,5	110,4	100,8	97,2	96,6

¹ У цій та наступних таблицях (17.3–17.9) наведено дані вибірових обстежень населення (домогосподарств) з питань економічної активності, що проводяться відповідно до рекомендацій Міжнародної Організації Праці.

17.3. Населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2012 році¹*(у віці 15–70 років; тис. осіб)*

	Усього	Жінки	Чоловіки	Міські поселення	Сільська місцевість
Економічно активне населення	527,1	267,6	259,5	328,1	199,0
працездатного віку	468,0	228,4	239,6	305,4	162,6
старше працездатного віку	59,1	39,2	19,9	22,7	36,4
Зайняті	475,5	241,5	234,0	293,4	182,1
працездатного віку	416,4	202,3	214,1	270,7	145,7
старше працездатного віку	59,1	39,2	19,9	22,7	36,4
Безробітні	51,6	26,1	25,5	34,7	16,9
працездатного віку	51,6	26,1	25,5	34,7	16,9
старше працездатного віку	—	—	—	—	—
Економічно неактивне населення	263,7	148,4	115,3	197,4	66,3
працездатного віку	167,1	79,6	87,5	122,8	44,3
старше працездатного віку	96,6	68,8	27,8	74,6	22,0

¹ Див. виноску до табл. 17.2.

17.4. Економічна активність населення за статтю та віковими групами у 2012 році¹

	Усього у віці 15–70 років, тис.	За віковими групами, відсотків						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
Економічно активне населення	527,1	10,3	14,0	12,2	11,6	23,0	20,3	8,6
жінки	267,6	9,8	11,7	11,5	12,3	24,4	20,7	9,6
чоловіки	259,5	10,7	16,3	12,9	11,0	21,6	19,8	7,7
Зайняті	475,5	9,3	13,4	12,1	11,6	24,0	20,0	9,6
жінки	241,5	8,8	10,5	11,8	12,7	25,1	20,5	10,6
чоловіки	234,0	9,7	16,5	12,5	10,5	22,8	19,5	8,5
Безробітні	51,6	19,6	18,8	12,8	11,6	14,7	22,5	–
жінки	26,1	19,2	22,6	9,2	8,0	18,4	22,6	–
чоловіки	25,5	20,0	14,9	16,5	15,3	11,0	22,3	–

¹ Див. виноску до табл. 17.2.

17.5. Рівень зайнятості населення за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2012 році¹

<i>(відсотків до кількості всього населення відповідної вікової групи)</i>								
	Усього у віці 15–70 років	За віковими групами						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
Усе населення	60,1	34,0	72,9	78,9	75,6	78,6	59,0	37,6
Жінки	58,1	33,9	62,3	77,8	81,2	80,2	55,6	34,9
Чоловіки	62,4	34,2	82,1	80,0	69,5	76,9	63,0	41,7
Міські поселення	55,8	28,7	72,4	78,3	73,1	78,5	50,6	21,8
Сільська місцевість	68,6	43,4	74,7	80,6	80,9	78,9	74,7	62,0

¹ Див. виноску до табл. 17.2.

17.6. Рівень безробіття за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2012 році¹

(відсотків до кількості економічно активного населення відповідної вікової групи)

	Усього у віці 15–70 років	За віковими групами						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
Усе населення	9,8	18,7	13,2	10,2	9,7	6,3	10,9	–
Жінки	9,8	19,0	18,9	7,8	6,4	7,3	10,6	–
Чоловіки	9,8	18,3	9,0	12,6	13,7	5,0	11,1	–
Міські поселення	10,6	20,0	14,4	13,1	10,5	4,0	11,7	–
Сільська місцевість	8,5	17,1	9,5	1,9	8,4	10,1	9,7	–

¹ Див. виноски до табл. 17.2.

17.7. Безробітні за тривалістю незайнятості¹

(у віці 15–70 років)

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього безробітних, тис.	66,4	44,4	60,2	56,1	54,9	51,6
у тому числі особи, які раніше мали роботу	58,7	36,4	51,2	43,3	42,4	43,9
з них за тривалістю незайнятості, відсотків						
до 1 міс.	1,7	2,5	6,3	7,3	6,2	9,6
від 1 до 3 міс.	8,3	12,8	17,1	15,6	11,6	27,1
від 3 до 6 міс.	9,2	25,0	22,7	19,8	19,1	29,3
від 6 до 9 міс.	9,0	5,4	14,3	10,4	16,0	11,2
від 9 до 12 міс.	13,6	9,4	13,5	8,7	10,6	9,3
12 міс. і більше	58,2	44,9	26,1	38,2	36,5	13,5

¹ Див. виноски до табл. 17.2.

17.8. Безробітні за тривалістю пошуку роботи¹

	<i>(у віці 15–70 років)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього безробітних, тис.	66,4	44,4	60,2	56,1	54,9	51,6
у тому числі особи, які шукали роботу, намагались організувати власну справу	45,0	43,4	58,8	55,3	54,7	50,4
з них за тривалістю пошуку роботи, відсотків						
до 1 міс.	2,1	3,1	6,9	9,0	8,6	12,7
від 1 до 3 міс.	14,0	14,5	17,4	16,3	21,0	27,9
від 3 до 6 міс.	12,9	29,1	26,2	21,8	20,4	29,9
від 6 до 9 міс.	6,4	6,4	16,0	11,4	12,1	9,8
від 9 до 12 міс.	12,9	6,6	8,6	10,4	10,2	9,7
12 міс. і більше	51,7	40,3	24,9	31,1	27,7	10,0
<i>Середня тривалість пошуку роботи, міс.</i>	<i>10</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>5</i>

¹ Див. виноски до табл. 17.2.**17.9. Безробітні за причинами незайнятості¹**

	<i>(у віці 15–70 років)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Усього безробітних, тис.	66,4	44,4	60,2	56,1	54,9	51,6
За причинами незайнятості, відсотків						
вивільнені з економічних причин	40,6	25,7	51,8	51,2	38,3	34,1
звільнені за власним бажанням	30,2	33,5	26,7	18,6	29,4	43,0
демобілізовані з військової строкової служби	5,3	6,6	–	4,6	5,3	0,2
не працевлаштовані після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації	10,2	9,0	14,0	18,2	16,8	13,8
звільнені за станом здоров'я, через оформлення пенсії за віком, інвалідністю	0,8	3,7	0,4	0,2	–	0,4
звільнені у зв'язку із закінченням строку контракту	10,7	12,4	6,1	4,3	10,2	8,5
інші причини безробіття	2,2	9,1	1,0	2,9	–	–

¹ Див. виноски до табл. 17.2.

17.10. Вивільнення працівників за видами економічної діяльності

	2005		2011		2012	
	осіб	відсот- ків до перед- бачених обсягів	осіб	відсот- ків до перед- бачених обсягів	осіб	відсот- ків до перед- бачених обсягів
Вивільнено з підприємств (установ, організацій)	4090	29,3	2259	15,2	3115	25,1
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	562	52,0	130	35,0	90	23,6
Рибальство, рибництво	18	34,0	—	—	—	—
Промисловість	1396	47,6	459	30,9	541	47,2
добувна промисловість	17	40,5	7	31,8	2	50,0
переробна промисловість	1284	49,5	309	31,8	443	54,7
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	95	31,6	143	29,1	96	29,0
Будівництво	118	44,0	281	38,8	41	44,6
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	470	63,3	89	24,6	49	36,8
Діяльність готелів та ресторанів	69	59,5	—	—	1	12,5
Діяльність транспорту та зв'язку	83	30,3	118	25,7	103	37,9
Фінансова діяльність	61	32,6	174	29,6	61	41,8
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	151	25,7	179	24,8	295	46,5
Державне управління	919	14,4	500	5,8	560	9,0
Освіта	160	18,5	108	11,9	132	25,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	28	9,2	150	31,2	1134	44,5
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	55	34,8	71	61,2	108	38,0

17.11. Вивільнення працівників в обласному центрі та районах

	2000		2005		2011		2012	
	осіб	відсотків до передбачених обсягів	осіб	відсотків до передбачених обсягів	осіб	відсотків до передбачених обсягів	осіб	відсотків до передбачених обсягів
Чернігівська область	5154	34,9	4090	29,3	2259	15,2	3115	25,1
м. Чернігів	1521	32,9	1621	27,9	1178	16,1	1534	21,6
райони								
Бахмацький	189	34,1	303	63,0	50	40,3	104	33,4
Бобровицький	112	35,2	50	23,1	5	2,7	38	54,3
Борзнянський	104	32,9	61	33,5	57	18,4	55	34,6
Варвинський	42	9,7	69	41,6	10	4,5	41	43,2
Городнянський	178	48,6	44	25,6	29	12,4	41	18,2
Ічнянський	128	30,4	39	15,2	21	7,3	44	34,9
Козелецький	245	32,2	227	23,9	75	15,8	131	47,8
Коропський	63	29,6	95	44,6	17	6,8	59	49,2
Корюківський	141	36,4	116	40,1	77	26,5	45	26,3
Куликівський	90	23,6	47	36,7	21	12,5	38	21,6
Менський	123	50,6	60	36,6	81	21,5	68	25,3
Ніжинський	581	43,1	301	22,2	194	11,8	229	33,0
Н.-Сіверський	120	32,1	72	16,5	73	24,5	45	16,1
Носівський	38	17,4	37	23,1	30	24,6	48	44,9
Прилуцький	484	41,0	315	27,5	123	15,0	204	17,9
Ріпкинський	218	38,0	77	22,2	66	12,2	62	27,9
Семенівський	122	48,6	62	44,0	17	9,4	62	38,5
Сосницький	117	45,3	55	39,6	14	8,0	47	27,0
Срібнянський	59	33,1	65	30,2	12	7,3	23	38,3
Талалаївський	36	25,3	28	13,4	8	12,3	58	80,6
Чернігівський	236	34,0	249	50,6	46	21,5	85	28,2
Щорський	207	38,3	97	30,9	55	15,9	54	53,5

17.12. Попит на робочу силу за видами економічної діяльності

(на кінець року)

	2005		2011		2012	
	осіб	відсот- ків до під- сумку	осіб	відсот- ків до під- сумку	осіб	відсот- ків до під- сумку
Потреба в працівниках	3876	100,0	1203	100,0	1234	100,0
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	510	13,2	185	15,4	127	10,3
Рибальство, рибництво	1	0,0	—	—	—	—
Промисловість	1074	27,7	228	19,0	213	17,3
добувна промисловість	2	0,0	2	0,2	1	0,1
переробна промисловість	1004	25,9	200	16,6	193	15,7
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	68	1,8	26	2,2	19	1,5
Будівництво	427	11,0	46	3,8	30	2,4
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	410	10,6	146	12,1	161	13,0
Діяльність готелів та ресторанів	35	0,9	17	1,4	17	1,4
Діяльність транспорту та зв'язку	106	2,7	76	6,3	53	4,3
Фінансова діяльність	315	8,1	10	0,8	5	0,4
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	106	2,7	48	4,0	34	2,8
Державне управління	490	12,7	227	18,9	181	14,7
Освіта	67	1,7	21	1,8	29	2,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	236	6,1	178	14,8	345	27,9
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	99	2,6	21	1,7	39	3,2

17.13. Попит та пропозиція робочої сили на ринку праці в обласному центрі та районах

(на кінець року; осіб)

	Кількість зареєстрованих громадян, не зайнятих трудовою діяльністю			Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць			Навантаження на одне вільне робоче місце, вакансію		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012	2000	2011	2012
Чернігівська область	39107	15921	15390	945	1203	1234	41	13	12
м.Чернігів	12161	3398	3852	476	482	662	26	7	6
райони									
Бахмацький	1449	878	794	13	50	62	111	18	13
Бобровицький	225	529	450	3	31	20	75	17	23
Борзнянський	1014	463	438	24	18	9	42	26	49
Варвинський	685	403	396	17	23	19	40	18	21
Городнянський	2355	987	955	—	45	30	x	22	32
Ічнянський	909	565	441	19	33	23	48	17	19
Козелецький	785	536	481	16	21	25	49	26	19
Коропський	276	181	283	31	13	9	9	14	31
Корюківський	1129	464	531	10	35	16	113	13	33
Куликівський	638	408	347	5	38	20	128	11	17
Менський	1290	738	562	16	7	10	81	105	56
Ніжинський	4648	1060	1122	98	71	64	47	15	18
Н.-Сіверський	791	439	459	21	31	39	38	14	12
Носівський	387	333	258	53	37	25	7	9	10
Прилуцький	5385	1554	1343	73	88	98	74	18	14
Ріпкинський	1280	391	286	3	46	19	427	9	15
Семенівський	572	420	345	9	27	6	64	16	58
Сосницький	376	417	382	11	14	10	34	30	38
Срібнянський	259	261	244	11	6	9	24	44	27
Талалаївський	367	253	236	11	30	8	33	8	30
Чернігівський	1028	683	709	8	22	33	129	31	21
Щорський	1098	560	476	17	35	18	65	16	26

17.14. Попит та пропозиція робочої сили на ринку праці за професійними групами

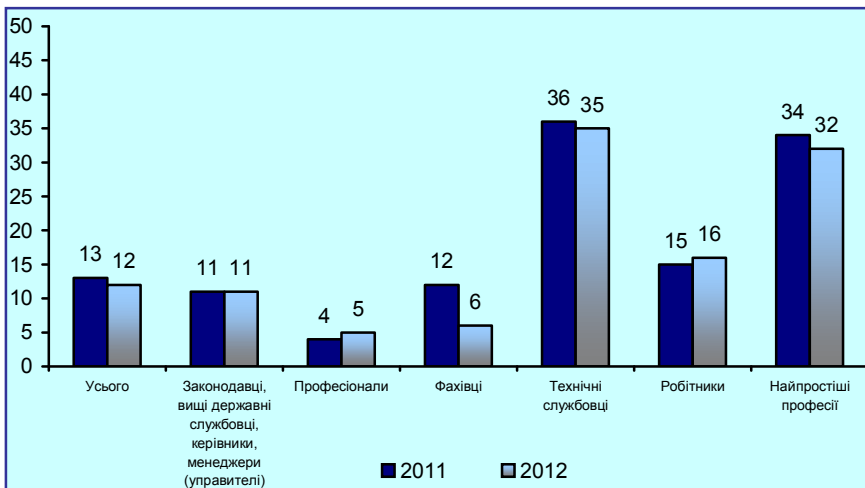
(на кінець року; осіб)

	Кількість зареєстрованих громадян, не зайнятих трудовою діяльністю			Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012
Усього	39107	15921	15390	945	1203	1234
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)	2202	1701	1634	77	154	144
Професіонали	2544	1271	1162	175	287	229
Фахівці	4935	1475	1605	128	122	270
Технічні службовці	2192	790	830	11	22	24
Робітники	20429	7899	7683	530	537	490
Найпростіші професії ¹	6805	2785	2476	24	81	77

¹ Включаючи осіб без професії.

17.15. Навантаження на одне вільне робоче місце

(на кінець року; осіб)

17.16. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за видами економічної діяльності

	2005	2010	2011	2012		
				усього	із загальної кількості	
					жінки	молодь до 35 років
Працевлаштовано	31595	18395	19723	20070	9416	9007
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	4497	3899	4378	4174	1144	1349
Рибальство, рибицтво	22	13	12	1	1	–
Промисловість	9062	4110	4295	4179	1637	1893
добувна промисловість	182	133	80	95	37	51
переробна промисловість	8150	3351	3509	3450	1362	1658
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	730	626	706	634	238	184
Будівництво	1718	854	677	700	130	331
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	7187	4249	4572	4784	3255	2726
Діяльність готелів та ресторанів	528	367	352	444	369	218
Діяльність транспорту та зв'язку	1785	869	1036	984	301	421
Фінансова діяльність	411	124	116	92	70	54
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	774	608	800	686	369	356
Державне управління	1519	1048	1035	1429	732	620
Освіта	1509	908	1005	1094	498	367
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1403	820	884	977	620	406
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1180	526	561	526	290	266

17.17. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян в обласному центрі та районах

	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	7504	22220	31595	18395	19723	20070
м. Чернігів	2053	5687	7532	4123	4440	4614
райони						
Бахмацький	222	719	958	672	779	772
Бобровицький	151	375	590	550	546	570
Борзнянський	180	579	670	480	537	539
Варвинський	47	367	480	402	429	372
Городнянський	293	638	1018	801	847	886
Ічнянський	309	597	820	559	570	574
Козелецький	119	466	782	387	467	500
Коропський	101	350	577	479	476	480
Корюківський	318	747	930	601	628	628
Куликівський	154	609	850	490	520	522
Менський	150	684	1166	817	813	806
Ніжинський	847	2745	4002	1979	2085	2109
Н.-Сіверський	136	469	716	483	506	508
Носівський	201	645	811	343	376	391
Прилуцький	1473	3510	5386	2462	2667	2648
Ріпкинський	100	825	1057	532	571	588
Семенівський	188	361	500	443	458	466
Сосницький	87	233	577	357	403	420
Срібнянський	74	311	430	240	260	216
Талалаївський	31	212	273	181	242	229
Чернігівський	112	562	752	533	590	673
Щорський	158	529	718	481	513	559

17.18. Кількість зареєстрованих безробітних в обласному центрі та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	5229	37967	25315	18482	15292	14983
м. Чернігів	1048	11887	3295	4135	3292	3798
райони						
Бахмацький	281	1402	1506	1099	836	764
Бобровицький	68	191	290	594	495	423
Борзнянський	226	984	885	415	443	422
Варвинський	53	678	944	595	387	381
Городнянський	411	2291	2018	1415	959	949
Ічнянський	82	885	643	549	533	418
Козелецький	181	737	740	483	519	458
Коропський	46	253	275	315	178	275
Корюківський	326	1096	905	508	449	517
Куликівський	162	613	784	426	400	339
Менський	307	1240	1658	751	712	540
Ніжинський	575	4516	1533	1174	998	1074
Н.-Сіверський	79	758	900	611	431	450
Носівський	100	361	363	362	298	247
Прилуцький	737	5259	3848	1672	1458	1290
Ріпкинський	62	1251	861	547	387	281
Семенівський	117	550	653	485	409	339
Сосницький	82	359	635	457	406	374
Срібнянський	53	257	411	271	252	240
Талалаївський	12	362	378	313	239	229
Чернігівський	81	993	1127	733	665	709
Щорський	140	1044	663	572	546	466

17.19. Рівень зареєстрованого безробіття в обласному центрі та районах¹

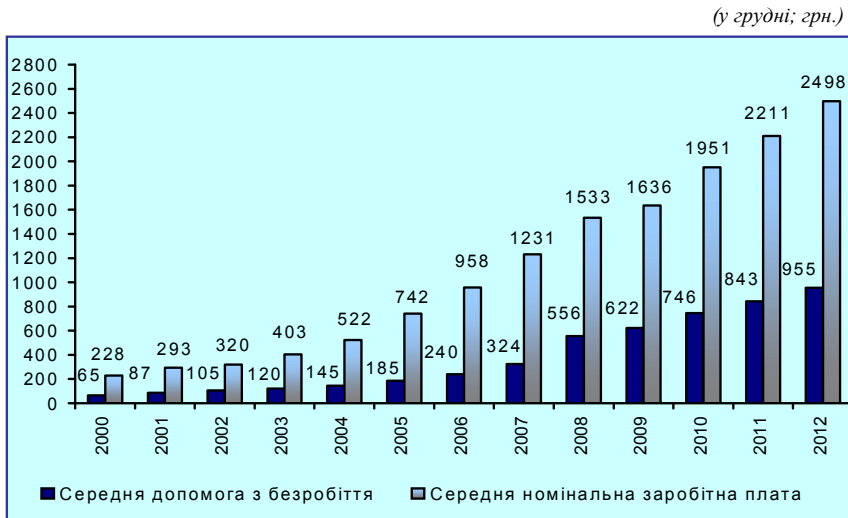
	<i>(на кінець року; відсотків)</i>					
	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	0,8	5,7	3,8	2,9	2,4	2,4
м.Чернігів	0,6	6,0	1,7	2,2	1,8	2,0
райони						
Бахмацький	1,0	5,3	5,5	4,2	3,2	2,9
Бобровицький	0,4	1,0	1,5	3,2	2,7	2,3
Борзнянський	1,1	4,9	4,5	2,3	2,5	2,3
Варвинський	0,5	6,8	8,8	6,0	4,0	3,9
Городнянський	2,2	12,7	11,3	8,3	5,6	5,6
Ічнянський	0,5	5,0	3,4	3,0	2,9	2,3
Козелецький	0,6	2,7	2,6	1,8	1,9	1,7
Коропський	0,3	1,8	1,9	2,3	1,3	2,0
Корюківський	2,0	7,0	5,2	3,1	2,7	3,2
Куликівський	1,6	6,5	7,5	4,4	4,2	3,5
Менський	1,4	5,9	7,4	3,5	3,3	2,5
Ніжинський	0,9	7,1	2,3	1,8	1,6	1,7
Н.-Сіверський	0,5	4,6	5,1	3,7	2,6	2,8
Носівський	0,6	2,2	2,0	2,1	1,8	1,5
Прилуцький	1,2	8,3	6,5	3,0	2,7	2,3
Ріпкинський	0,3	7,3	5,1	3,4	2,4	1,8
Семенівський	1,1	5,4	5,9	4,6	3,9	3,2
Сосницький	0,7	3,1	5,3	4,1	3,7	3,4
Срібнянський	0,8	3,7	5,7	4,0	3,7	3,5
Талалаївський	0,2	4,6	4,6	4,0	3,1	3,0
Чернігівський	0,3	3,5	3,7	2,5	2,3	2,5
Щорський	0,9	7,2	4,4	4,0	3,9	3,3

¹ Показники розраховано: у районах за 1995р. та 2000р. – як відношення кількості безробітних, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, до працездатного населення працездатного віку; в області за 1995р. та 2000р., в області та районах за 2005р., 2010–2012рр. – як відношення кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до середньорічної кількості населення працездатного віку.

17.20. Тривалість зареєстрованого безробіття

	<i>(на кінець року)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Кількість осіб, які мали статус безробітних	37967	25315	17232	18482	15292	14983
За тривалістю безробіття						
до 1 міс.	2789	3646	2636	4115	3205	3487
від 1 до 3 міс.	5298	5790	4028	4503	4109	3864
від 3 до 6 міс.	5890	5137	3195	3947	3034	2975
від 6 до 9 міс.	4958	3766	2269	2200	2052	2275
від 9 до 12 міс.	5618	3516	2183	1667	1553	1405
12 міс. і більше	13414	3460	2921	2050	1339	977
<i>Середня тривалість безробіття, міс.</i>	<i>11,8</i>	<i>6,6</i>	<i>6,6</i>	<i>5,5</i>	<i>5,2</i>	<i>4,8</i>

17.21. Допомога з безробіття та заробітна плата

17.22. Середньорічна кількість найманих працівників за видами економічної діяльності¹

	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	500470	357506	277962	237341	229431	220069
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	167432	97189	49006	28742	26239	25736
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	6643	6891	7978	4635	5405	5663
Рибальство, рибництво	173	325	197	128	102	... ²
Промисловість	109325	77888	65258	49790	47052	42208
Будівництво	22212	14448	9126	6960	6791	6386
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	26395	18036	14623	16912	16398	16222
Діяльність готелів та ресторанів	4686	3187	2001	1847	2064	1797
Діяльність транспорту та зв'язку	36997	19728	16337	14114	13711	13998
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	8508	8073	7293	5772	5592	5446
Фінансова діяльність	4777	4532	4870	4536	4391	4268
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	8438	7443	7167	8647	8473	8593
Державне управління	18668	19210	16715	19902	18134	15469
Освіта	44972	41746	39859	38702	39085	38614
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	38080	36795	34824	33406	33502	33237
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	11672	10088	10001	9020	8084	7809

¹ У цій та наступних таблицях (17.23, 17.24, 17.31) – за 1995, 2000, 2005рр. дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах, крім статистично малих підприємств, з 2010р. – по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше. Безпосереднє співставлення даних 2010–2012рр. з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

² У цій та наступних таблицях (17.24–17.29, 17.31, 17.32) інформація конфіденційна відповідно до Закону України “Про державну статистику”.

Примітка. У 1995, 2000рр. у середньообліковій кількості найманих працівників урахувалися військовослужбовці, особи рядового й начальницького складу, які отримували грошове забезпечення.

17.23. Середньорічна кількість найманих працівників у містах обласного значення та районах¹

(тис.)

	1990 ²	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	626,7	500,5	357,5	278,0	237,3	229,4	220,1
м. Чернігів	133,3	121,8	98,6	95,3	86,9	84,3	80,4
м. Ніжин	35,2	29,8	19,2	15,1	13,5	14,0	13,3
м. Прилуки	32,6	29,9	22,2	15,6	16,7	15,1	14,4
райони							
Бахмацький	27,0	21,8	16,4	11,9	9,2	9,2	7,9
Бобровицький	18,0	14,9	9,7	7,6	6,3	6,2	5,9
Борзнянський	24,8	19,6	12,7	8,1	5,7	5,4	5,4
Варвинський	9,1	8,6	6,6	4,6	4,5	5,2	5,4
Городнянський	20,3	16,4	9,9	7,1	5,5	5,4	4,9
Ічнянський	22,0	17,1	10,2	8,6	7,5	7,0	6,7
Козелецький	26,4	20,3	13,8	9,2	9,0	7,7	7,7
Коропський	17,7	14,3	9,9	6,0	4,2	4,2	3,7
Корюківський	17,3	14,4	10,5	8,7	6,3	6,3	6,2
Куликівський	11,8	9,3	5,3	3,7	2,5	3,0	3,1
Менський	22,3	17,8	12,1	8,5	7,1	6,6	5,6
Ніжинський	20,8	14,8	12,2	8,1	5,8	5,5	6,0
Н.-Сіверський	20,0	16,7	12,0	8,1	5,2	5,6	5,2
Носівський	15,9	14,3	9,3	5,3	4,0	3,6	3,7
Прилуцький	27,2	17,8	12,5	9,2	7,4	6,9	7,3
Ріпкинський	19,1	14,1	8,3	6,2	4,5	4,5	3,8
Семенівський	13,2	10,3	6,6	4,5	4,1	3,6	3,4
Сосницький	12,4	10,3	7,6	4,5	3,3	3,4	3,4
Срібнянський	8,1	6,7	4,4	3,1	2,9	2,5	2,4
Талалаївський	8,9	7,0	4,6	3,3	2,3	2,5	2,4
Чернігівський	28,4	20,8	15,3	10,7	8,5	7,3	8,0
Щорський	15,9	11,7	7,6	5,0	4,4	4,4	3,9

¹ Див. першу виноску до табл. 17.22.² У дані в розрізі районів не включено централізований дорахунок 19 тис. осіб.

17.24. Середньорічна кількість найманих працівників за видами промислової діяльності¹

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Промисловість	77888	65258	51813	49790	47052	42208
Добувна промисловість	3123	3605	3456	4378	3783	3604
Переробна промисловість	64615	51387	38105	35052	33272	29632
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	18340	17370	13671	12504	11671	11431
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів із хутра	10765	7337	3894	3782	3990	3535
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1279	648	1046	1165	1257	1065
оброблення деревини та виробництво виробів із деревини, крім меблів	612	935	909	1285	1146	973
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2187	2083	1560	1749	1810	1782
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	... ²	... ²	1117	... ²	... ²	—
хімічне виробництво	5485	4854	3318	2897	2545	251
виробництво гумових та пластмасових виробів	439	259	982	1092	970	724
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1305	1058	886	784	786	791
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	872	1100	1082	1050	980	1117
виробництво машин та устаткування	5067	3980	3258	2815	1716	2477
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	9218	4517	3114	2620	3606	2653
виробництво транспортних засобів та устаткування	5969	4927	2480	2216	1987	1908
інші галузі промисловості	1985	1242	788	1072	801	925
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	10150	10266	10252	10360	9997	8972

¹ Див. першу виноску до табл. 17.22.

² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.25. Розподіл найманих працівників за рівнем освіти та видами економічної діяльності¹

(на 31 грудня 2012р.)

	Облікова кіль- кість штатних праців- ників	У тому числі мають освіту			
		неповну та базову вищу		повну вищу	
		усього	відсотків до облікової кількості штатних працівників	усього	відсотків до облікової кількості штатних працівників
Усього	221125	52766	23,9	65969	29,8
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	24115	3262	13,5	2207	9,2
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	5461	1061	19,4	877	16,1
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²
Промисловість	41971	8442	20,1	8572	20,4
Будівництво	6240	994	15,9	1432	22,9
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	15219	3774	24,8	3769	24,8
Діяльність готелів та ресторанів	1887	605	32,1	309	16,4
Діяльність транспорту та зв'язку	13994	3222	23,0	2372	17,0
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	5577	1402	25,1	1070	19,2
Фінансова діяльність	4682	1126	24,0	2673	57,1
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	8496	2399	28,2	2256	26,6
Державне управління	16421	2924	17,8	10546	64,2
Освіта	40730	7066	17,3	22698	55,7
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	33882	15186	44,8	5689	16,8
Надання комунальних та індивіду- альних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	7966	2701	33,9	2556	32,1

¹ У цій та наступних таблицях (17.26–17.30, 17.32) дані наведено щодо підприємств, установ, організацій та їхніх відокремлених підрозділів із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше.

² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.26. Розподіл кількості працюючих пенсіонерів за видами пенсій та видами економічної діяльності¹

(на 31 грудня 2012р.)

	Кількість найманих працівників, які отримують пенсію		За видами пенсій, відсотків до облікової кількості працюючих пенсіонерів			
	усього	відсотків до облікової кількості штатних працівників	за вислугу років	за віком	у зв'язку з інвалідністю	
					усього	у тому числі III групи
Усього	36925	16,7	8,7	66,4	24,9	17,2
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	2640	10,9	8,5	50,2	41,3	27,0
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	561	10,3	5,7	50,8	43,5	34,0
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²
Промисловість	6676	15,9	5,2	61,9	32,9	23,5
Будівництво	1190	19,1	6,7	65,5	27,8	19,2
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1860	12,2	9,6	55,7	34,7	25,4
Діяльність готелів та ресторанів	252	13,4	4,3	70,4	25,3	12,7
Діяльність транспорту та зв'язку у тому числі діяльність пошти та зв'язку	1435	10,3	5,4	63,1	31,5	23,3
	536	9,6	4,7	68,1	27,2	20,5
Фінансова діяльність	436	9,3	13,1	54,0	32,9	24,5
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2022	23,8	17,1	62,7	20,2	14,4
Державне управління	2209	13,5	32,2	44,1	23,7	14,1
Освіта	8269	20,3	6,6	78,6	14,8	10,3
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	7548	22,3	6,0	74,7	19,3	13,2
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1823	22,9	8,3	69,3	22,4	13,8

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.27. Зайнятість молоді за видами економічної діяльності¹*(на 31 грудня 2012р.)*

	Кількість найманих працівників у віці 15–35 років		
	усього	відсотків до облікової кількості штатних працівників	частка жінок зазначеної вікової категорії працівників в обліковій кількості працюючих жінок, відсотків
Усього	62935	28,5	29,1
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	5721	23,7	22,7
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1390	25,5	23,9
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²
Промисловість	12172	29,0	28,8
Будівництво	1674	26,8	28,5
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	7301	48,0	47,0
Діяльність готелів та ресторанів	798	42,3	41,2
Діяльність транспорту та зв'язку	3935	28,1	28,2
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	1578	28,3	29,2
Фінансова діяльність	2164	46,2	48,1
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2275	26,8	26,0
Державне управління	5328	32,4	35,6
Освіта	9563	23,5	24,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	8864	26,2	27,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1725	21,7	21,2

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.28. Підготовка та підвищення кваліфікації кадрів за видами економічної діяльності у 2012 році¹

	Навчено новим професіям			Підвищили кваліфікацію		
	осіб	відсотків до облікової кількості штатних працівників	у тому числі жінки	осіб	відсотків до облікової кількості штатних працівників	у тому числі жінки
Усього	2044	0,9	647	15956	7,2	8612
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	30	0,1	—	129	0,5	16
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	146	2,7	5	123	2,3	5
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²
Промисловість	994	2,4	283	2992	7,1	539
Будівництво	67	1,1	4	380	6,1	15
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	143	0,9	33	303	2,0	111
Діяльність готелів та ресторанів	—	—	—	... ³	... ³	... ³
Діяльність транспорту та зв'язку	251	1,8	90	1653	11,8	341
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	... ³	... ³	... ³	526	9,4	243
Фінансова діяльність	279	6,0	201	419	8,9	279
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	49	0,6	12	185	2,2	23
Державне управління	73	0,4	15	1867	11,4	1050
Освіта	2	0,0	2	4442	10,9	3517
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	—	—	—	3192	9,4	2491
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	10	0,1	2	244	3,1	205

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.² Див. другу виноску до табл. 17.22.³ Дані не наведено через високий рівень коефіцієнту варіації (див. методологічні пояснення).

17.29. Використання фонду робочого часу найманих працівників за видами економічної діяльності у 2012 році¹

(у середньому на одного штатного працівника; год)

	Фонд робочого часу (явки та неявки)	Відпрацьовано		Невідпрацьовано			
		усього	відсотків до фонду робочого часу	усього	у тому числі за причинами		
					щорічні відпустки (основні та додаткові)	тимчасова непрацездатність	відпустки без збереження заробітної плати (на період припинення робіт)
Усього	1885	1638	86,9	247	158	41	3
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	1884	1713	90,9	171	119	33	1
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1937	1699	87,7	237	150	47	—
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²
Промисловість	1923	1606	83,5	317	145	50	12
Будівництво	1976	1533	77,6	443	127	40	5
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1861	1681	90,3	180	124	26	0
Діяльність готелів та ресторанів	1839	1605	87,3	234	126	34	—
Діяльність транспорту та зв'язку	1865	1633	87,6	232	141	51	0
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	1724	1564	90,7	160	119	32	—
Фінансова діяльність	1906	1747	91,7	159	115	36	—
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	1933	1653	85,5	280	141	37	2
Державне управління	1944	1699	87,4	245	188	48	—
Освіта	1782	1530	85,9	252	208	38	—
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1936	1703	88,0	233	176	41	—
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1779	1585	89,1	194	145	35	—

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.

² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.30. Використання фонду робочого часу найманих працівників за видами промислової діяльності у 2012 році¹

(у середньому на одного штатного працівника; год)

	Фонд робочого часу (явки та неявки)	Відпрацьовано		Невідпрацьовано			
		усього	відсотків до фонду робочого часу	усього	у тому числі за причинами		
					щорічні відпустки (основні та додаткові)	тимчасова непрацездатність	відпустки без збереження заробітної плати (на період припинення робіт)
Промисловість	1923	1606	83,5	317	145	50	12
Добувна промисловість	1988	1722	86,6	266	180	59	—
Переробна промисловість	1897	1547	81,6	349	136	49	17
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	1891	1640	86,7	251	127	48	16
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів із хутра	1927	1533	79,6	393	146	63	3
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1979	1610	81,3	369	147	71	—
оброблення деревини та виробництво виробів із деревини, крім меблів	1710	1349	78,9	361	105	33	40
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2003	1651	82,5	351	175	48	—
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	—	—	—	—	—	—	—
хімічне виробництво	1905	1692	88,8	213	155	46	—
виробництво гумових та пластмасових виробів	2012	1045	51,9	967	90	22	—
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1952	1525	78,1	427	124	55	3
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	1891	1589	84,1	302	128	45	27
виробництво машин та устаткування	1990	1613	81,0	377	152	55	43
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1971	1378	69,9	594	142	47	—
виробництво транспортних засобів та устаткування	1628	1318	81,0	310	148	42	60
інші галузі промисловості	1706	1502	88,0	204	112	18	—
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	1984	1755	88,5	229	160	50	—

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.

17.31. Рівень прийому та вибуття найманих працівників за видами економічної діяльності¹

(відсотків до середньооблікової кількості штатних працівників)

	Прийнято				Вибуло			
	2000	2010	2011	2012	2000	2010	2011	2012
Усього	16,5	22,8	26,1	24,4	18,4	26,5	27,0	28,3
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	12,5	38,6	46,6	45,9	12,2	47,5	48,4	48,5
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	20,6	20,1	25,8	19,8	15,2	26,3	22,4	24,8
Рибальство, рибництво	12,0	54,7	46,1	... ²	19,4	55,5	69,6	... ²
Промисловість	23,1	23,7	25,0	25,2	24,8	28,8	29,4	31,3
Будівництво	22,4	22,2	35,7	31,6	35,5	39,2	36,5	38,6
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	27,3	42,0	52,7	56,9	35,7	46,0	47,0	70,8
Діяльність готелів та ресторанів	28,2	42,9	29,0	29,1	35,3	44,4	33,0	37,9
Діяльність транспорту та зв'язку	16,7	20,6	23,1	23,0	19,9	29,1	26,3	26,3
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	18,7	22,6	26,3	29,0	17,8	30,5	32,1	33,5
Фінансова діяльність	42,6	31,2	35,5	25,2	59,1	39,7	28,7	29,7
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	18,7	31,1	24,4	22,6	23,2	28,7	31,9	32,8
Державне управління	11,4	15,2	14,3	18,3	14,0	15,8	25,0	14,3
Освіта	10,9	12,8	14,7	11,9	10,4	13,5	13,4	11,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9,1	10,2	17,4	9,5	10,2	10,3	11,4	13,2
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	14,3	25,1	23,0	18,6	15,5	24,0	26,3	18,9

¹ Див. першу виноску до табл. 17.22.

² Див. другу виноску до табл. 17.22.

17.32. Стан укладання колективних договорів за видами економічної діяльності¹

(на 31 грудня 2012р.)

	Кількість укладених та зареєстрованих колективних договорів, одиниць	Кількість працівників, охоплених колективними договорами	
		осіб	відсотків до облікової кількості штатних працівників
Усього	2908	190844	86,3
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	236	18060	74,9
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	62	5153	94,4
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²
Промисловість	227	35636	84,9
Будівництво	110	5793	92,8
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	190	7199	47,3
Діяльність готелів та ресторанів	49	1447	76,7
Діяльність транспорту та зв'язку	92	12532	89,6
у тому числі діяльність пошти та зв'язку	17	5572	99,9
Фінансова діяльність	10	2140	45,7
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	158	7063	83,1
Державне управління	545	16250	99,0
Освіта	910	39392	96,7
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	177	33535	99,0
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	141	6594	82,8

¹ Див. першу виноску до табл. 17.25.² Див. другу виноску до табл. 17.22.

18. ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Доходи населення включають обсяг нарахованих у грошовій та натуральній формі: заробітної плати, прибутку та змішаного доходу, одержаних доходів від власності, соціальних допомог та інших поточних трансфертів.

Наявні доходи – це максимальний обсяг грошових доходів, які призначені для використання домашніми господарствами на придбання споживчих товарів та послуг. Вони включають оплату праці, прибуток та змішаний дохід, сальдо доходів від власності, соціальні допомоги, інші одержані поточні трансферти за виключенням сплачених, зокрема поточних податків на доходи та майно.

Реальні наявні доходи – це наявні доходи, визначені з урахуванням цінового фактору.

Витрати та заощадження населення включають: витрати на придбання товарів та послуг; сплачені доходи від власності; поточні податки на доходи, майно та інші поточні трансферти; нагромадження основного капіталу та матеріальних оборотних коштів, а також приріст фінансових активів у вигляді заощаджень у вкладях, в іноземній валюті тощо.

Номінальна заробітна плата – це нарахування працівникам у грошовій та натуральній формі за відпрацьований час або виконану роботу: тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час. Номінальна заробітна плата включає обов'язкові відрахування із заробітної плати працівників: податок на доходи фізичних осіб та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників.

До номінальної заробітної плати не відносять:

грошове забезпечення кадрових військовослужбовців, осіб рядового й начальницького складу;

виплати, що здійснені за рахунок коштів фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;

оплату перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця;

суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, здійснені роботодавцем.

Середньомісячну (за рік) номінальну заробітну плату штатних працівників визначено діленням суми нарахованого фонду оплати праці за рік на середньорічну кількість працівників та 12 місяців.

Показник визначено на підставі даних державного статистичного спостереження, яким охоплені підприємства, організації, установи, які використовують найману працю. До 2009р. включно цим спостереженням

охоплювалися підприємства, установи, організації та їхні відокремлені підрозділи, крім статистично малих підприємств.

З 2010р. запроваджено нові методичні засади формування сукупності одиниць спостереження для організації проведення спостережень зі статистики праці. Так, великі та середні підприємства, установи, організації та їхні відокремлені підрозділи із середньою кількістю працюючих (включаючи позаштатних працівників) 50 і більше осіб підлягають обстеженню на суцільній основі, а підприємства з кількістю працюючих від 10 до 49 осіб – із застосуванням вибіркового методу (вибірки).

Індекс номінальної заробітної плати характеризує зміну номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним. У зв'язку зі зміною організації спостереження з 2010р. безпосереднє співставлення даних з аналогічними даними попередніх років є некоректним. Розрахунки, наведені в таблицях, здійснено на базі порівняної сукупності за допомогою ланцюгового індексу.

Індекс реальної заробітної плати характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним. Його розраховують діленням індексу нарахованої номінальної заробітної плати (без урахування податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) за певний період на індекс споживчих цін за той же період.

Основним джерелом інформації про життєвий рівень населення в цілому та окремих верств, його характеристики за структурою доходів та витрат, даних про споживання товарів та послуг залежно від рівня матеріальної забезпеченості, кількісного складу домогосподарств і за іншими соціально-економічними аспектами є **вибіркове обстеження умов життя домогосподарств**.

Обстеження запроваджено з 1999р., здійснюється на постійній основі, базується на міжнародних стандартах, відповідає сучасній соціально-демографічній ситуації в Україні.

Домогосподарство – сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати в будь-яких із цих стосунків або бути і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи (стаття 1 Закону України «Про Всеукраїнський перепис населення»).

Домогосподарства беруть участь в обстеженні один рік.

Обстеження проводять щоквартально в усіх районах області, воно репрезентує все населення, за винятком військовослужбовців строкової служби, осіб, які знаходяться в місцях позбавлення волі, осіб, які постійно проживають у будинках-інтернатах, будинках для осіб похилого віку, а також маргінальних прошарків населення. Крім того, при формуванні вибіркової

сукупності були також виключені території, які не можуть бути обстежені у зв'язку з радіоактивним забрудненням (зони відчуження та обов'язкового відселення).

Починаючи з 2004р. обстеженням умов життя домогосподарств охоплені мешканці усіх типів гуртожитків (сімейних, студентських тощо).

У 2011р. початковий обсяг вибіркової сукупності обстеження становив 327 домогосподарств. Протягом року в обстеженні брали участь 307 домогосподарств (95,0% відібраних адрес за винятком нежилых помешкань). Підсумки вибіркового обстеження поширюють із застосуванням процедури статистичного зважування на сукупність – усе населення області.

В основу дослідження диференціації домогосподарств за рівнем матеріальної забезпеченості, починаючи з 2007р., покладені показники доходів, до 2007р. використовувалися показники витрат.

Грошові витрати домогосподарств включають: витрати на купівлю продуктів харчування, алкогольних та тютюнових виробів, непродовольчих товарів, на оплату послуг, витрати, пов'язані з веденням особистого підсобного господарства, грошову допомогу родичам та іншим особам, витрати на купівлю нерухомості, на будівництво, капітальний ремонт житла та господарських будівель, на купівлю великої рогатої худоби, коней та багаторічних насаджень для особистого підсобного господарства, на придбання акцій, сертифікатів, валюти, приріст вкладів до банківських установ, аліменти, обов'язкові податки (крім прибуткового), збори, внески та ін.

Сукупні витрати складаються з грошових витрат, а також вартості спожитих домогосподарством продовольчих товарів, отриманих з особистого підсобного господарства, у порядку самозаготівель або подарованих родичами та іншими особами, суми пільг та безготівкових субсидій на оплату житла, комунальних продуктів та послуг, суми пільг на оплату телефону, проїзду в транспорті, на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо. Вартість подарованих домогосподарством родичам та іншим особам продуктів харчування, отриманих з особистого підсобного господарства, включають до сукупних витрат у зв'язку з постійним характером цієї допомоги.

Грошові доходи домогосподарств складаються із суми грошових та натуральних (у грошовій оцінці) надходжень, одержаних членами домогосподарства у вигляді оплати праці (за виключенням прибуткового податку та обов'язкових відрахувань), доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості, доходів від власності у вигляді відсотків, дивідендів від продажу акцій та інших цінних паперів, надходжень від продажу нерухомості, особистого та домашнього майна, худоби, продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та в порядку самозаготівель, пенсій, стипендій, соціальних допомог (пільг та субсидій готівкою на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива, компенсаційних виплат за невикористане право на санаторно-курортне лікування, за

пільговий проїзд окремих категорій громадян тощо), грошових допомог від родичів та інших осіб, а також інших грошових доходів.

Загальні доходи складаються з грошових доходів, а також вартості спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства (за винятком поточних витрат на її виробництво) та в порядку самозаготівель, суми безготівкових пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива, суми безготівкових пільг на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту, зв'язку, вартості подарованих родичами та іншими особами продовольчих товарів.

Сукупні ресурси включають загальні доходи, а також суми використаних заощаджень, приросту в обстежуваному періоді позик, кредитів, боргів, узятих домогосподарством, а також повернених домогосподарству боргів. Цей показник відображає потенційні ресурси домогосподарства, отримані в обстежуваному періоді, незалежно від джерел їх надходження.

Прожитковий мінімум – це вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Децильний коефіцієнт диференціації доходів населення – співвідношення мінімального рівня доходів серед 10% найбільш забезпеченого населення до максимального рівня доходів серед 10% найменш забезпеченого населення.

Децильний коефіцієнт фондів – співвідношення сумарних доходів 10% найбільш та 10% найменш забезпеченого населення.

Починаючи з 2011р. при розрахунках середньодушових показників витрат і ресурсів, а також показників диференціації населення та домогосподарств за рівнем матеріального добробуту, відповідно до сучасної міжнародної практики, розпочато використання шкали еквівалентності, яка відображає зменшення мінімально необхідних потреб на одного члена домогосподарства при збільшенні розміру домогосподарства та зміні його складу. Для забезпечення співставлення динамічних рядів здійснено перерахунок основних показників диференціації населення та домогосподарств за рівнем матеріального добробуту з урахуванням шкали еквівалентності за 2007–2010 роки.

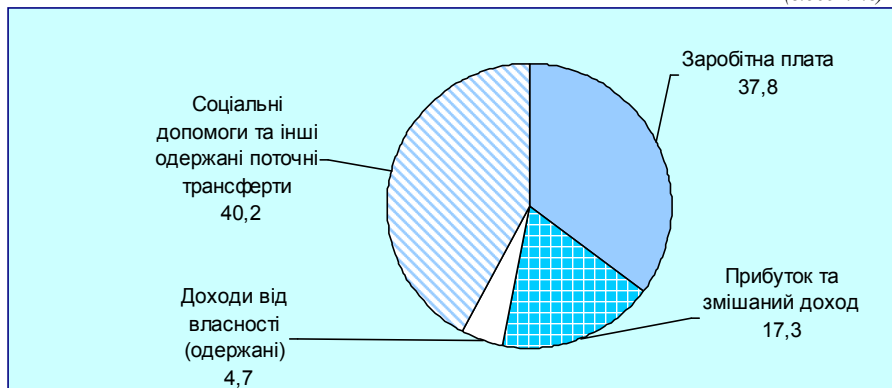
18.1. Доходи і витрати населення

	<i>(млн.грн.)</i>					
	2001	2005	2009	2010	2011	2012 [†]
Доходи	3776	8650	18917	23179	26277	28777
Заробітна плата	1384	3208	6853	8355	9822	10870
Прибуток та змішаний дохід	962	1769	3178	3851	4823	4986
Доходи від власності (одержані)	109	229	632	1254	1340	1359
Соціальні допомоги, інші одержані поточні трансфери у тому числі соціальні допомоги	1321 683	3444 2192	8254 4924	9719 5796	10292 6441	11562 7286
Витрати та заощадження	3776	8650	18917	23179	26277	28777
Придбання товарів та послуг	3119	5934	13260	16292	20513	23383
Доходи від власності (сплачені)	1	43	351	261	262	259
Поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансфери	185	402	1217	1204	1264	1473
у тому числі поточні податки на доходи, майно тощо	153	297	821	834	921	1103
Нагромадження нефінансових активів	38	5	132	255	352	282
Приріст фінансових активів	433	2266	3957	5167	3886	3380
Наявний дохід	2962	7044	14675	18354	21283	23038
у розрахунку на одну особу, грн.	2376,7	5979,1	13155,5	16625,0	19465,0	21268,5
Реальний наявний дохід,						
відсотків до попереднього року	...	121,9	89,7	115,1	106,5	109,4

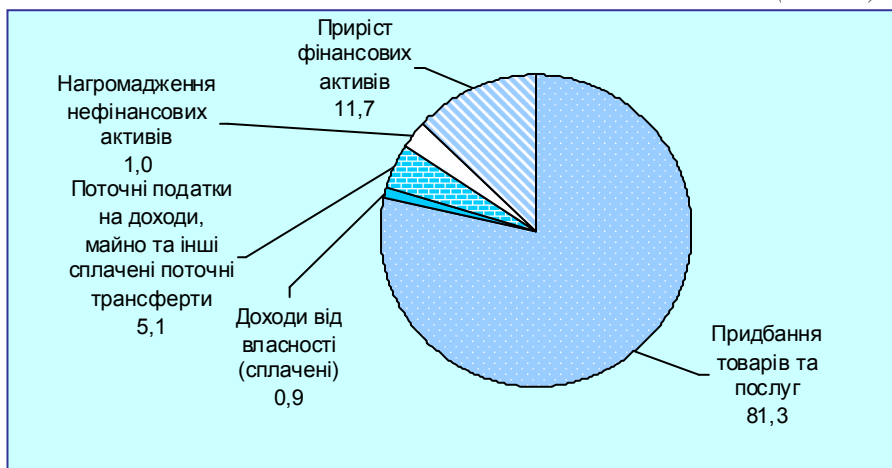
[†] У цій таблиці та наступних діаграмах (18.2, 18.3) дані попередні.

18.2. Структура доходів населення у 2012 році¹

(відсотків)

¹ Див. виноски до табл. 18.1.18.3. Структура витрат та заощаджень населення у 2012 році¹

(відсотків)

¹ Див. виноски до табл. 18.1.

18.4. Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата найманих працівників¹

	Номінальна заробітна плата, грн.	Відсотків до попереднього року	
		номінальна заробітна плата	реальна заробітна плата
1990	216 ²	116,9	...
2000	177	125,3	95,3 ³
2005	602	137,4	120,7
2010	1711	120,5	111,1
2011	1974	115,4	105,7
2012	2308	116,9	118,4
2012⁴			
Січень	2039	119,7	117,3
Лютий	2052	118,2	116,3
Березень	2274	118,6	118,3
Квітень	2179	115,5	117,0
Травень	2344	119,9	122,6
Червень	2432	118,5	122,1
Липень	2473	118,4	121,0
Серпень	2382	117,2	120,0
Вересень	2340	114,3	115,9
Жовтень	2370	117,5	119,2
Листопад	2352	114,9	116,4
Грудень	2498	113,0	114,5

¹ У цій та наступних таблицях (18.6–18.8) за 1990, 2000, 2005рр. дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах, крім статистично малих підприємств, з 2010р. – по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше. Безпосереднє співставлення даних 2010–2012рр. з аналогічними даними попередніх років є некоректним. Наведені індекси номінальної та реальної заробітної плати розраховано по співставній сукупності.

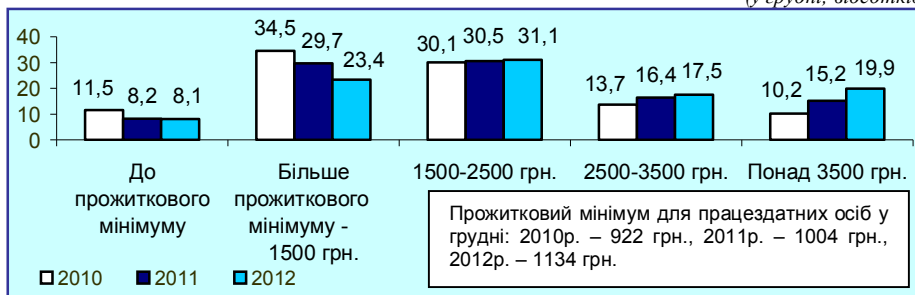
² У цій та таблиці 18.8 – крб.

³ Грудень до грудня попереднього року.

⁴ Індекси наведено до відповідного місяця 2011р.

18.5. Розподіл кількості найманих працівників за рівнем номінальної заробітної плати¹

(у грудні; відсотків)

¹ У цій діаграмі та таблиці 18.9 дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

18.6. Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників за видами економічної діяльності¹

(грн.)

	2000	2005	2010	2011	2012		
					усього	відсотків до	
						2011	середнього рівня в економіці
Усього	177	602	1711	1974	2308	116,9	100,0
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	83	317	1216	1510	1833	121,4	79,4
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	177	696	1777	2286	2438	106,6	105,6
Рибальство, рибництво	94	462	924	1041	... ²	... ²	... ²
Промисловість	277	789	1968	2297	2685	116,9	116,3
Будівництво	203	672	1381	1934	2027	104,8	87,8
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	177	465	1349	1641	1775	108,2	76,9
Діяльність готелів та ресторанів	137	366	1095	1487	1581	106,4	68,5
Діяльність транспорту та зв'язку у тому числі діяльність пошти та зв'язку	265	794	1999	2282	2532	110,9	109,7
Фінансова діяльність	235	640	1476	1638	1748	106,7	75,8
Фінансова діяльність	279	949	2764	3251	3420	105,2	148,2
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	214	585	1831	1896	2169	114,4	94,0
Державне управління	300	928	2273	2563	3017	117,7	130,8
Освіта	140	572	1704	1903	2345	123,2	101,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	126	472	1471	1607	1995	124,1	86,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	135	462	1483	1630	2140	131,3	92,7

¹ Див. першу виноску до табл. 18.4.² У цій та наступних таблицях (18.7, 18.9) інформація конфіденційна відповідно до Закону України "Про державну статистику".

18.7. Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників за видами промислової діяльності¹

(грн.)

	2000	2005	2010	2011	2012		
					усього	відсотків до	
						2011	середнього рівня в економіці
Промисловість	277	789	1968	2297	2685	116,9	116,3
Добувна промисловість	567	1618	3183	3487	3973	113,9	172,2
Переробна промисловість	257	729	1734	2042	2398	117,4	103,9
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	414	919	2292	2721	3000	110,2	130,0
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів із хутра	171	540	1417	1596	1750	109,6	75,8
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	91	396	1495	1668	1862	111,6	80,7
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	176	340	1145	1152	1044	90,7	45,3
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	404	1254	3042	3486	3976	114,0	172,3
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	... ²	... ²	... ²	... ²	—	—	—
хімічне виробництво	271	636	552	440	2137	485,7	92,6
виробництво гумових та пластмасових виробів	159	621	1904	2032	2257	111,1	97,8
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	123	724	1436	1982	2267	114,4	98,2
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	202	665	1372	1931	2136	110,6	92,6
виробництво машин та устаткування	138	552	1506	1781	2132	119,7	92,4
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	152	513	1445	1826	1861	101,9	80,6
виробництво транспортних засобів та устаткування	174	570	1292	1504	1508	100,3	65,4
інші галузі промисловості	130	387	995	1133	1141	100,6	49,4
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	309	798	2245	2694	3113	115,6	134,9

¹ Див. першу виноску до табл. 18.4.² Див. другу виноску до табл. 18.6.

18.8. Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників у містах обласного значення та районах¹

(грн.)

	1990 ²	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	216	177	602	1711	1974	2308
м. Чернігів	234	227	686	1828	2063	2387
м. Ніжин	230	177	629	1758	2015	2419
м. Прилуки	223	384	1184	2384	2661	3084
райони						
Бахмацький	195	148	520	1632	1917	2430
Бобровицький	200	156	596	1714	1899	2311
Борзнянський	195	94	366	1381	1715	2038
Варвинський	223	238	743	1815	2283	2845
Городнянський	195	117	464	1306	1634	1933
Ічнянський	186	134	459	1396	1673	2040
Козелецький	193	119	472	1619	1826	1998
Коропський	186	99	373	1241	1410	1754
Корюківський	208	173	662	1839	2175	2414
Куликівський	205	109	367	1347	1571	1844
Менський	224	132	461	1456	1645	2003
Ніжинський	198	108	461	1554	1735	2021
Н.-Сіверський	192	124	452	1590	1759	1985
Носівський	200	144	559	1919	2184	2493
Прилуцький	214	134	465	1393	1744	2006
Ріпкинський	195	145	494	1458	1672	2087
Семенівський	205	117	482	1500	1686	1944
Сосницький	195	105	422	1476	1735	1899
Срібнянський	200	115	428	1567	1646	1884
Талалаївський	190	129	396	1361	1927	2228
Чернігівський	219	149	492	1356	1980	2186
Щорський	230	127	510	1577	1805	2190

¹ Див. першу виноску до табл. 18.4.² Див. другу виноску до табл. 18.4.

18.9. Кількість та номінальна заробітна плата найманих працівників за статтю та видами економічної діяльності у 2012 році¹

	Середньооблікова кількість штатних працівників		Середньомісячна номінальна заробітна плата, грн.		Співвідношення заробітної плати жінок і чоловіків, відсотків
	жінок	чоловіків	жінок	чоловіків	
Усього	121116	98953	2142	2511	85,3
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	8007	17729	1617	1930	83,8
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	815	4848	2489	2429	102,5
Рибальство, рибництво	... ²	... ²	... ²	... ²	... ²
Промисловість	16404	25804	2170	3012	72,1
Будівництво	1292	5094	1793	2086	86,0
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	8953	7269	1709	1857	92,1
Діяльність готелів та ресторанів	1456	341	1491	1968	75,7
Діяльність транспорту та зв'язку у тому числі діяльність пошти та зв'язку	5849	8149	1920	2971	64,6
	3564	1882	1497	2223	67,3
Фінансова діяльність	3082	1186	3232	3909	82,7
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	4091	4502	2152	2184	98,5
Державне управління	9186	6283	2866	3239	88,5
Освіта	29942	8672	2333	2385	97,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	27432	5805	1942	2243	86,6
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	4597	3212	2074	2234	92,8

¹ Див. виноску до діаграми 18.5.² Див. другу виноску до табл. 18.6.

18.10. Середній розмір місячної пенсії

	(на початок року; грн.)					
	1996	2001	2006	2011 ¹	2012 ¹	2013 ¹
Середній розмір призначеної місячної пенсії пенсіонерам, які перебувають на обліку в органах Пенсійного фонду	38	86	394	1040	1142	1346
За віком	38	88	396	1021	1116	1309
За інвалідністю	31	74	422	1058	1213	1424
у т.ч. внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання ²	31	73	279	758	831	906
І групи	39	80	290	772	848	923
II групи	31	74	294	750	822	894
III групи	29	72	274	759	832	907
Сім'ям у разі втрати годувальника	26	55	289	831	918	1106
За вислугу років	36	94	408	1556	1620	1964
Соціальна пенсія	22	44	249	747	820	923

¹ Середній розмір пенсії (окрім категорії “за віком” та “отримують соціальну пенсію”) наведено з урахуванням пенсіонерів, звільнених з лав Міністерства Оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної податкової служби України, Державної пенітенціарної служби України, призначення і виплати пенсії яким здійснюють органи Пенсійного фонду України, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 №1522.

² За Законом України “Про пенсійне забезпечення”.

Дані наведено: на початок 1996р. – з урахуванням компенсаційних виплат; на початок 2001р. – з урахуванням цільової грошової допомоги та індексації; з початку 2006р. – з урахуванням цільової грошової допомоги, індексації, державної адресної допомоги до пенсії (дотації), а також надбавки за особливі заслуги перед Україною.

18.11. Диференціація життєвого рівня населення¹

	Децильний коефіцієнт диференціації доходів населення, разів		Співвідношення доходів 10% найбільш та 10% найменш забезпеченого населення, разів		Частка населення із середньодушовими еквівалентними ² доходами в місяць, нижчими прожиткового мінімуму ³ , відсотків	
	грошових	загальних	грошових	загальних	грошовими	загальними
2000	6,2	4,1	10,5	6,3	92,7	78,2
2001	5,9	4,2	9,0	6,6	94,7	83,1
2002	3,9	3,3	6,7	5,3	93,0	86,3
2003	3,7	3,3	6,1	5,1	89,5	77,5
2004	4,9	3,9	7,9	5,7	79,5	68,7
2005	4,7	4,2	8,3	6,9	71,8	61,3
2006	3,9	3,6	6,9	6,3	61,7	45,8
2007	3,1	2,8	4,7	3,9	29,4	17,2
2008	3,3	2,9	5,2	4,5	18,6	10,0
2009	3,2	2,8	4,8	4,1	15,8	5,1
2010	2,5	2,5	3,9	3,6	14,1	4,9
2011	2,8	3,2	4,3	3,4	17,9	9,8

¹ У цій та наступних таблицях (18.12–18.24) – за матеріалами вибіркового обстеження умов життя домогосподарств.

² У цій та наступних таблицях (18.14, 18.16, 18.17, 18.19, 18.23) – починаючи з 2011р. при розрахунках середньодушових показників диференціації населення та домогосподарств за рівнем матеріального добробуту відповідно до сучасної міжнародної практики впроваджено використання шкали еквівалентності. В Україні застосовується шкала, за якою першому члену домогосподарства присвоюється коефіцієнт 1, а всім іншим – 0,7. Відповідно було перераховано показники 2007–2010рр.

³ У цій та наступних таблицях (18.14, 18.17) середньорічний розмір: у 2000р. – 270,1 грн., у 2001р. – 311,3 грн., у 2002, 2003рр. – 342 грн., у 2004р. – 362,23 грн., у 2005р. – 423 грн., у 2006р. – 463,75 грн., у 2007р. – 518,5 грн., у 2008р. – 607,5 грн., у 2009р. – 638,5 грн., у 2010р. – 843,17 грн., у 2011р. – 914,08 грн.

У 2000–2006рр. в якості критеріїв диференціації застосовувалися показники "Грошові витрати" та "Сукупні витрати".

18.12. Розподіл домогосподарств за кількістю їх членів і наявністю дітей¹

(відсотків)

	2000			2011		
	усі домогосподарства	проживають		усі домогосподарства	проживають	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Усі домогосподарства	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Складаються з осіб						
однієї	25,7	23,0	29,3	29,8	24,2	37,6
двох	26,8	25,5	28,5	29,5	27,6	32,2
трьох	19,0	20,7	16,6	21,9	30,3	10,3
чотирьох	19,1	22,0	15,3	14,4	13,1	16,0
п'яти й більше	9,4	8,8	10,3	4,4	4,8	3,9
Середній розмір домогосподарства, осіб	2,64	2,70	2,55	2,34	2,47	2,16
Частка домогосподарств із дітьми до 18 років	37,7	43,2	30,5	34,0	41,4	23,9
Частка домогосподарств без дітей	62,3	56,8	69,5	66,0	58,6	76,1
Із загальної кількості домогосподарств частка домогосподарств із дітьми у віці, років						
до 3	2,5	3,6	1,1	7,3	11,0	2,3
до 7	10,1	11,4	8,4	16,0	24,0	4,8
до 14	26,8	31,9	20,0	30,8	37,3	21,9
до 16	32,0	38,0	24,1	32,1	39,5	21,9
до 18	37,7	43,2	30,5	34,0	41,4	23,9

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.

18.13. Розподіл домогосподарств із дітьми за кількістю дітей у їх складі¹

(відсотків)

	2000			2011		
	усі домогосподарства	проживають		усі домогосподарства	проживають	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Усі домогосподарства з дітьми	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Мають дітей						
одну	53,3	51,4	57,0	83,6	91,9	63,6
двох	40,0	43,6	33,4	16,2	8,0	36,0
трьох і більше	6,7	5,0	9,6	0,2	0,1	0,4

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.

18.14. Розподіл населення за рівнем середньодушових еквівалентних грошових доходів¹

(у середньому за місяць; відсотків)

	2005	2009	2010	2011		
				усе населення	проживає	
					у міських поселеннях	у сільській місцевості
Усе населення	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Із середньодушовими еквівалентними ² грошовими доходами в місяць ³ , грн.						
до 300,0	52,8	0,1	0,2	—	—	—
300,1–480,0	25,4	2,1	0,5	1,5	—	3,9
480,1–660,0	11,1	15,4	3,7	4,1	3,5	5,0
660,1–840,0	10,7 ⁴	15,1	9,2	6,5	7,6	4,8
840,1–1020,0	...	20,7	17,0	19,9	23,0	15,3
1020,1–1200,0	...	14,2	21,8	16,5	14,9	19,0
1200,1–1380,0	...	8,8	12,6	10,0	8,5	12,3
1380,1–1560,0	...	6,9	9,7	12,3	13,1	10,9
1560,1–1740,0	...	4,7	9,5	9,7	10,8	7,9
1740,1–1920,0	...	4,3	5,6	4,7	5,8	3,0
понад 1920,0	...	7,7	10,2	14,8	12,8	17,9
Децильний коефіцієнт диференціації грошових доходів населення, разів	4,7	3,2	2,5	2,8	2,5	3,3
Співвідношення грошових доходів 10% найбільш та 10% найменш забезпеченого населення, разів	8,3	4,8	3,9	4,3	4,0	5,2
Частка населення із середньодушовими еквівалентними грошовими доходами в місяць, нижчими середнього рівня грошових доходів	64,3	60,5	62,3	58,5	57,5	60,3
прожиткового мінімуму ⁵	71,8	15,8	14,1	17,9	18,2	17,4

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.11.³ У 2005р. в якості критерію диференціації застосовувався показник "Середньодушові грошові витрати".⁴ У цій та таблиці 18.17 – понад 660 грн.⁵ Див. третю виноску до табл. 18.11.

18.15. Структура грошових витрат домогосподарств¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	2000	2005	2009	2010	2011			2012 IV квар- тал ¹
					усі домо- госпо- дарства	проживають		
						у місь- ких посе- леннях	у сіль- ській місце- вості	

Усього грошових
витрат, грн.

334,2 879,7 2167,0 2551,1 2901,1 3155,8 2549,4 3173,8

Відсотків

Споживчі грошові
витрати

89,3 85,3 80,5 82,0 81,6 89,5 67,9 77,1

продовольчі товари
(включаючи харчу-
вання поза домом,
алкогольні напої та
тютюнові вироби)

63,5 55,3 47,8 52,7 50,9 55,2 43,1 45,8

непродовольчі
товари та послуги

25,8 30,0 32,7 29,3 30,7 34,3 24,8 31,3

Грошова допомога
родичам, друзям,
іншим особам

2,9 4,3 7,5 5,4 4,8 3,1 7,6 11,0

Інші витрати (на осо-
бисте підсобне госпо-
дарство, купівлю
акцій, сертифікатів,
вклади до банків,
аліменти, будівництво
житла тощо)

7,8 10,4 12,0 12,6 13,6 7,4 24,5 11,9

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² У цій та таблицях (18.18, 18.21, 18.22, 18.24) – попередні дані.

18.16. Структура грошових витрат домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	Усі домогосподарства	Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць, грн.			
		до 300,0	300,1–480,0	480,1–660,0	660,1–840,0
Усього грошових витрат, грн.	2901,1	—	—	609,7	1921,1
Відсотків					
Споживчі витрати	81,6	—	—	93,9	93,6
продовольчі товари (включаючи харчування поза домом, алкогольні напої та тютюнові вироби)	50,9	—	—	90,6	69,5
непродовольчі товари та послуги	30,7	—	—	3,3	24,1
Грошова допомога родичам, друзям, іншим особам	4,8	—	—	0,9	0,8
Інші витрати (на особисте підсобне господарство, купівлю акцій, сертифікатів, капітальний ремонт, вклади до банків, аліменти, будівництво житла тощо)	13,6	—	—	5,2	5,6

Продовження табл. 18.16

	Із середньодушовими еквівалентними ¹ загальними доходами в місяць, грн.						
	840,1– 1020,0	1020,1– 1200,0	1200,1– 1380,0	1380,1– 1560,0	1560,1– 1740,0	1740,1– 1920,0	понад 1920,0

**Усього грошових
витрат, грн.**

1824,1	1783,7	2257,5	2386,7	3940,8	3469,3	4166,3
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Відсотків

Споживчі витрати	89,9	89,0	82,7	84,8	83,1	81,9	75,3
------------------	------	------	------	------	------	------	------

продовольчі товари
(включаючи хар-
чування поза до-
мом, алкогольні
напої та тютюнові
вироби)

58,6	61,7	51,4	55,6	53,3	49,6	42,8
------	------	------	------	------	------	------

непродовольчі
товари та послуги

31,3	27,3	31,3	29,2	29,8	32,3	32,5
------	------	------	------	------	------	------

Грошова допомога
родичам, друзям,
іншим особам

1,9	4,2	4,3	4,5	3,5	7,5	5,9
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Інші витрати (на осо-
бисте підсобне госпо-
дарство, купівлю ак-
цій, сертифікатів,
вклади до банків,
аліменти, будів-
ництво житла тощо)

8,2	6,8	13,0	10,7	13,4	10,6	18,8
-----	-----	------	------	------	------	------

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.11.

18.17. Розподіл населення за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів¹

(у середньому за місяць; відсотків)

	2005	2009	2010	2011		
				усе населення	проживає	
					у міських поселеннях	у сільській місцевості
Усе населення	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць ³ , грн.						
до 300,0	35,6	—	—	—	—	—
300,1–480,0	32,8	0,1	0,2	—	—	—
480,1–660,0	16,3	6,9	2,4	1,5	—	3,9
660,1–840,0	15,3 ⁴	11,3	2,3	5,4	7,5	2,1
840,1–1020,0	...	16,9	12,3	12,3	15,0	8,0
1020,1–1200,0	...	23,0	18,1	12,4	16,0	6,6
1200,1–1380,0	...	9,6	15,2	10,0	7,2	14,5
1380,1–1560,0	...	9,4	15,6	13,4	12,8	14,3
1560,1–1740,0	...	5,5	8,4	12,2	12,2	12,2
1740,1–1920,0	...	2,2	8,9	7,1	8,7	4,6
понад 1920,0	...	15,1	16,6	25,7	20,6	33,8
Децильний коефіцієнт диференціації загальних доходів населення, разів	4,2	2,8	2,5	3,2	2,6	2,8
Співвідношення загальних доходів 10% найбільш та 10% найменш забезпеченого населення, разів	6,9	4,1	3,6	3,4	3,9	2,9
Частка населення із середньодушовими еквівалентними загальними доходами в місяць, нижчими середнього рівня загальних доходів	62,6	63,8	63,7	55,8	57,6	54,8
прожиткового мінімуму ⁵	61,3	5,1	4,9	9,8	12,2	6,0

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.11³ У 2005р. в якості критерію диференціації застосовувався показник "Середньодушові сукупні витрати".⁴ Див. черврту виноску до табл. 18.14.⁵ Див. третю виноску до табл. 18.11.

18.18. Структура сукупних витрат домогосподарств¹*(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)*

	2000	2005	2009	2010	2011			2012 IV квар- тал ²
					усі домо- госпо- дарства	проживають		
						у місь- ких посе- леннях	у сіль- ський місце- вості	

**Усього сукупних
витрат, грн.****508,1 1054,9 2685,8 2973,2 3376,4 3523,3 3173,5 3590,1****Відсотків****Споживчі сукупні
витрати****95,8 89,0 80,9 85,3 86,3 91,3 78,6 79,6**продовольчі това-
ри (включаючи хар-
чування поза домом,
алкогольні напої та
тютюнові вироби)**75,5 62,8 52,9 59,1 58,8 59,5 57,5 50,6**непродовольчі това-
ри та послуги**20,3 26,2 28,0 26,2 27,5 31,8 21,1 29,0**у тому числі оплата
житла, комуналь-
них продуктів
та послуг**5,8 5,5 6,1 6,0 6,1 7,8 3,5 6,4**з них сума пільг
та субсидій**2,5 0,8 0,9 0,6 0,8 0,8 0,9 0,8****Неспоживчі сукупні
витрати (допомога
родичам, купівля
акцій, сертифікатів,
вклади до банків,
аліменти, будівництво
житла тощо)****4,2 11,0 19,1 14,7 13,7 8,7 21,4 20,4**¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.15.

18.19. Структура сукупних витрат домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	Усі домо- господар- ства	Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць, грн.			
		до 300,0	300,1–480,0	480,1–660,0	660,1–840,0
Усього сукупних витрат, грн.	3376,4	–	–	1276,3	2126,2
Відсотків					
Споживчі сукупні витрати	86,3	–	–	99,6	94,8
продовольчі товари (включаючи харчування поза домом, алкогольні напої та тютюнові вироби)	58,8	–	–	98,0	72,5
непродовольчі товари та послуги	27,5	–	–	1,6	22,3
у тому числі оплата житла, комунальних продуктів та послуг	6,1	–	–	0,4	7,8
з них сума пільг та субсидій	0,8	–	–	–	0,2
Неспоживчі сукупні витрати (допомога родичам, купівля акцій, сертифікатів, вклади до банків, аліменти, будівництво житла тощо)	13,7	–	–	0,4	5,2

Продовження табл. 18.19

	Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць, грн.						
	840,1– 1020,0	1020,1– 1200,0	1200,1– 1380,0	1380,1– 1560,0	1560,1– 1740,0	1740,1– 1920,0	понад 1920,0
Усього сукупних витрат, грн.	2068,2	2004,2	2688,7	2838,2	4524,9	4051,1	4869,3
Відсотків							
Споживчі сукупні витрати	93,1	92,8	88,3	90,2	87,3	88,3	80,3
продовольчі товари (включаючи харчування поза домом, алкогольні напої та тютюнові вироби)	64,5	66,9	59,8	64,6	60,5	60,1	51,2
непродовольчі товари та послуги	28,6	25,9	28,5	25,6	26,8	28,2	29,1
у тому числі оплата житла, комунальних продуктів та послуг	10,8	10,7	6,0	6,2	5,7	4,4	4,8
з них сума пільг та субсидій	0,7	1,2	0,9	0,6	0,8	0,5	0,9
Неспоживчі сукупні витрати (допомога родичам, купівля акцій, сертифікатів, вклади до банків, аліменти, будівництво житла тощо)	6,9	7,2	11,7	9,8	12,7	11,7	19,7

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.11.

18.20. Структура витрат домогосподарств за основними статтями витрат у 2011 році¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	Сукупні витрати			Грошові витрати		
	усі домогосподарства	проживають		усі домогосподарства	проживають	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Усього витрат, грн.	3376,4	3523,3	3173,5	2901,1	3155,8	2549,4
Відсотків						
Споживчі витрати	86,3	91,3	78,6	81,6	89,5	67,9
продукти харчування та безалкогольні напої	54,9	55,8	53,4	46,5	51,1	38,2
алкогольні напої	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
тютюнові вироби	1,6	1,6	1,5	1,8	1,8	1,8
одяг і взуття	4,1	4,9	2,9	4,9	5,6	3,7
житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	7,8	9,4	5,4	8,1	9,6	5,6
предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	2,4	2,0	3,0	2,8	2,2	3,8
охорона здоров'я	2,8	2,7	3,0	3,1	2,9	3,4
транспорт	4,2	5,2	2,6	4,7	5,6	3,2
зв'язок	1,9	2,3	1,4	2,2	2,5	1,7
відпочинок і культура	1,4	1,6	1,1	1,6	1,8	1,3
освіта	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
ресторани та готелі	1,5	1,6	1,4	1,7	1,7	1,8
різні товари та послуги	1,8	2,3	1,0	2,1	2,6	1,3
Неспоживчі витрати	13,7	8,7	21,4	18,4	10,5	32,1

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.

18.21. Структура грошових доходів домогосподарств¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	2000	2005	2009	2010	усі домо-господарства	2011		2012 IV квартал ²
						проживають		
						у міських поселеннях	у сільській місцевості	
Усього грошових доходів, грн.	243,0	885,9	2187,5	2579,3	2671,7	2809,0	2482,2	3398,6
Відсотків								
Оплата праці	44,2	45,2	41,6	45,9	46,1	55,4	31,7	46,2
Доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості	2,6	0,9	5,5	3,1	2,3	3,8	...	3,9
Доходи від продажу сільськогосподарської продукції	16,1	8,4	7,7	9,3	8,6	1,1	20,2	6,0
Пенсії, стипендії, допомоги та субсидії, надані готівкою	28,8	37,4	37,8	34,3	34,3	30,7	39,9	32,8
Грошова допомога від родичів, інших осіб та інші грошові доходи	8,3	8,1	7,4	7,4	8,7	9,0	8,2	11,1

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.15.

18.22. Структура сукупних ресурсів домогосподарств¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	2000	2005	2009	2010	2011			2012 IV квар- тал ²
					усі домо- госпо- дарства	проживають		
						у місь- ких посе- леннях	у сіль- ській місце- вості	
Усього сукупних ресурсів, грн.	424,0	1092,9	2678,0	3058,1	3301,5	3330,6	3261,2	3954,1
Відсотків								
Грошові доходи	57,3	81,1	81,7	84,3	80,9	84,3	76,1	86,0
оплата праці	25,4	36,7	34,0	38,7	37,4	46,7	24,1	39,6
доходи від підприємни- цької діяльності та самозайнятості	1,5	0,8	4,5	2,6	1,9	3,2	...	3,3
доходи від продажу сільськогосподар- ської продукції	9,2	6,8	6,3	7,8	6,9	1,0	15,3	5,2
пенсії, стипендії, до- помоги та субсидії, надані готівкою	16,5	30,4	30,9	28,9	27,7	25,9	30,4	28,3
грошова допомога від родичів, інших осіб та інші грошові доходи	4,7	6,4	6,0	6,3	7,0	7,5	6,3	9,6
Вартість спожитої продук- ції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель	30,6	10,4	9,4	8,7	9,9	6,2	15,3	6,2
Пільги та субсидії безго- тівкові на оплату житлово- комунальних послуг, елек- троенергії та палива ³	3,0	0,7	0,9	0,6	0,8	0,8	0,8	0,7
Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристич- них послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту, зв'язку ⁴	0,9	0,5	0,8	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
Інші надходження	8,2	7,3	7,2	6,1	8,1	8,3	7,5	6,7

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.15.³ У 2000р. – пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, на придбання скрапленого газу, твердого, рідкого палива.⁴ У 2000р. – пільги безготівкові на оплату санаторно-курортних путівок, послуг міжміського транспорту, зв'язку, у 2005р. – пільги безготівкові на оплату санаторно-курортних путівок, купівлю ліків, лікування, зубопротезування, послуг транспорту, зв'язку.

18.23. Структура сукупних ресурсів домогосподарств із різними середньодушовими еквівалентними загальними доходами у 2011 році¹

(у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство)

	Усі домогосподарства	Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць, грн.			
		до 300,0	300,1–480,0	480,1–660,0	660,1–840,0
Усього сукупних ресурсів, грн.	3301,5	–	–	1585,5	1677,0
Відсотків					
Грошові доходи	80,9	–	–	58,0	88,6
оплата праці	37,4	–	–	18,9	40,3
доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості	1,9	–	–	...	...
доходи від продажу сільськогосподарської продукції	6,9	–	–	0,2	...
пенсії, стипендії, допомоги та субсидії, надані готівкою	27,7	–	–	37,5	30,9
грошова допомога від родичів та інших осіб	3,9	–	–	...	13,5
інші грошові доходи	3,1	–	–	1,4	3,9
Вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель	9,9	–	–	38,0	7,3
Пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива	0,8	–	–	...	0,3
Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо	0,2	–	–	...	...
Пільги безготівкові на оплату послуг транспорту, зв'язку	0,1	–	–	...	0,2
Грошова оцінка допомоги від родичів та інших осіб	2,2	–	–	4,0	3,4
продовольчими товарами	5,9	–	–	...	0,2
Інші надходження					

Продовження табл. 18.23

	Із середньодушовими еквівалентними ² загальними доходами в місяць, грн.						
	840,1– 1020,0	1020,1– 1200,0	1200,1– 1380,0	1380,1– 1560,0	1560,1– 1740,0	1740,1– 1920,0	понад 1920,0
Усього сукупних ресурсів, грн.	2068,5	2112,5	2447,4	2761,0	3905,8	3699,0	5089,2
	Відсотків						
Грошові доходи	87,0	85,5	80,0	80,5	77,9	81,6	79,9
оплата праці	49,2	39,8	22,4	28,6	40,7	48,5	37,2
доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості	0,5	...	...	2,6	...	0,4	3,7
доходи від продажу сільськогосподарської продукції	0,3	1,1	5,6	5,2	9,5	5,3	10,1
пенсії, стипендії, допомоги та субсидії, надані готівкою	31,2	38,0	46,0	35,9	22,5	21,4	21,5
грошова допомога від родичів та інших осіб	3,5	3,6	4,2	4,5	2,5	3,1	3,8
інші грошові доходи	2,3	3,0	1,8	3,7	2,7	2,9	3,6
Вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель	8,5	5,8	11,6	12,0	11,6	11,6	9,0
Пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива	0,7	1,1	1,0	0,6	0,9	0,6	0,8
Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, пугівок на бази відпочинку тощо	0,0	0,0	1,3	0,4	0,0	0,0	0,1
Пільги безготівкові на оплату послуг транспорту, зв'язку	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Грошова оцінка допомоги від родичів та інших осіб продовольчими товарами	1,6	2,5	2,1	2,5	1,4	3,2	2,0
Інші надходження	2,0	4,8	3,9	3,9	8,1	2,9	8,0

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.11.

18.24. Споживання продуктів харчування в домогосподарствах¹*(у середньому за місяць у розрахунку на одну особу; кг)*

	2000	2005	2009	2010	2011			2012 IV квар- тал ²
					усі домо- госпо- дарства	проживають		
						у місь- ких посе- леннях	у сіль- ській місце- вості	
М'ясо, м'ясопродук- ти та сало (в пере- рахунку на м'ясо)	3,5	4,1	4,8	5,7	5,5	6,0	4,9	5,0
Молоко, молокопро- дукти та масло (в пе- рахунку на молоко)	21,2	23,0	19,9	20,5	19,7	20,8	18,0	20,2
Яйця, шт.	17	19	21	23	22	23	21	18
Риба й рибопродукти	1,4	2,0	2,2	2,4	2,2	2,4	2,1	2,1
Цукор (включаючи цукор, використаний на кондитерські вироби), мед	4,0	4,0	3,7	3,9	4,0	3,7	4,5	5,3
Олія та інші рослинні жири	1,7	1,9	2,0	2,3	2,2	2,2	2,3	1,9
Картопля	15,3	12,2	11,8	10,1	10,8	7,6	15,3	9,6
Овочі й баштанні (кавуни, дині)	9,3	8,9	10,5	10,6	10,7	10,8	10,6	8,4
Фрукти, ягоди, горіхи, виноград	2,4	2,4	3,0	3,8	3,7	4,7	2,3	3,6
Хліб і хлібні продукти	10,9	11,1	9,8	10,8	10,6	9,9	11,5	10,0

¹ Див. першу виноску до табл. 18.11.² Див. другу виноску до табл. 18.15.

19. ЖИТЛОВІ УМОВИ НАСЕЛЕННЯ

У розділі вміщено дані про житловий фонд, забезпеченість населення житлом, обладнання житлового фонду, квартирний облік, благоустрій населених пунктів.

Джерелом інформації є державне статистичне спостереження.

Житловий фонд – це сукупність житлових приміщень, включаючи житлові будинки, спеціальні будинки (гуртожитки, притулки, будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів – дорослих і дітей, дитячі будинки, школи-інтернати), квартири, службові житлові приміщення, інші житлові приміщення в будівлях, придатних для проживання.

У складі житлового фонду не враховано дачі, літні садові будиночки, спортивні та туристичні бази, санаторії, будинки та пансіонати відпочинку, будинки для приїжджих, готелі та інші приміщення, призначені для сезонного чи тимчасового проживання, незалежно від часу проживання в них громадян.

Загальна площа житлових приміщень складається з площі житлових кімнат і підсобних приміщень (за винятком вхідних тамбурів в одноквартирних будинках) і літніх приміщень, підрахованих із такими знижувальними коефіцієнтами: для балконів і терас – 0,3; лоджій – 0,5; засклених балконів – 0,8; веранд, засклених лоджій і холодних комор – 1,0.

Підсобні приміщення – це приміщення кухні, ванної кімнати чи душової, санвузла, квартирного коридору чи прихожої, вбудованих у квартири кладових чи шаф.

У гуртожитках до підсобних приміщень, крім вищевказаних, відносяться приміщення культурно-побутового призначення й медичного обслуговування.

До загальної площі житлових будівель не включено площу:

- сходових кліток, ліфтових холів, тамбурів, загальних коридорів, вестибюлів, галерей;
- нежилих приміщень, зайнятих житлово-експлуатаційними організаціями, магазинами, відділеннями зв'язку, дитячими установами, підприємствами служби побуту тощо.

Житлове приміщення вважається обладнаним:

- **водопроводом**, якщо всередині будинку є розподільна мережа, в яку вода надходить централізовано з водопроводу або артезіанської свердловини;
- **каналізацією**, якщо всередині будинку є каналізаційний пристрій для стоку господарсько-фекальних вод у вуличну каналізаційну мережу або поглинаючі колодязі;
- **опаленням**, незалежно від джерел теплопостачання: від своєї домової котельні, групової, об'єднаної і районної котельні, від ТЕЦ, систем автономного або індивідуального теплопостачання тощо;
- **ваннами**, якщо встановлена ванна або душ в окремій ванній кімнаті або іншому пристосованому для цієї мети приміщенні, незалежно від способу надходження гарячої води;
- **гарячим водопостачанням**, якщо є спеціальний водопровід, який подає воду для побутових потреб проживаючих, незалежно від джерела водонагрівання;
- **газом**, якщо є газова плита, що встановлена на підлозі й вона постачається сіттовим або рідким (балонним) газом;
- **підлоговою електроплитою**, якщо є електрична плита, яка встановлена на підлозі.

Житлове приміщення не вважається обладнаним каналізацією, якщо немає водопроводу, і ваннами, якщо немає каналізації.

Благоустроєними населеними пунктами вважають такі, які мають централізоване водопостачання та каналізацію, а саме: міста, селища міського типу та сільські населені пункти, в яких водопроводи та окремі водопровідні мережі відпускають воду населенню та на комунально-побутові потреби централізовано, а каналізації здійснюють централізоване відведення стічних вод із житлових будинків та комунально-побутових підприємств.

19.1. Житловий фонд

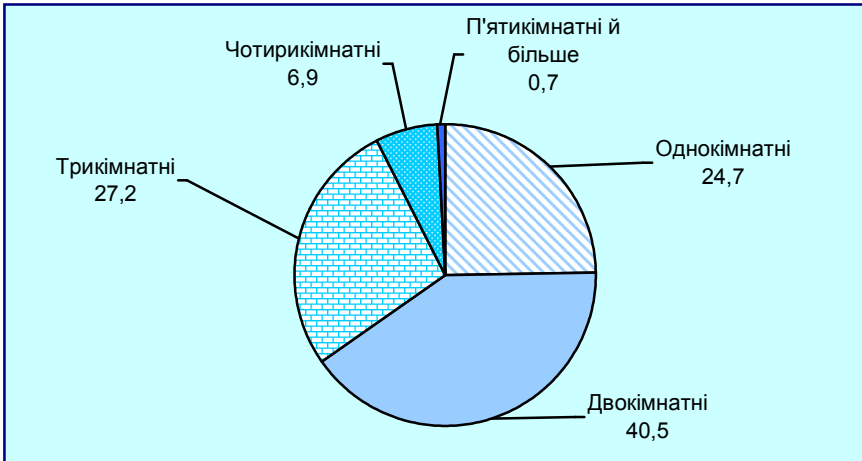
(на кінець року; тис.м² загальної площі)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Увесь житловий фонд	26324	28045	29258	29757	29917	29983
у середньому на одного жителя, м ²	18,8	22,4	24,0	25,6	25,9	26,2
Міський житловий фонд	12206	13928	14699	15113	15150	15163
у середньому на одного міського жителя, м ²	15,9	19,2	20,5	21,5	21,6	21,7
Сільський житловий фонд	14118	14117	14559	14644	14767	14820
у середньому на одного сільського жителя, м ²	22,2	26,7	29,2	32,2	33,1	33,8

З 2001р. в загальну площу враховується площа балконів, лоджій, терас, з 2004р. – також площа веранд та холодних комор, а з 2008р. – площа інших літніх приміщень.

19.2. Розподіл квартир за кількістю кімнат¹

(на 31 грудня 2012р.; відсотків до загальної кількості)

¹ Без урахування житлового фонду, який знаходиться на балансі підприємств-банкротів та тих, що повністю припинили діяльність.

19.3. Житловий фонд у містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року; тис.м² загальної площі)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	26324	28045	29258	29757	29917	29983
м.Чернігів	4581	5201	5645	6064	6072	6044
м.Ніжин	1160	1402	1347	1382	1398	1405
м.Прилуки	1198	1432	1611	1491	1474	1473
райони						
Бахмацький	1259	1305	1309	1299	1294	1292
Бобровицький	1123	1010	1215	1227	1244	1259
Борзнянський	1084	1108	1120	1117	1132	1133
Варвинський	422	464	476	474	478	480
Городнянський	838	864	951	939	943	941
Ічнянський	914	1009	982	969	964	962
Козелецький	1551	1630	1766	1809	1888	1905
Коропський	785	814	816	853	855	855
Корюківський	791	804	791	814	803	802
Куликівський	599	596	611	605	608	610
Менський	943	1000	1025	1044	1054	1061
Ніжинський	944	926	1032	1059	1058	1060
Н.-Сіверський	863	836	837	833	828	833
Носівський	891	938	940	950	944	948
Прилуцький	1170	1185	1222	1233	1237	1244
Ріпкинський	1000	1032	1041	1081	1097	1094
Семенівський	654	670	664	639	637	640
Сосницький	583	622	624	615	622	628
Срібнянський	359	362	347	343	343	343
Талалаївський	382	391	381	359	355	354
Чернігівський	1406	1643	1709	1810	1847	1874
Щорський	824	801	796	748	742	743

19.4. Житловий фонд у містах обласного значення та районах за типами*(на кінець року; тис.м² загальної площі)*

	1995	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Фонд підприємств, організацій, установ						
Чернігівська область	6282	4693	3734	2778	2662	2505
м.Чернігів	3225	2462	2065	1653	1583	1457
м.Ніжин	603	493	296	192	196	193
м.Прилуки	542	359	310	119	103	93
райони						
Бахмацький	197	117	72	51	49	51
Бобровицький	93	56	63	43	42	49
Борзнянський	105	84	72	59	58	58
Варвинський	91	40	26	13	13	13
Городнянський	78	49	40	28	27	25
Ічнянський	128	104	76	51	44	39
Козелецький	129	192	186	178	179	175
Коропський	40	27	22	13	13	12
Корюківський	98	59	32	19	17	16
Куликівський	24	13	8	3	3	3
Менський	96	58	34	18	18	17
Ніжинський	47	34	6	15	13	12
Н.-Сіверський	68	43	31	21	24	23
Носівський	87	58	46	36	23	23
Прилуцький	152	70	34	25	23	23
Ріпкинський	130	85	69	76	76	71
Семенівський	42	27	20	17	17	16
Сосницький	38	35	29	27	25	25
Срібнянський	31	27	16	11	11	11
Талалаївський	50	31	16	10	8	7
Чернігівський	124	139	118	87	85	82
Щорський	64	31	47	13	12	11

Продовження табл. 19.4

	1995 ²	2000 ²	2005	2010	2011	2012
Приватне та приватизоване житло						
Чернігівська область	20786	23352	25524	26969	27249	27469
м. Чернігів	1660	2739	3580	4411	4489	4586
м. Ніжин	676	909	1051	1190	1202	1212
м. Прилуки	817	1073	1301	1367	1372	1380
райони						
Бахмацький	1086	1188	1238	1246	1244	1240
Бобровицький	983	954	1152	1185	1201	1210
Борзнянський	1008	1024	1048	1059	1074	1076
Варвинський	388	424	450	461	464	467
Городнянський	775	815	911	910	914	914
Ічнянський	819	905	907	918	920	920
Козелецький	1408	1438	1580	1631	1710	1730
Коропський	761	786	794	840	841	843
Корюківський	657	745	759	795	786	786
Куликівський	562	583	603	602	605	607
Менський	892	943	991	1024	1034	1041
Ніжинський	870	892	1026	1043	1046	1048
Н.-Сіверський	748	793	806	811	805	810
Носівський	819	880	893	914	921	925
Прилуцький	1026	1115	1187	1209	1213	1222
Ріпкинський	901	947	972	1004	1021	1023
Семенівський	618	643	644	622	620	624
Сосницький	563	587	595	588	597	603
Срібнянський	320	335	331	332	332	332
Талалаївський	339	360	365	349	346	347
Чернігівський	1350	1503	1591	1723	1762	1792
Щорський	740	771	749	735	730	731

¹ У цій та наступних таблицях (19.6, 19.8) – без урахування житлового фонду, який знаходиться на балансі підприємств-банкрутів та тих, які повністю припинили діяльність.

² У цій та таблиці 19.6 – приватне житло.

19.5. Міський житловий фонд у містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року; тис.м² загальної площі)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	12206	13928	14699	15113	15150	15163
м.Чернігів	4581	5201	5645	6064	6072	6044
м.Ніжин	1160	1402	1347	1382	1398	1405
м.Прилуки	1198	1432	1611	1491	1474	1473
райони						
Бахмацький	475	548	538	550	550	553
Бобровицький	273	246	266	277	282	297
Борзнянський	210	245	262	246	248	250
Варвинський	163	175	192	189	191	193
Городнянський	216	249	263	273	273	274
Ічнянський	235	307	309	308	309	309
Козелецький	369	507	515	531	535	535
Коропський	161	194	204	208	209	209
Корюківський	322	355	370	388	390	390
Куликівський	106	111	117	119	120	121
Менський	383	428	434	438	440	444
Ніжинський	186	94	93	93	93	94
Н.-Сіверський	277	285	301	311	315	317
Носівський	325	349	357	366	368	371
Прилуцький	262	278	289	294	294	295
Ріпкинський	365	416	426	446	447	444
Семенівський	215	240	245	251	251	252
Сосницький	138	169	178	184	184	185
Срібнянський	86	102	99	99	99	99
Талалаївський	94	108	111	113	113	113
Чернігівський	154	238	247	239	241	241
Щорський	252	249	280	253	254	255

19.6. Міський житловий фонд у містах обласного значення та районах за типами

(на кінець року; тис.м² загальної площі)

	2000	2005	2009 ¹	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Фонд підприємств, організацій, установ						
Чернігівська область	4150	3340	2599	2463	2376	2232
м. Чернігів	2462	2065	1747	1653	1583	1457
м. Ніжин	493	296	207	192	196	193
м. Прилуки	359	310	135	119	103	93
райони						
Бахмацький	101	59	45	46	44	45
Бобровицький	28	36	34	28	29	35
Борзнянський	45	43	14	15	15	15
Варвинський	33	21	9	8	8	8
Городнянський	37	32	24	23	21	20
Ічнянський	66	48	34	29	28	25
Козелецький	146	146	145	148	149	147
Коропський	7	5	5	3	3	2
Корюківський	33	14	5	5	4	4
Куликівський	8	6	2	2	2	2
Менський	39	23	15	13	13	13
Ніжинський	3	2	1	1	0	0
Н.-Сіверський	28	20	12	13	16	16
Носівський	17	12	8	8	8	8
Прилуцький	36	10	9	10	9	9
Ріпкинський	51	38	43	43	43	38
Семенівський	9	5	3	3	3	3
Сосницький	29	25	24	24	22	22
Срібнянський	18	8	5	5	5	5
Талалаївський	11	3	2	2	1	1
Чернігівський	71	72	63	62	63	63
Щорський	20	41	8	8	8	8

Продовження табл. 19.6

	2000 ²	2005	2009	2010	2011	2012
Приватне та приватизоване житло						
Чернігівська область	9778	11359	12526	12641	12770	12927
м.Чернігів	2739	3580	4345	4411	4489	4586
м.Ніжин	909	1051	1178	1190	1202	1212
м.Прилуки	1073	1301	1363	1367	1372	1380
райони						
Бахмацький	447	478	501	503	506	508
Бобровицький	218	231	243	249	254	262
Борзнянський	200	218	229	230	233	235
Варвинський	142	171	180	181	182	185
Городнянський	212	231	248	250	252	253
Ічнянський	241	262	279	279	281	283
Козелецький	361	369	380	383	386	388
Коропський	187	199	205	205	206	207
Корюківський	323	355	382	383	385	386
Куликівський	103	111	116	117	118	119
Менський	389	410	420	423	425	430
Ніжинський	90	91	92	93	93	93
Н.-Сіверський	257	281	296	298	299	301
Носівський	332	345	355	357	360	363
Прилуцький	242	279	283	285	285	287
Ріпкинський	365	388	400	402	404	406
Семенівський	231	240	246	247	248	249
Сосницький	140	153	160	161	162	163
Срібнянський	84	91	94	94	94	94
Талалаївський	97	109	111	111	111	112
Чернігівський	167	175	176	177	178	178
Щорський	229	240	244	245	245	247

¹ Див. першу виноску до табл. 19.4.² Див. другу виноску до табл. 19.4.

19.7. Забезпеченість населення житлом у містах обласного значення та районах

(на кінець року; у середньому на одну особу; м² загальної площі)

	1990			2000			2005		
	усьо-го	у місь-ких посе-лен-нях	у сіль-ській місце-вості	усьо-го	у місь-ких посе-лен-нях	у сіль-ській місце-вості	усьо-го	у місь-ких посе-лен-нях	у сіль-ській місце-вості
Чернігівська область	18,8	15,9	22,2	22,4	19,2	26,7	24,0	20,5	29,2
м. Чернігів	15,2	15,2	—	17,3	17,3	—	18,0	18,0	—
м. Ніжин	14,2	14,2	—	18,3	18,3	—	17,7	17,7	—
м. Прилуки	16,6	16,6	—	21,8	21,8	—	26,3	26,3	—
райони									
Бахмацький	19,1	15,9	21,7	23,0	20,8	24,8	23,3	22,1	24,4
Бобровицький	22,9	18,6	24,7	24,2	20,9	25,5	28,0	23,2	30,1
Борзнянський	20,7	16,9	21,9	25,0	21,1	26,4	24,4	20,8	25,8
Варвинський	19,5	18,7	20,1	23,0	19,7	25,6	24,3	21,7	26,5
Городнянський	19,1	13,9	21,9	23,3	17,5	26,8	24,7	17,5	29,6
Ічнянський	18,9	13,7	21,8	24,3	18,7	27,8	26,1	19,7	30,6
Козелецький	20,7	14,6	23,9	26,1	21,8	28,6	29,2	22,9	33,3
Коропський	20,7	17,9	21,5	24,9	22,8	25,6	25,1	25,1	25,0
Корюківський	20,8	17,9	23,3	23,6	20,2	27,2	24,6	22,2	27,3
Куликівський	22,5	17,0	24,2	26,0	17,8	29,1	29,6	20,8	32,9
Менський	18,0	17,2	18,6	21,7	20,6	22,7	24,3	21,7	26,6
Ніжинський	21,3	19,8	21,7	24,8	19,9	25,5	26,9	21,6	27,6
Н.-Сіверський	20,8	18,1	22,4	22,9	19,0	25,6	25,6	20,9	29,4
Носівський	20,3	17,7	22,1	24,5	21,5	26,8	27,6	24,4	30,0
Прилуцький	21,5	18,7	22,5	26,0	22,4	27,3	27,4	24,2	28,7
Ріпкинський	21,6	20,2	22,5	26,8	24,4	28,7	30,6	26,8	34,0
Семенівський	23,5	20,5	25,4	27,8	24,5	30,1	31,5	28,0	34,0
Сосницький	20,4	16,4	22,1	24,9	21,1	26,7	27,7	23,6	29,7
Срібнянський	20,6	16,3	22,5	24,5	20,8	26,3	24,2	21,0	26,0
Талалаївський	19,6	15,9	21,2	23,1	20,8	24,2	24,8	22,1	26,2
Чернігівський	19,0	12,1	20,4	26,3	23,1	26,9	29,7	25,0	30,7
Щорський	22,6	19,3	24,6	25,9	20,3	29,7	28,1	24,0	31,1

Продовження табл. 19.7

	2010			2011			2012		
	усього	у міських поселеннях	у сільській місцевості	усього	у міських поселеннях	у сільській місцевості	усього	у міських поселеннях	у сільській місцевості
Чернігівська область	25,6	21,5	32,2	25,9	21,6	33,1	26,2	21,7	33,8
м. Чернігів	19,6	19,6	–	19,6	19,6	–	19,6	19,6	–
м. Ніжин	18,7	18,7	–	18,8	18,8	–	18,9	18,9	–
м. Прилуки	25,4	25,4	–	25,1	25,1	–	25,2	25,2	–
райони									
Бахмацький	25,1	23,3	26,8	25,3	23,4	27,2	25,6	23,6	27,5
Бобровицький	30,7	24,9	33,4	31,4	25,2	34,3	32,4	26,6	35,1
Борзнянський	27,0	19,7	30,1	27,9	20,1	31,3	28,5	20,4	32,1
Варвинський	26,2	22,3	30,0	26,8	22,7	30,7	27,3	23,2	31,2
Городнянський	26,8	19,3	32,0	27,1	19,5	32,5	27,5	19,6	33,2
Ічнянський	28,2	20,2	34,6	28,5	20,4	35,0	28,9	20,6	35,8
Козелецький	33,2	24,1	40,2	35,1	24,3	43,6	35,9	24,2	45,3
Коропський	28,4	26,7	29,2	29,0	27,0	29,9	29,6	27,2	30,6
Корюківський	26,4	24,0	29,7	26,4	24,3	29,1	26,7	24,6	29,4
Куликівський	32,2	21,6	36,5	33,0	21,9	37,7	33,7	22,2	38,7
Менський	26,4	22,5	30,2	26,9	22,8	31,0	27,4	23,1	31,7
Ніжинський	30,4	22,2	31,7	30,8	22,6	32,2	31,5	22,8	32,9
Н.-Сіверський	27,7	22,2	32,6	28,0	22,7	32,9	28,7	23,0	34,0
Носівський	30,2	25,9	33,7	30,3	26,2	33,7	30,9	26,5	34,6
Прилуцький	30,6	25,6	32,7	31,1	25,8	33,3	31,8	26,2	34,2
Ріпкинський	32,6	29,6	35,5	33,7	29,8	37,5	34,2	29,9	38,6
Семенівський	33,4	30,1	35,9	33,6	29,8	36,6	33,0	30,0	35,4
Сосницький	29,6	25,1	32,1	30,4	25,3	33,3	31,4	25,7	34,6
Срібнянський	25,9	22,4	28,1	26,2	22,0	28,7	26,5	22,2	29,1
Талалаївський	25,6	22,5	27,3	25,6	22,4	27,4	25,8	22,5	27,8
Чернігівський	30,2	24,9	31,3	30,7	25,4	31,8	31,3	25,4	32,6
Щорський	26,9	22,3	30,7	26,9	22,2	31,2	26,7	21,0	31,5

19.8. Обладнання житлового фонду

	<i>(на кінець року; відсотків)</i>					
	1995	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Питома вага загальної площі міського житлового фонду, обладнаної						
водопроводом	59,4	62,8	64,5	65,6	66,0	65,8
каналізацією	56,2	59,9	61,9	63,0	63,3	63,1
опаленням	61,0	66,2	68,0	68,6	69,0	69,0
газом	87,0	90,6	91,5	90,9	91,1	90,8
гарячим водопостачанням	41,8	51,9	54,8	55,5	55,6	55,7
ваннами	54,2	58,1	59,9	61,3	61,4	61,3
підлоговими електроплитами	2,0	1,7	1,7	1,2	1,4	1,3
Питома вага загальної площі сільського житлового фонду, обладнаної						
водопроводом	5,3	5,9	7,6	11,6	13,5	15,1
каналізацією	3,7	4,5	5,7	9,6	11,2	12,7
опаленням	9,9	11,7	18,5	29,1	30,5	31,7
газом	80,3	78,0	78,4	77,9	77,2	77,2
гарячим водопостачанням	1,0	1,1	1,6	3,6	4,9	5,9
ваннами	3,3	4,0	4,8	8,3	9,5	10,8
підлоговими електроплитами	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

¹ Див. першу виноску до табл. 19.4.

19.9. Квартирна черга та поліпшення житлових умов

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість сімей та одиниць, які перебували на квартирному обліку на кінець року	49447	31925	27342	19463	19307	18778
Кількість сімей та одиниць, які одержали житло за рік відсотків до загальної кількості тих, що перебули на квартирному обліку на кінець попереднього року	4750	949	351	169	117	127
	9,9	3,0 ¹	1,3	0,9	0,6	0,7

¹ До загальної кількості тих, що перебували на обліку на кінець 2000р.

19.10. Розподіл сімей та однаків, які перебували на квартирному обліку, за часом перебування в черзі

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	49447	31925	27342	19463	19307	18778
за часом перебування менше року	6147	568	948	768	608	593
1–5 років	37260 ¹	5606	3238	3873	3303	3150
6–9 років	...	12861	4624	3663	4165	3606
10 років і більше	6040	12890	18532	11159	11231	11429

¹ Перебували в черзі 1–9 років.

19.11. Надання житла окремим категоріям населення

(сім'ї та однаки)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього одержали житло	4750	949	351	169	117	127
У державному фонді, фонді підприємств та організацій	4312	826	351	169	117	127
громадяни, які користуються правом першочергового одержання житла	1070 ¹	213	156	45	12	49
у тому числі						
учасники бойових дій, учасники війни	45	13	2	2	2	7
багатодітні сім'ї	282	24	7	11	1	8
одинокі матері	53	12	6	4	–	3
громадяни, які користуються правом позачергового одержання житла	255	167	74	63	31	35
у тому числі						
інваліди війни	...	23	15	28	4	15
особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (I та II категорії)	...	71	27	18	3	11
громадяни, які перебувають у загальній черзі	2987	446	121	61	74	43
У житлово-будівельних кооперативах	438	123	–	–	–	–

¹ У тому числі 90 інвалідів війни, які до 1994р. користувалися правом першочергового одержання житла.

19.12. Кількість сімей та однаків, які перебували на квартирному обліку, у містах обласного значення та в міських поселеннях районів

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Державний фонд, фонд підприємств та організацій						
Чернігівська область	40961	28212	24215	17835	17685	17133
м.Чернігів	20046	15623	15035	8794	9022	8613
м.Ніжин	4906	3227	1938	1877	1839	1819
м.Прилуки	5217	3206	2698	2540	2284	2151
райони						
Бахмацький	1268	886	751	694	619	569
Бобровицький	385	209	204	104	115	123
Борзнянський	443	284	126	62	69	69
Варвинський	434	533	391	273	276	275
Городнянський	756	269	321	347	358	384
Ічнянський	473	227	226	267	272	278
Козелецький	719	378	284	847	816	798
Коропський	233	215	91	66	52	51
Корюківський	896	441	335	254	275	293
Куликівський	301	117	77	58	61	55
Менський	632	220	138	138	92	92
Ніжинський	15	—	2	3	3	3
Н.-Сіверський	872	511	349	170	177	196
Носівський	161	131	106	77	107	122
Прилуцький	630	443	324	344	353	352
Ріпкинський	688	367	206	182	185	165
Семенівський	379	191	121	120	120	120
Сосницький	300	236	109	86	80	84
Срібнянський	108	95	88	68	68	68
Талалаївський	166	107	78	98	76	83
Чернігівський	343	96	80	203	199	207
Щорський	590	200	137	163	167	163

Продовження табл. 19.12

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Фонд житлово-будівельних кооперативів						
Чернігівська область	7724	3396	3027	1616	1620	1620
м. Чернігів	3210	918	724	143	147	147
м. Ніжин	1715	201	304	263	263	263
м. Прилуки	1208	1210	1210	1210	1210	1210
райони						
Бахмацький	733	692	683	—	—	—
Бобровицький	—	—	—	—	—	—
Борзнянський	30	—	—	—	—	—
Варвинський	—	—	—	—	—	—
Городнянський	124	131	—	—	—	—
Ічнянський	60	—	—	—	—	—
Козелецький	—	—	—	—	—	—
Коропський	—	—	—	—	—	—
Корюківський	—	—	—	—	—	—
Куликівський	—	—	—	—	—	—
Менський	187	87	—	—	—	—
Ніжинський	—	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	144	—	—	—	—	—
Носівський	103	83	38	—	—	—
Прилуцький	—	—	—	—	—	—
Ріпкинський	—	—	—	—	—	—
Семенівський	—	—	—	—	—	—
Сосницький	68	74	68	—	—	—
Срібнянський	—	—	—	—	—	—
Талалаївський	—	—	—	—	—	—
Чернігівський	82	—	—	—	—	—
Щорський	60	—	—	—	—	—

19.13. Кількість сімей та однаків, які одержали житло та поліпшили свої житлові умови, у містах обласного значення та в міських поселеннях районів

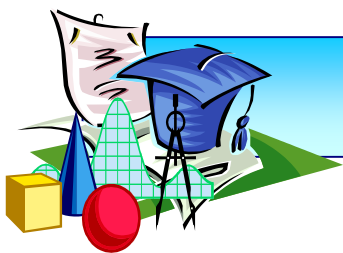
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Державний фонд, фонд підприємств та організацій						
Чернігівська область	4155	792	340	169	117	127
м. Чернігів	1636	124	88	63	31	63
м. Ніжин	442	313	70	10	9	3
м. Прилуки	338	39	55	4	38	5
райони						
Бахмацький	197	11	6	41	5	6
Бобровицький	15	1	8	—	—	5
Борзнянський	169	40	1	—	—	—
Варвинський	149	48	14	2	—	—
Городнянський	55	—	10	5	8	—
Ічнянський	29	57	2	8	1	—
Козелецький	89	8	5	13	15	22
Коропський	58	12	32	—	1	—
Корюківський	177	23	19	—	—	2
Куликівський	53	—	1	—	—	2
Менський	125	16	—	4	—	1
Ніжинський	4	—	—	—	—	—
Н.-Сіверський	32	1	5	1	3	11
Носівський	38	4	2	—	—	—
Прилуцький	154	32	—	—	—	—
Ріпкинський	150	15	4	7	1	7
Семенівський	9	5	1	—	—	—
Сосницький	42	17	2	—	2	—
Срібнянський	5	—	6	—	—	—
Талалаївський	21	1	—	2	—	—
Чернігівський	78	3	1	9	3	—
Щорський	90	22	8	—	—	—
Фонд житлово-будівельних кооперативів						
Чернігівська область	438	123	—	—	—	—

19.14. Благоустрій населених пунктів

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість населених пунктів, які						
мають водопровід						
міст	15	15	15	16	16	16
селищ міського типу	27	27	28	28	29	28
сільських населених пунктів	144	259	282	262	259	251
мають каналізацію						
міст	14	15	15	15	15	15
селищ міського типу	11	14	14	14	14	14
сільських населених пунктів	9	9	11	14	14	13
газифіковано природним та зрідженим газом [†]						
міст	15	15	15	16	16	16
селищ міського типу	32	30	30	29	29	29
сільських населених пунктів	1263	1213	1218	1483	1482	1481

[†] До 2005р. включно вважалися забезпеченими газом (природним та зрідженим) міста, в яких газифіковано не менше 100 квартир; селища міського типу – не менше 50 квартир; сільські населені пункти – не менше 10 квартир. З 2010р. до газифікованих природним газом включаються населені пункти, в яких хоча б один із споживачів використовує природний газ із газопроводу на комунально-побутові потреби; природним та зрідженим газом – населені пункти, в яких хоча б один із споживачів використовує природний газ із газопроводу та хоча б один із споживачів використовує зріджений газ із газобалонної установки, яка знаходиться на обслуговуванні газового господарства; зрідженим газом – населені пункти, в яких хоча б один із споживачів використовує зріджений газ.

20. ОСВІТА

У розділі вміщено статистичні дані про дошкільні, загальноосвітні, професійно-технічні та вищі навчальні заклади різних рівнів акредитації, підготовку аспірантів та докторантів.

До дошкільних навчальних закладів (ДНЗ) належать ясла, ясла-садки, дитячі садки, ясла-садки сімейного, комбінованого, компенсуючого типу (спеціальні та санаторні), навчально-виховні комплекси тощо.

До загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) належать школи, ліцеї, гімназії, колегіуми, навчально-виховні комплекси (об'єднання), санаторні школи всіх ступенів, а також спеціальні школи (школи-інтернати) та школи соціальної реабілітації.

Загальноосвітні навчальні заклади першого ступеня (початкова школа) забезпечують початкову загальну освіту, другого ступеня (основна школа) – базову загальну середню освіту, третього ступеня (старша школа) – повну загальну середню освіту.

Професійно-технічні навчальні заклади (ПТНЗ) – навчальні заклади для забезпечення професійно-технічної освіти. Випускникові професійно-технічного навчального закладу, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється кваліфікація “кваліфікований робітник” з набутої професії відповідного розряду (категорії).

До вищих навчальних закладів (ВНЗ) належать технікуми, училища, коледжі, інститути, консерваторії, академії, університети тощо.

Відповідно до статусу вищих навчальних закладів встановлено чотири рівні акредитації: I – технікуми, училища, II – коледжі та інші прирівняні до них заклади, III і IV – академії, університети, інститути, консерваторії.

Вищі навчальні заклади здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями:

молодший спеціаліст – забезпечують технікуми, училища, інші вищі навчальні заклади I рівня акредитації;

бакалавр – забезпечують коледжі, інші вищі навчальні заклади II–IV рівнів акредитації;

спеціаліст, магістр – забезпечують вищі навчальні заклади III і IV рівнів акредитації.

У рамках удосконалення державного статистичного спостереження з питань вищої освіти змінено методологію формування показників, які характеризують прийом до ВНЗ і випуск фахівців.

Так, з 2004/05 навчального року наводяться дані про прийом на початковий цикл навчання (тобто про студентів, які тільки розпочали навчання у ВНЗ) та випуск фахівців (без тих, що продовжують навчання з метою здобуття більш високого освітньо-кваліфікаційного рівня).

20.1. Дошкільні навчальні заклади

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість закладів	763	520	461	414	434	437 ¹
у міських поселеннях	258	198	167	159	159	159
у сільській місцевості	505	322	294	255	275	278
У них місць ²	51857	22681	22530	24278	24881	25305
у міських поселеннях	34222	18630	18278	19054	19278	19388
у сільській місцевості	17635	4051	4252	5224	5603	5917
Кількість дітей у закладах	56310	21851	22649	26115	27788	29198
у міських поселеннях	42810	19494	19831	22131	23200	24212
у сільській місцевості	13500	2357	2818	3984	4588	4986
Кількість дітей у закладах у розрахунку на 100 місць	109	96	101	108	112	115
у міських поселеннях	125	105	108	116	120	125
у сільській місцевості	77	58	66	76	82	84
Охоплення дітей дошкільними закладами (відсотків до кількості дітей відповідного віку)	57	39	50	54	56	58
у міських поселеннях	66	54	68	69	70	72
у сільській місцевості	39	12	17	24	27	29

¹ У тому числі 33 заклади не працювали, з них 14 – непридатні для цільового використання.

² Не враховано місця в дошкільних закладах, що не працювали впродовж року або більше з будь-якої причини.

20.2. Дошкільні навчальні заклади в містах обласного значення та районах

(на кінець року)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість закладів						
Чернігівська область	763	520	461	414	434	437
м. Чернігів	74	59	56	56	56	56
м. Ніжин	29	17	14	14	14	14
м. Прилуки	26	22	15	15	15	15
райони						
Бахмацький	27	14	26	20	22	24
Бобровицький	29	22	24	20	20	18
Борзнянський	37	18	15	15	16	17
Варвинський	17	16	14	14	15	15
Городнянський	29	13	10	8	12	13
Ічнянський	38	29	29	27	24	22
Козелецький	37	15	17	20	21	22
Коропський	26	21	19	16	17	17
Корюківський	27	11	7	8	8	10
Куликівський	17	15	12	13	13	13
Менський	31	28	23	22	23	22
Ніжинський	26	16	16	11	13	14
Н.-Сіверський	36	29	28	10	11	10
Носівський	26	18	10	11	12	13
Прилуцький	49	42	28	21	24	24
Ріпкинський	30	24	17	16	17	16
Семенівський	26	15	16	14	14	14
Сосницький	17	7	9	8	9	9
Срібнянський	15	14	8	6	8	8
Талалаївський	20	14	13	14	13	12
Чернігівський	46	27	24	23	25	28
Щорський	28	14	11	12	12	11

Продовження табл. 20.2

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
У них дітей						
Чернігівська область	56310	21851	22649	26115	27788	29198
м.Чернігів	17628	8558	9139	9988	10443	11035
м.Ніжин	4702	1747	1798	2275	2325	2357
м.Прилуки	4205	2393	2056	2176	2306	2398
райони						
Бахмацький	1815	628	859	869	955	1004
Бобровицький	1258	485	592	748	790	845
Борзнянський	1837	343	454	541	594	637
Варвинський	1070	690	464	522	555	564
Городнянський	1529	495	494	528	609	626
Ічнянський	1531	602	561	686	765	818
Козелецький	1924	777	782	958	1004	1045
Коропський	1111	233	334	408	439	465
Корюківський	1585	498	493	607	628	648
Куликівський	891	228	219	333	327	374
Менський	1864	644	667	842	919	991
Ніжинський	911	168	229	337	386	432
Н.-Сіверський	1713	593	484	497	545	553
Носівський	1333	330	446	695	716	709
Прилуцький	1707	428	446	510	615	640
Ріпкинський	1383	399	350	402	448	459
Семенівський	1020	299	386	420	440	450
Сосницький	780	159	248	300	333	366
Срібнянський	531	96	123	152	203	209
Талалаївський	640	278	220	224	252	249
Чернігівський	1885	313	333	554	596	734
Щорський	1457	467	472	543	595	590

У 1991р. українською мовою в дошкільних закладах виховувалося 66,4% дітей, у 2002–2004рр. виховний процес проводився виключно українською мовою, з 2005р. в м.Чернігові діє одна російськомовна група. У ній виховувалося: у 2005р. – 15 дітей, у 2010р. – 14, у 2011р. – 15, у 2012р. – 13. У 1990р. статистика з цього питання не розроблялася.

20.3. Охоплення дітей дошкільними навчальними закладами в містах обласного значення та районах

(на кінець року; відсотків до кількості дітей відповідного віку)

	2011			2012		
	усього	у міських поселеннях	у сільській місцевості	усього	у міських поселеннях	у сільській місцевості
Чернігівська область	56	70	27	58	72	29
м. Чернігів	77	77	—	81	81	—
м. Ніжин	66	66	—	65	65	—
м. Прилуки	83	83	—	86	86	—
райони						
Бахмацький	47	63	24	48	63	29
Бобровицький	48	73	32	49	71	34
Борзнянський	43	58	33	45	58	37
Варвинський	69	78	59	70	83	56
Городнянський	41	69	21	42	66	24
Ічнянський	50	60	40	52	62	43
Козелецький	47	68	24	48	69	25
Коропський	44	53	39	45	55	39
Корюківський	42	58	17	42	60	17
Куликівський	42	63	31	48	65	38
Менський	49	64	30	53	69	32
Ніжинський	32	51	29	35	61	31
Н.-Сіверський	41	60	22	44	64	24
Носівський	44	46	41	43	46	39
Прилуцький	37	66	27	38	67	28
Ріпкинський	36	60	3	38	61	3
Семенівський	51	63	37	50	66	33
Сосницький	37	58	24	40	61	27
Срібнянський	39	59	28	39	57	29
Талалаївський	42	66	28	41	64	27
Чернігівський	21	46	15	26	51	19
Щорський	46	62	29	47	63	31

20.4. Кількість осіб, які навчалися в навчальних закладах

	<i>(на початок навчального року)</i>					
	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Усього, тис.	217,9	212,0	180,5	138,0	133,2	127,7
У загальноосвітніх навчальних закладах	178,6	166,5	128,8	97,6	96,7	93,2
денних	173,4	164,1	127,4	97,1	96,2	92,7
вечірніх (змінних), включаючи тих, хто навчався заочно	5,2	2,4	1,3	0,5	0,5	0,5
У професійно-технічних навчальних закладах [†]	12,1	10,3	9,7	8,1	7,3	7,6
У вищих навчальних закладах						
І–ІІ рівнів акредитації	16,2	15,7	15,4	9,4	8,6	7,8
ІІІ–ІV рівнів акредитації	11,0	19,5	26,7	22,9	20,6	19,1
На 10 тис. осіб						
У загальноосвітніх навчальних закладах	1270	1313	1101	885	885	860
У професійно-технічних навчальних закладах [†]	86	82	83	74	67	71
У вищих навчальних закладах						
І–ІІ рівнів акредитації	115	124	131	85	79	72
ІІІ–ІV рівнів акредитації	78	154	228	208	189	176

[†] На кінець календарного року.

20.5. Загальноосвітні навчальні заклади

	<i>(на початок навчального року)</i>					
	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів	909	843	778	674	654	642
Кількість учнів, тис.	178,6	166,5	128,8	97,6	96,7	93,2
у тому числі в 10–11 (12) класах	26,0	29,4	25,5	15,3	17,5	15,6
Кількість учителів, тис.	16,4	17,8	16,0	13,9	13,6	13,5

У перших класах, організованих у дошкільних закладах, у 2005/06 навчальному році навчався 2461 учень, у 2010/11 – 490, у 2011/12 – 529, у 2012/13 – 447.

20.6. Денні загальноосвітні навчальні заклади

(на початок навчального року)

	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів	887	837	772	671	652	640
I ступеня	151	114	93	42	34	33
II ступеня	374	304	259	221	213	204
III ступеня	351	409	410	399	396	394
спеціальні школи (школи-інтернати)	11	10	10	9	9	9
Кількість учнів, тис.	173,4	164,1	127,4	97,1	96,2	92,7
у закладах						
I ступеня	2,2	2,5	2,9	2,0	1,9	1,8
II ступеня	30,4	19,7	12,9	8,3	7,6	7,2
III ступеня	139,1	140,4	110,4	85,5	85,5	82,7
спеціальних школах (школах-інтернатах)	1,7	1,5	1,2	1,3	1,2	1,0
Кількість учителів, тис.	16,3	17,7	15,9	13,8	13,5	13,4

У 2012/13 навчальному році у дві зміни проводила заняття 21 школа, у другу зміну навчалися 4,3 тис. учнів.

20.7. Денні загальноосвітні навчальні заклади в містах обласного значення та районах

(на початок навчального року)

	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів						
Чернігівська область	887	837	772	671	652	640
м.Чернігів	35	45	49	41	40	40
м.Ніжин	16	18	20	19	19	19
м.Прилуки	15	16	14	14	14	14
райони						
Бахмацький	36	34	34	34	34	34
Бобровицький	35	33	33	31	28	28
Борзнянський	41	40	39	34	33	33
Варвинський	15	16	15	15	15	15
Городнянський	40	38	33	29	29	28
Ічнянський	42	38	33	29	29	28
Козелецький	71	57	55	44	41	40
Коропський	37	34	31	25	24	24
Корюківський	33	30	25	22	21	20
Куликівський	18	17	17	15	15	15
Менський	35	34	32	29	28	28
Ніжинський	42	36	32	29	28	27
Н.-Сіверський	51	45	37	33	30	30
Носівський	32	30	28	25	25	23
Прилуцький	50	48	37	34	33	33
Ріпкинський	47	43	36	23	23	23
Семенівський	29	28	24	19	19	19
Сосницький	31	29	28	22	22	22
Срібнянський	20	19	17	15	14	13
Талалаївський	21	21	19	15	14	14
Чернігівський	63	58	57	52	52	48
Щорський	32	30	27	23	22	22

Продовження табл. 20.7

	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
У них учнів						
Чернігівська область	173418	164057	127447	97122	96227	92686
м. Чернігів	39855	38627	30451	24936	26148	25217
м. Ніжин	12037	11441	8401	6521	6384	6333
м. Прилуки	9595	9270	7351	5686	5674	5541
райони						
Бахмацький	8021	7426	5858	4385	4211	4085
Бобровицький	5544	5073	4103	3140	3036	3035
Борзнянський	6450	5871	4570	3340	3127	3001
Варвинський	2837	3019	2396	1737	1628	1572
Городнянський	5635	5444	4231	3056	3124	2892
Ічнянський	5528	5403	4252	3019	2942	2790
Козелецький	8407	7473	5723	4313	4135	4077
Коропський	4208	4435	3452	2494	2258	2102
Корюківський	5037	4862	3832	2933	2963	2783
Куликівський	3089	2641	1945	1425	1395	1308
Менський	7090	6605	5140	3922	3685	3553
Ніжинський	4705	4217	3300	2254	2088	1981
Н.-Сіверський	5091	4897	3774	2708	2745	2567
Носівський	5428	5147	4066	3051	3072	2951
Прилуцький	5978	5579	4124	2938	2788	2730
Ріпкинський	4983	4690	3604	2618	2465	2360
Семенівський	3149	3176	2601	1932	1982	1830
Сосницький	3568	3152	2325	1700	1617	1528
Срібнянський	2119	1953	1509	1092	1025	1001
Талалаївський	2435	2219	1791	1388	1322	1249
Чернігівський	8189	7383	5545	4245	4140	4014
Щорський	4440	4054	3103	2289	2273	2186

Продовження табл. 20.7

	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
У них учителів						
Чернігівська область	16267	17735	15925	13837	13533	13418
м.Чернігів	2458	2985	2607	2340	2362	2369
м.Ніжин	721	966	876	721	681	692
м.Прилуки	631	765	724	611	596	593
райони						
Бахмацький	725	787	721	659	636	641
Бобровицький	580	589	552	443	434	427
Борзнянський	664	704	640	564	557	555
Варвинський	275	362	344	307	289	285
Городнянський	660	655	579	475	464	455
Ічнянський	664	628	552	468	472	461
Козелецький	847	862	796	691	667	670
Коропський	528	618	548	502	466	466
Корюківський	483	516	444	415	401	384
Куликівський	323	335	312	286	280	283
Менський	665	744	689	604	580	577
Ніжинський	635	609	511	441	421	405
Н.-Сіверський	644	632	564	482	485	459
Носівський	567	582	516	461	454	440
Прилуцький	760	776	805	588	572	566
Ріпкинський	639	605	513	436	429	424
Семенівський	399	392	369	310	319	316
Сосницький	427	433	411	368	358	358
Срібнянський	281	308	294	232	208	205
Талалаївський	312	344	278	255	251	246
Чернігівський	916	1102	883	822	823	804
Щорський	463	436	397	356	328	337

20.8. Розподіл учнів денних середніх навчальних закладів за мовами навчання в містах обласного значення та районах

(на початок навчального року; відсотків)

	Навчалися мовою							
	українською				російською			
	1995/96	2000/01	2011/12	2012/13	1995/96	2000/01	2011/12	2012/13
Чернігівська область	80,7	93,7	99,5	99,6	19,3	6,3	0,5	0,4
м.Чернігів	48,1	80,3	98,5	98,7	51,9	19,7	1,5	1,3
м.Ніжин	85,5	96,0	100,0	100,0	14,5	4,0	—	—
м.Прилуки	81,5	96,6	100,0	100,0	18,5	3,4	—	—
райони								
Бахмацький	90,6	98,9	100,0	100,0	9,4	1,1	—	—
Бобровицький	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Борзнянський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Варвинський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Городнянський	83,5	92,6	100,0	100,0	16,5	7,4	—	—
Ічнянський	99,8	100,0	100,0	100,0	0,2	—	—	—
Козелецький	87,0	98,1	100,0	100,0	13,0	1,9	—	—
Коропський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Корюківський	90,1	96,0	100,0	100,0	9,9	4,0	—	—
Куликівський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Менський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Ніжинський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Н.-Сіверський	51,4	91,5	100,0	100,0	48,6	8,5	—	—
Носівський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Прилуцький	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Ріпкинський	89,7	92,5	97,3	98,0	10,3	7,5	2,7	2,0
Семенівський	54,1	91,2	100,0	100,0	45,9	8,8	—	—
Сосницький	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Срібнянський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Талалаївський	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
Чернігівський	97,1	100,0	100,0	100,0	2,9	—	—	—
Щорський	78,8	97,9	100,0	100,0	21,2	2,1	—	—

20.9. Денні загальноосвітні навчальні заклади нового типу в містах обласного значення та районах

(на початок 2012/13 навчального року)

	Кількість закладів нового типу			Кількість учнів, які навчаються в закладах нового типу за програмою закладу		
	гімназії	ліцеї	коле-гіуми	гімназії	ліцею	коле-гіуму
Чернігівська область	26	8	1	7845	1594	148
м. Чернігів	1	6	1	725	1190	148
м. Ніжин	2	2	—	687	404	—
м. Прилуки	2	—	—	886	—	—
райони						
Бахмацький	1	—	—	193	—	—
Бобровицький	1	—	—	272	—	—
Борзнянський	1	—	—	279	—	—
Варвинський	1	—	—	303	—	—
Городнянський	1	—	—	492	—	—
Ічнянський	1	—	—	160	—	—
Козелецький	3	—	—	691	—	—
Корюківський	1	—	—	166	—	—
Менський	1	—	—	390	—	—
Н.-Сіверський	2	—	—	516	—	—
Носівський	1	—	—	374	—	—
Прилуцький	1	—	—	241	—	—
Ріпкинський	1	—	—	218	—	—
Семенівський	1	—	—	250	—	—
Сосницький	1	—	—	325	—	—
Чернігівський	2	—	—	419	—	—
Щорський	1	—	—	258	—	—

20.10. Продовження здобуття повної загальної середньої освіти випускниками 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів

(у 2012/13 навчальному році)

	Усього	Прийнято		Крім того, з інших держав
		з Чернігівської області	з інших регіонів України	
Прийнято на навчання	10292	9927	365	3
у тому числі випускників 2012р.	9807	9588	219	2
до 10 класів денних середніх закладів	7314	7240	74	1
до 10 класів вечірніх (змінних) загальноосвітніх шкіл	20	18	2	—
на 1 курси професійно-технічних навчальних закладів у групи, що дають повну середню освіту	1255	1211	44	1
на 1 курси вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації	1218	1119	99	—

20.11. Вечірні (змінні) загальноосвітні навчальні заклади

(на початок навчального року)

	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів	22	6	6	3	2	2
Кількість учнів (включаючи тих, хто навчається заочно)	5219	2410	1322	511	483	482
у тому числі в 10–12 (10–16) класах	5075	2185	1262	494	464	470

20.12. Випуск учнів загальноосвітніми навчальними закладами

	Закінчили школу II ступеня (неповну середню)			Закінчили школу III ступеня (середню)		
	усього	денну	вечірню	усього	денну	вечірню
1990	17797	17695	102	11400	9792	1608
2000	17587	17397	190	13830	12938	892
2005	15160	15075	85	13802	13265	537
2010	13749	13730	19	9732	9514	218
2011	11170	11136	34	5665	5503	162
2012	10149	10118	31	9331	9206	125

З 2001р. особи, які закінчили школу екстерном, розподіляються відповідно до форми навчання в школі, яку вони закінчили.

20.13. Професійно-технічні навчальні заклади

	Кількість закладів ¹	Кількість учнів ¹	Прийнято учнів	Підготовлено (випущено) кваліфі- кованих робітників
1990	27	12099	6954	6889
2000	22	10310	7212	6305
2005	23	9675	6319	6046
2010	21	8119	5519	4861
2011	21	7259	4214	4699
2012	21	7645	4693	3883

Професійна підготовка
у 2012р. осіб які

мали повну загальну
середню освіту

здобули професію з

повною загальною

середньою освітою

здобули професію без

отримання повної загаль-

ної середньої освіти

проходили професійне

навчання

незайняте населення

працівники підприємств

x

2963

2484

1908

x

4451

1349

959

x

50

75

90

x

181

785

926

x

102

192

283

x

79

593

643

¹ На кінець року.

20.14. Вищі навчальні заклади I–II рівнів акредитації

	<i>(на початок навчального року)</i>					
	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів	20	20	21	17	16	15
У них студентів	16230	15665	15360	9361	8606	7786
на відділеннях						
денних	10213	10908	10587	8080	7438	6825
вечірніх	1320	26	–	–	–	–
заочних	4697	4731	4773	1281	1168	961
Прийнято на початковий						
цикл навчання, осіб	5399	5811	4945	3410	2464	2213
на відділення						
денні	3302	4001	3583	2877	2070	1943
вечірні	406	–	–	–	–	–
заочні	1691	1810	1362	533	394	270
Завершили цикл						
навчання на кінець						
попереднього						
навчального року ¹ , осіб	4988	4554	4535	2920	2356	2175
на відділеннях						
денних	2996	3066	3078	2315	2113	1942
вечірніх	397	143	–	–	–	–
заочних	1595	1345	1457	605	243	233
Конкурс на вступних						
іспитах (кількість						
поданих заяв						
на 100 зарахованих)	215	146	146	236	219	261

¹ У цій та наступній таблиці (20.15) – кількість фахівців, які випущені з ВНЗ, та тих, які закінчили відповідний цикл навчання й продовжували навчання з метою здобуття більш високого освітньо-кваліфікаційного рівня.

На початок 2012/13 навчального року серед студентів ВНЗ I–II рівнів акредитації налічувалося 130 інвалідів, 78 сиріт (до 18 років включно); усі студенти навчалися виключно українською мовою. У 2012р. було підготовлено 96 бакалаврів та 2079 молодших спеціалістів.

З вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації було випущено 2130 осіб.

20.15. Вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації

	<i>(на початок навчального року)</i>					
	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Кількість закладів	2	4	5	5	5	4
У них студентів	10974	19479	26714	22915	20604	19058
на відділеннях						
денних	7835	11871	14625	14026	12232	11884
вечірніх	418	—	207	7	5	—
заочних	2721	7608	11882	8882	8367	7174
Прийнято на початковий						
цикл навчання, осіб	2460	5518	6093	4340	3057	3683
на відділеннях						
денні	1913	3167	3437	2890	1838	2794
вечірні	98	—	207	3	—	—
заочні	449	2351	2449	1447	1219	889
Завершили цикл нав-						
чання на кінець попе-						
реднього навчального						
року ¹ , осіб	1895	3026	8303	9953	9629	8722
на відділеннях						
денних	1118	2444	4795	5080	5061	5040
вечірніх	55	—	—	—	—	9
заочних	722	582	3508	4873	4568	3673
Конкурс на вступних						
іспитах (кількість						
поданих заяв						
на 100 зарахованих)	193	153	172	392	384	531

¹ Див. виноски до табл. 20.14.

На початок 2012/13 навчального року серед студентів ВНЗ III–IV рівнів акредитації налічувалося 183 інваліди, 55 сиріт (до 18 років включно); 17853 студенти (93,7%) навчалися українською мовою. У 2012р. було підготовлено 634 магістри, 3576 спеціалістів, 4244 бакалаври, 268 молодших спеціалістів; випущено 5522 особи.

На початок 2012/13 навчального року у ВНЗ усіх рівнів акредитації працювали 1004 педагогічні та 1451 науково-педагогічний працівник, з них штатних, відповідно, 882 та 1320. Науковий ступінь кандидата наук мали 44 педагогічні працівники, доктора наук – 1, вчене звання доцента мали 13 осіб. Серед науково-педагогічних працівників 688 кандидатів та 96 докторів наук, 477 осіб мали вчене звання доцента й 92 особи – професора.

Крім того, у структурних підрозділах ВНЗ інших регіонів в області на початок 2012/13 навчального року навчалися 5703 студенти, прийнято на початковий етап навчання 1064 особи. У 2012р. випущено 1879 фахівців.

**20.16. Прийом до вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації
(за джерелами фінансування їх навчання) та підготовка фахівців
за освітньо-кваліфікаційними рівнями у 2012 році**

(осіб)

	Прийнято всього	У тому числі на початковий цикл навчання	З них за рахунок коштів				Випущено з вищих навчальних закладів
			державного бюджету		місцевих бюджетів		
			усього	відсотків до загальної кількості прийнятих	усього	відсотків до загальної кількості прийнятих	

Усього   **9626**   **5896**   **2950**   **50,0**   **695**   **11,8**   **7652¹**

За освітньо-
кваліфіка-
ційними рівнями

магістр   644   х   х   х   х   х   634

спеціаліст   3041   х   х   х   х   х   3514

бакалавр   3553   3508   2032   57,9   —   —   1202

молодший
спеціаліст   2388   2388   918   38,4   695   29,1   2302

¹ Без осіб, які продовжують навчання для здобуття більш високого освітньо-кваліфікаційного рівня.

20.17. Кількість студентів вищих навчальних закладів, які одержували стипендію та проживали в гуртожитках

(на початок навчального року)

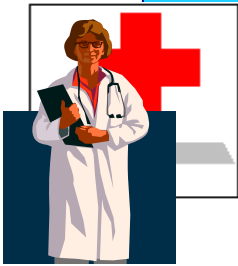
	1990/91	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
I–II рівнів акредитації						
Кількість студентів денних відділень, які одержували стипендію	9981	5292	5319	4823	4524	4124
У відсотках до кількості студентів денних відділень	97,7	48,5	50,2	59,7	60,8	60,4
Кількість студентів, які потребують влаштування в гуртожиток	7725	5131	3620	2003	2016	1591
у тому числі проживають у гуртожитках	5414	4144	3167	1910	1841	1409
Рівень забезпеченості гуртожитками, відсотків	70,1	80,8	87,5	95,4	91,3	88,6
III–IV рівнів акредитації						
Кількість студентів денних відділень, які одержували стипендію	7110	3787	6581	6716	6522	6421
У відсотках до кількості студентів денних відділень	90,7	31,9	45,0	47,9	53,3	54,0
Кількість студентів, які потребують влаштування в гуртожиток	5080	4404	6665	5231	4234	4817
у тому числі проживають у гуртожитках	3534	3786	4980	4664	4109	4466
Рівень забезпеченості гуртожитками, відсотків	69,6	86,0	74,7	89,2	97,0	92,7

20.18. Підготовка аспірантів

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість установ, що мають аспірантуру, на кінець року	1	5	5	5	5	5
Кількість аспірантів, на кінець року	3	186	161	272	283	288
з відривом від виробництва	1	111	114	137	145	160
без відриву від виробництва	2	75	47	135	138	128
Прийнято	3	66	50	79	88	81
з відривом від виробництва	1	43	42	38	54	56
без відриву від виробництва	2	23	8	41	34	25
Підготовлено	—	22	39	66	69	67
з відривом від виробництва	—	15	26	42	44	37
без відриву від виробництва	—	7	13	24	25	30

20.19. Підготовка докторантів

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Кількість установ, що мають докторантуру, на кінець року	2	2	1	1	2	2
Кількість докторантів, на кінець року	4	1	2	2	3	3
Прийнято	1	1	—	1	2	—
Підготовлено	—	2	—	1	1	—

21. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

У розділ включено статистичні дані, що характеризують динаміку показників як загальної захворюваності, так і за окремими хворобами. Наведено матеріали про мережу та кадри медичних закладів, мережу будинків-інтернатів для громадян похилого віку та інвалідів (дорослих і дітей), інвалідність, а також про надання допомоги малозабезпеченим сім'ям, сім'ям із дітьми тощо.

Рівень захворюваності визначають як частку від ділення кількості хворих із уперше в житті встановленим діагнозом на середньорічну кількість постійного населення.

У загальну кількість лікарів включено всіх лікарів із вищою медичною освітою на кінець року, які зайняті в лікувальних, санаторно-курортних, санітарних закладах, закладах соціального захисту, освіти, науково-дослідних інститутах, закладах, що здійснюють підготовку кадрів, в апараті органів охорони здоров'я тощо. У цьому показнику до 2008р. враховувались як лікарі-стоматологи з вищою освітою, так і зубні лікарі (дантисти), які мають середню медичну освіту. Починаючи з 2008р. в загальній кількості лікарів не враховуються зубні лікарі (дантисти), що мають середню медичну освіту.

У кількість середнього медичного персоналу включено всіх осіб із середньою медичною освітою (крім лікарів-дантистів), які зайняті в лікувальних, санаторно-курортних, санітарних закладах, закладах соціального захисту, дошкільних закладах, школах, будинках дитини тощо.

У лікарняних закладах обліковуються ліжка на кінець року, забезпечені необхідним устаткуванням і готові для прийому хворих, незалежно від того, зайняті вони хворими чи ні.

У кількість лікарських закладів, що надають амбулаторно-поліклінічну допомогу населенню, враховано всі медичні заклади, що ведуть амбулаторний прийом (поліклініки, амбулаторії, диспансери, поліклінічні відділення лікарняних закладів, лікарські пункти охорони здоров'я тощо).

Інвалідність – соціальна недостатність унаслідок обмеження життєдіяльності людини, яка викликана порушеннями здоров'я зі стійким розладом функцій організму, що призводить до необхідності соціального захисту та допомоги.

Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів (дорослих і дітей) є медико-соціальними закладами, що призначені для постійного проживання громадян похилого віку та інвалідів, які потребують догляду.

Дитина-сирота – дитина, в якої померли чи загинули батьки, що підтверджується свідоцтвом про смерть кожного з них.

Діти, позбавлені батьківського піклування, – діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовилися батьки, покинуті в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яких відмовилися забрати з цих закладів батьки (інші родичі), та безпритульні діти.

21.1. Основні показники охорони здоров'я*(на кінець року)*

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість лікарів усіх спеціальностей	4520	4596	4282	4060	4002	3825
на 10 тис. осіб	32,2	36,5	36,9	37,3	37,1	35,8
Кількість середнього медичного персоналу	15962	15066	13297	12293	12114	11556
на 10 тис. осіб	113,8	119,7	114,6	112,8	112,2	108,1
Кількість лікарняних закладів	180	119	96	92	86	84
Кількість лікарняних ліжок	20060	14181	13008	12586	12096	11920
на 10 тис. осіб	143,0	112,6	112,1	115,5	112,0	111,5
Кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів	235	220	219	207	199	197
у тому числі						
заклади, що мають стома- тологічні відділення (кабі- нети), включаючи						
госпрозрахункові	196 ¹	171	158 ¹	136 ¹	135 ¹	127 ¹
самостійні стоматологічні						
поліклініки Міністерства						
охорони здоров'я	5	5	5	5	5	5
Ємність амбулаторно- поліклінічних закладів, відвідувань за зміну	22192	24113	23847	24319	23873	24443
на 10 тис. осіб	158,2	191,7	205,6	223,2	221,1	228,6
Кількість станцій (відділень) швидкої медичної допомоги Міністерства охорони здоров'я	43	43	41	45	44	44
Кількість осіб, яким надано швидку медичну допомогу (амбулаторно і під час виїз- дів) упродовж року, тис.	484,6	427,8	412,3	389,9	370,2	374,6
на 1000 осіб	344,6	337,4	352,5	355,9	341,3	348,5

¹ Заклади, що перебувають у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України.

21.2. Кількість лікарів усіх спеціальностей у містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	4520	4596	4282	4060	4002	3825
у тому числі в закладах Міністерства охорони здоров'я	4236	4381	4047	3897	3832	3623
м. Чернігів	1761	1996	1918	1870	1857	1788
м. Ніжин	256	264	260	245	231	214
м. Прилуки	301	329	284	260	251	245
райони						
Бахмацький	125	132	103	94	90	81
Бобровицький	91	89	80	85	83	80
Борзнянський	89	92	95	81	76	68
Варвинський	47	48	45	43	42	37
Городнянський	84	77	68	65	63	60
Ічнянський	87	82	69	69	68	64
Козелецький	151	119	119	114	110	105
Коропський	71	76	63	55	57	51
Корюківський	73	75	67	71	72	70
Куликівський	56	49	37	34	36	35
Менський	99	96	84	74	80	74
Ніжинський	124	88	86	87	83	74
Н.-Сіверський	97	93	78	69	71	69
Носівський	89	78	70	65	64	58
Прилуцький	129	126	113	104	99	84
Ріпкинський	90	86	65	68	66	57
Семенівський	53	52	47	47	47	42
Сосницький	56	50	44	45	44	40
Срібнянський	30	32	27	27	26	23
Талалаївський	38	34	23	33	27	26
Чернігівський	173	155	143	141	140	134
Щорський	66	63	59	51	49	44

21.3. Кількість середнього медичного персоналу в містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	15962	15066	13297	12293	12114	11556
у тому числі в закладах Міністерства охорони здоров'я	14420	14231	12482	11997	11817	11245
м.Чернігів	4501	4832	4421	4475	4458	4336
м.Ніжин	697	804	725	670	653	639
м.Прилуки	964	1048	782	737	729	680
райони						
Бахмацький	555	536	476	406	395	382
Бобровицький	322	321	262	248	227	231
Борзнянський	368	395	352	331	320	303
Варвинський	212	227	185	179	173	152
Городнянський	381	337	291	281	276	254
Ічнянський	418	381	303	296	292	281
Козелецький	539	468	417	374	377	348
Коропський	359	324	270	249	248	229
Корюківський	328	343	301	295	277	272
Куликівський	234	186	163	156	152	137
Менський	431	372	343	314	307	283
Ніжинський	449	355	364	360	355	324
Н.-Сіверський	408	380	342	306	315	286
Носівський	298	294	252	226	221	207
Прилуцький	667	521	422	407	403	365
Ріпкинський	431	379	294	266	255	241
Семенівський	313	323	250	222	216	199
Сосницький	256	255	239	224	218	194
Срібнянський	192	179	149	134	117	109
Талалаївський	197	189	170	159	158	151
Чернігівський	618	526	461	443	447	425
Щорський	282	256	248	239	228	217

21.4. Кількість лікарняних ліжок у містах обласного значення та районах

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	20060	14181	13008	12586	12096	11920
у тому числі в закладах Міністерства охорони здоров'я	19760	13956	12817	12421	11945	11761
м.Чернігів	6490	5549	5372	5392	5212	5142
м.Ніжин	635	665	640	595	595	595
м.Прилуки	915	805	570	570	570	540
райони						
Бахмацький	760	525	485	470	445	435
Бобровицький	490	335	300	280	255	255
Борзнянський	530	335	310	300	260	250
Варвинський	245	166	146	146	131	131
Городнянський	425	295	255	245	225	225
Ічнянський	640	385	310	300	285	285
Козелецький	805	460	460	436	395	395
Коропський	485	280	230	215	215	215
Корюківський	420	275	235	235	221	221
Куликівський	340	180	180	150	135	132
Менський	565	310	300	240	240	240
Ніжинський	705	325	280	260	250	240
Н.-Сіверський	540	305	268	226	223	223
Носівський	425	360	340	325	315	315
Прилуцький	1000	505	405	390	390	390
Ріпкинський	570	300	285	285	240	240
Семенівський	370	180	160	160	157	152
Сосницький	375	201	196	166	166	140
Срібнянський	245	160	120	120	120	100
Талалаївський	225	155	135	135	135	135
Чернігівський	1165	680	625	570	565	565
Щорський	395	220	210	210	200	200

21.5. Захворюваність за класами хвороб

(кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань)

	1990	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
Випадків						
Усі захворювання	909338	1008558	882092	801633	761637	745723
у тому числі						
деякі інфекційні і паразитарні хвороби	31588	32890	31765	23273	24396	24161
новоутворення	8451	11130	10045	8980	9246	9179
хвороби крові і кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	6586	6529	4737	3263	2852	2779
хвороби ендокринної системи, розладу харчування та порушення обміну речовин ²	9108	15763	12553	8907	8751	8362
розлади психіки та поведінки	6653	6038	5838	4486	4735	4790
хвороби нервової системи ³	89852	26017	18682	14799	15018	13833
хвороби ока та його придаткового апарату ³	...	44982	42243	37744	39394	38356
хвороби вуха та соскоподібного відростка ³	...	38612	28590	28211	27571	27510
хвороби системи кровообігу	39814	63756	54874	48604	47980	48326
хвороби органів дихання	458953	460893	404468	396963	362949	357745
хвороби органів травлення	39898	45458	31952	27137	24752	22742
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	45413	56227	50670	42904	42449	43829
хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	48745	49912	46664	38949	38580	36977
хвороби сечостатевої системи	32221	62090	53375	41142	39607	38973
вагітність, пологи та післяпологовий період	12175	12019	11103	8144	7608	7959
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	1127	1063	794	703	819	716
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	73472	69947	71192	65754	63492	58155

Продовження табл. 21.5

	1990	2000	2005	2010 ¹	2011 ¹	2012 ¹
На 100 тис. осіб						
Усі захворювання	64671	79552	75425	73179	70209	69394
у тому числі						
декількі інфекційні і паразитарні						
хвороби	2246	2594	2716	2125	2249	2248
новоутворення	601	878	859	820	852	854
хвороби крові та кровотвор-						
них органів та окремі пору-						
шення із залученням імунного						
механізму	468	515	405	298	263	259
хвороби ендокринної системи,						
розладу харчування та пору-						
шення обміну речовин ²	648	1243	1073	813	807	778
розлади психіки і поведінки	473	476	499	410	436	446
хвороби нервової системи ³	6390	2052	1597	1351	1384	1287
хвороби ока та його придатко-						
вого апарату ³	...	3548	3612	3446	3631	3569
хвороби вуха та соскопо-						
дібного відростка ³	...	3046	2445	2575	2542	2560
хвороби системи кровообігу	2832	5029	4692	4437	4423	4497
хвороби органів дихання	32640	35354	34585	36238	33457	33291
хвороби органів травлення	2837	3586	2732	2477	2282	2116
хвороби шкіри та підшкірної						
клітковини	3230	4435	4333	3917	3913	4079
хвороби кістково-м'язової						
системи та сполучної тканини	3467	3937	3990	3556	3556	3441
хвороби сечостатевої системи	2292	4897	4564	3756	3651	3627
вагітність, пологи та після-						
пологовий період ⁴	4110	4095	3947	3130	2977	3169
уроджені аномалії (вади роз-						
витку), деформації та хромо-						
сомні порушення	80	84	68	64	75	67
травми, отруєння та деякі інші						
наслідки дії зовнішніх причин	5225	5517	5996	6003	5853	5412

¹ Зареєстровані закладами системи Міністерства охорони здоров'я України.² Згідно з МКХ-10, гіперплазія щитовидної залози I–II ступенів трактується як дифузний зоб I ступеня і, починаючи з 1999р., обліковується в класі хвороб ендокринної системи.³ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999р., з класу хвороб нервової системи та органів чуття вилучені й сформовані в окремі класи хвороби ока й хвороби вуха.⁴ На 100 тис. жінок фертильного віку (15–49 років).

21.6. Захворюваність на окремі інфекційні хвороби

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість випадків						
Гострі кишкові інфекції	3349	3994	2294	1782	2007	1675
Черевний тиф і паратифи А,В,С	2	—	—	—	—	—
Сальмонельозні інфекції	638	268	244	276	213	204
Вірусний гепатит (включаючи сироватковий)	3274	827	621	126	129	126
Грип і гострі інфекції верхніх дихальних шляхів	316453	292360	258119	250589	201553	201147
Скарлатина	843	453	193	280	592	397
Дифтерія	3	8	2	—	—	—
Коклюш	162	84	40	6	40	25
Правець	4	3	—	—	—	—
Гострий поліомієліт	—	1	—	—	—	—
Кір	40	32	79	—	1	70
На 100 тис. осіб						
Гострі кишкові інфекції	238,2	315,0	196,2	162,7	185,0	155,9
Черевний тиф і паратифи А,В,С	0,1	—	—	—	—	—
Сальмонельозні інфекції	45,4	21,1	20,9	25,2	19,6	19,0
Вірусний гепатит (включаючи сироватковий)	232,8	65,2	53,1	11,5	11,9	11,7
Грип і гострі інфекції верхніх дихальних шляхів	22505,7	23060,4	22070,9	22875,7	18579,4	18718,1
Скарлатина	60,0	35,7	16,5	25,6	54,6	36,9
Дифтерія	0,2	0,6	0,2	—	—	—
Коклюш	11,5	6,6	3,4	0,5	3,7	2,3
Правець	0,3	0,2	—	—	—	—
Гострий поліомієліт	—	0,1	—	—	—	—
Кір	2,8	2,5	6,8	—	0,1	6,5

21.7. Захворюваність населення на ВІЛ-інфекції, СНІД, злоякісні новоутворення, активний туберкульоз, розлади психіки та поведінки

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом						
ВІЛ-інфекції ¹	—	84	236	507	481	507
на 100 тис. осіб	—	6,6	20,2	46,3	44,3	47,2
у тому числі СНІД	—	1	27	115	126	176
на 100 тис. осіб	—	0,1	2,3	10,5	11,6	16,4
злоякісного новоутворення	4284	4024	4053	3856	4035	4051
на 100 тис. осіб	304,7	317,4	346,6	352,0	372,0	377,0
активного туберкульозу	509	792	901	749	722	675
на 100 тис. осіб	36,2	62,5	77,0	68,4	66,6	62,8
розладу психіки та поведінки внаслідок уживання						
алкоголю	1794	1450	1613	1134	1040	1142
на 100 тис. осіб	127,6	114,4	137,9	103,5	95,9	106,3
наркотичних та інших психоактивних речовин	84	258	181	110	108	86
на 100 тис. осіб	6,0	20,4	15,5	10,0	10,0	8,0
Кількість хворих, які перебували на обліку в медичних закладах на кінець року, з діагнозом						
ВІЛ-інфекції ¹	—	254	1021	2194	2405	2631
на 100 тис. осіб	—	20,3	88,0	201,3	222,7	246,1
у тому числі СНІД	—	2	43	237	285	381
на 100 тис. осіб	—	0,2	3,7	21,7	26,4	35,6
злоякісного новоутворення	17864	19758	21206	23497	24170	24738
на 100 тис. осіб	1273,5	1569,3	1828,3	2156,3	2238,0	2313,6
активного туберкульозу	2396	3012	2309	1955	1735	1492
на 100 тис. осіб	170,8	239,2	199,1	179,4	160,7	139,5
розладу психіки та поведінки внаслідок уживання						
алкоголю	24808	22862	20144	18997	18681	18413
на 100 тис. осіб	1768,6	1815,9	1736,7	1743,4	1729,8	1722,0
наркотичних та інших психоактивних речовин	318	1746	2118	1867	1864	1798
на 100 тис. осіб	22,7	138,7	182,6	171,3	172,6	168,2

¹ Включаючи іноземних громадян.

21.8. Травматизм, пов'язаний із виробництвом

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість потерпілих з утратою працездатності на один робочий день і більше та зі смертельним наслідком	3135	472	322	144	158	136
у тому числі зі смертельним наслідком	56	36	23	11	9	5
Кількість людино-днів непрацездатності	81869	...	12721	6346	5318	6097
На 1000 працюючих						
Кількість потерпілих з утратою працездатності на один робочий день і більше та зі смертельним наслідком	5,2	1,3	1,1	0,6	0,7	0,6
у тому числі зі смертельним наслідком	0,093	0,101	0,081	0,048	0,039	0,022
Кількість людино-днів непрацездатності	135,5	...	44,6	27,4	23,1	26,9
На одного потерпілого						
Кількість людино-днів непрацездатності	26,1	...	39,5	44,1	33,7	44,8

У 2012р. найбільший рівень травматизму зареєстровано за такими видами економічної діяльності як добувна і переробна промисловість (1,1 потерпілих на 1000 працюючих), сільське господарство, мисливство, лісове господарство (1,0), надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту (0,9).

21.9 Кількість потерпілих від травматизму, пов'язаного з виробництвом, у містах обласного значення та районах

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	3135	472	322	144	158	136
м.Чернігів	479	147	149	58	83	51
м.Ніжин	117	10	23	7	11	13
м.Прилуки	94	83	22	13	8	11
райони						
Бахмацький	158	22	16	—	4	6
Бобровицький	83	6	3	9	6	5
Борзнянський	129	3	7	3	4	3
Варвинський	75	6	3	3	1	—
Городнянський	183	19	6	3	1	2
Ічнянський	125	7	8	4	2	4
Козелецький	98	9	5	4	4	1
Коропський	146	5	2	4	2	1
Корюківський	136	9	8	4	4	8
Куликівський	82	6	6	3	6	1
Менський	97	19	13	6	4	4
Ніжинський	88	9	3	3	1	2
Н.-Сіверський	108	13	6	1	4	3
Носівський	112	9	8	1	1	1
Прилуцький	129	13	3	2	3	4
Ріпкинський	110	11	10	4	2	2
Семенівський	92	6	3	2	3	2
Сосницький	106	12	1	1	2	1
Срібнянський	53	2	1	2	—	—
Талалаївський	61	—	1	1	—	3
Чернігівський	191	42	15	6	1	4
Щорський	83	4	—	—	1	4

Продовження табл. 21.9

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
На 1000 працюючих						
Чернігівська область	5,2	1,3	1,1	0,6	0,7	0,6
м. Чернігів	3,7	1,6	1,6	0,7	1,0	0,6
м. Ніжин	3,4	0,5	1,1	0,4	0,7	0,8
м. Прилуки	2,9	3,9	1,1	0,7	0,5	0,7
райони						
Бахмацький	5,8	1,3	1,3	—	0,5	0,7
Бобровицький	4,7	0,6	0,4	1,4	0,9	0,8
Борзнянський	5,2	0,2	0,8	0,5	0,7	0,6
Варвинський	8,4	1,0	0,7	0,8	0,2	—
Городнянський	9,2	2,0	0,8	0,6	0,2	0,4
Ічнянський	5,7	0,7	0,9	0,6	0,3	0,6
Козелецький	3,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,1
Коропський	8,2	0,5	0,3	0,9	0,5	0,2
Корюківський	8,0	0,9	0,9	0,7	0,7	1,3
Куликівський	7,0	1,1	1,5	0,9	1,4	0,3
Менський	4,4	1,6	1,5	0,8	0,7	0,6
Ніжинський	4,1	0,7	0,9	1,3	0,5	0,9
Н.-Сіверський	5,4	1,0	0,7	0,2	0,8	0,6
Носівський	6,7	1,0	1,4	0,3	0,3	0,3
Прилуцький	4,9	1,0	0,6	0,6	0,6	0,9
Ріпкинський	5,6	1,3	1,5	0,8	0,4	0,5
Семенівський	7,0	0,9	0,6	0,6	0,8	0,6
Сосницький	8,5	1,6	0,2	0,3	0,6	0,3
Срібнянський	7,0	0,5	0,3	0,8	—	—
Талалаївський	7,1	—	0,3	0,4	—	1,4
Чернігівський	6,5	2,6	1,2	0,7	0,1	0,5
Щорський	5,3	0,5	—	—	0,3	1,0

21.10. Кількість пенсіонерів¹

	<i>(на початок року; тис.)</i>					
	1991	2001	2006	2011	2012	2013
Усього пенсіонерів²	450,6	449,8	410,2	380,7	380,4	372,9
за віком	329,1	307,8	302,1	288,3	287,6	282,7
за інвалідністю	...	81,0	59,4	48,7	48,6	47,2
у разі втрати годувальника	...	34,8	22,3	21,1	20,7	19,7
за вислугу років	...	14,8	17,3	18,9	19,9	20,1
які отримують соціальні пенсії	6,7	11,4	9,1	3,6	3,4	3,2
Кількість пенсіонерів у розрахунку на 1000 осіб	321	356	354	349	352	349

¹ Кількість пенсіонерів (окрім категорії “за віком” та “отримують соціальну пенсію”) наведено з урахуванням пенсіонерів, звільнених з лав Міністерства Оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної податкової служби України, Державної пенітенціарної служби України, призначення і виплати пенсії яким здійснюють органи Пенсійного фонду України, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 №1522.

² У цій та наступній таблиці (21.11) – з 2011р. включаючи пенсіонерів із числа суддів у відставці, які отримують довічне грошове утримання: на початок 2011р. – 34 особи, 2012р., 2013р. – 44.

Із числа пенсіонерів, які перебували на обліку в Пенсійному фонді на 1 січня 2013р., у сільській місцевості проживали 157,9 тис. (44,6% загальної кількості), або 400 у розрахунку на 1000 сільських жителів.

21.11. Кількість пенсіонерів, які одержують пенсію в Пенсійному фонді, у містах обласного значення та районах

(на 1 січня 2013р.)

	Усього ¹	За видами пенсії				
		за віком	за ін-валідністю	у разі втрати годувальника	соціалні	за ви-слугу років
Чернігівська область	354130	282705	45014	16431	3163	6773
м.Чернігів	80444	62188	12457	3516	618	1641
райони						
Бахмацький	16374	13042	2010	802	149	371
Бобровицький	11103	9366	972	470	89	204
Борзнянський	13200	10738	1567	615	84	196
Варвинський	5698	4774	524	247	42	109
Городнянський	10054	8072	1019	604	152	207
Ічнянський	11640	9583	1205	513	90	248
Козелецький	18036	15007	2019	671	164	174
Коропський	9488	7648	1064	455	156	164
Корюківський	9540	7930	914	444	147	105
Куликівський	7165	5732	893	356	52	131
Менський	13273	10814	1470	635	109	245
Ніжинський ²	32888	24950	5437	1509	258	732
Н.-Сіверський	9557	7880	870	523	59	223
Носівський	10912	8608	1540	512	85	166
Прилуцький ³	32523	25978	3920	1495	281	846
Ріпкинський	12051	9762	1379	581	209	118
Семенівський	6913	5810	630	346	49	78
Сосницький	7303	5986	766	383	39	128
Срібнянський	4173	3230	495	230	37	181
Талалаївський	4692	3792	500	222	34	143
Чернігівський	18681	15061	2433	802	183	202
Щорський	8422	6754	930	500	77	161

¹ Див. другу виноску до табл. 21.10.² У цій та наступній таблиці (21.12) – включаючи м.Ніжин.³ У цій та наступній таблиці (21.12) – включаючи м.Прилуки.

21.12. Кількість інвалідів, які перебувають на обліку в Пенсійному фонді, у містах обласного значення та районах

(на 1 січня 2013р.)

	Усього	За категоріями			діти-інваліди до 18 років
		I групи	II групи	III групи	
Чернігівська область	68733	10227	27807	30381	318
м.Чернігів	19354	2611	8204	8441	98
райони					
Бахмацький	2901	458	1203	1220	20
Бобровицький	1702	250	690	752	10
Борзнянський	2182	321	878	973	10
Варвинський	949	160	336	449	4
Городнянський	1785	239	690	852	4
Ічнянський	1850	314	715	816	5
Козелецький	3155	459	1278	1403	15
Коропський	1718	284	766	658	10
Корюківський	1464	185	601	672	6
Куликівський	1416	239	550	624	3
Менський	2282	319	912	1042	9
Ніжинський ¹	7892	1488	2966	3417	21
Н.-Сіверський	1444	176	556	706	6
Носівський	2099	326	828	931	14
Прилуцький ²	6207	904	2500	2766	37
Ріпкинський	2083	293	914	869	7
Семенівський	1034	151	429	451	3
Сосницький	1093	179	388	520	6
Срібнянський	690	99	280	304	7
Талалаївський	632	78	267	287	–
Чернігівський	3396	501	1291	1588	16
Щорський	1405	193	565	640	7

¹ Див. другу виноску до табл. 21.11.² Див. третю виноску до табл. 21.11.

За даними Пенсійного фонду, Мінсоцполітики та МОЗ України на початок 2013р. в області налічувалося 81,2 тис. інвалідів, у тому числі 12,8 тис. – I групи, 30,8 тис. – II групи, 33,7 тис. – III групи, 3,9 тис. – діти інваліди.

21.13. Кількість уперше визнаних інвалідами за причинами інвалідності у 2012 році¹

	Осіб		Відсотків		Із загальної кількості визнано інвалідами	
	усього	у тому числі в працездатному віці	усього	у тому числі в працездатному віці	I групи	унаслідок аварій на ЧАЕС
Усього	4757	3589	100,0	100,0	860	166
у тому числі						
через захворювання						
інфекційні й паразитарні	249	244	5,2	6,8	22	—
новоутворення	1119	792	23,5	22,1	239	99
ендокринної системи, розладу харчування та порушення обміну речовин	164	120	3,4	3,3	31	1
крові та кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	9	8	0,2	0,2	—	—
розлади психіки та поведінки	306	258	6,4	7,2	73	3
нервової системи	301	262	6,3	7,3	37	1
ока та його придаткового апарату	212	153	4,5	4,3	40	1
вуха та соскоподібного відростка	28	27	0,6	0,8	—	—
системи кровообігу	1129	606	23,7	16,9	352	55
органів дихання	57	48	1,2	1,3	3	2
органів травлення	107	97	2,2	2,7	5	1
сечостатевої системи	44	43	0,9	1,2	7	1
кістково-м'язової системи та сполучної тканини	415	345	8,7	9,6	18	—
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	498	470	10,5	13,1	31	—

¹ У віці 16 років і старшому.

Із загальної кількості 23 особи в працездатному віці визнано інвалідами внаслідок нещасних випадків на виробництві або професійного захворювання.

21.14. Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів*(на кінець року)*

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість будинків-інтернатів для людей похилого віку та інвалідів-дорослих	10	9	9	9	9	9
для інвалідів-дітей	7	7	7	7	7	7
	3	2	2	2	2	2
Кількість ліжок у будинках-інтернатах	2316	1975	2028	2117	2007	2005
для людей похилого віку та інвалідів-дорослих	1900	1705	1758	1875	1777	1770
для інвалідів-дітей	416	270	270	242	230	235

У 2012р. 27 відділень соціальної допомоги обслуговували 22,9 тис. осіб удома, 26 територіальних центрів надавали побутову й медико-соціальну допомогу непрацездатним громадянам в умовах стаціонарного, тимчасового, денного перебування та вдома.

21.15. Окремі інтернатні заклади та заклади соціального захисту для дітей*(на 31 грудня 2012р.)*

	Кількість закладів	У них дітей ¹
Дитячі будинки	1	40
Будинки дитини ²	1	59
Будинки-інтернати для дітей-інвалідів	2	203
Школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	3	235
Дитячі будинки сімейного типу	11	68 ³
Притулки для неповнолітніх	1	93 ⁴

¹ У загальній чисельності дітей, які знаходяться в інтернатних закладах, крім сиріт, ураховані діти, які мають батьків.

² Що перебувають у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України.

³ Вихованці.

⁴ Кількість вихованців, які прибули до притулку впродовж року, включаючи тих, які перебували в ньому на початок року.

З числа вихованців притулків для неповнолітніх 9 дітей мали повну сім'ю, 76 – неповну сім'ю, 8 – діти-сироти та діти, позбавлені батьківської опіки або піклування. Із загальної кількості вихованців вилучені із сім'ї кримінальною міліцією або службою в справах неповнолітніх 73 особи, доставлено з вулиці – 18, переведено з інших притулків – 2.

На кінець року в 188 прийомних сім'ях перебували 297 вихованців та 4 дитини під опікою.

Упродовж року в 3-х центрах соціально-психологічної реабілітації дітей отримали допомогу 200 дітей.

21.16. Надання цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам із мінімальними доходами у 2012 році

(органами Пенсійного фонду; на кінець року)

	Кількість громадян, яким призначено допомогу		Середній розмір допомоги, грн.
	усього	у тому числі в сільській місцевості	
Усього пенсіонерам, які отримують пенсії згідно із законами України	13336	6981	47,04
"Про пенсійне забезпечення"	500	306	33,20
за інвалідністю	42	29	23,81
у разі втрати годувальника	1	1	41,80
соціальну пенсію	457	276	34,14
"Про пенсійне забезпечення військовослужбовців"	2276	1160	61,03
у тому числі за інвалідністю	2271	1159	61,07
іншими	10560	5515	44,68
Із загальної кількості – самотнім пенсіонерам	1707	933	63,91

21.17. Надання грошової та натуральної допомоги громадянам, які перебували в складних життєвих обставинах, у 2012 році

(органами соціального захисту населення разом з благодійними організаціями та іншими установами)

	Усього, осіб	У тому числі в сільській місцевості	Надано допомогу, осіб		Середній розмір допомоги одній особі, грн.	
			грошову	натуральну	грошової	натуральної
Виявлені громадяни, які потребували допомоги	19873	12363	67	14425	368,66	39,66
у тому числі						
похилого віку, інваліди, хворі, які не мають рідних з особливими умовами безоплатного обслуговування	13574	8587	50	11742	238,00	30,36
які перебувають у складній життєвій ситуації, у зв'язку з безробіттям, стихійним лихом, катастрофою, якщо середньомісячний сукупний дохід їх сімей нижчий, ніж прожитковий мінімум для сім'ї	77	76	—	3	—	280,00
	25	12	10	17	1140,00	40,00

Громадяни, які перебували в складних життєвих обставинах, одержували також натуральну допомогу продовольчими та промисловими товарами, гарячими обідами, ліками, предметами медичного призначення та іншими видами допомоги.

21.18. Надання окремих видів державної допомоги сім'ям із дітьми у 2012 році

(органами соціального захисту населення)

	Кількість одержувачів, яким призначена допомога	Кількість дітей, на яких отримують допомогу (на 1 січня 2013р.)	Кількість виплат допомоги	Сума допомоги, тис.грн.	Середній розмір допомоги, грн.
Усього	54334	56567	806434	535990,5	664,64
Одноразова допомога					
у зв'язку з вагітністю й пологами	5184	x	5275	6865,1	1301,44
при народженні дитини	10361	10435	10580	95411,7	9018,1
при усиновленні дитини	27	32	31	277,4	8948,39
Місячна допомога					
при народженні дитини	x	x	213309	200097,8	938,07
у зв'язку з доглядом за дитиною до досягнення нею віку трьох років	31555	28377	363698	135129,2	371,54
на дітей, що перебували під опікою чи піклуванням	2387	1425	17569	33836,4	1925,91
одиноким особам, які одержували допомогу на дітей	4820	16298	195546	64048,5	327,54
при усиновленні дитини	x	x	426	324,4	761,50

21.19. Надання населенню субсидій у містах обласного значення та районах у 2012 році

	Відшкодування витрат на оплату			
	житлово-комунальних послуг		скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива	
	кількість сімей, яким призначено субсидії	загальна сума призначених субсидій, тис.грн.	кількість сімей, яким призначено субсидії	загальна сума призначених субсидій, тис.грн.
Чернігівська область	67312	8676,6	15723	12423,1
м.Чернігів	21345	3040,5	8	8,3
м.Ніжин	4275	758,1	39	37,4
м.Прилуки	4485	715,9	23	20,6
райони				
Бахмацький	1213	87,2	445	371,1
Бобровицький	828	116,2	330	216,7
Борзнянський	1967	50,7	1464	1144,7
Варвинський	691	110,0	89	56,9
Городнянський	3317	424,2	1291	1089,2
Ічнянський	1742	150,9	845	671,9
Козелецький	2700	439,3	1172	899,8
Коропський	1577	95,9	1005	871,5
Корюківський	3047	471,2	898	732,0
Куликівський	1877	238,2	426	327,1
Менський	2488	248,0	675	563,7
Ніжинський	921	38,4	682	530,1
Н.-Сіверський	1829	97,0	1315	1087,3
Носівський	879	111,4	91	91,0
Прилуцький	3616	555,5	613	430,3
Ріпкинський	1599	109,2	982	719,5
Семенівський	1000	90,8	501	331,5
Сосницький	420	37,6	788	651,4
Срібнянський	519	40,8	220	172,9
Талалаївський	365	38,3	224	151,3
Чернігівський	2669	423,1	663	418,3
Щорський	1943	188,2	934	828,6

21.20. Заборгованість населення та місцевих бюджетів за житлово-комунальні послуги у 2012 році в містах обласного значення та районах

	Заборгованість населення		Заборгованість відділів субсидій на кінець 2012р., тис.грн.	
	на 31 грудня 2012р., тис.грн.	до стану на 1 січня 2012р., відсотків	для відшкодування оплати житлово-комунальних послуг	для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива
Чернігівська область	139287	119,6	6861,8	547,3
м. Чернігів	75490	110,8	1676,6	—
м. Ніжин	11167	123,8	652,7	—
м. Прилуки	15701	121,8	829,1	—
райони				
Бахмацький	4156	138,8	129,8	14,1
Бобровицький	4692	135,3	113,3	5,9
Борзнянський	1073	187,1	66,3	14,6
Варвинський	1398	129,1	143,7	—
Городнянський	1940	140,3	332,1	29,9
Ічнянський	832	229,7	174,7	14,2
Козелецький	2596	116,9	—78,9	64,3
Коропський	359	146,7	162,4	22,9
Корюківський	923	113,7	424,5	182,7
Куликівський	1874	123,7	239,8	23,4
Менський	1836	233,5	191,1	25,3
Ніжинський	1067	270,0	36,4	22,6
Н.-Сіверський	491	123,8	99,3	14,4
Носівський	1085	527,8	126,6	3,0
Прилуцький	2737	251,3	532,0	3,6
Ріпкинський	2293	127,3	121,3	31,3
Семенівський	1260	103,3	98,3	13,8
Сосницький	674	151,9	33,8	28,7
Срібнянський	91	102,3	61,4	—
Талалаївський	608	134,2	35,6	2,2
Чернігівський	3912	98,0	479,3	10,5
Щорський	1032	121,1	180,6	19,9

22. КУЛЬТУРА, ВІДПОЧИНОК, СПОРТ І ТУРИЗМ

У розділі наведено статистичну інформацію про заклади культури та мистецтва, а також статистичну інформацію, що характеризує розвиток санаторно-курортного лікування, відпочинку, спорту та туризму в області.

Закладами культури вважаються театри, філармонії, організації телебачення та радіомовлення, демонстратори фільмів, музеї, бібліотеки, клубні заклади, цирки, парки культури та відпочинку, школи естетичного виховання (початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади).

Демонстраторами фільмів є суб'єкти кінематографії, які здійснюють демонстрування (публічний показ) фільмів (кінотеатри, міські та сільські кіноустановки, відеозали та відеоустановки).

Санаторії й пансіонати з лікуванням – це лікувально-профілактичні заклади, що обладнані ліжками й надають реабілітаційне лікування, головним чином, на основі цілющих властивостей природних факторів. Усі вони спеціалізовані й можуть бути одно- або багатoproфільними. У них ураховуються розгорнуті ліжка (у місяць максимального розгортання), що забезпечені необхідним обладнанням і готові до прийому хворих.

Будинки, пансіонати, бази та інші заклади відпочинку – це заклади, що призначені для відпочинку населення, в яких відпочиваючі протягом певного терміну розміщуються й харчуються або тільки розміщуються. Такі заклади можуть діяти протягом цілого року (цілорічні) або протягом сезону (сезонні). Місця враховуються в місяць максимального розгортання.

Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку – постійно або тимчасово діючі, спеціально організовані або пристосовані заклади, призначені для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що мають визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей. До дитячих закладів оздоровлення належать дитячі заклади санаторного типу, дитячі центри та позаміські заклади оздоровлення та відпочинку. До дитячих закладів відпочинку належать табори з денним перебуванням, дитячі заклади праці та відпочинку і наметові містечка.

Туристами вважаються особи, які подорожують у місцях, що знаходяться поза межами їхнього постійного перебування, впродовж періоду, що не перевищує одного року підряд, з метою дозвілля і відпочинку, лікування, спорту та оздоровлення, відвідання знайомих і родичів, вирішення службових питань тощо.

Екскурсантами вважають осіб, яким надають послуги з організації подорожей на території України, що не перевищують 24 годин, у супроводі фахівця-екскурсовода за заздалегідь складеними маршрутами з метою ознайомлення з пам'ятками історії, культури, природи, музеями, з визначними місцями тощо.

22.1. Театри, концертні організації та музеї

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість професійних театрів ¹	3	5	4	4	4	4
Кількість місць у залах для глядачів (стаціонарних) ¹	914	1102	1337	1315	1315	1315
Кількість спектаклів (вистав)	1375	1103	1076	1052	1090	1106
Кількість відвідувань театрів, тис.	422,4	140,1	166,9	162,6	192,4	197,3
у розрахунку на 100 жителів	30	11	14	15	18	18
Кількість концертних організацій ¹	1	1	1	1	1	1
Кількість проведених концертів	1153	111	350	356	360	383
Кількість відвідувань концертних організацій, тис.	322,2	30,5	161,7	183,9	188,1	173,3
у розрахунку на 100 жителів	23	2	14	17	17	16
Кількість музеїв ¹	13	23	28	32	31	31
Кількість відвідувань музеїв, тис.	647,7	502,5	611,6	928,4	888,4	883,8
у розрахунку на 100 жителів	46	39	52	85	81	82

¹ На кінець року.

На початок 2013р. на території області на державному обліку перебували 5571 пам'ятка археології, 3056 – історичних, 165 – монументального мистецтва (ураховуючи ті, що входять до складу комплексів).

За 2012р. на ремонт, реставрацію та реконструкцію пам'яток культурної спадщини асигновано 2427,5 тис.грн., з них 1555,2 тис.грн. (64,1%) – це кошти з місцевого бюджету, 0,6 тис.грн. (0,02%) – державного бюджету та 871,7 тис.грн. (35,9%) – інші кошти.

22.2. Бібліотеки, демонстратори фільмів та клубні заклади

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість бібліотек	1032	805	772	745	739	735
у міських поселеннях	196	145	126	117	117	115
у сільській місцевості	836	660	646	628	622	620
Бібліотечний фонд, тис. примірників	13146,5	11765,8	11109,9	10377,7	10192,7	10107,3
у міських поселеннях	5439,7	4955,1	4680,4	4396,9	4347,6	4299,1
у сільській місцевості	7706,8	6810,7	6429,5	5980,8	5845,1	5808,2
Кількість клубних закладів	1104	856	806	780	776	775
у міських поселеннях	91	66	66	66	66	66
у сільській місцевості	1013	790	740	714	710	709
Кількість демонстраторів фільмів ¹	1194 ²	478	146	143	143	71
у тому числі в сільській місцевості	1087	453	123	121	121	51
Кількість відвідувань кіносеансів за рік, тис.	15107,2	155,0	151,2	86,8	84,0	81,0
у тому числі в сільській місцевості	7066,8	26,0	12,2	1,2	2,0	7,0

¹ У 1990, 2000рр. обліковувалися кіноустановки.² З платним показом, за решту років – з платним та безоплатним показом.

22.3. Заклади культури та мистецтва в містах обласного значення та районах

(на 31 грудня 2012р.)

	Бібліотеки		Клубні заклади		Демонстратори фільмів	
	усього	у тому числі в сільській місцевості	усього	у тому числі в сільській місцевості	усього	у тому числі в сільській місцевості
Чернігівська область	735	620	775	709	71	51
м.Чернігів	20	—	5	—	3	—
м.Ніжин	6	—	2	—	2	—
м.Прилуки	5	—	1	—	2	—
райони						
Бахмацький	29	22	33	30	1	1
Бобровицький	30	26	31	27	1	—
Борзнянський	39	37	39	38	5	4
Варвинський	17	15	16	15	8	7
Городнянський	36	33	40	39	4	3
Ічнянський	34	30	36	34	3	2
Козелецький	56	51	70	66	—	—
Коропський	34	30	37	35	8	7
Корюківський	24	21	25	22	10	9
Куликівський	18	16	17	16	5	4
Менський	36	30	36	29	6	5
Ніжинський	40	36	39	38	1	1
Н.-Сіверський	45	41	44	43	—	—
Носівський	29	25	29	27	1	—
Прилуцький	42	37	43	40	—	—
Ріпкинський	34	27	40	35	—	—
Семенівський	20	17	29	25	—	—
Сосницький	29	25	30	25	2	2
Срібнянський	17	14	21	19	3	2
Талалаївський	17	15	20	18	1	—
Чернігівський	54	50	61	58	4	4
Щорський	24	22	31	30	1	—

22.4. Забезпеченість населення закладами культури в містах обласного значення та районах

(на 31 грудня 2012р.; на 100 осіб)

	Бібліотечний фонд, примірників	Кількість місць у клубних закладах	Кількість місць у залах для демонстрування фільмів
Чернігівська область	938	18	2
м. Чернігів	532	1	0
м. Ніжин	393	1	0
м. Прилуки	305	2	0
райони			
Бахмацький	1086	21	1
Бобровицький	1143	21	1
Борзнянський	1546	31	5
Варвинський	1248	30	12
Городнянський	1269	30	4
Ічнянський	1160	29	3
Козелецький	990	32	—
Коропський	1413	35	9
Корюківський	931	22	9
Куликівський	1203	33	10
Менський	984	25	5
Ніжинський	1388	35	1
Н.-Сіверський	1875	36	—
Носівський	1311	24	1
Прилуцький	1234	33	—
Ріпкинський	1196	28	—
Семенівський	1530	39	—
Сосницький	1407	39	4
Срібнянський	1575	50	6
Талалаївський	1492	38	2
Чернігівський	1159	29	3
Щорський	1026	26	2

22.5. Школи естетичного виховання*(за даними Міністерства культури України; на початок навчального року)*

	Кількість шкіл				У них учнів			
	1999/00	2010/11	2011/12	2012/13	1999/00	2010/11	2011/12	2012/13
Дитячі музичні школи	28	20	20	20	4850	3303	3314	3375
Дитячі школи мистецтва	6	15	15	15	1699	3697	3686	3678
Дитячі художні школи	1	1	1	1	67	102	100	124
Хореографічні школи	1	1	1	1	200	242	235	235

22.6. Виставкова діяльність

	2005	2008	2009	2010	2011	2012
Кількість проведених виставкових заходів	18	20	28	25	28	13
виставки	6	5	4	4	3	3
ярмарки	12	15	24	21	25	10
Загальна забудована площа організаторів виставок, м ²	3440	8005	9690	8620	12481	7073
Загальна виставкова площа виставкових центрів, м ²	...	1179	1179	1179	1179	811
Кількість учасників виставкових заходів	570	637	787	741	790	393
у тому числі іноземних	4	2	2	8	9	–
Кількість відвідувачів виставкових заходів, тис.	185,0	172,0	133,0	144,0	156,0	98,5

22.7. Спортивні споруди

	<i>(на кінець року)</i>					
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Стадіони з трибунами на 1500 місць і більше	25	26	26	26	26	26
Спортивні майданчики	1080	1090	1151	1155	1154	1163
Тенісні корти	5	13	16	16	16	17
Футбольні поля	685	675	770	770	770	770
Лижні бази на 100 пар лиж і більше	11	12	10	8	8	6
Стрілецькі тири криті й напівкриті на дистанцію не менше 25 м	215	130	124	121	123	123
Плавальні басейни	7	8	9	9	9	10
Спортивні зали площею не менше 162 м ²	412	416	420	420	420	420
Майданчики (гімнастичні містечка) з тренажерним обладнанням	312	343	357	359	361	362
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	271	271	345	354	354	355
у тому числі з тренажерним обладнанням	85	91	126	135	135	135
Кінно-спортивні бази	–	1	1	1	1	1

22.8. Розподіл туристів за категоріями та метою відвідування

	Кількість туристів			Іноземні туристи			Громадяни області, що виїжджали за кордон			Туристи, охоплені внутрішнім туризмом		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012	2000	2011	2012	2000	2011	2012
Усього обслуговано туристів	12121	15687	15908	286	148	148	1842	6873	8512	9993	8666	7248
Мета відвідування												
службова, ділова, бізнес-тур, навчання	2991	74	48	–	–	–	381	54	48	2610	20	–
дозвілля, відпочинок, спортивно-оздоровчий, спеціалізований туризм	6410	14342	15668	48	145	146	1441	6229	8441	4921	7968	7081
лікування	1983	1217	168	190	3	2	–	590	14	1793	624	152
інша	737	54	24	48	–	–	20	–	9	669	54	15

Найбільшою популярністю серед громадян області у 2012р. користувалися: Туреччина (2403 особи), Єгипет (2376 осіб), Болгарія (678 осіб), Об'єднані Арабські Емірати (479 осіб) та Греція (463 особи).

Серед іноземців, які відвідали нашу область, було 97 громадян Білорусі, 49 – Російської Федерації, 2 – Азербайджану.

В екскурсіях узяли участь 14 тис. осіб.

22.9. Колективні засоби розміщування у 2012 році¹

	Кількість колективних засобів розміщування, одиниць	Кількість місць, (ліжок) ² , одиниць	Кількість розміщених, осіб	
			усього	з них іноземці
Усього	79	5674	81948	13174
Готелі та аналогічні засоби розміщування	45	1928	70055	13162
готелі	24	1440	62878	12740
гуртожитки для приїжджих	5	206	3791	221
туристські бази, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування	16	282	3386	201
Спеціалізовані засоби розміщування	34	3746	11893	12
санаторії	3	780	2145	—
дитячі санаторії	4	545	3724	—
санаторії-профілакторії	3	150	1186	—
бази відпочинку, інші заклади відпочинку (крім турбаз)	24	2271	4838	12

¹ У загальній кількості враховуються юридичні особи та фізичні особи-підприємці.² У місяць максимального розгортання.**22.10. Готелі та аналогічні засоби розміщування**

	(на кінець року)					
	1990	2000	2005	2010 ¹	2011 ²	2012 ²
Кількість засобів розміщування	40	52	51	61	44	45
Кількість номерів	1295	822	927	1438	860	971
Місткість, місць	3029	1887	2095	4017	1779	1928
Обслуговано приїжджих, осіб	...	56217	91446	73549	62084	70055
Коефіцієнт використання місткості ³	0,0	0,18	0,38	0,16	0,25	0,01

¹ У цій та наступній таблиці (22.11) – з урахуванням інших місць для тимчасового проживання, що працювали сезонно.² У цій та наступних таблицях (22.11, 22.12), починаючи з 2011р., у загальній кількості враховуються юридичні особи та фізичні особи-підприємці.³ У цій та таблиці 22.12 показник розраховано як відношення загального часу перебування (ночівель) до місткості (місць), помноженої на кількість днів у році.

22.11. Готелі та аналогічні засоби розміщування в містах обласного значення та районах

(на кінець року)

	Кількість засобів розміщування				У них номерів			
	2000	2010 ¹	2011 ²	2012 ²	2000	2010 ¹	2011 ²	2012 ²
Чернігівська область	52	61	44	45	822	1438	860	971
м. Чернігів	6	16	10	11	354	703	514	525
м. Ніжин	1	7	3	3	41	180	44	61
м. Прилуки	1	3	3	3	15	70	29	29
райони								
Бахмацький	1	—	1	1	18	—	11	11
Бобровицький	1	1	1	1	15	7	7	7
Борзнянський	1	—	1	1	7	—	4	4
Варвинський	1	—	—	—	6	—	—	—
Городнянський	7	5	1	1	40	36	15	15
Ічнянський	2	1	1	1	15	4	7	4
Козелецький	1	5	1	1	11	123	3	3
Коропський	5	3	3	3	36	24	24	23
Корюківський	4	2	2	3	46	3	27	40
Куликівський	1	2	1	—	2	66	1	—
Менський	6	3	2	2	104	35	24	16
Ніжинський	1	1	1	1	5	5	5	5
Н.-Сіверський	1	5	4	4	6	104	86	87
Носівський	1	1	1	1	18	13	13	13
Прилуцький	—	—	1	1	—	—	6	6
Ріпкинський	1	—	1	—	3	—	7	—
Семенівський	1	1	1	1	14	15	15	15
Сосницький	1	1	1	—	12	12	4	—
Срібнянський	1	1	1	1	6	3	3	3
Талалаївський	1	1	1	1	12	2	2	2
Чернігівський	4	1	1	3	26	30	6	99
Щорський	2	1	1	1	10	3	3	3

¹ Див. першу виноску до табл. 22.10.² Див. другу виноску до табл. 22.10.

22.12. Місткість готелів та аналогічних засобів розміщування, їх використання в містах обласного значення та районах

	Місткість, місце			Обслуговано приїжджих, осіб			Коефіцієнт використання місткості ¹		
	2000	2011 ²	2012 ²	2000	2011 ²	2012 ²	2000	2011 ²	2012 ²
Чернігівська область	1887	1779	1928	56217	62084	70055	0,18	0,25	0,01
м.Чернігів	632	966	973	33220	41516	40055	0,23	0,35	0,03
м.Ніжин	122	92	131	2193	4748	4504	0,14	0,13	0,07
м.Прилуки	50	82	82	3070	3278	1965	0,20	0,18	0,09
райони									
Бахмацький	43	23	23	1410	1668	894	0,16	0,22	0,12
Бобровицький	44	27	27	1008	114	5	0,94	0,01	0,04
Борзнянський	20	10	10	1416	159	246	0,22	0,04	0,08
Варвинський	11	—	—	200	—	—	0,40	—	—
Городнянський	143	30	30	1095	712	1179	0,02	0,07	0,11
Ічнянський	40	9	9	455	—	—	0,04	—	—
Козелецький	29	9	9	20	270	250	0,01	0,08	0,08
Коропський	114	79	79	599	980	713	0,45	0,12	0,10
Корюківський	98	53	63	1246	88	647	0,08	0,04	0,12
Куликівський	5	2	—	50	11	—	0,03	0,02	—
Менський	231	48	16	2242	605	496	0,05	0,31	0,07
Ніжинський	18	18	18	209	—	—	0,46	—	—
Н.-Сіверський	11	202	201	52	2767	3884	0,03	0,12	0,06
Носівський	41	30	30	3698	1903	—	0,25	0,17	—
Прилуцький	—	25	25	—	253	360	—	0,05	0,06
Ріпкинський	10	14	—	—	386	—	—	0,08	—
Семенівський	33	22	22	2256	2008	1917	0,25	0,28	0,26
Сосницький	24	8	—	—	147	—	—	0,10	—
Срібнянський	16	7	7	142	208	212	0,11	0,09	0,14
Талалаївський	28	4	4	532	100	50	0,14	0,07	0,03
Чернігівський	84	12	162	215	5	12466	0,05	0,01	0,23
Щорський	40	7	7	889	158	212	0,07	0,15	0,26

¹ Див. третю виноску до табл. 22.10.² Див. другу виноску до табл. 22.10.

22.13. Санаторії та заклади відпочинку

	<i>(на кінець року)</i>					
	1990	2000	2005 ¹	2010 ¹	2011	2012
Санаторії та заклади відпочинку (без одно- і дводенного перебування)	65	61	51	37	37	34
у них ліжок (місць)	8924	5558	5734	4596	4319	3746
Санаторії та пансіонати з лікуванням	6	10	8	7	7	7
у них ліжок	895	1759	1325	1325	1325	1325
Із загальної кількості санаторіїв і пансіонатів із лікуванням						
дитячі санаторії	4	5	4	4	4	4
у них ліжок	510	610	545	545	545	545
Санаторії-профілакторії	8	6	5	3	3	3
у них ліжок	706	599	400	300	150	150
Будинки й пансіонати відпочинку	4	2	1	1	–	–
у них місць	1022	336	140	161	–	–
Бази та інші заклади відпочинку	47	43	37	26	26	24
у них місць	6301	2864	3869	2810	2611	2271
Дитячі оздоровчо-санаторні позаміські заклади цілорічної дії	–	–	–	–	1	–
у них місць	–	–	–	–	233	–

¹ На 1 жовтня.

У 2012р. спеціалізованими закладами розміщування (санаторіями та закладами відпочинку) оздоровлена впродовж тривалого часу 9881 особа, у тому числі діти віком до 17 років включно – 5024.

22.14. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку 2012 року, у містах обласного значення та районах

	Кількість закладів		У них місць ¹		Чисельність оздоровлених дітей	
	усього	у тому числі закладів оздоровлення	усього	у тому числі в закладах оздоровлення	усього	у тому числі в закладах оздоровлення
Чернігівська область	559	19	3726	2921	34866	5649
м.Чернігів	35	1	180	180	2346	531
м.Ніжин	21	—	—	—	1471	—
м.Прилуки	25	—	—	—	2866	—
райони						
Бахмацький	33	1	100	100	2117	277
Бобровицький	23	—	—	—	1100	—
Борзнянський	28	1	75	75	1410	225
Варвинський	17	2	220	220	1274	574
Городнянський	23	1	100	100	1385	188
Ічнянський	26	—	—	—	1022	—
Козелецький	23	—	—	—	1387	—
Коропський	24	1	226	226	1410	562
Корюківський	15	1	90	90	970	180
Куликівський	15	1	250	250	1064	531
Менський	31	2	850	600	1728	493
Ніжинський	28	1	150	150	1316	250
Н.-Сіверський	26	2	170	170	1399	356
Носівський	19	—	—	—	1025	—
Прилуцький	33	—	120	—	1714	—
Ріпкинський	15	—	—	—	761	—
Семенівський	10	—	—	—	661	—
Сосницький	18	1	145	145	989	196
Срібнянський	13	—	—	—	460	—
Талалаївський	15	1	100	100	863	70
Чернігівський	33	2	790	355	3209	834
Щорський	10	1	160	160	919	382

¹ Без урахування закладів із денним перебуванням та наметових містечок.

Зкладами оздоровлення та відпочинку області влітку були надані послуги 1725 дітям, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, 986 сиротам та позбавленим батьківського піклування, 792 інвалідам.

Позаміські заклади оздоровлення в середньому працювали 55 днів кожний, санаторного типу – 49.

Відпочинок у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку забезпечували 6117 працівників, у тому числі педагогічний персонал – 3317, медичний – 247.

23. ПРАВОПОРУШЕННЯ

У розділі наведено статистичну інформацію, що характеризує динаміку та структуру злочинності, правопорушення серед неповнолітніх, склад засуджених та їх розподіл за мірами покарання, порушення адміністративного законодавства тощо.

Злочином визнається передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння, що посягає на суспільний лад України, його політичну й економічну системи, власність, особу, політичні, трудові, майнові та інші права й свободи громадян, а так само інше передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння, яке посягає на правопорядок.

Кількість зареєстрованих злочинів – виявлені та офіційно зареєстровані суспільно небезпечні діяння, які передбачені Кримінальним кодексом.

Умисним злочин визнають тоді, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний характер своєї дії або бездіяльності, передбачала її суспільно небезпечні наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Наркотичними засобами визнають лікарські препарати та речовини (барбаміл, кодеїн, морфін, омнопон, фенамін, ефедрон тощо), а також рослини або їх частини, що містять наркотики (різні сорти конопель, маку або макової соломи та ін.). До наркотичних засобів належать і деякі психотропні речовини, які включено в список наркотичних засобів (ДЕТ, ДМТ, ЛСД, мескалін, альфітамін, амобарбітал та ін.). Прекурсори – це токсичні речовини (ацетон, фенілацетон, ефедрін, калію перманганат).

Коефіцієнт злочинності – кількість зареєстрованих злочинів у розрахунку на 100 тис. наявного середньорічного населення.

Коефіцієнт судимості – кількість засуджених осіб (за вироками судів, що набрали законної чинності) на 100 тис. наявного середньорічного населення.

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління й за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративне стягнення – міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так й іншими особами.

23.1. Кількість зареєстрованих злочинів за окремими видами

	1990	2000	2005	2010	2011	2012 ¹
Усього зареєстровано злочинів²	7656	12144	9339	9503	9330	8221
у тому числі						
навмисні вбивства та замах						
на вбивство	78	126	87	59	51	33
навмисні тяжкі тілесні						
ушкодження	127	168	145	106	101	75
зґвалтування та спроби						
зґвалтування	94	28	32	10	16	9
хуліганство	312	239	165	103	110	83
розбої	50	111	100	82	60	44
грабежі	213	310	615	377	279	212
вимагання	13	47	15	10	5	7
На 100 тис. осіб	543	956	793	861	853	759 ³

¹ У цій та наступній таблиці (23.3) – станом на 20.11.2012р.

² Органами внутрішніх справ, у 2010, 2011рр. – включаючи військову прокуратуру, у 2012р. – військову та екологічну прокуратури.

³ Для розрахунку використано середню чисельність населення за січень–листопад.

У числі злочинів, зареєстрованих органами внутрішніх справ станом на 20.11.2012р. 2925 – тяжкі та особливо тяжкі. Унаслідок скоєних злочинів загинули 150 осіб (у 2011р. – 145 осіб).

23.2. Злочинність, пов'язана з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами

	1995	2000	2005	2009	2010	2011
Усього зареєстровано злочинів	679	1002	1574	900	929	998
у тому числі						
незаконне виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних речовин, їх аналогів або прекурсорів з метою збуту або без неї, а також збут	646	877	1164	742	770	803
схилення до вживання наркотичних засобів	3	1	7	8	12	13
організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	11	18	82	25	26	29

Діяльність, пов'язана з незаконним обігом прекурсорів, криміналізована з лютого 1995р.

У 2011р. органами карного розшуку зареєстровані 170 злочинів, скоєних наркоманами. У стані наркотичного сп'яніння скоєно 14 злочинів.

23.3. Кількість зареєстрованих злочинів в обласному центрі та районах

	1990	2000	2005	2010	2011	2012 ¹
Чернігівська область²	7656	12144	9339	9503	9330	8221
м. Чернігів	2401	2439	3026	3383	2875	2499
райони						
Бахмацький	311	518	323	365	445	417
Бобровицький	253	299	209	255	314	253
Борзнянський	151	317	232	230	342	261
Варвинський	125	226	113	140	117	123
Городнянський	197	385	245	220	201	188
Ічнянський	204	379	256	189	191	201
Козелецький	384	1148	517	466	487	447
Коропський	118	216	190	160	170	159
Корюківський	141	279	218	251	187	158
Куликівський	118	307	137	134	146	123
Менський	189	359	202	266	230	175
Ніжинський	735	1188	854	771	864	781
Н.-Сіверський	178	334	276	255	280	186
Носівський	279	340	201	145	173	183
Прилуцький	765	1306	1010	830	887	801
Ріпкинський	254	352	171	213	210	177
Семенівський	90	193	172	156	137	128
Сосницький	102	186	180	116	122	110
Срібнянський	89	167	113	113	103	95
Талалаївський	54	324	150	131	123	117
Чернігівський	401	653	362	495	487	445
Щорський	117	229	182	170	179	158

¹ Див. першу виноску до табл. 23.1.² У 2010р., 2011р. сума складових не дорівнює підсумку за рахунок злочинів, зареєстрованих військовою прокуратурою, у 2012р. – за рахунок злочинів, зареєстрованих військовою та екологічною прокуратурами.

Коефіцієнт злочинності становив: у 1990р. – 543, у 2000р. – 983, у 2005р. – 803, у 2010р. – 867, у 2011р. – 864, за 11 місяців 2012р. – 764. Розрахунок виконано із врахуванням кількості злочинів, зареєстрованих органами внутрішніх справ на транспорті, органів спецміліції та податкової міліції.

23.4. Кількість та склад неповнолітніх, які перебували на обліку в підрозділах кримінальної міліції в справах дітей

(на кінець року)

	1990 ¹	2000 ¹	2005 ¹	2010	2011	2012
Осіб						
Усього	1650	781	387	423	267	224
у тому числі						
у віці, років						
11–13	...	228 ²	16	41	33	27
14–17	...	499 ³	342	372	231	197
Із загальної кількості						
учні загальноосвітніх навчальних закладів	649	402	309	250	167	116
учні професійно-технічних навчальних закладів	372	99	71	124	77	71
дівчата	76	47	42	78	34	6
мають одного з батьків	487	229	90	118	127	39
не мають батьків	27	9	1	23	11	7
проживають у дитячих будинках та школах-інтернатах	35	14	13	28	16	10
Відсотків						
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі						
у віці, років						
11–13	...	29,2 ²	4,1	9,7	12,4	12,1
14–17	...	63,9 ³	88,4	87,9	86,5	87,9
Із загальної кількості						
учні загальноосвітніх навчальних закладів	39,3	51,5	79,8	59,1	62,5	51,8
учні професійно-технічних навчальних закладів	22,5	12,7	18,3	29,3	28,8	31,7
дівчата	4,6	6,0	10,9	18,4	12,7	2,7
мають одного з батьків	29,5	29,3	23,3	27,9	47,6	17,4
не мають батьків	1,6	1,2	0,3	5,4	4,1	3,1
проживають у дитячих будинках та школах-інтернатах	2,1	1,8	3,4	6,6	6,0	4,5

¹ Діти, які перебували на профілактичному обліку.² 11–14 років.³ 15–17 років.

23.5. Розподіл засуджених за основними мірами покарання

(відсотків)

	2001	2005	2009	2010	2011	2012
Усього засуджено	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
За мірами покарання						
довічне позбавлення волі	0,1	0,0	—	0,1	0,0	0,0
позбавлення волі на певний строк	37,0	24,4	23,1	23,5	26,2	20,7
штрафи	2,6	7,7	16,0	15,7	15,5	14,2
громадські роботи	...	4,2	5,9	8,5	10,5	16,5
виправні роботи	8,1	1,8	1,0	0,8	0,5	0,3
обмеження волі	—	1,1	1,4	0,7	1,3	1,2
звільнено від покарання	3,9	58,8	49,6	47,2	41,3	42,3
інші міри покарання	...	2,0	3,0	3,5	4,7	4,8

Конфіскацію майна, як додаткову міру покарання, у 2001р. призначено 1351 засудженому, у 2005р. – 132, у 2009р. – 147, у 2010р. – 149, у 2011р. – 193, у 2012р. – 144.

23.6. Кількість осіб, засуджених за вироками судів, що набрали законної чинності, за окремими видами злочинів

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього засуджено	2906	6186	4575	4389	4482	4487
у тому числі за						
крадіжки	1029	3456	1532	1751	1908	1891
грабежі	93	156	253	254	201	183
розбої	46	108	93	77	70	52
вимагання	15	29	8	2	5	5
навмисні вбивства та замах на вбивство	53	111	54	62	43	35
навмисні тяжкі тілесні ушкодження	84	137	137	86	84	105
згвалтування та спроби згвалтування	102	7	17	8	9	10
На 100 тис. осіб	206	487	388	398	410	414

23.7. Склад засуджених

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього засуджено	2906	6186	4575	4389	4482	4487
	Відсотків					
У віці, років						
14–17	13,7	7,5	8,2	5,5	6,2	4,4
18–24	23,9	26,5	25,2	25,3	22,7	21,7
25–29	19,4	18,4	15,7	17,8	16,4	17,1
30 і старшому	43,0	47,6	50,9	51,4	54,7	56,8
Із загальної кількості засуджених						
жінки	9,6	14,1	17,8	15,2	14,7	14,4
мали незняту й непогашену судимість, раніше судимі та судимість яких знята або погашена	27,5	31,4	36,2	35,1	35,2	35,7
особи в працездатному віці, які не працювали й не навчалися (включаючи безробітних)	16,7	56,7	64,3	70,7	70,9	75,1
особи, які скоїли злочини в стані алкогольного сп'яніння	42,8	22,9	24,2	29,4	24,9	23,0

23.8. Питома вага молоді (у віці до 30 років), засудженої за окремі види злочинів

(відсотків до кількості засуджених за відповідні злочини)

	2002	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	52,9	49,0	48,8	48,6	45,2	43,1
За злочини						
проти життя та здоров'я особи	38,2	34,8	44,1	40,2	33,7	38,3
проти волі, честі та гідності особи	100,0	50,0	50,0	50,0	22,2	11,1
проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	64,7	60,0	68,4	35,7	53,8	33,3
проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина	13,6	26,6	17,3	23,2	17,4	12,2
проти власності	58,0	63,5	62,8	57,3	53,5	52,1
у сфері господарської діяльності	27,0	19,1	18,3	16,4	14,4	14,9
проти довкілля	35,5	28,6	24,3	43,3	23,1	24,7
проти громадської безпеки	31,2	24,6	25,5	23,9	29,6	19,8
проти безпеки виробництва	—	—	33,3	—	50,0	50,0
проти безпеки руху та експлуатації транспорту	72,4	71,8	64,2	55,3	51,1	58,1
проти громадського порядку та моральності	75,0	70,5	71,8	68,8	61,2	58,1
у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	46,6	38,6	43,7	46,4	46,1	41,3
у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	41,3	66,7	89,5	50,0	50,0	—
проти авторитету органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян	29,6	20,3	25,0	27,3	38,6	27,4
у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж	—	—	100,0	66,7	50,0	12,5
у сфері службової діяльності	12,0	10,8	8,6	19,8	14,8	27,1
проти правосуддя	58,3	39,1	40,6	45,1	43,2	31,1
проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	—	—	—	100,0	76,2	88,2
інші злочини ¹	55,8	35,7	33,3	—	—	—

¹ У цій та наступній таблиці (23.9) – засуджені за статтями КК України 1960р.

23.9. Питома вага неповнолітніх, засуджених за окремі види злочинів

	<i>(відсотків до кількості засуджених за відповідні злочини)</i>					
	2002	2005	2009	2010	2011	2012
Усього	9,2	8,2	6,0	5,5	6,2	4,4
За злочини						
проти життя та здоров'я особи	4,9	3,9	3,2	2,9	1,9	2,3
проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	11,8	5,0	5,3	—	7,7	11,1
проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина	2,3	0,5	—	—	—	—
проти власності	12,1	14,0	11,2	8,6	9,8	6,5
у сфері господарської діяльності	—	—	—	0,5	1,0	—
проти довілля	—	—	—	—	1,9	—
проти громадської безпеки	—	1,6	—	0,7	0,7	—
проти безпеки руху та експлуатації транспорту	19,0	9,5	5,2	4,5	7,2	10,3
проти громадського порядку та моральності	18,5	17,8	17,3	4,3	7,8	2,7
у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	2,4	2,3	1,4	2,7	1,9	3,0
проти авторитету органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян	2,5	0,8	0,8	—	2,3	—
у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж	—	—	—	33,3	—	—
проти правосуддя	—	—	6,3	—	—	—
інші злочини ¹	7,5	—	—	—	—	—

¹ Див. виноску до табл. 23.8.

23.10. Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, за видами правопорушень

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	201003	173486	180988	200996	200967	133262
у тому числі скоїли правопорушення на транспорті, у галузі шляхового господарства та зв'язку	134147	113624	95188	85531	77053	42384
посягання на громадський порядок та громадську безпеку	45658	28165	33373	51182	59781	38716
з них						
розпивання спиртних напоїв у громадських місцях						
і поява в громадських місцях у п'яному вигляді	30557	18369	21538	33778	37318	22469
дрібне хуліганство	7489	4722	4626	5723	7472	6972
посягання на встановлений порядок управління	6976 ¹	10028 ¹	18187 ¹	23330 ¹	26980	22217
посягання на власність	2015	425	473	568	418	284
з них дрібне викрадання чужого майна ²	2010	396	334	321	293	192
у галузі охорони праці та здоров'я населення	2890	3605	11281	7834	7891	4218
у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини	1871	2019	4134	5514	4989	4008
у промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів	691	1869	1484	3681	3040	3101
у сільському господарстві, порушення ветеринарно-санітарних правил	4240	2296	8731	10645	10292	9963
у галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою	849	685	1947	1719	1704	963
у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності	1509	10536	5853	9621	7426	6477
у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації	157	234	337	415	433	174
посягання на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення	—	—	—	1	—	9
адміністративні корупційні правопорушення ³	x	x	x	x	52	43
передбачені митним кодексом ⁴	x	x	x	945	904	333

¹ Врахувуючи корупційні адміністративні правопорушення.

² До 2005р. – “Дрібне розкрадання державного або колективного майна”.

³ Виділено окремим рядком починаючи з 2011р.

⁴ Виділено окремим рядком починаючи з 2010р.

23.11. Розгляд судами першої інстанції справ (заяв) у порядку цивільного судочинства

	1990		2000		2005	
	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)
Усього	10683	8096	28009	23053	31585	23034
у тому числі про поновлення на роботі	137	53	249	99	141	57
виплату заробітної плати	43	15	7952	7413	2819	2337
відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівниками державним підприємству, установі, організації	327	237	55	39	37	24
розірвання шлюбу	4340	3473	5318	4258	4136	3303

	2010		2011		2012	
	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)	розглянуті справи (заяви)	задоволені позови (видано судових наказів)
Усього	35029	29156	32882	25947	26685	21992
у тому числі про поновлення на роботі	100	45	72	26	68	24
виплату заробітної плати	532	326	305	184	221	148
відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівниками державним підприємству, установі, організації	20	7	16	8	18	11
розірвання шлюбу	3678	2751	3536	2805	3350	2829

23.12. Послуги нотаріальних контор

	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Кількість державних нотаріальних контор, на кінець року	27	27	27	29	28	28
Кількість нотаріальних дій (посвідчення заповітів, видача свідоцтв про право на спадщину, здійснення виконавчих написів та ін.) ¹	177134	237400	336317	335186	332180	313938
Сума державного мита, що надійшла до бюджету за здійснення нотаріальних дій, тис.грн.	429,7	1456,6	1680,0	1387,7	1623,8	1768,4

¹ З урахуванням приватних нотаріусів.

24. ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Використання свіжої води – кількість вод всіх видів (поверхневих, підземних, пластових, шахтних, морських тощо), використаних для задоволення потреб споживачів, забраних або одержаних із водозаборів, що належать підприємствам, а також комунальних водопроводів та інших водогосподарчих систем. До складу водовикористання не включаються обсяги оборотного та послідовного (повторного) використання вод, за винятком води, що надійшла на відшкодування втрат, а також колекторно-дренажні стоки.

Оборотне та послідовне (повторне) використання води – обсяг економії забору свіжої води за рахунок застосування системи оборотного та послідовного (повторного) водоспоживання, включаючи використання зворотних і колекторно-дренажних вод. До оборотного використання не відносяться витрати води в системах комунального та виробничого теплопостачання.

Забруднені зворотні води – виробничі та побутові (комунальні) стоки (включаючи шахтні, рудникові, пластові, дренажні), а також залпові скиди, що надходять у поверхневі водні об'єкти без очищення або після недостатнього очищення і містять забруднюючі речовини в кількості, що призводить до порушення встановлених норм якості води в контрольному створі. До них не належать обсяги стоків, що надходять на поля фільтрації, у накопичувачі, на рельєф місцевості тощо.

Нормативно-очищені зворотні води – стоки, які пройшли очищення на відповідних спорудах та відведення яких після очищення у водні об'єкти не призводить до порушення встановлених норм якості води в контрольному створі або пункті водокористування.

Стаціонарне джерело забруднення – підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу та/або скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти.

Забруднююча речовина – речовина хімічного або біологічного походження, що присутня або надходить в атмосферне повітря і може прямо або опосередковано справляти негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються в процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають

подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення, та від яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Спалення відходів – регулюємім процес спалення твердих, рідких чи газоподібних відходів при високих температурах.

Утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

ВОДНІ РЕСУРСИ

24.1. Основні показники водопостачання і водовідведення¹

	(млн.м ³)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Використано свіжої води	285,0	122,0	148,6	142,4	141,1	163,2
у тому числі						
для виробництва	160,0	62,7	100,1	105,8	107,1	105,4
для побутово-питних потреб	54,1	47,7	39,0	31,2	29,4	31,4
Відведено (скинуто)						
зворотних вод	211,8	96,3	127,4	127,0	128,0	125,6
у тому числі						
забруднених	7,2	32,3	30,0	18,9	17,0	18,6
з них без очищення	1,3	–	–	–	–	–
нормативно-очищених	55,1	10,1	9,2	5,5	6,0	4,6
Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води	346,0	177,2	212,7	145,2	143,0	138,6
Потужність очисних споруд	71,5	60,4	66,1	74,0	66,8	66,3

¹ У цій та наступній таблиці (24.2) – за даними Деснянського басейнового управління водних ресурсів.

24.2. Використання свіжої води в містах обласного значення та районах¹

	(млн.м ³)					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	285,0	122,0	148,6	142,4	141,1	163,2
м.Чернігів	168,9	86,5	110,5	103,5	105,0	100,7
м.Ніжин	6,7	4,3	3,7	3,2	3,0	2,6
м.Прилуки	12,9	5,9	5,7	4,7	3,1	7,5
райони						
Бахмацький	5,9	1,2	1,2	0,9	0,9	0,9
Бобровицький	4,4	0,9	1,0	0,6	0,6	0,6
Борзнянський	4,7	0,8	0,8	0,5	0,5	0,4
Варвинський	3,4	2,0	1,8	1,5	1,4	1,3
Городнянський	3,9	0,7	1,0	0,8	0,8	0,5
Ічнянський	7,1	3,2	1,8	1,2	1,0	3,7
Козелецький	10,1	2,3	1,9	1,7	1,4	1,3
Коропський	3,8	0,5	0,6	0,3	0,2	0,3
Корюківський	3,8	1,2	1,3	1,1	1,0	0,9
Куликівський	2,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3
Менський	4,4	0,9	1,3	1,3	1,3	1,2
Ніжинський	3,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
Н.-Сіверський	5,4	2,5	1,2	1,7	1,5	0,7
Носівський	3,6	0,8	0,9	0,6	0,8	0,7
Прилуцький	5,8	1,7	3,1	8,7	8,7	22,9
Ріпкинський	5,4	1,3	0,7	1,1	1,1	2,5
Семенівський	2,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Сосницький	2,0	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2
Срібнянський	1,4	0,3	0,3	0,2	0,3	3,2
Талалаївський	1,8	0,3	0,3	0,2	0,2	2,8
Чернігівський	7,6	2,1	7,4	6,7	6,7	7,0
Щорський	3,8	0,9	0,6	0,8	0,5	0,3

¹ Див. виноску до табл. 24.1.

ПОВІТРЯНИЙ БАСЕЙН

24.3. Основні показники охорони атмосферного повітря

(м)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Викиди забруднюючих речовин у повітря, усього¹	256263	64183	83384	96725	97938	93545
Стаціонарними джерелами						
забруднення	81563	20164	37538	47388	49474	45782
у тому числі						
діоксид сірки	25113	4902	7199	11897	14296	12962
оксиди азоту	5412	3107	3301	4243	4135	3959
оксид вуглецю	19292	4286	3942	2576	2693	2872
метан ²	11895	2922	12805	18372	17717	15579
неметанові леткі						
органічні сполуки ³	...	2050	2617	1727	1804	1873
сажа	...	50	25	27	21	35
Автомобільним транспортом	174700	44019	45364	45332	43639	42475
у тому числі						
діоксид сірки	...	156	186	293	290	299
оксиди азоту	...	2509	2721	3644	3501	3484
оксид вуглецю	...	34566	35636	35645	34340	33362
метан ⁴	...	6667	6658	141	138	136
неметанові леткі						
органічні сполуки ³	...	...	...	5296	5057	4862
сажа	...	121	163	312	311	331
Авіаційним, залізничним, водним транспортом та виробничою технікою ¹	...	...	482	4005	4825	5288
у тому числі						
діоксид сірки	...	...	15	190	230	252
оксиди азоту	...	...	231	1482	1790	1948
оксид вуглецю	...	...	145	1774	2131	2346
метан ⁴	...	...	58	11	14	15
неметанові леткі						
органічні сполуки ³	...	...	16	376	452	499
сажа	...	...	17	171	207	226
Крім того, викиди діоксиду вуглецю, тис.т	...	...	1494,7	2456,7	2524,8	2454,7
стаціонарними джерелами	...	...	1494,7	1884,0	1941,6	1861,9
автомобільним транспортом	...	...	...	431,9	413,1	406,2
залізничним, водним транспортом та виробничою технікою	...	...	...	140,8	170,1	186,6

¹ У цій та таблиці 24.5 – з 2010р. включено викиди від виробничої техніки.² У 1990, 2000рр. – вуглеводні.³ У 1990, 2000рр. – леткі органічні сполуки.⁴ У 1990, 2000, 2005рр. – вуглеводні.

24.4. Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за видами економічної діяльності у 2012 році

	Кількість підприємств, які мали викиди	Обсяги викидів			
		забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
		тис.т	відсотків до попереднього року	тис.т	відсотків до попереднього року
Усього	453	45,8	92,5	1861,9	95,9
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги	208	13,0	96,9	27,0	138,2
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	15	0,2	100,7	10,2	286,4
Добувна промисловість у тому числі	6	2,5	104,9	107,6	96,0
добування паливно-енергетичних корисних копалин	5	2,5	105,0	104,9	95,9
Переробна промисловість у тому числі	95	2,7	96,2	179,0	97,2
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	44	0,6	84,3	116,6	93,9
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2	0,9	97,5	35,9	103,4
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	1	0,0	187,0	—	—
хімічна та нафтохімічна промисловість	3	0,0	22,8	1,8	58,1
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	7	0,1	92,5	10,0	87,2
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	4	0,7	101,7	1,9	379,8
виробництво машин та устаткування	6	0,1	78,9	0,7	87,5
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	10	21,3	92,4	1467,2	94,6
Будівництво	25	0,1	49,7	3,2	91,0
Діяльність транспорту та зв'язку	23	4,4	71,3	40,0	128,7
Інші види економічної діяльності	71	1,6	125,2	27,7	74,1

24.5. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в містах обласного значення та районах

(т)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	256263	64183	83384	96725	97938	93545
Чернігівська область¹	256263	64183	83384	96725	97938	93545
м. Чернігів	63135	22561	27951	32479	35389	33279
м. Ніжин	12748	5500	5403	3724	3640	3468
м. Прилуки	16263	6606	5900	4048	3922	4032
райони						
Бахмацький	9970	2058	4278	4196	3878	4067
Бобровицький	7926	1688	2528	2916	2743	2725
Борзнянський	7930	1453	2558	2718	2758	2655
Варвинський	21145	3789	3322	3637	3654	3784
Городнянський	5740	769	1906	2184	2070	1931
Ічнянський	11379	1440	2711	3510	3460	3333
Козелецький	7893	1587	1803	2740	2660	2559
Коропський	5832	898	1172	1579	1499	1432
Корюківський	6169	1532	2477	2905	2884	2808
Куликівський	3828	418	574	1696	1757	1717
Менський	9013	1279	2338	2791	2784	2689
Ніжинський	7356	847	1069	1566	1510	1563
Н.-Сіверський	6618	1109	1991	1891	1758	1786
Носівський	6339	2713	2557	4025	3756	2855
Прилуцький	9961	1057	1610	3216	3278	3597
Ріпкинський	9460	1075	1569	1845	1745	1573
Семенівський	4308	755	1156	1482	1484	1455
Сосницький	3542	426	797	952	866	873
Срібнянський	2757	406	637	1118	1154	1049
Талалаївський	2948	559	1312	1069	1125	1053
Чернігівський	8966	3003	4626	7102	6976	6040
Щорський	5037	655	1139	1336	1188	1222

Продовження табл. 24.5

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Стационарними джерелами забруднення						
Чернігівська область	81563	20164	37538	47388	49474	45782
м. Чернігів	29435	8001	12310	19815	23041	21358
м. Ніжин	4948	1199	1610	1010	1060	1030
м. Прилуки	6963	470	1012	536	796	724
райони						
Бахмацький	1770	563	2474	1988	1670	1841
Бобровицький	2126	398	692	619	501	470
Борзнянський	830	410	1495	1199	1222	1207
Варвинський	17945	2957	2334	2404	2198	2227
Городнянський	540	97	1041	938	840	748
Ічнянський	1779	238	1183	1465	1458	1355
Козелецький	693	120	94	760	721	707
Коропський	832	88	518	536	457	467
Корюківський	969	640	1367	1678	1670	1612
Куликівський	328	39	33	695	765	784
Менський	1813	322	1075	1036	1059	1037
Ніжинський	56	123	440	428	419	266
Н.-Сіверський	1818	177	989	591	523	526
Носівський	1639	1838	1758	2891	2634	1755
Прилуцький	1761	94	688	1204	1111	1378
Ріпкинський	2460	252	641	598	559	460
Семенівський	908	232	534	628	626	638
Сосницький	342	31	388	237	191	202
Срібнянський	257	21	237	461	488	462
Талалаївський	348	75	881	457	503	472
Чернігівський	366	1660	3434	4937	4771	3816
Щорський	637	119	310	277	191	240

Продовження табл. 24.5

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Пересувними джерелами забруднення						
Чернігівська область¹	174700	44019	45846	49337	48464	47763
м.Чернігів	33700	14560	15641	12664	12348	11921
м.Ніжин	7800	4301	3793	2714	2580	2438
м.Прилуки	9300	6136	4888	3512	3126	3308
райони						
Бахмацький	8200	1495	1804	2208	2208	2226
Бобровицький	5800	1290	1836	2297	2242	2255
Борзнянський	7100	1043	1063	1519	1536	1448
Варвинський	3200	832	988	1233	1456	1557
Городнянський	5200	672	865	1246	1230	1183
Ічнянський	9600	1202	1528	2045	2002	1978
Козелецький	7200	1467	1709	1980	1939	1852
Коропський	5000	810	654	1043	1042	965
Корюківський	5200	892	1110	1227	1214	1196
Куликівський	3500	379	541	1001	992	933
Менський	7200	957	1263	1755	1725	1652
Ніжинський	7300	724	629	1138	1091	1297
Н.-Сіверський	4800	932	1002	1300	1235	1260
Носівський	4700	875	799	1134	1122	1100
Прилуцький	8200	963	922	2012	2167	2219
Ріпкинський	7000	823	928	1247	1186	1113
Семенівський	3400	523	622	854	858	817
Сосницький	3200	395	409	715	675	671
Срібнянський	2500	385	400	657	666	587
Талалаївський	2600	484	431	612	622	581
Чернігівський	8600	1343	1192	2165	2205	2224
Щорський	4400	536	829	1059	997	982

¹ Див. першу виноску до табл. 24.3.

24.6. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в розрахунку на площу міст обласного значення та районів

	<i>(т на км²)</i>					
	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	8,0	2,0	2,6	3,0	3,1	2,9
м.Чернігів	1070,1	285,6	358,3	416,4	453,7	426,7
м.Ніжин	303,5	131,0	125,7	86,6	84,6	80,7
м.Прилуки	650,5	264,2	137,2	94,1	91,2	93,8
райони						
Бахмацький	6,7	1,4	2,9	2,8	2,6	2,7
Бобровицький	5,6	1,2	1,8	2,1	1,9	1,9
Борзнянський	4,9	0,9	1,6	1,7	1,7	1,7
Варвинський	35,8	6,4	5,6	6,2	6,2	6,4
Городнянський	3,7	0,5	1,2	1,4	1,3	1,2
Ічнянський	7,2	0,9	1,7	2,2	2,2	2,1
Козелецький	3,0	0,6	0,7	1,0	1,0	1,0
Коропський	4,4	0,7	0,9	1,2	1,1	1,1
Корюківський	4,3	1,1	1,7	2,0	2,0	2,0
Куликівський	4,0	0,4	0,6	1,8	1,9	1,8
Менський	6,5	0,9	1,7	2,0	2,0	2,0
Ніжинський	4,9	0,6	0,7	1,0	1,0	1,0
Н.-Сіверський	3,7	0,6	1,1	1,0	1,0	1,0
Носівський	5,5	2,4	2,2	3,5	3,3	2,5
Прилуцький	5,5	0,6	0,9	1,8	1,8	2,0
Ріпкинський	4,5	0,5	0,8	0,9	0,8	0,8
Семенівський	2,9	0,5	0,8	1,0	1,0	1,0
Сосницький	3,9	0,5	0,8	1,0	0,9	1,0
Срібнянський	4,8	0,7	1,1	1,9	2,0	1,8
Талалаївський	4,7	0,1	2,1	1,7	1,8	1,7
Чернігівський	3,5	1,2	1,8	2,8	2,7	2,4
Щорський	3,9	0,5	0,9	1,0	0,9	1,0

24.7. Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в містах обласного значення та районах у 2012 році

(т)

	Обсяги викидів забруднюючих речовин, усього	У тому числі						Крім того, діоксиду вуглецю, тис.т
		діоксиду сірки	оксидів азоту	оксиду вуглецю	метану	неметанових летких органічних сполук	сажі	
Чернігівська область	45782	12962	3959	2872	15579	1873	35	1861,9
м.Чернігів	21358	12370	2807	372	1250	193	0	1426,1
м.Ніжин	1030	15	70	804	1	36	0	56,1
м.Прилуки	724	80	63	47	306	155	1	38,4
райони								
Бахмацький	1841	123	24	51	1097	33	0	7,1
Бобровицький	470	0	17	22	270	5	—	10,7
Борзнянський	1207	20	6	16	866	2	0	3,9
Варвинський	2227	1	588	357	331	851	1	97,8
Городнянський	748	4	10	17	508	2	—	6,2
Ічнянський	1355	4	11	2	1015	9	0	7,1
Козелецький	707	36	28	27	442	9	—	20,5
Коропський	467	3	3	7	349	2	0	1,4
Корюківський	1612	52	107	245	667	352	0	42,1
Куликівський	784	0	6	1	580	6	—	5,5
Менський	1037	66	27	68	533	67	0	11,6
Ніжинський	266	21	1	11	169	1	0	1,0
Н.-Сіверський	526	21	9	45	324	1	0	4,9
Носівський	1755	5	55	140	1368	3	—	41,7
Прилуцький	1378	13	54	255	565	107	24	39,5
Ріпкинський	460	38	22	96	194	4	—	6,1
Семенівський	638	23	13	62	404	4	—	4,9
Сосницький	202	9	2	82	76	4	1	1,0
Срібнянський	462	—	1	0	350	—	—	0,9
Талалаївський	472	0	1	24	335	12	3	0,3
Чернігівський	3816	26	25	112	3444	7	2	23,3
Щорський	240	32	9	9	135	8	3	3,8

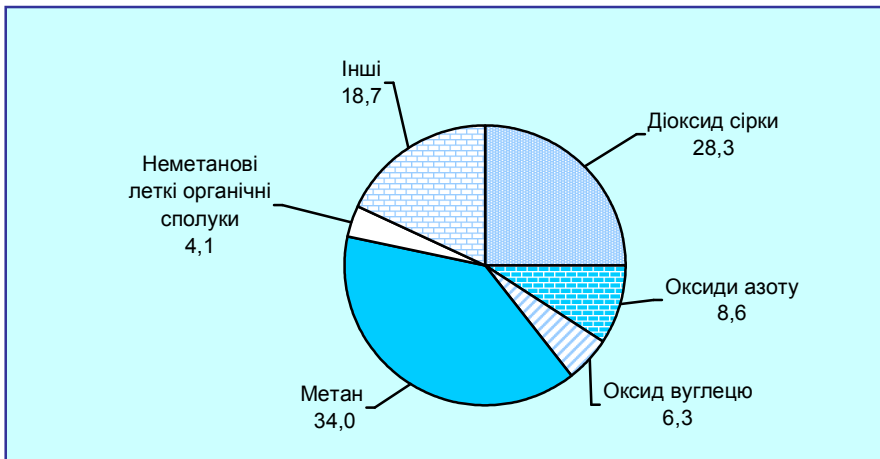
24.8. Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення в містах обласного значення та районах у 2012 році

(т)

	Обсяги викидів забруднюючих речовин, усього	У тому числі						Крім того, діоксиду вуглецю, тис.т
		діоксиду сірки	оксидів азоту	оксиду вуглецю	метану	неметанових летких органічних сполук	сажі	
Чернігівська область	47763	551	5432	35708	151	5361	557	592,8
м.Чернігів	11921	104	1212	9082	37	1363	123	124,5
м.Ніжин	2438	15	206	1905	8	288	16	21,2
м.Прилуки	3308	28	298	2582	10	358	32	34,7
райони								
Бахмацький	2226	37	323	1576	7	247	36	35,3
Бобровицький	2255	38	325	1606	6	244	36	33,2
Борзнянський	1448	17	164	1082	5	164	16	18,6
Варвинський	1557	35	288	1031	5	165	32	30,5
Городнянський	1183	12	123	899	4	134	11	14,3
Ічнянський	1978	29	261	1440	6	214	28	27,8
Козелецький	1852	17	175	1423	6	213	17	20,3
Коропський	965	10	100	731	3	112	9	11,6
Корюківський	1196	11	116	920	4	133	12	13,7
Куликівський	933	9	92	721	3	99	9	11,0
Менський	1652	20	190	1230	5	187	20	21,0
Ніжинський	1297	19	170	940	4	146	18	18,4
Н.-Сіверський	1260	12	121	974	4	138	11	14,3
Носівський	1100	13	124	818	4	129	12	13,9
Прилуцький	2219	39	329	1572	7	233	39	36,5
Ріпкинський	1113	10	109	851	4	129	10	12,5
Семенівський	817	11	102	599	3	92	10	11,6
Сосницький	671	6	61	519	2	78	5	7,2
Срібнянський	587	9	81	421	2	65	9	9,1
Талалаївський	581	9	79	416	2	66	8	8,8
Чернігівський	2224	31	282	1622	7	253	29	31,3
Щорський	982	10	101	748	3	111	9	11,5

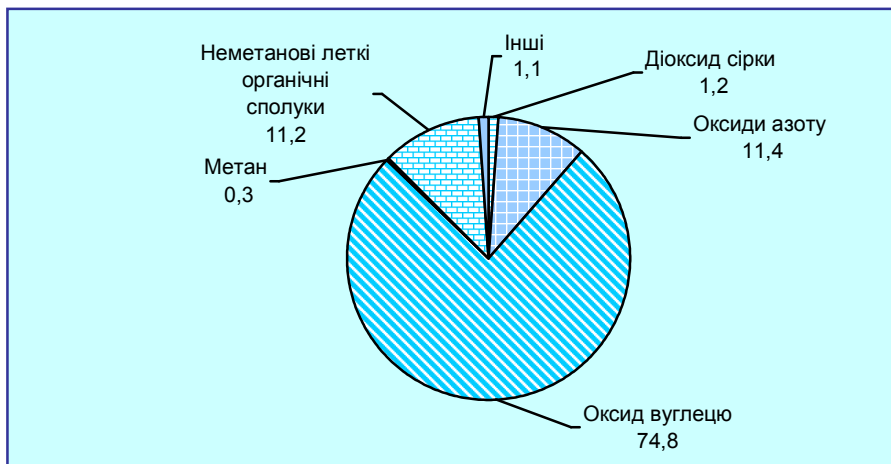
24.9. Структура викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення у 2012 році

(відсотків)

24.10. Структура викидів забруднюючих речовин від пересувних транспортних засобів у 2012 році

(відсотків)

24.11. Упровадження повітроохоронних заходів у 2012 році

	Кількість заходів	Загальний обсяг витрат за кошторисною вартістю, тис.грн.	Фактично витрачено з початку виконання заходів, тис.грн.	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря після впровадження заходів, т	
				очікуване	фактичне
Усього	11	5759,9	5731,3	245,4	246,3
Удосконалення технологічних процесів (включаючи перехід на інші види палива, сировини тощо)	1	0,3	0,3	0,0	0,0
Підвищення ефективності роботи існуючих очисних установок (включаючи їх модернізацію, реконструкцію і ремонт)	4	101,9	101,9	182,5	182,9
Ліквідація джерел забруднення	—	—	—	—	—
Перепрофілювання підприємств (цехів, діляниць) на випуск іншої продукції	—	—	—	—	—
Будівництво і введення в дію нових газоочисних установок і споруд	—	—	—	—	—
Інші заходи	6	5657,7	5629,1	62,9	63,4

ВІДХОДИ

24.12. Основні показники поводження з відходами¹

(тис.т)

	2000	2005	2010	2011	2012	
					I-IV класу небезпеки	у тому числі I-III класу небезпеки
Утворено відходів ²	18,2	9,0	366,6	539,2	740,6	1,0
Отримано зі сторони	0,3	0,1	428,5	385,8	418,3	0,2
Утилізовано, оброблено (перероблено)	16,5	0,3	83,2	87,3	103,1	0,4
Спалено	...	5,0	11,2	12,2	10,2	0,0
Передано на сторону	1,0	2,5	424,2	468,0	514,8	1,1
у тому числі іншим країнам	–	0,1	2,6	5,3	7,1	–
Видалено в спеціально відведені місця або об'єкти	–	0,2	1027,9	336,4	460,9	0,0
Видалено в місця неорганізованого зберігання	0,0	–	–	–	–	–
Утрачено відходів (випарування, витікання, пожежі тощо)	–	0,0	–	0,0	–	–
Наявність відходів у спеціально відведених місцях або об'єктах та на території підприємства на кінець року	3,2	6,6	8883,2	9266,0	9723,9	2,4
у розрахунку на 1 км ² , кг	101,5	206,6	278445,0	290443,2	304796,8	76,2

¹ У цій та наступних таблицях (24.13–24.16) – у 2000, 2005рр. наведено дані про відходи I–III класів небезпеки, з 2010р. – про відходи I–IV класів небезпеки.

² У цій та наступних таблицях (24.14, 24.15) до 2010р. включно наведено дані від економічної діяльності підприємств та організацій, з 2011р. – з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

24.13. Наявність відходів у спеціально відведених місцях або об'єктах та на території підприємств за класами небезпеки¹

(на кінець року; тис.т)

	2000	2005	2010	2011	2012
Усього	3,2	6,6	8883,2	9266,0	9723,9
I класу небезпеки	2,6	5,5	2,3	1,9	1,8
II класу небезпеки	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2
III класу небезпеки	0,5	0,8	1,1	0,4	0,4
IV класу	...	...	8879,6	9263,5	9721,5

¹ Див. першу виноску до табл. 24.12.

24.14. Утворення відходів за класами небезпеки¹

(тис.т)

	2000	2005	2010	2011	2012
Усього²	18,2	9,0	366,6	539,2	740,6
I класу небезпеки	9,2	6,1	0,2	0,2	0,1
II класу небезпеки	0,7	0,7	0,4	0,4	0,3
III класу небезпеки	8,3	2,2	2,9	0,6	0,6
IV класу	...	...	363,1	538,0	739,6

¹ Див. першу виноску до табл. 24.12.

² Див. другу виноску до табл. 24.12.

24.15. Утворення відходів у містах обласного значення та районах¹

(т)

	2000	2005	2010	2011	2012	
					I-IV класу небезпеки	у тому числі I-III класу небезпеки
Чернігівська область²	18243,6	9043,8	366612,4	539169,0	740579,6	1012,6
м.Чернігів	11886,2	7218,1	137305,3	242931,7	387333,3	295,4
м.Ніжин	27,0	21,2	11974,4	18337,0	23085,6	13,4
м.Прилуки	4118,5	1492,4	7859,6	18922,5	37533,2	470,2
райони						
Бахмацький	15,5	19,0	2820,4	3832,0	4863,6	41,3
Бобровицький	11,1	1,9	635,8	2063,6	4613,9	9,1
Борзнянський	—	0,4	6656,1	10123,9	9040,7	0,1
Варвинський	1743,5	67,0	632,0	681,3	13381,5	66,2
Городнянський	1,2	5,2	591,6	3044,8	6262,3	0,7
Ічнянський	109,0	84,5	961,0	935,9	879,4	42,8
Козелецький	7,5	25,5	5424,9	6723,1	5107,2	3,5
Коропський	0,9	2,7	445,6	480,6	688,6	1,2
Корюківський	41,7	15,0	23303,6	28900,3	17144,0	12,4
Куликівський	161,1	53,1	3152,1	2243,0	3427,8	6,3
Менський	9,4	2,4	4188,0	3499,5	5917,2	9,1
Ніжинський	0,5	0,5	28,2	51,1	68,8	0,4
Н-Сіверський	13,9	13,4	4067,8	4667,4	3113,1	10,7
Носівський	53,9	5,6	2114,7	336,7	2035,2	2,5
Прилуцький	10,6	2,1	138959,8	156980,4	169105,5	4,6
Ріпкинський	0,6	2,2	1592,3	2828,7	1845,5	10,3
Семенівський	5,9	0,4	4931,6	20145,2	20849,3	1,2
Сосницький	0,1	0,9	26,6	1653,1	1783,7	0,1
Срібнянський	—	0,1	976,2	962,4	472,4	1,4
Талалаївський	1,5	2,3	2894,5	1753,7	618,7	0,1
Чернігівський	16,4	5,0	3574,8	5870,8	5759,1	8,5
Щорський	7,6	2,9	1495,5	1200,3	15650,0	1,1

¹ Див. першу виноску до табл. 24.12.² Див. другу виноску до табл. 24.12.

24.16. Наявність відходів у спеціально відведених місцях або об'єктах та на території підприємств у містах обласного значення та районах¹

(на кінець року; т)

	2000	2005	2010	2011	2012	
					I-IV класу небезпеки	у тому числі I-III класу небезпеки
Чернігівська область	3236,9	6590,1	8883231,8	9266008,8	9723931,7	2431,3
м. Чернігів	1947,4	5359,2	7640395,9	7873155,0	8108765,9	1867,4
м. Ніжин	46,8	89,8	624128,4	643457,3	663081,1	32,9
м. Прилуки	52,5	297,3	5046,5	6789,6	24181,9	93,1
райони						
Бахмацький	90,5	99,8	3762,3	6801,9	100514,7	33,0
Бобровицький	255,8	213,4	117703,3	123747,4	130307,6	1,8
Борзнянський	2,8	44,8	350996,9	358815,4	364670,6	7,1
Варвинський	408,1	72,0	516,1	303,7	12562,5	246,9
Городнянський	18,0	21,8	5492,3	35836,7	76551,6	0,3
Ічнянський	51,8	62,4	3913,2	6113,3	6946,2	30,2
Козелецький	12,3	14,3	177,4	271,9	3630,7	0,4
Коропський	4,9	1,5	4,0	6,1	222,6	1,9
Корюківський	19,7	18,3	46717,5	70127,2	54621,1	3,6
Куликівський	20,1	18,4	1834,5	1573,1	2535,2	1,1
Менський	37,1	52,4	25047,9	26919,2	58001,2	1,3
Ніжинський	39,3	15,5	4,4	0,3	0,2	0,0
Н.-Сіверський	11,8	29,3	247,5	21615,3	22615,6	0,4
Носівський	33,3	31,0	11,6	26,7	2847,6	22,9
Прилуцький	68,4	54,7	49,8	37,2	51,4	51,4
Ріпкинський	17,6	3,7	683,5	2625,8	1434,8	2,3
Семенівський	25,3	26,1	2390,9	4039,1	6266,1	21,6
Сосницький	11,5	16,7	333,6	319,1	328,1	0,1
Срібнянський	2,7	2,2	8,3	8,3	65,1	10,6
Талалаївський	2,3	0,4	53577,7	55423,3	52094,5	—
Чернігівський	45,2	38,4	66,8	27419,4	28991,9	0,3
Щорський	11,7	6,7	121,5	576,5	2643,5	0,7

¹ Див. першу виноску до табл. 24.12.

ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

24.17. Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища у 2012 році

(тис.грн.)

	Фактично витрачено	Капітальні інвестиції		Поточні витрати
		усього	у тому числі витрати на капіталь- ний ремонт	
Усього	236496,8	43819,6	1801,0	192677,2
Охорона атмосферного повітря і проблеми зміни клімату	71006,5	7286,3	38,3	63720,2
Очищення зворотних вод	92856,7	30933,3	488,8	61923,4
Поводження з відходами	41989,4	582,1	—	41407,3
Захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод	1934,1	1322,6	874,4	611,5
Зниження шумового і вібраційного впливу	—	—	—	—
Збереження біорізноманіття і середовища існування	20530,0	1573,5	—	18956,5
Радіаційна безпека	438,0	61,0	20,0	377,0
Науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування	1669,8	1666,7	—	3,1
Інші напрями природо- охоронної діяльності	6072,3	394,1	379,5	5678,2
Частка витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів Держбюджету, відсотків	4,9	12,8	67,3	3,1

24.18. Структура капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища за напрямками у 2012 році

(відсотків)

	Фактично витрачено	Капітальні інвестиції		Поточні витрати
		усього	у тому числі витрати на капітальний ремонт	
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0
Охорона атмосферного повітря і проблеми зміни клімату	30,0	16,6	2,1	33,1
Очищення зворотних вод	39,3	70,6	27,1	32,1
Поводження з відходами	17,7	1,3	—	21,5
Захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод	0,8	3,0	48,6	0,3
Зниження шумового і вібраційного впливу	—	—	—	—
Збереження біорізноманіття і середовища існування	8,7	3,6	—	9,8
Радіаційна безпека	0,2	0,2	1,1	0,2
Науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування	0,7	3,8	—	0,0
Інші напрями природо- охоронної діяльності	2,6	0,9	21,1	3,0

24.19. Екологічні платежі*(тис.грн.)*

	1996	2000	2005	2010	2011	2012
Екологічний податок ¹	6369,3	1804,5	3300,4	14288,6	16527,6	5205,6
за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин	5202,4	1146,7	2272,1	11071,0	12684,6	2130,2
стаціонарними джерелами забруднення	5055,8	777,7	1571,2	9339,6	11945,0	2052,4
пересувними джерелами забруднення	146,6	369,0	700,9	1731,4	739,6	77,8
за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти	440,0	205,1	354,3	584,9	502,5	396,8
за розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини	726,9	452,7	674,0	2632,7	3340,5	2678,6
Штрафні санкції за правопорушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища ²	13,5	9,1	44,9	190,8	245,0	158,6
Частка фактично сплаченого екологічного податку до загальної суми пред'явленого, відсотків	84,2	64,7	86,5	94,4	92,7	89,2

¹ До 2010р. – збори за забруднення навколишнього природного середовища.² За 1996–2005рр. – з урахуванням позовів (претензій) про відшкодування збитків і витрат, заподіяних порушеннями законодавства.

25. ПОЖЕЖІ ТА ЇХ НАСЛІДКИ

У розділі наведено статистичні дані Управління Держтехногенбезпеки у Чернігівській області про пожежі та їх наслідки на території області.

Пожежа – неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що розповсюджується в часі й просторі.

Прямі збитки від пожежі – оцінені в грошовому вираженні матеріальні цінності, знищені та (або) пошкоджені внаслідок безпосереднього впливу небезпечних факторів пожежі.

Побічні збитки від пожежі – оцінені в грошовому вираженні витрати на гасіння пожежі (вартість вогнегасних речовин, пально-мастильних матеріалів тощо), ліквідацію її наслідків (ураховуючи соціально-економічні та екологічні втрати), у тому числі на відбудову об'єкта; утрати, зумовлені простоєм у виробництві, перервою в роботі, зміною графіка руху транспортних засобів тощо.

Небезпечні фактори пожежі – прояви, що призводять чи можуть призвести до опіку, отруєння леткими продуктами згорання або травмування чи загибелі людей, заподіяння матеріальних та інших збитків. До небезпечних факторів пожежі належать підвищена температура, задимлення, погіршення складу газового середовища.

Вторинні прояви небезпечних факторів пожежі – наявність уламків зруйнованих апаратів, агрегатів, установок, конструкцій; виділення радіоактивних та токсичних речовин і матеріалів зі зруйнованих апаратів, установок; виникнення електричного струму внаслідок винесення напруги на струмопровідні частини конструкцій, апаратів, агрегатів, інших небезпечних факторів вибуху, що стався внаслідок пожежі.

Загиблою на пожежі вважається особа, смерть якої має прямий причинний зв'язок із пожежею (від тілесних ушкоджень, одержаних унаслідок впливу основних небезпечних факторів пожежі, вторинних проявів небезпечних факторів пожежі, а також механічних порушень анатомічної цілісності організму, отриманих під час евакуації з місця пожежі та її гасіння); особа, смерть якої настала безпосередньо під час пожежі або впродовж одного місяця з дня отримання травм на пожежі, що встановлено на підставі висновку судово-медичної експертизи або результатів лікарського обстеження.

Травмованою на пожежі вважається особа, яка зазнала тілесних або інших ушкоджень унаслідок впливу небезпечних факторів пожежі (її вторинних проявів), а також механічних порушень анатомічної цілісності організму, отриманих під час евакуації з місця пожежі та її гасіння, що підтверджено довідкою з лікувального закладу.

25.1. Загальні відомості про пожежі

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Усього пожеж	1411	1564	1280	1475	1289¹	1378
Із загальної кількості на підприємствах, в організаціях	288	268	57	45	50	51
Загинуло людей унаслідок пожежі	39	117	127	84	90	107
у тому числі дітей	6	3	2	—	—	3
Травмовано людей	...	34	33	22	23	23
Урятовано людей	...	346	215	133	129	123
Сума прямих збитків, тис.грн.	931 ²	2393	2344	10963	11168 ¹	14683
Загинуло худоби, голів	...	206	9	8	8	101
Знищено кормів, т	...	2252	489	278	528	1001
Причини виникнення пожеж						
підпали	...	125	70	128	95	98
несправність виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва	...	14	3	—	2	3
порушення правил монтажу та експлуатації електроустановок	...	340	253	281	255	332
порушення правил монтажу й експлуатації приладів опалення та тепло-генеруючих установок	...	206	226	226	205	283
необережне поводження з вогнем	...	624	617	739	635	580
пустощі дітей із вогнем	...	133	46	35	31	18
інші причини	...	122	65	66	65	64

¹ У цій та наступних таблицях (25.2, 25.4) – дані уточнено.

² У цій та таблиці 25.4 – тис.крб.

25.2. Кількість пожеж у містах обласного значення та районах

	1990	2000	2005	2010	2011 ¹	2012
Чернігівська область	1411	1564	1280	1475	1289	1378
м.Чернігів	245	270	208	273	219	200
м.Ніжин	80	78	56	51	45	43
м.Прилуки	63	57	51	36	35	39
райони						
Бахмацький	48	63	43	60	50	78
Бобровицький	71	60	40	42	48	50
Борзнянський	59	47	44	28	31	41
Варвинський	21	28	18	13	15	9
Городнянський	31	52	61	84	50	59
Ічнянський	61	53	21	49	45	38
Козелецький	68	105	117	129	151	121
Коропський	27	36	48	47	28	45
Корюківський	47	63	31	37	36	34
Куликівський	30	24	24	32	22	26
Менський	62	78	59	57	63	68
Ніжинський	43	40	42	34	33	41
Н.-Сіверський	27	43	38	45	25	45
Носівський	36	41	39	43	36	59
Прилуцький	60	53	42	47	26	31
Ріпкинський	65	83	68	74	64	53
Семенівський	35	43	24	27	27	30
Сосницький	31	32	35	43	22	32
Срібнянський	25	14	7	12	12	11
Талалаївський	26	15	25	25	17	22
Чернігівський	90	122	101	115	142	162
Щорський	60	64	38	72	47	41

² Див. першу виноску до табл. 25.1.

25.3. Кількість пожеж у житловому секторі в містах обласного значення та районах

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	1123	1250	1181	1027	899	1008
м.Чернігів	182	207	177	194	121	134
м.Ніжин	47	64	50	37	38	36
м.Прилуки	44	46	46	31	29	32
райони						
Бахмацький	46	57	37	41	36	63
Бобровицький	59	53	39	33	40	42
Борзнянський	53	41	41	23	24	33
Варвинський	13	21	14	9	10	7
Городнянський	24	46	55	56	36	44
Ічнянський	51	40	19	39	39	32
Козелецький	61	85	112	81	85	91
Коропський	22	32	45	35	24	32
Корюківський	37	54	29	29	31	27
Куликівський	26	18	24	27	19	17
Менський	48	67	57	32	47	45
Ніжинський	34	33	41	24	25	33
Н.-Сіверський	23	35	37	35	21	37
Носівський	30	33	34	37	27	44
Прилуцький	53	46	42	40	21	23
Ріпкинський	53	56	65	45	48	48
Семенівський	32	36	24	23	24	28
Сосницький	27	24	34	21	17	21
Срібнянський	20	9	7	8	10	8
Талалаївський	18	13	21	12	11	11
Чернігівський	70	85	97	67	77	85
Щорський	50	49	34	48	39	35

25.4. Прямі збитки від пожеж у містах обласного значення та районах

	<i>(тис.грн.)</i>					
	1990 ¹	2000	2005	2010	2011 ²	2012
Чернігівська область	931,2	2393,4	2344,4	10962,7	11167,8	14682,6
м.Чернігів	174,9	174,4	307,8	3506,2	3539,6	1037,1
м.Ніжин	114,8	102,7	124,7	732,5	884,7	501,3
м.Прилуки	3,7	40,4	59,8	115,0	302,6	246,1
райони						
Бахмацький	18,8	52,8	30,7	307,9	253,3	414,5
Бобровицький	18,9	37,6	53,8	198,1	259,5	472,1
Борзнянський	44,3	104,0	28,4	195,5	270,9	693,1
Варвинський	14,9	21,3	14,4	59,7	230,2	1164,9
Городнянський	29,6	94,5	73,4	384,4	403,7	418,8
Ічнянський	13,9	201,0	16,8	323,4	126,5	335,6
Козелецький	46,1	229,2	189,3	963,7	1119,3	1073,2
Коропський	9,2	116,2	82,3	497,8	205,2	862,8
Корюківський	44,4	77,6	41,1	124,1	259,0	221,8
Куликівський	11,1	72,8	23,0	217,2	49,9	132,6
Менський	31,4	130,6	677,1	279,0	253,5	559,0
Ніжинський	15,7	62,5	30,8	313,9	260,0	661,5
Н.-Сіверський	16,5	80,3	46,5	286,0	167,4	313,9
Носівський	13,2	27,9	81,7	325,1	391,8	1144,3
Прилуцький	23,3	79,2	62,2	511,9	229,3	340,0
Ріпкинський	89,3	109,5	101,7	429,5	707,5	592,0
Семенівський	19,6	93,5	14,8	124,9	96,8	136,1
Сосницький	36,3	43,8	43,8	419,6	202,3	855,8
Срібнянський	5,2	9,5	6,0	19,2	66,1	347,7
Талалаївський	7,6	72,8	11,1	121,3	58,5	142,7
Чернігівський	30,7	177,6	79,8	285,5	457,1	1796,2
Щорський	97,8	181,7	143,4	221,3	373,1	219,5

¹ Див. другу виноску до табл. 25.1.² Див. першу виноску до табл. 25.1.

25.5. Кількість загиблих унаслідок пожеж у містах обласного значення та районах

	1990	2000	2005	2010	2011	2012
Чернігівська область	39	117	127	84	90	107
м.Чернігів	4	9	10	7	7	11
м.Ніжин	1	10	2	1	2	1
м.Прилуки	2	2	5	2	2	4
райони						
Бахмацький	2	6	1	3	7	4
Бобровицький	—	6	3	4	6	5
Борзнянський	—	2	5	1	5	8
Варвинський	—	1	—	—	3	—
Городнянський	1	5	8	5	2	2
Ічнянський	3	6	4	5	9	2
Козелецький	1	7	11	7	3	14
Коропський	2	5	7	3	3	4
Корюківський	—	4	4	4	7	2
Куликівський	1	1	—	—	1	3
Менський	3	5	5	3	6	4
Ніжинський	1	4	6	4	6	8
Н.-Сіверський	3	1	6	5	2	5
Носівський	—	6	7	—	5	7
Прилуцький	6	2	5	5	3	2
Ріпкинський	1	11	12	5	3	5
Семенівський	2	6	—	2	—	4
Сосницький	1	6	3	7	1	2
Срібнянський	1	—	1	3	1	—
Талалаївський	—	—	1	—	—	1
Чернігівський	2	6	16	4	6	7
Щорський	2	6	5	4	—	2

25.6. Розподіл пожеж за причинами їх виникнення у 2012 році*(відсотків)*

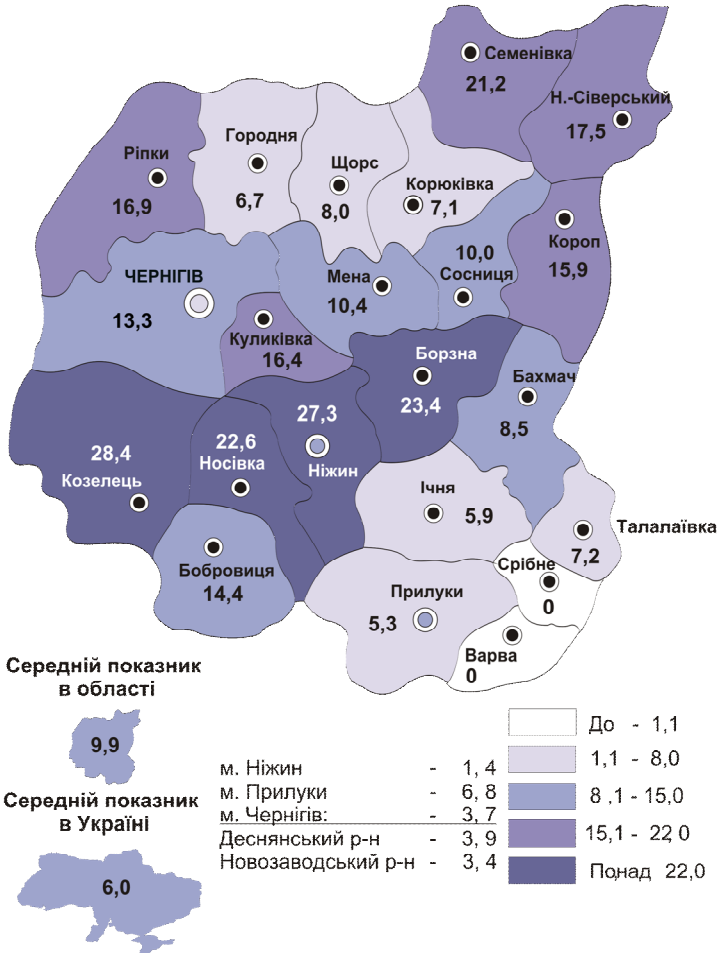
25.7. Кількість пожеж та загорянь у 2012 році

(на 10 тис. осіб)

25.8. Кількість випадків загибелі людей від пожеж та загорянь у 2012 році

(на 100 тис. осіб)

26. ДЕЯКІ МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ

26.1. Територія, щільність та кількість наявного населення

(на 1 січня 2013р.)

	Територія, тис.км ²	Щільність населення, осіб на 1 км ²	Кількість наявного населення, тис. осіб		
			усього	міське	сільське
Україна	603,5	76	45553,0	31378,6	14174,4
Автономна Республіка Крим області	26,1	75	1965,2	1233,2	732,0
Вінницька	26,5	61	1627,0	816,0	811,0
Волинська	20,1	52	1040,0	541,5	498,5
Дніпропетровська	31,9	104	3307,8	2763,2	544,6
Донецька	26,5	165	4375,4	3964,1	411,3
Житомирська	29,8	43	1268,9	740,7	528,2
Закарпатська	12,8	98	1254,4	466,4	788,0
Запорізька	27,2	66	1785,2	1375,7	409,5
Івано-Франківська	13,9	99	1381,8	599,6	782,2
Київська	28,1	61	1722,1	1064,8	657,3
Кіровоградська	24,6	40	995,2	620,5	374,7
Луганська	26,7	85	2256,5	1959,0	297,5
Львівська	21,8	116	2540,7	1546,1	994,6
Миколаївська	24,6	48	1173,5	796,1	377,4
Одеська	33,3	72	2395,2	1602,2	793,0
Полтавська	28,8	51	1467,8	901,7	566,1
Рівненська	20,1	58	1156,9	553,1	603,8
Сумська	23,8	48	1143,2	775,7	367,5
Тернопільська	13,8	78	1077,3	475,2	602,1
Харківська	31,4	87	2744,4	2204,9	539,5
Херсонська	28,5	38	1078,2	659,5	418,7
Хмельницька	20,6	64	1314,0	729,0	585,0
Черкаська	20,9	61	1268,9	715,3	553,6
Чернівецька	8,1	112	907,2	385,7	521,5
Чернігівська	31,9	34	1077,8	684,7	393,1
м.Київ	0,8	3405	2845,0	2845,0	–
м.Севастополь (міськрада)	0,9	444	383,4	359,7	23,7

У розділі інформацію надано за матеріалами офіційних видань Державної служби статистики України.

26.2. Валовий регіональний продукт за 2011 рік*(у фактичних цінах)*

	Усього, млн.грн.	У розра- хунку на одну особу, грн.	Індекс фізичного обсягу (у цінах попереднього року), відсотків		Частка регіону в Україні, відсотків
			усього	у розрахунку на одну особу	
Україна	1302079	28488	105,2	105,6	100,0
Автономна Республіка Крим	38220	19467	102,7	102,7	2,9
області					
Вінницька	29099	17768	107,2	107,7	2,2
Волинська	17637	16993	105,3	105,2	1,4
Дніпропетровська	140020	42068	103,4	104,0	10,8
Донецька	161021	36446	111,4	112,2	12,4
Житомирська	21928	17184	102,7	103,2	1,7
Закарпатська	18054	14455	104,7	104,5	1,4
Запорізька	49525	27567	102,9	103,5	3,8
Івано-Франківська	26752	19386	106,5	106,5	2,1
Київська	59154	34420	111,7	111,8	4,5
Кіровоградська	20041	19918	109,2	110,1	1,5
Луганська	57202	25067	109,1	110,0	4,4
Львівська	52103	20490	108,7	108,9	4,0
Миколаївська	27633	23402	102,7	103,2	2,1
Одеська	61499	25748	102,1	102,1	4,7
Полтавська	52252	35246	101,8	102,6	4,0
Рівненська	19302	16735	104,6	104,4	1,5
Сумська	22907	19800	107,8	108,7	1,8
Тернопільська	16294	15055	111,3	111,7	1,2
Харківська	76866	27966	104,5	105,0	5,9
Херсонська	18448	16990	103,8	104,3	1,4
Хмельницька	22843	17260	108,0	108,6	1,8
Черкаська	27012	21082	106,4	107,2	2,1
Чернівецька	11969	13228	104,0	103,9	0,9
Чернігівська	21165	19357	107,8	108,8	1,6
м.Київ	223774	79729	100,7	100,2	17,2
м.Севастополь	9359	24564	103,1	103,0	0,7

26.3. Індекси обсягу продукції промисловості¹*(відсотків до попереднього року)*

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Україна	113,2	103,1	78,1	111,2	107,6	98,2
Автономна Республіка Крим	111,6	113,8	82,7	110,5	104,3	98,7
області						
Вінницька	113,4	113,1	83,6	106,5	100,0	107,1
Волинська	143,7	121,9	51,7	126,7	112,6	94,5
Дніпропетровська	116,5	107,4	79,0	116,1	105,4	102,2
Донецька	112,4	92,1	78,2	114,7	113,6	94,6
Житомирська	113,5	113,1	79,3	108,2	125,3	116,6
Закарпатська	143,7	107,7	50,7	142,9	101,8	101,4
Запорізька	119,6	103,7	69,3	107,8	106,3	96,8
Івано-Франківська	102,1	104,8	77,4	100,2	125,7	101,2
Київська	115,1	117,6	83,0	108,0	110,6	96,8
Кіровоградська	123,2	110,5	78,3	113,3	111,0	107,5
Луганська	130,4	101,6	80,1	107,1	115,8	92,5
Львівська	112,4	93,2	80,1	100,9	112,8	101,6
Миколаївська	108,7	107,1	85,5	110,3	104,2	99,5
Одеська	90,3	99,5	78,2	102,9	83,6	96,9
Полтавська	89,9	97,6	84,3	112,6	99,6	100,0
Рівненська	103,9	113,2	69,2	129,6	107,6	96,7
Сумська	102,7	113,5	82,9	93,5	107,7	95,6
Тернопільська	116,1	109,0	84,8	102,5	112,4	102,1
Харківська	106,1	112,5	79,7	105,8	105,5	97,6
Херсонська	128,3	88,1	91,6	100,5	93,1	104,7
Хмельницька	110,0	118,6	76,4	104,9	109,2	101,2
Черкаська	107,4	113,6	70,5	117,1	103,4	94,9
Чернівецька	111,4	109,6	74,6	111,9	89,6	86,8
Чернігівська	119,1	111,1	83,6	99,8	98,0	98,1
м.Київ	126,1	115,4	71,0	104,1	102,0	95,9
м.Севастополь	137,9	116,8	73,8	114,4	110,4	95,0

¹ Відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (ДК 009:2005).

26.4. Індекси споживчих цін

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	2001	2005	2009	2010	2011	2012
Україна	106,1	110,3	112,3	109,1	104,6	99,8
Автономна Республіка Крим	107,2	111,5	114,8	109,6	106,0	98,4
області						
Вінницька	107,0	110,7	111,2	107,0	102,8	99,0
Волинська	106,2	109,1	110,0	108,1	103,2	99,0
Дніпропетровська	106,9	108,0	113,0	109,3	104,3	99,7
Донецька	107,4	111,9	113,1	110,3	105,0	101,3
Житомирська	104,3	110,8	111,9	108,9	103,9	99,0
Закарпатська	103,6	111,6	111,8	108,5	103,0	98,8
Запорізька	105,4	111,9	113,0	109,7	104,6	99,3
Івано-Франківська	107,7	110,3	110,3	108,3	102,9	99,3
Київська	107,3	112,6	109,5	107,9	103,9	99,1
Кіровоградська	108,4	110,0	109,7	108,5	103,7	98,8
Луганська	106,1	112,0	112,8	110,5	105,6	100,3
Львівська	105,0	108,4	113,4	109,7	104,9	99,3
Миколаївська	107,2	111,5	112,8	110,0	104,4	99,3
Одеська	107,3	108,8	114,4	110,5	105,4	99,4
Полтавська	105,5	113,7	112,8	108,4	103,7	99,1
Рівненська	104,8	110,3	112,0	108,3	103,4	98,9
Сумська	106,1	112,2	110,8	108,9	103,6	98,8
Тернопільська	104,1	108,4	111,2	108,5	103,7	98,9
Харківська	103,0	108,9	112,9	109,0	104,1	99,2
Херсонська	109,4	109,2	112,6	110,6	104,5	99,4
Хмельницька	105,2	108,5	113,0	109,6	104,0	99,6
Черкаська	106,2	111,4	111,5	109,0	103,5	99,5
Чернівецька	103,9	111,3	110,1	108,2	102,4	98,8
Чернігівська	101,9	109,9	112,7	109,5	103,6	98,8
м.Київ	107,0	110,5	113,4	109,8	106,1	101,6
м.Севастополь	108,9	110,0	113,9	112,8	106,7	100,7

26.5. Індекси споживчих цін на товари та послуги у 2012 році

(грудень до грудня попереднього року; відсотків)

	Індекс споживчих цін	У тому числі				
		продукти харчу- вання та безалко- гольні напої	алкого- льні напої, тютюнові вироби	одяг і взуття	житло, вода, електро- енергія, газ та інші види палива	предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла
Україна	99,8	97,7	107,0	97,7	100,7	100,5
Автономна Республіка Крим	98,4	96,1	107,5	94,6	100,6	98,7
області						
Вінницька	99,0	97,0	105,8	98,8	102,3	98,1
Волинська	99,0	96,9	103,8	100,0	101,2	101,5
Дніпропетровська	99,7	97,5	106,7	98,8	99,4	101,2
Донецька	101,3	100,1	109,9	96,7	99,8	100,3
Житомирська	99,0	96,8	106,6	96,9	100,9	99,3
Закарпатська	98,8	96,3	102,4	100,7	100,0	100,6
Запорізька	99,3	96,1	107,3	97,2	100,0	101,2
Івано- Франківська	99,3	97,3	105,9	99,5	98,5	101,3
Київська	99,1	95,9	106,6	99,4	101,0	101,4
Кіровоградська	98,8	96,7	105,3	93,3	101,9	98,6
Луганська	100,3	98,0	106,4	100,4	103,5	100,6
Львівська	99,3	96,2	107,3	99,9	100,1	101,1
Миколаївська	99,3	97,2	106,8	98,3	102,4	100,1
Одеська	99,4	98,0	109,7	95,3	97,0	102,0
Полтавська	99,1	96,3	107,2	98,4	100,6	100,1
Рівненська	98,9	97,0	104,2	97,1	101,6	101,1
Сумська	98,8	97,1	107,8	91,6	100,6	99,2
Тернопільська	98,9	96,3	105,9	98,9	100,3	99,3
Харківська	99,2	96,3	104,9	98,3	104,8	99,8
Херсонська	99,4	97,0	107,3	99,9	101,4	100,5
Хмельницька	99,6	97,4	106,6	98,0	101,8	99,2
Черкаська	99,5	98,0	106,7	96,5	100,6	100,3
Чернівецька	98,8	96,4	103,7	99,1	100,6	99,2
Чернігівська	98,8	96,5	105,8	98,1	102,0	100,4
м.Київ	101,6	100,9	107,6	95,4	100,1	100,3
м.Севастополь	100,7	100,8	108,0	97,8	99,2	98,1

Продовження табл. 26.5

	У тому числі						
	охоро- на здо- ров'я	транс- порт	зв'я- зок	відпочи- нок і культура	освіта	ресто- рани та готелі	різні товари та послу- ги
Україна	102,0	104,1	101,4	100,2	104,4	102,8	102,2
Автономна Республіка Крим	101,4	103,5	100,9	98,5	104,7	100,8	101,3
області							
Вінницька	98,0	103,6	101,6	97,0	103,7	103,2	97,3
Волинська	101,7	103,0	101,5	101,2	102,8	102,3	102,7
Дніпропетровська	101,8	105,6	101,4	99,5	104,1	103,1	100,4
Донецька	102,6	107,6	101,1	102,3	103,9	102,7	102,2
Житомирська	104,0	102,1	101,4	99,1	107,1	101,4	104,6
Закарпатська	100,8	106,4	100,6	99,8	105,6	101,6	100,1
Запорізька	102,4	103,0	101,3	101,3	110,6	104,6	103,9
Івано-Франківська	102,5	102,2	101,5	98,2	100,9	101,0	102,7
Київська	102,6	103,6	101,8	99,5	103,0	101,8	103,8
Кіровоградська	100,2	103,8	100,9	98,9	103,9	101,6	104,5
Луганська	102,8	103,8	100,8	100,2	103,0	101,9	104,1
Львівська	103,2	104,3	101,8	101,9	103,4	102,3	107,1
Миколаївська	101,8	102,5	100,9	100,4	104,4	103,9	101,6
Одеська	102,8	103,0	101,2	100,2	106,0	104,7	105,4
Полтавська	99,9	105,3	100,8	99,3	104,9	103,4	102,6
Рівненська	103,5	103,1	101,3	100,2	105,9	102,3	99,5
Сумська	101,5	104,3	101,3	99,1	108,5	102,1	100,5
Тернопільська	101,0	104,3	101,6	98,0	102,7	101,5	108,9
Харківська	101,1	103,3	101,4	99,3	101,8	102,3	100,7
Херсонська	101,2	102,5	100,4	99,7	107,1	101,1	102,9
Хмельницька	100,5	106,1	101,5	100,9	104,9	102,7	99,8
Черкаська	99,5	103,8	101,3	99,1	103,2	101,2	103,9
Чернівецька	100,3	102,5	101,5	97,9	103,8	103,3	101,1
Чернігівська	102,1	103,9	101,0	97,7	107,6	102,2	101,8
м.Київ	103,9	104,1	101,8	103,0	102,9	105,4	99,4
м.Севастополь	104,5	101,9	99,9	97,9	101,6	103,2	102,6

26.6. Роздрібний товарооборот підприємств

	1995	2000	2005	2010	2011	(млн.грн.) 2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	11964	28757	94332	280890	350059	405114	100,0
Автономна Республіка Крим	472	946	3448	10171	12862	16534	4,1
області							
Вінницька	372	794	2248	5673	7333	8322	2,1
Волинська	198	575	1834	4709	5908	7153	1,8
Дніпропетровська	842	2380	8370	24763	29904	35035	8,6
Донецька	1286	2624	7867	25446	31327	37636	9,3
Житомирська	343	682	1775	5028	6568	7222	1,8
Закарпатська	232	745	2667	5978	7487	7709	1,9
Запорізька	667	1376	3881	10734	13377	15995	3,9
Івано-Франківська	278	588	1563	4859	6375	7099	1,8
Київська	426	1011	3021	12222	16332	20791	5,1
Кіровоградська	201	504	1466	4430	5324	6213	1,5
Луганська	561	1021	2765	9143	11427	14160	3,5
Львівська	611	1820	5530	15024	18180	19698	4,9
Миколаївська	299	570	1760	5695	7172	8316	2,1
Одеська	470	1112	5165	18007	22806	26922	6,6
Полтавська	420	1064	2521	7215	9065	10433	2,6
Рівненська	241	474	1644	4389	5545	6234	1,5
Сумська	345	777	1749	3926	4999	5814	1,4
Тернопільська	169	386	1325	3822	4704	4976	1,2
Харківська	690	2031	6756	18798	22953	25896	6,4
Херсонська	243	526	1827	5138	6299	7295	1,8
Хмельницька	318	561	1803	5228	6545	7267	1,8
Черкаська	341	657	1752	5571	7097	7908	1,9
Чернівецька	213	479	1435	4122	4884	5076	1,3
Чернігівська	340	716	1578	4385	5464	6293	1,6
м.Київ	1205	4106	17696	53318	66033	73849	18,2
м.Севастополь	105	221	886	3096	4089	5268	1,3
Нерозподілена сума	76	11	—	—	—	—	—

26.7. Роздрібний товарооборот підприємств на одну особу*(грн.)*

	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Україна	232	585	2003	6123	7659	8885
Автономна Республіка Крим	214	458	1734	5177	6551	8418
області						
Вінницька	198	441	1314	3447	4477	5104
Волинська	184	540	1759	4542	5692	6883
Дніпропетровська	218	654	2418	7401	8985	10572
Донецька	246	533	1693	5718	7091	8574
Житомирська	231	482	1327	3921	5147	5682
Закарпатська	180	590	2139	4797	5994	6155
Запорізька	320	702	2076	5942	7447	8943
Івано-Франківська	190	413	1124	3520	4620	5140
Київська	223	546	1705	7107	9503	12082
Кіровоградська	164	436	1364	4369	5291	6220
Луганська	200	391	1140	3973	5007	6253
Львівська	221	683	2141	5898	7150	7753
Миколаївська	222	443	1437	4800	6074	7073
Одеська	181	445	2144	7535	9548	11256
Полтавська	241	640	1612	4830	6114	7085
Рівненська	202	401	1419	3810	4808	5394
Сумська	245	585	1416	3365	4321	5065
Тернопільська	143	334	1187	3518	4346	4612
Харківська	222	688	2380	6806	8351	9440
Херсонська	192	439	1613	4711	5801	6750
Хмельницька	210	386	1306	3930	4945	5518
Черкаська	226	460	1298	4317	5539	6211
Чернівецька	226	515	1578	4558	5398	5602
Чернігівська	250	563	1340	3972	4997	5810
м. Київ	456	1571	6603	19095	23527	26099
м. Севастополь	256	573	2339	8135	10732	13780

26.8. Продукція сільського господарства

(у постійних цінах 2010р.; млн.грн.)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	282774,2	151022,2	179605,8	194886,5	233696,3	223254,8	100,0
Автономна Республіка Крим	11337,5	4938,2	5294,6	7360,4	8314,5	6665,0	3,0
області							
Вінницька	17729,0	9539,6	10510,4	12601,3	15065,0	14492,2	6,5
Волинська	7952,5	4366,1	5009,2	5273,3	5781,2	6183,5	2,8
Дніпропетровська	14624,9	8046,2	10801,2	12348,3	14475,5	11535,4	5,2
Донецька	13934,9	7911,1	9988,5	9577,4	11464,5	10863,2	4,9
Житомирська	11097,2	5742,9	6088,5	6344,8	7222,6	7945,3	3,5
Закарпатська	4184,4	3272,4	3739,3	3838,3	4044,8	4207,3	1,9
Запорізька	12890,6	6136,3	7611,0	7642,5	8737,2	7083,2	3,2
Івано- Франківська	5490,8	4031,9	4251,9	4567,7	5176,2	5501,5	2,5
Київська	14160,1	7644,1	10164,4	11490,7	13627,8	14791,1	6,6
Кіровоградська	12344,2	5997,3	8404,0	8505,1	10542,3	8963,9	4,0
Луганська	9661,1	3984,4	5935,5	4951,6	6202,6	6280,2	2,8
Львівська	10352,1	6971,6	7129,7	7370,8	8400,9	8753,4	3,9
Миколаївська	10621,5	4365,9	6064,5	7462,2	8374,2	6936,5	3,1
Одеська	13599,8	7914,3	9003,0	9381,1	10020,3	8046,9	3,6
Полтавська	16180,8	7038,7	10307,6	10999,2	14922,5	13399,8	6,0
Рівненська	7746,2	4391,3	4781,5	5401,8	5993,0	6190,1	2,8
Сумська	11736,0	5968,7	5986,1	5751,8	7860,1	8227,8	3,7
Тернопільська	9531,4	5273,1	5267,8	5825,6	7295,0	7949,3	3,6
Харківська	15632,8	8730,0	11206,1	8946,1	13270,6	12198,8	5,4
Херсонська	10346,7	5550,0	6435,2	8142,3	9964,3	8334,2	3,7
Хмельницька	12759,8	7375,2	6995,5	8376,3	9678,3	11162,2	5,0
Черкаська	11276,5	6532,8	8257,1	12318,3	14489,1	14028,8	6,3
Чернівецька	4805,8	3044,2	3406,8	3899,1	4318,6	4363,3	1,9
Чернігівська	12777,6	6255,9	6966,4	6510,5	8455,2	9151,9	4,1

26.9. Капітальні інвестиції¹*(у фактичних цінах; млн.грн.)*

	2010	2011	2012	
			усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	189060,6	259932,3	293691,9	100,0
Автономна Республіка Крим	6926,5	16911,2	18331,6	6,2
області				
Вінницька	3544,7	5081,0	5824,1	2,0
Волинська	1767,0	2577,1	3254,4	1,1
Дніпропетровська	16016,9	22116,0	22509,2	7,7
Донецька	14993,9	26802,1	31721,9	10,8
Житомирська	2011,5	2519,8	2892,6	1,0
Закарпатська	2205,4	3051,9	2736,1	0,9
Запорізька	7963,8	6676,5	7204,4	2,5
Івано-Франківська	4378,7	4256,2	5166,9	1,8
Київська	11331,4	17672,9	20366,8	6,9
Кіровоградська	2123,1	3993,2	4576,2	1,6
Луганська	5646,0	6979,7	8222,5	2,8
Львівська	8830,2	12114,0	11173,3	3,8
Миколаївська	4422,2	4297,8	4696,0	1,6
Одеська	9723,8	9347,3	14631,2	5,0
Полтавська	6289,4	7859,4	10217,4	3,5
Рівненська	1937,1	2565,8	2770,9	0,9
Сумська	2187,6	3022,1	2871,2	1,0
Тернопільська	2138,4	2524,2	3374,8	1,1
Харківська	8063,4	13035,0	14759,2	5,0
Херсонська	1890,6	2688,1	2435,7	0,8
Хмельницька	2947,6	3546,8	3489,3	1,2
Черкаська	2831,4	3225,3	3781,0	1,3
Чернівецька	1714,7	1794,3	2229,3	0,8
Чернігівська	1890,9	2397,0	2737,3	0,9
м.Київ	53725,8	71142,4	79614,2	27,1
м.Севастополь	1558,6	1735,2	2104,4	0,7

¹ Капітальні інвестиції обліковуються по підприємствах-юридичних особах за їх основним видом економічної діяльності та територією місцезнаходження (юридичного адресою).

26.10. Прийняття в експлуатацію житла

	(тис.м ² загальної площі)						
	1990	2000	2005	2010	2011	2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	17447	5558	7816	9339	9410	10750	100,0
Автономна Республіка Крим	621	179	283	535	504	733	6,8
області							
Вінницька	540	141	350	292	321	322	3,0
Волинська	360	126	155	175	200	304	2,8
Дніпропетровська	1639	431	375	226	235	267	2,5
Донецька	1505	344	329	293	289	346	3,2
Житомирська	560	118	192	201	162	174	1,6
Закарпатська	311	213	232	293	326	366	3,4
Запорізька	777	131	159	144	62	194	1,8
Івано-Франківська	408	217	332	600	580	533	5,0
Київська	850	337	635	1184	1050	1167	10,9
Кіровоградська	431	78	108	98	76	130	1,2
Луганська	819	181	253	147	116	177	1,7
Львівська	888	372	499	642	723	732	6,8
Миколаївська	543	101	123	133	119	120	1,1
Одеська	791	268	450	640	793	770	7,2
Полтавська	695	169	210	246	175	177	1,7
Рівненська	395	107	145	207	229	239	2,2
Сумська	498	110	143	182	185	196	1,8
Тернопільська	291	149	245	288	289	409	3,8
Харківська	1009	249	367	416	335	380	3,5
Херсонська	498	128	163	182	135	176	1,6
Хмельницька	470	168	287	362	298	359	3,3
Черкаська	509	109	161	187	111	131	1,2
Чернівецька	277	116	201	294	217	407	3,8
Чернігівська	481	95	153	160	158	191	1,8
м.Київ	1157	859	1201	1012	1501	1503	14,0
м.Севастополь	124	62	65	200	221	247	2,3

26.11. Обсяг будівельних робіт

(у фактичних цінах; млн.грн.)

	1990 ¹	2000	2005	2010	2011	2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	14,1	8429,0	25462,3	43174,9	60454,3	62280,0	100,0
Автономна Республіка Крим	0,7	298,5	1124,1	1901,1	2218,0	2067,6	3,3
області							
Вінницька	0,3	151,9	531,1	955,6	1446,4	1338,1	2,1
Волинська	0,2	73,0	346,1	398,3	630,6	643,4	1,0
Дніпропетровська	1,5	617,7	1454,0	3023,5	4464,3	4702,0	7,5
Донецька	1,7	858,6	2347,3	5064,6	8871,0	9348,6	15,0
Житомирська	0,3	95,0	288,0	472,0	704,5	658,3	1,1
Закарпатська	0,2	103,0	343,9	345,4	438,3	379,5	0,6
Запорізька	0,7	341,1	746,2	1168,5	1420,5	1666,6	2,7
Івано-Франківська	0,3	256,3	466,2	596,9	878,7	1009,4	1,6
Київська	0,6	342,5	1166,7	1640,5	2658,7	2826,9	4,5
Кіровоградська	0,2	64,6	263,0	344,6	544,7	620,6	1,0
Луганська	0,9	312,5	822,7	1299,6	1588,5	1675,0	2,7
Львівська	0,6	561,1	1155,9	2040,3	2538,1	2275,4	3,7
Миколаївська	0,4	135,2	600,1	1246,4	1356,7	1309,0	2,1
Одеська	0,6	427,0	1342,1	2510,8	3516,2	3487,2	5,6
Полтавська	0,5	478,9	959,7	2420,3	3303,9	3660,7	5,9
Рівненська	0,3	157,6	410,1	1092,8	888,0	1525,2	2,4
Сумська	0,3	202,8	285,1	457,7	595,2	736,9	1,2
Тернопільська	0,2	82,9	349,1	464,6	671,5	703,3	1,1
Харківська	0,9	608,5	1354,1	3089,1	3815,5	4168,2	6,7
Херсонська	0,4	72,8	254,1	346,1	438,4	441,2	0,7
Хмельницька	0,3	127,4	369,9	541,7	737,4	780,9	1,3
Черкаська	0,4	125,7	440,8	539,8	768,5	679,1	1,1
Чернівецька	0,1	58,6	363,5	580,1	721,0	1000,8	1,6
Чернігівська	0,3	142,9	343,2	340,9	498,1	533,7	0,9
м.Київ	1,2	1702,3	7195,6	10014,4	14340,0	13615,2	21,9
м.Севастополь	...	30,6	139,7	279,3	401,6	427,2	0,7

¹ Млрд.крб.

26.12. Середньорічна кількість найманих працівників¹

(тис.)

	1990	2000	2005	2010	2011	2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	23367	13678	11388	10758	10556	10589	100,0
Автономна Республіка Крим	1037	509	408	411	390	384	3,6
області							
Вінницька	856	531	377	330	317	314	3,0
Волинська	459	284	222	200	195	193	1,8
Дніпропетровська	1771	1111	1017	930	927	943	8,9
Донецька	2420	1477	1290	1156	1139	1148	10,8
Житомирська	669	400	303	255	249	248	2,3
Закарпатська	497	257	205	201	195	190	1,8
Запорізька	989	595	499	466	453	448	4,2
Івано-Франківська	583	318	241	225	220	219	2,1
Київська	799	469	391	383	382	384	3,6
Кіровоградська	581	317	237	210	205	204	1,9
Луганська	1318	712	604	547	533	527	5,0
Львівська	1214	691	581	555	542	536	5,1
Миколаївська	624	359	288	243	237	236	2,2
Одеська	1157	631	536	533	513	510	4,8
Полтавська	824	513	417	368	366	372	3,5
Рівненська	505	308	242	214	211	209	2,0
Сумська	669	401	308	258	248	250	2,4
Тернопільська	519	306	206	183	181	175	1,7
Харківська	1503	825	709	664	651	667	6,3
Херсонська	599	329	231	202	195	193	1,8
Хмельницька	693	427	298	251	243	243	2,3
Черкаська	702	424	308	272	265	262	2,5
Чернівецька	377	198	150	140	139	132	1,2
Чернігівська	627	358	278	237	229	220	2,1
м.Київ	1375	846	965	1238	1248	1300	12,3
м.Севастополь	...	84	77	86	83	82	0,8

¹ У цій та наступній таблиці (26.13) за 1990, 2000, 2005рр. дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах, крім статистично малих підприємств, з 2010р. – по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше. Безпосереднє співставлення даних 2010–2012рр. з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

26.13. Середньомісячна номінальна заробітна плата найманих працівників¹

	1990 ²	2000	2005	2010	2011	2012
	<i>(грн.)</i>					
Україна	244	230	806	2239	2633	3026
Автономна Республіка Крим	253	225	730	1991	2295	2654
області						
Вінницька	216	159	597	1782	2074	2432
Волинська	213	150	591	1692	1994	2339
Дніпропетровська	256	273	913	2369	2790	3138
Донецька	269	292	962	2549	3063	3496
Житомирська	218	164	602	1785	2071	2369
Закарпатська	220	172	665	1846	2069	2351
Запорізька	260	289	860	2187	2607	2927
Івано-Франківська	221	188	718	1927	2213	2539
Київська	246	241	811	2295	2761	3157
Кіровоградська	239	170	624	1815	2114	2428
Луганська	263	232	805	2271	2742	3090
Львівська	229	196	713	1941	2244	2578
Миколаївська	250	227	744	2122	2448	2822
Одеська	239	236	768	2046	2387	2700
Полтавська	242	220	758	2102	2481	2850
Рівненська	213	173	685	1960	2211	2575
Сумська	232	194	663	1866	2177	2503
Тернопільська	212	135	553	1659	1871	2185
Харківська	257	230	759	2060	2407	2753
Херсонська	243	173	625	1733	1970	2269
Хмельницька	213	156	584	1786	2075	2425
Черкаська	236	175	642	1835	2155	2508
Чернівецька	214	157	621	1772	1985	2329
Чернігівська	216	177	602	1711	1974	2308
м. Київ	283	405	1314	3431	4012	4607
м. Севастополь	...	251	803	2167	2476	2891

¹ Див. виноски до табл. 26.12.² Крб.

26.14. Кількість зареєстрованих безробітних

(на кінець року; тис.)

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
						усього	частка регіону в Україні, відсотків
Україна	126,9	1155,2	881,5	544,9	482,8	506,8	100,0
Автономна Республіка Крим	3,5	26,2	35,4	19,4	20,5	18,7	3,7
області							
Вінницька	2,9	39,3	41,0	28,8	25,6	27,5	5,4
Волинська	5,6	34,3	24,2	13,5	10,8	11,9	2,3
Дніпропетровська	2,9	89,5	49,6	33,4	30,6	34,1	6,7
Донецька	8,5	95,1	52,9	32,0	27,5	28,8	5,7
Житомирська	6,0	59,3	32,9	22,3	22,2	21,8	4,3
Закарпатська	6,4	44,1	25,7	13,9	11,9	13,7	2,7
Запорізька	2,8	38,5	33,7	25,3	22,4	23,4	4,6
Івано-Франківська	11,4	44,9	33,2	16,4	15,8	16,2	3,2
Київська	5,0	53,5	26,2	16,5	15,6	15,8	3,1
Кіровоградська	3,5	31,6	28,4	18,8	17,8	18,7	3,7
Луганська	6,9	57,9	34,3	19,6	17,7	19,9	3,9
Львівська	15,5	90,9	51,6	26,9	22,6	26,5	5,2
Миколаївська	2,4	28,0	31,0	19,7	17,9	18,6	3,7
Одеська	1,8	15,9	31,1	20,6	16,1	18,0	3,6
Полтавська	3,8	47,3	40,1	33,9	23,1	24,3	4,8
Рівненська	5,6	45,6	35,2	20,1	17,8	17,5	3,5
Сумська	3,4	46,7	29,7	20,8	16,9	16,2	3,2
Тернопільська	4,8	42,6	42,5	17,0	15,4	16,3	3,2
Харківська	4,8	60,2	45,9	33,1	28,9	28,5	5,6
Херсонська	3,0	25,3	27,4	11,3	11,6	13,5	2,7
Хмельницька	4,5	29,1	29,4	20,5	16,6	16,2	3,2
Черкаська	3,0	33,9	40,2	24,8	23,7	24,9	4,9
Чернівецька	2,3	21,8	26,1	10,5	10,5	11,1	2,2
Чернігівська	5,2	38,0	25,3	18,5	15,3	15,0	3,0
м.Київ	1,1	13,9	6,7	5,9	6,6	8,3	1,6
м.Севастополь	0,3	1,8	1,8	1,4	1,4	1,4	0,3

ПРЕДМЕТНО-АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

А

Автомобільні дороги загального користування 10.11
Автомобільний транспорт 10.7
Адміністративно-територіальний поділ 1.5
Атмосферне повітря 24.3–24.8

Б

Баланс підприємств 3.3, 3.4
Безробітні 17.7–17.9, 17.18, 26.14
Безробіття 17.6, 17.19–17.21
Бібліотеки 22.2
Благоустрій населених пунктів 19.14
Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів 21.14
Бюджет 3.1, 3.2

В

Валова додана вартість 2.1–2.6
Валовий регіональний продукт 2.1, 26.2
Вантажні:
    оборот 10.2, 10.4
    перевезення 10.1, 10.3
Викиди забруднюючих речовин і діоксиду вуглецю 24.4–24.10
Використання:
    паливно-енергетичних ресурсів 6.1, 6.2
    фонду робочого часу 17.29, 17.30
Виллов риби 8.57, 8.58
Вимоги банківської системи 3.9
Виробництво продукції:
    промисловості 7.3–7.15
    тваринництва 8.37–8.41
    сільського господарства 8.7, 8.8, 8.10
Виставкова діяльність 22.6
Витрати:
    енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти 6.6
    енергоресурсів на окремі види продукції 6.4
    інноваційні в промисловості 15.11
    на виробництво сільськогосподарської продукції 8.10
    на охорону навколишнього природного середовища 24.17, 24.18
Відтворення лісів 8.54
Відходи 24.12–24.16
Водні ресурси (скидання забруднених вод, оборотне та послідовне використання, водопостачання, використання) 24.1, 24.2

Г

Геополітична характеристика 1.1
Готелі 22.10–22.12
Грошові державні допомоги 21.16–21.18

Д

Дикі тварини, що мешкають у мисливських угіддях 8.47

Домогосподарства:

диференціація життєвого рівня 18.11

розподіл домогосподарств (населення) за рівнем середньодушових еквівалентних грошових доходів 18.14

розподіл домогосподарств (населення) за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів 18.17

розподіл домогосподарств за кількістю їх членів 18.12

розподіл домогосподарств із дітьми 18.12, 18.13

споживання продуктів харчування 18.24

структура витрат за основними статтями витрат 18.20

структура грошових витрат 18.15, 18.16

структура грошових доходів 18.21

структура сукупних витрат 18.18, 18.19

структура сукупних ресурсів 18.22, 18.23

Дорожньо-транспортні пригоди 10.12

Е

Екологічні платежі 24.19

Економічна активність населення 17.2–17.4

Експорт:

послуг 11.1, 11.4, 11.5

товарів 11.1–11.3

Енергоресурси 6.4

Ж

Житловий фонд 19.1, 19.3–19.6, 19.8

З

Забезпеченість населення:

житлом (квартирний облік, черга) 19.7, 19.9–19.12

закладами культури 22.4

телефонними апаратами 10.20

Заготівля ліквідної деревини 8.53

Зайнятість населення 17.1, 17.5

вивільнення 17.10, 17.11

використання фонду робочого часу 17.29, 17.30

молоді 17.27

навантаження 17.15

підготовка та підвищення кваліфікації 17.28

попит на робочу силу 17.12–17.14

працевлаштування 17.16, 17.17

прийом та вибуття 17.31

укладання колективних договорів 17.32

Заклади та установи:

інтернатні та соціального захисту для дітей 21.15

культури та мистецтва 22.1–22.4

санаторії та дитячі заклади оздоровлення 22.13, 22.14

школи естетичного виховання 22.5

Зареєстроване безробіття 17.19–17.21

Зареєстровані злочини 23.1, 23.3
 Заробітна плата найманих працівників 18.4–18.9, 26.13
 Засуджені 23.5–23.9
 Захворюваність населення 21.5–21.7
 Земельна площа сільськогосподарських угідь 8.14
 Злочинність, пов'язана з наркотичними засобами 23.2
 Зовнішня торгівля:
   послугами 11.4
   товарами 11.2, 11.3

I

Імпорт:
   послуг 11.1, 11.4, 11.5
   товарів 11.1–11.3
 Інвестиції:
   капітальні 9.1–9.5, 9.7
   капітальні на охорону навколишнього природного середовища 24.17, 24.18
   прямі іноземні 11.6–11.9
 Індекси:
   капітальних інвестицій 9.6, 9.8
   обсягів виконаних будівельних робіт 9.11, 9.12
   обсягу продукції промисловості 7.2, 26.3
   основних соціально-економічних показників 1.7
   продукції сільського господарства 8.5
   фізичного обсягу валової доданої вартості 2.4, 2.6
   фізичного обсягу роздрібного товарообороту 12.6, 12.10
 Індекси цін 4.1
   споживчих цін 4.1–4.3, 26.4
   споживчих цін на основні групи товарів та послуг 4.4, 26.5
   цін реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами 4.1
 Інновації 15.9–15.14

K

Кількість:
   засуджених 23.5–23.7
   інвалідів 21.12, 21.13
   лікарів 21.2
   лікарняних ліжок 21.4
   медичного персоналу 21.3
   найманих працівників 14.1–14.3, 17.22–17.25, 26.12
   неповнолітніх, які перебували на обліку в кримінальній міліції 23.4
   осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності 23.10
   осіб, які навчалися в навчальних закладах 20.4
   пенсіонерів 17.26, 21.10, 21.11
   потерпілих (загиблих) від травматизму 21.9
   сімей та однаків, які одержали житло 19.13
   сімей та однаків, які перебували на квартирному обліку 19.10, 19.12
 Клімат 1.1

L

Легалізовані об'єднання громадян 1.3
 Легкові автомобілі в приватній власності 10.8

Лісове господарство 8.2, 8.49, 8.51
 Лісовий фонд 8.48, 8.50
 Лісові пожежі 8.56
 Лісозахисні роботи 8.50

М

Мисливство 8.46, 8.47
 Молодь засуджена за злочини 23.8
 Міжрегіональні зіставлення 26.1–26.14

Н

Навчальні заклади:
     вищі 20.14–20.17
     дошкільні 20.1–20.3
     загальноосвітні 20.5–20.7, 20.9–20.12
     професійно-технічні 20.13
 Населення:
     вклади в банках 3.8
     доходи і витрати 18.1–18.3
     за віком 16.4–16.6, 16.11, 17.4–17.5
     за статтю 16.4–16.6, 16.8, 16.11, 17.3–17.5
     кількість 1.4, 16.1–16.3, 26.1
     міграція 16.23–16.25
     народжуваність 16.7–16.10, 16.22
     середня очікувана тривалість життя 16.18
     природний приріст 16.7
     природний рух 16.21
     смертність 16.7, 16.11–16.14
     смертність дітей у віці до 1 року 16.15–16.17
     щільність 1.4, 26.1
     шлюби та розлучення 16.19, 16.20
 Наукові кадри 15.3
 Науково-технічні роботи 15.1, 15.2, 15.4–15.6
 Неповнолітні засуджені за злочини 23.9

О

Обсяги виконаних будівельних робіт 9.13, 26.11
 Основні показники:
     водопостачання і водовідведення 24.1
     діяльності підприємств 14.1–14.3
     зовнішньої торгівлі області 11.1
     лісового господарства 8.49
     мисливського господарства 8.46
     охорони атмосферного повітря 24.3
     охорони здоров'я 21.1
     поводження з відходами 24.12
     сільського господарства, мисливства, лісового господарства та рибальства, рибицтва 8.1
     соціально-економічні 1.6

П

Парк тракторів, комбайнів 8.11

Пасажири:

відправлення 10.5

оборот 10.6

Підготовка аспірантів, докторантів 20.18, 20.19

Підприємства (об'єкти) роздрібно́ї торгівлі 12.16–12.18

Підприємства пошти та зв'язку 10.13–10.15

Поголів'я худоби та птиці 8.32–8.36

Пожежі 25.1–25.7

Послуги 13.1–13.4

Послуги нотаріальних контор 23.12

Прийняття в експлуатацію:

виробничих потужностей 9.9

житла 9.14, 9.16–9.20

об'єктів та потужностей сільськогосподарського призначення 9.10

об'єктів соціальної сфери 9.14

Продаж товарів 12.12–12.14

Продуктивність худоби та птиці 8.42

Р

Реалізована продукція:

інноваційна 15.14

сільського господарства 8.12, 8.13, 8.28–8.31, 8.44, 8.45

Релігійні організації 1.2

Рентабельність:

операційної діяльності 3.7

основних видів продукції сільського господарства 8.9

Ресторанне господарство 12.1, 12.14, 12.16, 12.17, 12.20, 12.21

Розподіл туристів 22.8

Рубки лісу 8.52

С

Садіння і висівання лісу 8.55

Санаторії 22.13

Середній розмір місячної пенсії 18.10

Середній удій молока 8.43

Сільське господарство 8.1, 8.3–8.5, 8.9, 8.11–8.13, 26.8

Сільськогосподарські культури:

виробництво 8.17, 8.18, 8.20–8.23

площа 8.14–8.16, 8.19

урожайність 8.24–8.26

Сільськогосподарські підприємства 8.6

Спеціалісти з науковими ступенями 15.7, 15.8

Споживання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти 6.3, 6.5, 6.7

Споживчі ринки 12.15

Спортивні споруди 22.7

Суб'єкти ЄДРПОУ 5.1–5.4

Субсидії 21.19

Т

Театри 22.1

Телефонний зв'язок (телефонні апарати,
таксофони мережі загального користування) 10.16–10.20

Територія 1.4, 26.1
 Товарооборот 12.1
     оптовий 12.2–12.3
     роздрібний 12.4–12.11, 26.6, 26.7
 Торгова площа магазинів 12.19
 Травматизм, пов'язаний із виробництвом 21.8, 21.9

У

Унесення добрив під сільськогосподарські культури 8.27
 Упровадження повітроохоронних заходів 24.11
 Упровадження нових технологічних процесів 15.13

Ф

Фінансовий результат до оподаткування 3.5 3.6

Ш

Шляхи сполучення 10.9, 10.10

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернігівській області

Статистичний щорічник Чернігівщини за 2012 рік

За редакцією
Ашихміної Діни Іванівни

Відповідальний за випуск
Козар Тетяна Володимирівна

Підписано до друку 29.07.2013 № 134/02-1-09
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Тираж 220 прим.

Надруковано в Головному управлінні статистики у Чернігівській області
вул. Горького, 37, м. Чернігів, 14000, Україна